

Zodpovědné chování firem ve vztahu k životnímu prostředí, společnosti i řízení rizik

ve stavebnictví

KOMPARATIVNÍ STUDIE V OBLASTI ESG A CITLI-
VOSTI STAVEBNICTVÍ NA CENY UHLÍKU

**ČÁST 1: VYHODNOCENÍ RIZIK RŮSTU CENY
UHLÍKU PRO STAVEBNÍ SEKTOR**

Listopad 2023

Předkládá:

PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Hvězdova 1734/2c, Nusle

140 00 Praha 4

Česká republika

Telefon: +420 251 151 111

E-mail: cz_info@pwc.com

www.pwc.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Ondřej Ptáček

Telefon: +420 770 104 795

E-mail: ondrej.ptacek@pwc.com

Zprávu zpracovali:

Mgr. Petr Dovolil

Ing. Jan Pejter

Ing. Martin Szücs

Ing. Maxim Majboroda

Zadavatel:

SEVEn, The Energy Efficiency Center, z. ú.

Americká 17
120 00 Praha 2
Česká republika
Fax: +420 224 247 597
E-mail: seven@svn.cz
www.svn.cz

Aplikační garant:

Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor energetické účinnosti a úspor

Na Františku 32
110 15 Praha 1
Česká republika
Tel.: +420 224 851 111
Kontaktní osoba: Ing. Filip Žežulka

Financování:

Tato studie byla financována z rozpočtu projektu **Příprava ČR na implementaci managementu emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické účinnosti v kontextu pravidel ESG ve stavebnictví (TK05010026)** financovaného TAČR v páté veřejné výzvě programu Théta.

Technologická agentura ČR

Evropská 1692/37
160 00 Praha 6
Tel.: +420 224 861 111
Fax.: +420 224 861 333

Obsah

Obsah	4
Předmluva	6
MANAŽERSKÝ SOUHRN	10
ÚVOD	15
I. ČÁST 1.A: ZRALOST SEKTORU A IDENTIFIKACE DOPADŮ ZVÝŠENÍ CENY UHLÍKU.....	20
1 STAVEBNICTVÍ A JEHO HODNOTOVÝ ŘETĚZEC VERSUS UHLÍK.....	21
1.1 Základní vymezení	21
1.2 Primární články hodnotového řetězce	22
1.3 Sekundární články hodnotového řetězce.....	24
1.4 Cíle dekarbonizace ve stavebnictví	28
1.5 Klíčová témata dekarbonizace ve stavebnictví	29
1.6 Klimatická <i>versus</i> uhlíková neutralita.....	29
1.7 Dostupná data a informace k emisím GHG ve stavebnictví	29
2 KONTEXT PRO ŘÍZENÍ (MANAGEMENT) UHLÍKU VE STAVEBNICTVÍ.....	31
2.1 Mezinárodní rámec	31
2.2 Unijní rámec.....	36
2.3 Národní rámec	55
3 ČESKÝ NEKP A SMĚRY DEKARBONIZACE ČESKÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.....	57
3.1 Unijní rámec.....	57
3.2 Nařízení o energetické unii a NEKPy	57
3.3 Základní charakteristika českého NEKPu.....	58
3.4 Vnitrostátní cíle.....	59
3.5 Současný stav a odhady do budoucna.....	68
3.6 Politiky a opatření	80
4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K ŘÍZENÍ UHLÍKU A ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI VE STAVEBNICTVÍ.....	95
4.1 Základní charakteristika	95
4.2 Cíle šetření	95
4.3 Metodický přístup	96
4.4 Průběh šetření.....	97
4.5 Výsledky šetření.....	98
4.6 Klíčové závěry	115
II. ČÁST 1.B: SEKTOROVÁ RIZIKA A PŘÍLEŽITOSTI A MOŽNOSTI JEJICH SNÍŽENÍ, RESPEKTIVE VYUŽITÍ.....	118
5 TECHNICKÝ RÁMEC PRO DEKARBONIZACI A ENERGETICKOU ÚČINNOST.....	119
5.1 Mezinárodní standardy.....	119
5.2 Unijní standardy.....	125
5.3 Národní rámec.....	154

5.4	Balíček Fit for 55	156
5.5	Ostatní právní předpisy EU s vazbou na energetiku a klima	176
5.6	Národní rámec	181
6	ANALÝZA RIZIK A PŘÍLEŽITOSTÍ „CENY UHLÍKU“, MOŽNOSTI A STRATEGIE ŘEŠENÍ.....	184
6.1	Rámec pro analýzu rizik	184
6.2	Příležitosti	189
6.3	Doporučení k strategii řízení rizik a příležitostí.....	191
III.	ČÁST 1.C: CITLIVOSTNÍ ANALÝZA RIZIK A PŘÍLEŽITOSTÍ HODNOTOVÉHO ŘETĚZCE NA UHLÍK	199
7	CITLIVOSTNÍ ANALÝZA VE VZTAHU K RIZIKŮM	200
	PŘÍLOHY	203
	Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk a definic.....	204
	Příloha č. 2: Seznam relevantních definic pojmů dle nařízení o obecných ESRS.....	216
	Příloha č. 3: Struktura dotazníku „Řízení uhlíku ve stavebnictví“	229
	Příloha č. 4: Stacionární zařízení v ČR v systému EU ETS k 16. 5. 2023	234

Předmluva

Tato studie „Vyhodnocení rizik růstu ceny uhlíku pro stavební sektor“ (dále jen „**Studie**“) byla vypracována v rámci zakázky zadané SEVEN, The Energy Efficiency Center, z.ú., se sídlem, Americká 579/17, Vinohrady, 120 00 Praha 2, Česká republika, IČ: 05399416 (dále jen „**SEVEN**“). Jejím zpracovatelem je společnost PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o., se sídlem Hvězdova 1734/2c, Nusle, 140 00 Praha 4, IČ: 61063029 (dále jen „**Konzultant**“).

Studie je součástí plnění projektu „Příprava ČR na implementaci managementu emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické účinnosti v kontextu pravidel ESG ve stavebnictví“ podpořeného v únoru 2023 ze strany Technologické agentury České republiky, se sídlem Evropská 1692/37, 160 00 Praha 6 (dále jen „**TAČR**“) v rámci 5. veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji „TK – Programu na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací THÉTA“ (dále jen „**Program**“), číslo projektu TK05010026 (dále jen „**Projekt**“).

Projekt je realizován ze strany společnosti SEVEN jako hlavním příjemcem podpory z Programu a dále Svazem podnikatelů ve stavebnictví se sídlem Revoluční 1082/8, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČ: 01541641 (dále jen „**SPS**“) a Asociací pro rozvoj infrastruktury, z.s., se sídlem Na příkopě 583/15, Staré Město, 110 00 Praha 1, IČ: 26671395 (dále jen „**ARI**“) jako spoluřešitelskými organizacemi. Studie je v rámci Projektu označena jako „Část 1“.

Předmětem této Studie je vyhodnocení rizik růstu ceny uhlíku a identifikace příležitostí pro stavební sektor v České republice. Studie se skládá z těchto čtyř dílčích částí:

- *Část 1.A: Zralost sektoru a identifikace dopadů zvýšení ceny uhlíku* obsahující analýzu dostupných dat a informací o stavu a zralosti sektoru s identifikací dopadu zvýšení ceny uhlíku na konkurenceschopnost národního stavebního hodnotového řetězce a sestávající se z těchto kapitol:
  - *Kapitola 1: Stavebnictví a jeho hodnotový řetězec versus uhlík*, v níž jsou identifikovány články primárního a sekundárního hodnotového řetězce ve stavebnictví, jakož i hlavní cíle a témata dekarbonizace ve stavebnictví, a to na pozadí úsilí o dosažení klimatické neutrality do roku 2050.
  - *Kapitola 2: Kontext pro řízení (managementu) uhlíku ve stavebnictví*, v níž jsou obsaženy základní informace o mezinárodních a unijních dokumentech, jakož i národních závazcích, které formují a dále v čase budou mimo jiné formovat i cenu uhlíku ve stavebnictví v České republice a svými dopady ovlivňovat chování jednotlivých článků (a jejich nositelů) národního hodnotového řetězce ve stavebnictví.
  - *Kapitola 3: Český NEKP a směry dekarbonizace českého hospodářství*, v níž jsou obsaženy informace o stávajícími stupni (zralosti) dekarbonizace českého hospodářství a ambice České republiky dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 v rámci první verze aktualizace Vnitrostátního plánu pro energetiku a klima (také Národní energetický a klimatický plán, NEKP) schválené vládou České republiky 18. října 2023, které budou zásadní zejména pro chování ná-

rodního hodnotového řetězce ve stavebnictví, neboť velká většina českých dekarbonizačních a klimatických opatření se bude realizovat prostřednictvím výkonů českého stavebního sektoru.

- *Kapitola 4: Dotazníkové šetření k řízení uhlíku a energetické účinnosti ve stavebnictví*, v níž jsou shrnuty a vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření proběhlého v létě roku 2023 v rámci Projektu, jehož cílem bylo získat vzhled do aktuálního povědomí, zralosti a připravenosti českých podniků ve stavebnictví napříč hodnotovým řetězcem na dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti.
- *Část 1.B: Sektorová rizika a příležitosti a možnosti jejich snížení, respektive využití* obsahující na jedné straně analýzu sektorových rizik a strategie snížení rizik souvisejících se změnou klimatu pro oblast mitigace (risk analysis a risk mitigation), na druhé straně analýzu sektorových příležitostí souvisejících se změnou klimatu pro oblast mitigace a strategie jejich využití, a sestávající se z těchto kapitol:
  - *Kapitola 5: Technický rámec pro dekarbonizaci a energetickou účinnost*, v níž jsou identifikovány základní technická pravidla týkající se dané problematiky, včetně pojmosloví, základních teoretických přístupů a standardů a příslušné unijní a české legislativy.
  - *Kapitola 6: Analýza rizik a příležitostí ceny uhlíku, možnosti a strategie řešení*, v níž jsou kategorizovány rizika a příležitosti a stanoveny možnosti jejich řešení a účinných strategií.
- *Část 1.C: Citlivostní analýza hodnotového řetězce na uhlík* obsahující analýzu jednotlivých článků hodnotového řetězce nejvíce citlivých na změnu ceny uhlíku a s největšími mezerami s ohledem na institucionální zralost a sestávající se z těchto kapitol:
  - *Kapitola 7: Citlivostní analýza ve vztahu k rizikům*, v níž jsou pro jednotlivé články primárního hodnotového řetězce ve stavebnictví obecně zhodnocena jejich citlivost na rizika v oblasti řízení (managementu) uhlíku, tj. vůči rizikům politik a regulací, jakož i vůči technologickým, tržním, reputačním a fyzickým rizikům.
  - *Kapitola 8: Citlivostní analýza ve vztahu k příležitostem*, v níž jsou pro jednotlivé články primárního hodnotového řetězce ve stavebnictví obecně zhodnocena jejich citlivost na příležitosti v oblasti řízení (managementu) uhlíku, tj. vůči účinnosti zdrojů; OZE, výrobkům a službám, trhům a resilienci.

Tato Studie je dále doplněna těmito čtyřmi přílohami:

- *Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk a definic* obsahující všechny používané zkratky a definice v této Studii;
- *Příloha č. 2: Seznam relevantních definic pojmů dle nařízení o obecných ESRS* obsahující výběr definic pojmů používaných v Příloze II nařízení o obecných ESRS relevantních pro problematiku dekarbonizace a energetické účinnosti;

- *Příloha č. 3: Struktura dotazníku* obsahující úplný soubor otázek, které byly předmětem dotazníkového šetření, jehož průběh a klíčová zjištění jsou blíže popsána v Kapitole 4 této Studie; a
- *Příloha č. 4: Stacionární zařízení v ČR v systému EU ETS k 16. 5. 2023* obsahující identifikaci všech stacionární zařízení v České republice, která byla podle údajů MŽP ke dni 16. 5. 2023 součástí Evropského systému pro obchodování s emisemi (EU ETS)¹.

Na Studii navazuje „Část 2“ Projektu, kterou tvoří studie „Komparativní analýza zahraniční dobré praxe“ („**Studie 2**“). Jejím předmětem je komparativní analýza mezinárodní dobré praxe v oblasti řízení (managementu) uhlíku ve stavebnictví a sestávající se z těchto dílčích částí:

- *Část 2.A: Zahraniční dobrá praxe pro řízení uhlíku* obsahující souhrn existujících zahraničních a mezinárodních taxonomií, standardů, norem a metodik managementu uhlíku (skleníkových plynů) relevantních pro české stavebnictví.
- *Část 2.B: Hlavní výzvy pro české stavebnictví v kontextu práva EU* obsahující identifikaci hlavních výzev českého stavebního sektoru v kontextu práva EU a požadavků na (1) nefinanční výkaznictví, (2) udržitelné financování, (3) udržitelná aktiva a projekty, (4) udržitelnou správu (angl. governance) a s nimi spojených rizik.
- *Část 2.C: Sektorové příležitosti a hrozby* obsahující analýzu sektorových příležitostí a hrozeb vyplývajících z předchozího bodu.
- *Část 2.D: Rešerše unijních příruček a pokynů* obsahující identifikaci příruček a pokynů pro subjekty dotčené uvedenými normami na unijní úrovni.
- *Část 2.E: Doporučení pro implementaci zahraničního know-how* obsahující formulaci doporučení pro ČR tak, aby procesy dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti vycházely z dominantních světových a evropských rámců a byly provázané s nejdůležitějšími taxonomiemi, standardy, normami a metodikami.

Práce na Studii probíhaly v průběhu března až září 2023 s tím, že její obsah byl aktualizován v říjnu až prosinci 2023 s ohledem na přijetí první pracovní verze aktualizace českého Vnitrostátního plánu pro energetiku a klima, jakož i dvou klíčových unijních předpisů týkající se dekarbonizace, které byly uveřejněny v Úředním věstníku EU v říjnu 2023, konkrétně:

- revize unijní *směrnice o energetické účinnosti* prostřednictvím směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění); a
- revize unijní *směrnice o obnovitelných zdrojích energie* prostřednictvím směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652.

---

¹ Viz https://www.mzp.cz/cz/seznam_zarizeni_euets.

Současně došlo k propojení Studie a Studie 2 prostřednictvím odkazů tak, aby je bylo možné číst ve vzájemných vazbách, aniž by bylo nutné relevantní texty opakovat.

V této Studii nedošlo s výjimkou Přílohy č. 2 (*Seznam relevantních definic pojmů dle nařízení o obecných ESRS*) k úpravě oficiálního překladu a terminologie používané předpisy EU za účelem přesnějšího či srozumitelnějšího vyjádření v českém jazyce. Případné náměty na změnu překladu je třeba adresovat Evropské komisi.

Tato Studie byla vyhotovena ve stavu ke dni 30. listopadu 2023. Odráží tak stav účinnosti právních předpisů a regulací k tomuto datu s tím, že, je-li to pro dokreslení kontextu měnících se politik či strategií, případně výhledu legislativy a regulace vhodné, odkazuje se také na platné a neúčinné (např. nový stavební zákon) či připravované novelizace vnějšího rámce, a to nejen na národní, ale i unijní úrovni (např. revize směrnice o energetické náročnosti budov).

MANAŽERSKÝ SOUHRN

Investování zažívá celosvětově jeden z klíčových transformativních milníků ve své historii. Týká se zásadního obratu velké části mezinárodněpolitického, průmyslového, investičního, a finančního světa směrem k jasně vymezeným udržitelným investicím, tzv. **ESG** (akronym anglické zkratky Environmental, Social and Governance) **investicím, tj. k těm, u kterých se nefinanční aspekty udržitelnosti měří podle jednotně stanovených kritérií.** Mimořádné postavení v tomto kontextu zaujímá **uhlík, respektive emise skleníkových plynů (GHG) a úsilí o jeho/jejich systematické snižování s cílem zmírnění změny klimatu (mitigace).**

Zpomalení změny klimatu se stává naléhavou potřebou vyžadující rychlé a rozhodné kroky ve všech částech ekonomiky, včetně stavebnictví. v globálním měřítku je tento trend akcelerován přijímáním závazků států (viz zejména Pařížská dohoda přijatá na COP 26 v Paříži na konci roku 2015)² a **na unijní úrovni přijetím příslušných právních předpisů** (viz zejména Zelená dohoda pro Evropu z prosince 2019 a Evropský klimatický zákon z července 2021), **strategií a politik, které sledují dosažení klimatické neutrality v EU do roku 2050,** tj. situace kdy nastane v EU rovnováha mezi vypouštěním a pohlcováním emisí GHG.

Cena emisí GHG včetně oxidu uhličitého (v této Studii souhrnně odkazována jako „cena uhlíku“) **bude zásadním způsobem dále růst napříč českým hospodářstvím i v celé Evropské unii, a to cíleným způsobem, tj. nikoliv jen tržními mechanismy nabídky a poptávky, jako tomu bylo většinou v minulosti.** Emise GHG se budou postupně integrovat jako externalita do ceny energií, výrobků, prací a služeb na vnitřním trhu. Tímto způsobem má být naplněn cíl klimatické neutrality do roku 2050 dle Zelené dohody pro Evropu, mezitímní klimatické cíle dle Evropského klimatického zákona do roku 2030 i klimatické závazky přijaté členskými státy EU, včetně Česka, v rámci Pařížské dohody. Snižování emisí GHG se tak stává **novým významným faktorem konkurenceschopnosti, prosperity a tvorby hodnoty aktiv a firem, hospodářské úspěšnosti, investiční atraktivity i prosperity jednotlivých států.** v tomto smyslu představuje „cena uhlíku“ (emisí GHG) **klíčovou výzvu pro všechny články primárního hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku,** tj. pro vlastníky / správce aktiv, projektanty a architekty, poradce a konzultanty, realizátory staveb a výrobce produktů a dodavatelů materiálů. **Budou ji však svými postoji, preferencemi a rozhodnutími utvářet i články sekundárního hodnotového řetězce ve stavebnictví** zahrnující Evropskou unii, stát (Českou republiku) a veřejné úřady, regulátory, financující subjekty, pojišťovny a českou společnost, jakož i další uživatele fyzických aktiv a infrastruktury v nejšířším slova smyslu.

Trajektorii „ceny uhlíku“ v návaznosti na dekarbonizaci, která odpovídá úsilí o zmírňování změny klimatu, **bude utvářet na jedné straně mnoho rizik** (nové přísnější politiky a regulace, nové technologie, změna chování trhu a nové reputační aspekty), ale na druhé straně také **kvalitu a rychlost schopnosti jednotlivých článků hodnotového řetězce ve stavebnictví využít mnoho příležitostí** (lepší účinnost zdrojů, nové zdroje energie, nové výrobky a služby, nové

---

² Jedná se o mezinárodní úmluvu mezi smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu přijatá v prosinci 2015 v Paříži provádějící ustanovení této úmluvy a po roce 2020 nahrazující předtím platný Kjótský protokol, https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda nebo <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>.

trhy, větší resilience), které jsou s tímto procesem spojeny. **Způsoby dosažení klimatické neutrality jsou ale jen tři: snížení emisí GHG (zejména vyšší energetickou účinností), nové OZE a pohlcování emisí GHG**, přičemž první dva způsoby jsou v rámci cíle klimatické neutrality do roku 2050 upřednostňovány s tím, že s pohlcováním uhlíku, snižování emisí GHG, jehož je zvýšení energetické účinnosti dominantním způsobem dosažení, je vedle zavádění obnovitelných zdrojů energie (OZE) a pohlcování emisí GHG, respektive uhlíku, ať již prostřednictvím přírodního (např. lesy) či technického (např. zachycování prostřednictvím zařízení na zachycování uhlíku), jedním ze tří základních variant, jak klimatickou neutralitu dosáhnout, se primárně počítá jako s kompenzačním opatřením pro ty emise GHG, které nepůjde již dále snížit (tzv. neutralizace).

„Cenu uhlíku“ v oblasti energetiky bude dále ovlivňovat dostupnost energií, a to bez ohledu na to, zdali jsou obnovitelné či nikoliv a s jakou stopou budou vyráběny; v mnoha směrech jsou však již při současné úrovni „**cen uhlíku**“ některé OZE cenově konkurenceschopné. Některými autoritami se odhaduje (např. Mezinárodní energetická agentura), že jen spotřeba elektrické energie má v EU do roku 2050 narůst na dvojnásobek.

Velkou roli v procesu dekarbonizace bude nepochybně hrát využití dat prostřednictvím nových **digitálních technologií, informačního modelování budov (BIM), digitálních dvojčat, umělé inteligence, strojového učení atd.** Tyto budou umožňovat **efektivnější dekarbonizace nejen na úrovni jednotlivých aktiv, ale i sítí a systémů.**

Rychlost dekarbonizace mohou ovlivnit i jiné vnější faktory nezávislé na fungování vnitřního trhu, jako jsou pandemie či vojenské konflikty. Jak se ukázalo, pandemie COVID-19 vedla k dočasnému snížení emisí GHG, zatímco **vojenský konflikt na Ukrajině vedl naopak k urychlení dekarbonizace s ohledem na potřebu řešit energetickou bezpečnost (resilienci) EU a jejich členských zemí.**

Jako **přibližný rámcový odhad růstu „ceny uhlíku“ lze uvést metodiku Evropského investiční banky (EIB) ke stanovení stínové ceny uhlíku (k peněžnímu vyjádření emisí GHG)** jako nejlepší dostupný doklad nákladů³ ke splnění cíle omezení nárůstu teploty stanoveného v Pařížské dohodě (tj. cíl 1,5 °C), tj. metodiku Shadow Cost of Carbon (Stínová cena uhlíku). Stínová cena uhlíku, která má být použita u projektů infrastruktury pro období 2021–2027, ve stálých cenách roku 2016 uvedená níže **ukazuje více než zdvojnásobení „ceny uhlíku“ mezi lety 2020 až 2025 a více než ztrojnásobení mezi lety 2020 až 2030.** Následně už má cenový růst poklesnout, ale srovnání v rámci 30letého vývoje mezi lety 2020 až 2050 ukazuje u „ceny uhlíku“ na desetinásobný růst ve stálých cenách. **Toto měřítko je možné v zásadě použít na jakoukoliv teoretickou kalkulaci dopadu „ceny uhlíku“ na náklady jakýchkoliv subjektů v EU, včetně těch, které jsou součástí článků hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku.**

---

³ Další informace jsou k dispozici v dokumentu skupiny EIB *Climate Bank Roadmap 2021-2025*, 14. prosince 2020, <https://www.eib.org/en/publications/the-eib-group-climate-bank-roadmap.htm>.

Rok	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
EUR/t CO ₂ ekv.	80	165	250	390	525	660	800

Dynamiku „cen uhlíku“ ve stavebnictví bude na vnitřním trhu primárně určovat implementace unijního legislativního Balíčku Fit for 55⁴, dotační politika EU a Česka, ambice firem a veřejného sektoru v oblasti ESG a obsah klimatických přechodových plánů firem, a to zejména vlastníků / správců aktiv na vrcholu jednotlivých článků hodnotových řetězců ve stavebnictví na straně jedné a finančních podniků a investorů na straně druhé. Vývoj tohoto tržního procesu je nyní obtížné odhadovat a až vznik prvních přechodových plánů dle nových obecných evropských výkazů podniků o udržitelnosti (ESRS) ukáže relativně přesně plánované trajektorie dekarbonizace pro jednotlivé podniky. Tyto budou vypracovány jednotně dle standardu ESRS E1 (Změna klimatu), včetně tam uvedených měřitelných ukazatelů, a s využitím EU Taxonomie jako jednotného unijního klasifikačního systému pro určení environmentálně udržitelných hospodářských činností a investic v nefinančních výkazech velkých podniků dle přijaté unijní směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) a nařízení o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (angl. Sustainability Finance Disclosure Regulation, SFDR). Již do tří let tedy ukážou, jaké jsou skutečné aspirace klíčových účastníků trhu ve stavebnictví v Česku. **Tyto aspirace budou pak kaskádovitě dopadat na předcházející články hodnotových řetězců, včetně hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku. Tímto se dříve nebo později dotknou i segmentu malých a středních podniků.** v této souvislosti je třeba uvést, že **trend k větší udržitelnosti** v její měřitelné podobě (ESG) může být urychlen na vnitřním trhu předpokládaným budoucím **přijetím unijní směrnice o náležité péči v oblasti udržitelnosti** (angl. Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CS3D), zejména v případě, že by se ESG stalo součástí osobní povinnosti „náležité péče“ (v Česku známé také jako „péče řádného hospodáře“) členů orgánů podniků.

Klimatické přechodové plány jednotlivých odvětví a firem v Česku ovlivní také významným způsobem aktualizace českého Vnitrostátního plánu pro energetiku a klima (NEKP) dle unijního nařízení o energetické unii a vypracované v souladu s novou Metodikou aktualizace NEKPů. Vláda České republiky na svém zasedání dne 18. října 2023 schválila první verzi NEKPU k předložení Komisi podle nařízení o energetické unii. Zatím ale neproběhla, byť jen první iterace konzultací s EK, a tudíž není možné učinit závěr, jaké cíle v oblasti dekarbonizace budou platit v Česku pro jednotlivé sektory vymezené v Metodice aktualizace NEKPů. Tyto konzultace by měly být ukončeny do června 2024, kdy by měl být aktualizovaný český NEKP vydán. Chybí také zatím aktualizace dvou klíčových národních strategických dokumentů v oblasti energetiky a klimatu, konkrétně Státní energetické koncepce a Politiky ochrany klimatu.

---

⁴ V této Studii je ukázán rámcový dopad jednotlivých součástí Balíčku Fit for 55 na náklady a výnosy jednotlivých částí primárního hodnotového řetězce v českém stavebnictví.

Udržitelnosti nemohou subjekty soukromého i veřejného sektoru dosáhnout samy. Musí zapojit i další aktéry a výzvy řešit v rámci spolupráce napříč hodnotovými řetězci a v celoživotním cyklu, a to zejména v rámci 3 emisí GHG (Scope 3). Toto představuje zcela nový fenomén, do kterého se budou muset dříve nebo později zapojit i finanční podniky (banky a pojišťovny). Především bude nutné stanovit ambice projektů v oblasti uhlíkové stopy a ESG již na jejich počátku, neboť reálně může hrozit příprava projektů, které nikdo po několika letech nezafinancuje a nepojistí, případně za finančních podmínek, které nebudou výhodné. **Dalším rizikem budou zřejmě i vyšší požadavky na ESG profily projektů v dotačních programech, zejména v programovacím období 2028-2034,** včetně například povinné aplikace ověřovacích postupů klimatického prověřování či prověřování udržitelnosti. **Některé povinnosti v oblasti dekarbonizace se navíc budou dostávat i do závazných pravidel veřejného zadávání,** jak ukazují zpřísněné požadavky dle revidované unijní směrnice o energetické účinnosti.

Jak ukázalo provedené dotazníkové šetření prováděné v rámci Projektu napříč články primárního hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku v létě 2023, připravenost na dekarbonizaci není uspokojivá⁵:

- **Jen menšina z osloveného trhu** (64 z 179 potenciálních respondentů), tj. **36 % projevuje o téma aktivní zájem.** Nejmenší zájem projevili projektanti a architekti následované veřejnými investory.
- Většina firem, které se rozhodly **aktivně reagovat na dotazník, vykazuje určitou míru povědomí o této problematice.**
- **Jen menší část z těchto respondentů,** tj. těch, kteří dotazník zcela nebo částečně vyplnily, **již implementovali nebo se aktivně připravují na zavedení korporátních standardů a procesů,** které jsou klíčové pro řešení otázek dekarbonizace a energetické účinnosti.
- **Z hlediska schválení či přípravy korporátní dekarbonizační strategie a používání mezinárodních standardů** je největší počet firem se schválenou či připravovanou korporátní dekarbonizační strategií **v segmentu investorů (86 %).**
- **Z hlediska korporátní správy změny klimatu a používaných mezinárodních standardů** je největší počet firem se schváleným či připravovaným systémem klimatické správy **u investorů (86 %).**
- **Z hlediska nefinančního reportingu (výkaznictví o udržitelnosti)** je největší počet firem se schváleným či připravovaným systémem klimatické správy **opět u investorů a výrobců produktů a dodavatelů materiálů (100 %).**
- **Z hlediska důležitosti účinnosti energetických aktiv a uhlíkové stopy nyní a v roce 2030 opět „táhne trh“ segment investorů.** Již nyní je střední a vyšší důležitost tohoto aspektu **u 88 % investorů.**

---

⁵ Velikost vzorku však byla v tomto vstupním dotazníkovém šetření příliš malá na to, aby se dalo učinit jednoznačné a spolehlivé závěry o různých skupinách v tomto sektoru. Nicméně je zřejmé, že většina firem ve stavebním sektoru teprve začíná projevovat zájem o tato témata, případně nemají dostatečné povědomí, znalosti či dovednosti v otázkách, které jsou předmětem této Studie.

- Z hlediska důležitosti vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost společnosti jednoznačně nejvíce postiženým segmentem jsou výrobci produktů a materiálů, kteří již nyní indikují vysokou nebo velmi vysokou důležitost v 70 % respondentů.

V některých případech respondenti nemají o problematiku dekarbonizace a energetické účinnosti zcela zájem, protože **ji v tuto chvíli zřejmě nepovažují do budoucna za důležitou**. Tento závěr je navíc podpořen i indikovaným **jednoznačným lídrovstvím procesu dekarbonizace a energetické účinnosti na straně investorů (vlastníků aktiv / správců aktiv)**. Tito se nacházejí na vrcholu dodavatelského řetězce, tj. oni „dávají práci“ předcházejícím článkům hodnotového řetězce ve stavebnictví.

Tato zjištění ještě více podtrhují význam a praktickou užitečnost tohoto Projektu a potřeby najít vhodné prostředky spolupráce a průběžné komunikace napříč hodnotovým řetězcem ve stavebnictví v Česku. Náklady vyšších „cen uhlíku“ se budou v tomto řetězci do budoucna ještě více řetězit, což bude zejména pro výrobce stavebních materiálů, vlastníky aktiv/ správce aktiv a stavební firmy mimořádnou výzvou⁶. Nejméně citlivými články primárního hodnotového řetězce ve stavebnictví na „cenu uhlíku“ jsou pak projektanti a architekti, jakož i poradci a konzultanti. Tito je však svojí invencí a schopností inovovat mohou velmi zásadním způsobem ovlivnit.

Hlavními cíli dekarbonizace a zvýšení energetické účinnosti fyzických aktiv v českém stavebnictví by tak mělo být:

- **sladit projekty infrastruktury⁷ a/nebo pracovní programy na úrovni aktiv, sítí nebo systémů s přechodem na klimatickou neutralitu do roku 2050 nebo dříve tak, aby přispěly k omezení globálního oteplování na 1,5 °C ve smyslu Pařížské klimatické dohody z roku 2015;**
- **snížit uhlíkovou stopu a zvýšit hodnotu infrastruktury po celou dobu její životnosti; a**
- **odstranit izolované přístupy a vytvořit způsoby spolupráce, které podporují inovace a pozitivní změny pro společnost a hospodářský rozvoj.**

---

⁶ Již nyní jsou velcí výrobci produktů / dodavatelé materiálů a některé stavební firmy v České republice součástí unijního systému pro obchodování s emisemi (EU ETS) a plátcí „emisních povolenek“, viz https://www.mzp.cz/cz/seznam_zarizeni_euets. Nad rámec těchto dat a informací nelze v současné době údaje od jednotlivých účastníků hodnotového řetězce ve stavebnictví ohledně jejich uhlíkové stopy standardně získat. Tento stav je v ČR dán do značné míry také absencí zákona o změně klimatu, který je běžný ve většině členských zemí EU. Výjimkou mezi těmito účastníky jsou ty, kteří dobrovolně tyto údaje vykazují v rámci nefinančního výkaznictví. Tyto však nejsou zpravidla v současné době ještě auditovány.

⁷ Infrastruktura je v této Studii chápána široce a zahrnuje budovy, síťovou infrastrukturu a nejrůznější vybudované systémy a aktiva.

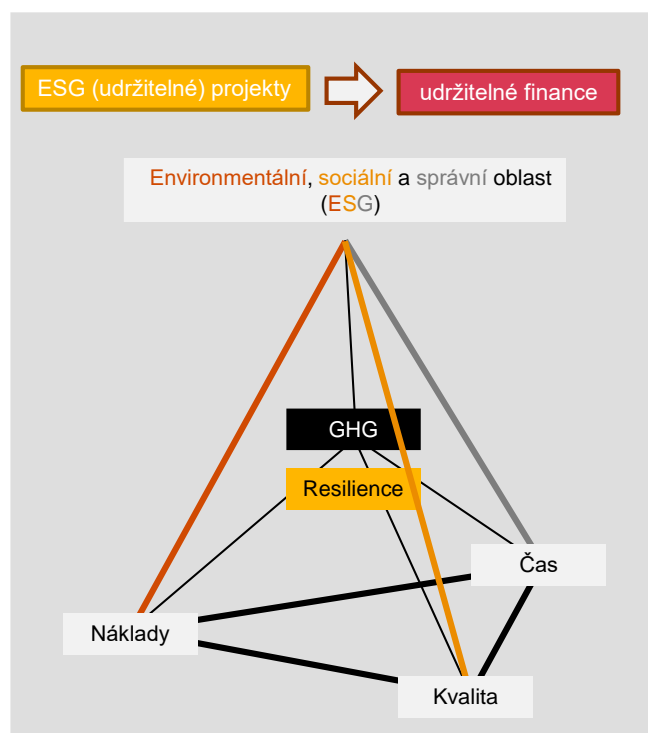
ÚVOD

Historie investování a stavebnictví na pomezí zásadní změny

Investování zažívá celosvětově jeden z **klíčových transformativních milníků ve své historii**. Týká se zásadního obratu velké části mezinárodněpolitického, průmyslového, investičního, a finančního světa směrem k jasně vymezeným udržitelným investicím, tzv. **ESG investicím**. Tento trend spočívá v nových požadavcích na kvalitu investic, které musí obhájit svoji existenci a finanční vklad na základě přesných dat a skutečností z perspektiv, kterými na ně ještě nedávno nebylo nahlíženo vůbec, nebo jen omezeně.

Jde především o **posun** od investic (projektů) definovaných v zásadě jen prostřednictvím parametrů technické kvality a výkonnosti, nákladů (kapitálových a provozních) a času (myšleno doby dodání) k **investicím (projektům), které vykazují dostatečnou úroveň své výkonnosti i z hlediska udržitelnosti**, zejména z pohledu environmentálních a sociálních dopadů. Mimořádné postavení v tomto kontextu zaujímá **uhlík, respektive skleníkové plyny⁸ („GHG“), a úsilí o jeho/jejich systematické snižování s cílem zmírnění změny klimatu (mitigace)**. Zpomalení změny klimatu se stává naléhavou potřebou vyžadující rychlé a rozhodné kroky ve všech částech ekonomiky, včetně stavebnictví.

Obrázek 1: Vztah ESG a k tradičním prvkům projektů a udržitelným financím

Zdroj: Konzultant

⁸ Skleníkový plyn je plyn, který absorbuje a vydává tepelné záření. Podle Přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací na úrovni členských států a Unie vztahujících se ke změně klimatu a o zrušení rozhodnutí č. 280/2004/ES, ve znění pozdějších předpisů jimi jsou: oxid uhličitý (CO₂); methan (CH₄); oxid dusný (N₂O), fluorid sírový (SF₆); fluorid dusitý (NF₃); částečně fluorované uhlovodíky (HFC) a zcela fluorované uhlovodíky (PFC).

Novými ústředními aspekty investic se tak přirozeně stává snížení uhlíkové stopy a emise GHG (dekarbonizace), odolnost v širším smyslu (resilience) a další nefinanční parametry investic v životním cyklu souhrnně označované anglickou zkratkou ESG (angl. Environmental, Social and Governance), tj. ty, které sledují širší výkonnost investic, aktiv⁹ a jejich nositelů z hledisek environmentálních, sociálních a správních (ve smyslu kvality řízení/managementu) („ESG“).

Box 2: Akronym ESG a jeho význam

Environmentální aspekty („E“ v akronymu ESG) zahrnují témata změny klimatu (zmírnění změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu), další tradiční environmentální témata, jakými jsou například prevence a zamezení znečištění a hospodárné nakládání s vodou, jakož i novější témata představovaná oběhovým hospodářstvím (cirkulární ekonomikou) a ochranou biologické rozmanitosti a ekosystémů.

Sociální aspekty („S“ v akronymu ESG) se týkají zejména témat zajištění rovnosti, inkluzivity, kvalitních vztahů se zaměstnanci, komunitami, uživateli a spotřebiteli, jakož i otázek ochrany lidských práv.

Správní aspekty („G“ v akronymu ESG) se zejména vztahují ke zajištění správy a řízení, tvorby komplexních strategií a plánů integrujících v sobě udržitelnost, řízení nefinančních rizik (a příležitostí), odměn vedení spojených s dosahováním cílů v oblasti udržitelnosti.

Tato transformace k větší udržitelnosti směřující k **zajištění funkční společnosti** vytváří na jedné straně jak **bezprecedentní výzvy a rizika, tak na druhé straně i zcela nové příležitosti**. Představuje tak nový tržní fenomén spoluurčující konkurenceschopnost a hodnotu firem, včetně těch působících ve stavebnictví.

Dekarbonizace a stavebnictví

Dekarbonizace¹⁰ je více než jen snižování uhlíku a emisí GHG. Zahrnuje holistický přístup, který integruje udržitelnost v rámci celku stavebního hodnotového řetězce: od architektonického a projekčního návrhu a plánování až po výběr materiálů, produktů, konstrukcí a metod po vlastní realizaci stavebních činností, provozu výsledné stavby a ukončení provozu a likvidaci stavby po ukončení její životnosti, a to po roce 2050 v podmínkách klimatické neutrality¹¹.

Každý aspekt tohoto řetězce by měl být v kontextu změny klimatu nově pojat tak, aby bylo dosaženo uhlíkové neutrality a zvýšení klimatické odolnosti (resilience). Tento přístup uznává, že jednotlivé články stavebního hodnotového řetězce vykazují klíčové společné rysy

---

⁹ Aktivy se v této Studii rozumí fyzické prvky tvořící součást sítě a/nebo systému, které mají pro organizaci a její zúčastněné strany potenciální nebo skutečnou hodnotu, tj. nerozumějí se jimi aktiva v účetním smyslu.

¹⁰ Dekarbonizací je možné obecně vymezit jako proces prostřednictvím něhož organizace, sektory či jiné entity proces, kterým organizace, sektory nebo jiné subjekty obvykle usilují o dosažení nulových emisí fosilního uhlíku typicky s odkazem na snížení emisí uhlíku spojených s klíčovými sektory, jakými jsou energetika, průmysl a doprava.

¹¹ Hodnotový řetězec je v rámci této Studie pojímán jako soubor organizací a zúčastněných stran zapojených do vytváření, provozování a řízení aktiv a/nebo sítí.
regulators and financiers.

a jsou **součástí vzájemně propojeného systému – zastavěného prostředí (angl. built environment)**¹².

Stavební sektor spoluutváří fyzické prostředí a má jedinečné postavení, aby mohl řídit přechod k nízkouhlíkové budoucnosti. Budovy a infrastruktura, které dnes vytváříme, budou definovat náš společný dopad na životní prostředí pro budoucí generace a příští desetiletí. Přijetím zásad udržitelné výstavby můžeme vytvářet energeticky efektivní stavby, využít obnovitelné zdroje energie („OZE“) a přijmout modely oběhového hospodářství, které nejen minimalizují odpad, ale také maximalizují efektivitu zdrojů.

Účinná a hospodárná dekarbonizace vyžaduje spolupráci a inovace v bezprecedentním rozsahu. Vlády, podniky, investoři a komunity postupně stanovují ambiciózní dekarbonizační cíle, rozvíjejí podpůrné politiky a investují do výzkumu a vývoje v oblasti dekarbonizace. Dekarbonizace dodavatelských řetězců stavebnictví je klíčová, neboť tento **sektor odpovídá za přibližně 40 % celosvětových emisí GHG**¹³. Stavebnictví je tak ústředním sektorem, kde má k rozsáhlé dekarbonizaci dojít.

V úsilí o dekarbonizaci mohou významným způsobem pomáhat nové technologie, **zejména ty zaměřené na nízkoemisní spotřebu, využití dat a robotizaci, které již nyní způsobují hlu- bokou proměnu ve stavebnictví.** Tyto nástroje mohou optimalizovat procesy projektování, zlepšit řízení a provoz stavebních projektů, jakž i umožnit hospodárněji organizovat dodávky a samotnou práci v reálném čase¹⁴, včetně přesného sledování spotřeby energie a emisí GHG.

Dalšími novými fenomény jsou **digitalizace, umělá inteligence, strojové učení a virtuální realita** a způsoby, jakými je možné je kombinovat s **moderními způsoby výstavby a inženýringu**¹⁵. Využíváním digitálních dat mohou zúčastněné strany přijímat informovaná rozhodnutí, která minimalizují dopady na životní prostředí a sociální sféru při maximalizaci hospodářské hodnoty. Právě digitalizace přináší výhody zcela nových nástrojů, které mohou pomoci při rozsáhlejší dekarbonizaci stávajících i nových aktiv a zlepšit produktivitu napříč stavebnictvím, jakož i strojírenstvím, které se stavebním sektorem úzce souvisí. Současně symbióza a propojení nových technologií s digitalizací mohou vytvářet zázemí pro novou nabídku výrobků a služeb spojených s fungováním infrastruktury v éře Infrastruktury 4.0¹⁶, Průmyslu 4.0, Hospodářství 4.0. a Společnosti 4.0, a podpořit tak vývoj inovací průmyslu, např. prostřednictvím digitálních dvojčat územních celků.

---

¹² Zastavěné prostředí je možné vymezit jako souhrn lidmi vyrobených nebo umělých fyzických objektů umístěných v určité lokalitě nebo regionu. Pokud je pojímáno jako celek, zastavěné prostředí obvykle zahrnuje budovy, další objekty ve vnějším prostředí (krajinařské oblasti), infrastrukturu v užším smyslu a výsledky stavebních prací v uvažovaném území.

¹³ Viz Global Construction Futures. A global forecast for the construction industry to 2037. Oxford Economics & PwC. Březen 2023.

¹⁴ Například postupy využívající metodu DfMA (angl. Design for Manufacture and Assembly). Metoda DfMA je kombinací dvou metod Design for Manufacture (projekční výrobní návrh) a Design for Assembly (projekční montážní návrh), tedy návrh konstrukce zaměřený především na snadnou a rychlou výrobu i montáž.

¹⁵ Jde zejména o využití konceptu BIM (angl. Building Information Modeling), tj. informační modelování staveb, nebo digitálních dvojčat (angl. digital twins)

¹⁶ Viz Infrastructure 4.0: Achieving Better Outcomes with Technology and Systems Thinking. White Paper. World Economic Forum. Květen 2021.

Dekarbonizace není bez problémů. Důsledky dodatečných jednorázových či pravidelných nákladů, regulačního rámce a potřeba zvyšování kvalifikace pracovní síly patří mezi překážky, které musí být průběžně zvažovány a řešeny paralelně v kontextu celkové vývoje strategického a regulačního rámce a vývoje a očekávání trhů. Vývoj nelze přeskočit. Jeho však třeba vědomě a chytře v čase promýšlet, strukturovat a naplňovat. Využitím odbornosti, znalostí a zkušeností, dobrou mezinárodní praxí, novými technologiemi a efektivními digitálními řešeními, jakož i spoluprací napříč sektory je možné výzvy (rizika) zvládnout a proměnit je v příležitosti pro inovace a růst. Stavební průmysl v tomto procesu nemůže zůstat v rámci výše naznačených nezadržitelných globálních trendů v opozici. Naopak **by měl přijmout při vědomí svého společenského účelu nový způsob myšlení upřednostňující udržitelnost, resilience a odpovědné obchodní praktiky, a to v časové trajektorii, která postupně zcela promění způsob, jakým se stavební projekty napříč hodnotovým řetězcem dodávají a využívají.**

Dekarbonizace a financování

S nástupem ESG vzniká zcela **nový typ méně rizikového (prémiového) financování, tzv. udržitelné financování (angl. sustainable finance).** Tento typ financování využívá klasifikačních kritérií ESG pro vymezení nových finančních produktů, jakými jsou zelené úvěry, zelené hypotéky, udržitelné dluhopisy, zelené dluhopisy apod. Je zřejmé, že z povahy fungování mechanismů volného trhu bude tento typ financování čím dál více upřednostňován finančními institucemi než tradiční typ „obecného financování“, který na nefinanční rizika účinně dohlédnout nemůže. Vyšší rizika tradičního typu „obecného financování“ pak logicky vedou za jinak stejných podmínek k vyšší ceně a horším smluvním podmínkám pro klienty finančních služeb.

Jelikož cena financování implikuje vlastní investiční rozhodování a zaměření investic, **bude i udržitelné investování nevyhnutelně dříve či později vytlačovat tradiční investování na okraj hlavního investičního proudu (mainstreamu)**¹⁷. K této zásadní změně orientace investičních trhů přitom již dochází a může se s ohledem na současné globální výzvy, jakož i hodnotové jednoty a rozhodnosti globální finanční a investiční komunity, jak bude ukázáno níže, uskutečnit mnohem rychleji, než jsme si nyní schopni v Česku vůbec představit¹⁸.

Popisovaná zásadní změna investiční mentality směrem k úplnému uznání udržitelnosti jako klíčového rozměru alokace kapitálu se neopírá o nové ideologické postoje, se kterými bychom mohli podle našich hodnotových preferencí či přesvědčení souhlasit či nesouhlasit. **Jde o racionální reakci finančních a investičních (kapitálových) trhů zejména na reálně existující negativní fenomény změny klimatu, značného vyčerpání přírodních zdrojů a rozsáhlého narušení přírodních ekosystémů.** S těmito negativními environmentálními jevy pak souvisí i vznik rozsáhlých negativních sociálních (společenských) dopadů, a to zejména ve vztahu ke zranitelným skupinám obyvatelstva. Investování se ale neodehrává jen v prostředí, kterým vládou pravidla anorganické přírody, ale v prostředí interakce člověka s životními prostředím a s dalšími lidmi navzájem. Když se toto prostředí oproti minulosti zásadním způsobem mění,

---

¹⁷ Viz Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi“ z 13. června 2023 (COM/2023/317 final).

¹⁸ Doporučení Komise (EU) 2023/1425 ze dne 27. června 2023 o usnadnění financování přechodu k udržitelnému hospodářství z 7. července 2023 (C/2023/3844).

vyvolává tato změna i **nové výzvy pro finanční a kapitálové trhy, které ze své podstaty potřebují pro své dobré fungování relativní stabilitu.**

Touto novou výzvou je skutečnost, že **nikdy v moderní více než pětisetleté historii investování nenastala situace, že by se životnost¹⁹ aktiv (budov, infrastruktury, technologických celků aj.) a jejich využití tak zásadním způsobem těmito fenomény problematizovaly.** Vždy v zásadě stačilo investovat s ohledem na v tu dobu existující klimatické a přírodní podmínky a fyzická aktiva, pokud nedošlo k jejich technickému selhání, dosáhla své životnosti a hospodářské využitelnosti. Avšak tento tradiční „technicistní přístup“ k investování již nyní v podmínkách nestabilního klimatu a narušených přírodních a souvisejících sociálních procesů²⁰ nestačí a čím dále více stačit nebude.

Fenomén neudržitelnosti, vyvolaný dle dostupného vědeckého poznání člověkem²¹, tak přirozeně přináší velkou nejistotu a nervozitu na straně účastníků finančních trhů a investorů. Má-li být totiž kapitalistický systém trvale funkční (relativně stabilní) a udržitelný, musí být zajištěno, že kapitál je alokován i s ohledem na budoucí dohlédnutelné vnější podmínky (zejména rizika) tak, aby se „dočkal své předpokládané doby životnosti a využitelnosti“. Neznalost či ignorování těchto nových ESG aspektů investic tak může být pro jakéhokoliv investora zejména z pohledu dlouhodobějších investic velmi riziková s významnými dodatečnými náklady v budoucnosti: pro neuvážené investice nemusí být po předpokládanou dobu hospodářské využití (např. vlivem nových, mnohem výkonnějších a udržitelnějších technologií či změnou hodnotových preferencí zákazníků), případně může dojít k fyzickému poškození investic (např. vlivem povodní, sucha) či bude nákladné je dát kdykoliv v budoucnosti do souladu s již známými či očekávanými požadavky na udržitelnost (s ESG klasifikačními pravidly a kritérii), tj. vytvoří se fyzické aktivum, které bude dražší a těžší v budoucnu prodat, pojistit či zajistit pro něj financování/refinancování.

---

¹⁹ Koncem životnosti se obecně rozumí etapa, která začíná, když aktivum dosáhne konce své projektované životnosti a je připraveno k renovaci, retrofitu, likvidaci, demontáži atd. a končí, když je aktivum recyklováno, znovu použito, regenerováno nebo vráceno přírodě (spalování, rozklad).

²⁰ Zde je vhodné zmínit, zejména problematiku dopadu změny klimatu, nedostatku vody atd. na světovou migraci.

²¹ Viz Šestá hodnotící zpráva Mezivládní panel OSN pro změnu klimatu (IPCC) z 20. března 2023, která shrnuje aktuální data a trendy v oblasti změny klimatu dostupná zde <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>.

I. ČÁST 1.A: ZRALOST SEKTORU A IDENTIFI- KACE DOPADŮ ZVÝ- ŠENÍ CENY UHLÍKU

Analýza dostupných dat a informací o stavu a zralosti sektoru s identifikací dopadu zvýšení ceny uhlíku na konkurenceschopnost národního stavebního hodnotového řetězce.

1 STAVEBNICTVÍ A JEHO HODNOTOVÝ ŘETĚZEC *VER-SUS* UHLÍK

1.1 Základní vymezení

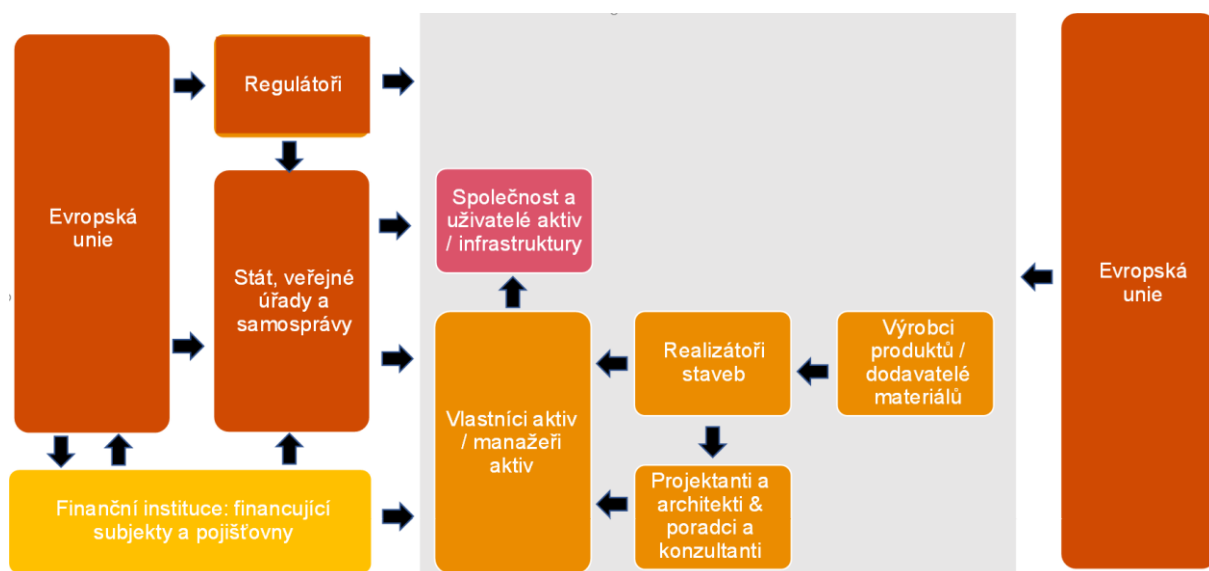
Stavební sektor se na vnitřním trhu EU nachází v klíčovém transformativním okamžiku svého vývoje. Většina změn vyvolaných změnou klimatu v zastavěném prostředí se totiž bude odehrávat na fyzických aktivech (na infrastruktuře v širokém slova smyslu), jejichž nositelem bude stavební sektor a jeho realizátory primární články (kategorie účastníků) jeho hodnotového řetězce, konkrétně:

- vlastníci aktiv / správci;
- výrobci produktů a dodavatelé materiálů;
- projektanti a architekti;
- poradci a konzultanti; a
- realizátoři staveb.

Sekundárními články hodnotového řetězce ve stavebnictví, kteří budou na proces této transformace nepřímo působit jsou zejména²²:

- Evropská unie;
- Stát, veřejné úřady a samosprávy;
- regulátoři;
- financující subjekty; a
- pojišťovny.

Obrázek 2: Hodnotový řetězec ve stavebnictví a jeho články

Zdroj: Konzultant

²² Tato skupiny představuje aktéry, kteří mají vliv zejména na chování primárních členů hodnotového řetězce.

Cílovými skupinami hodnotového řetězce ve stavebnictví je pak společnost jako celek a její jednotlivé komunity, jakož i uživatelé aktiv či infrastruktury.

1.2 Primární články hodnotového řetězce

1.2.1 Vlastníci aktiv / správci aktiv

Vlastníkem aktiv se rozumí organizace, která spravuje a odpovídá za poskytování, provoz a údržbu sítě infrastruktury nebo aktiv. Vlastníkem aktiv / správcem aktiv je obvykle vlastník aktiv, ale někdy jím může být i organizace pověřená provozem infrastruktury, sponzor projektu, poskytovatel služeb, developer, financující subjekt, subjekt provádějící projektové práce nebo organizace pověřená poskytováním služeb z infrastruktury. Infrastruktura je přitom vymezena zpravidla velmi široce a zahrnuje²³:

- **budovy**, od soukromých domů po školy nebo průmyslová zařízení, což je nejčastější druh infrastruktury a základ lidského osídlení;
- **infrastrukturu vycházející z přírody** (angl. nature-based)²⁴, jako jsou zelené střechy, zdi, prostory a odvodňovací systémy;
- **sít'ovou²⁵ infrastrukturu** klíčovou pro fungování dnešní ekonomiky a společnosti, zejména energetickou infrastrukturu (např. rozvodné sítě, elektrárny, potrubní soustavy), dopravu²⁶ (dlouhodobá aktiva, jako jsou silnice, železnice, přístavy, letiště nebo dopravní infrastruktura vnitrozemských vodních cest), informační a komunikační technologie (např. mobilní telefonní sítě, datové kabely, datová centra) a vodohospodářství (např. vodovody, nádrže, čistírny odpadních vod);
- **systemy pro hospodaření s odpady z podniků a domácností** (sběrná místa, třídírny a recyklační zařízení, spalovny a skládky);
- **další fyzická aktiva v nejrůznějších oblastech veřejné politiky**, včetně komunikací, záchranných služeb, energetiky, financí, potravinářství, státní správy, zdravotnictví, školství a odborné přípravy, výzkumu, civilní ochrany, dopravy a odpadového hospodářství nebo vodohospodářství;
- **další způsobilé druhy infrastruktury** mohou být stanoveny rovněž v právních předpisech upravujících konkrétní odvětví hospodářství či podpůrné fondy²⁷.

---

²³ Viz Sdělení Komise Technické pokyny k prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu v období 2021– 2027 z 16. září 2021 (2021/C 373/01).

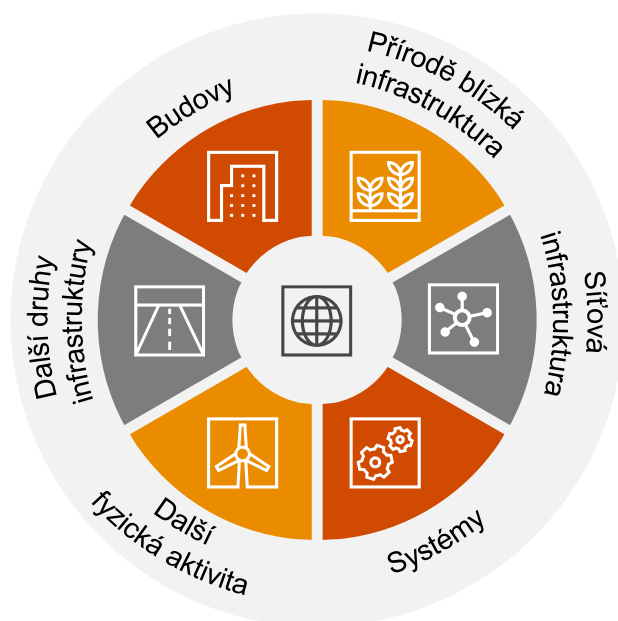
²⁴ Tento typ infrastruktury se vyznačuje podporou ochrany, udržitelné správy a obnovy přírodních nebo upravených ekosystémů, které řeší společenské výzvy účinně a adaptabilně a současně poskytuje blahobyt lidí a přínosy pro biologickou rozmanitost.

²⁵ Tato představuje základní fyzické a organizační struktury, zařízení, vybavení a služby potřebné pro provoz společnosti nebo organizace nebo služby a zařízení nezbytné pro fungování ekonomiky. Sítěmi se přitom obvykle rozumí kombinace vzájemně propojených aktiv (budovy a infrastruktury v užším smyslu), které poskytují společnosti služby (např. vodu, energii, dopravu/mobilitu) jako součást širšího systému.

²⁶ Jako referenční dokument ohledně udržitelné konektivity viz například společné sdělení „Propojení Evropy a Asie – základní prvky strategie EU“, JOIN(2018) 31 final, 19.9.2019.

²⁷ Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 zahrnuje rozsáhlý seznam způsobilých investic v rámci oblasti politiky pro udržitelnou infrastrukturu.

Obrázek 3: Vymezení pojmu „infrastruktura“

Zdroj: Evropská komise

1.2.2 Projektanti a architekti

Za projektanty jsou obecně považovány subjekty, které **vytvářejí, připravují nebo specifikují návrh aktiva nebo sítě, které mají být postaveny, udržovány, opraveny nebo renovovány**. Projektantem bývá zpravidla externí specializovaná firma. Projektantem ale může být také vlastník aktiv / správce, poradce, realizátor staveb, ale i výrobce produktu či dodavatel materiálu.

1.2.3 Poradci a konzultanti

Za poradce a konzultanty jsou obecně považovány **všechny další subjekty mimo projektantů**, které se podílejí na projektovém cyklu infrastruktury. Mohou jim být osoby zajišťující environmentální posouzení staveb, projektoví manažeři a osoby plnící roli technického dozoru investora, osoby poskytující poradenství v oblasti udržitelnosti, digitalizace, managementu dat, verifikace či auditu, programového vybavení či zajišťování financování příslušného stavebního projektu či pojištění infrastruktury.

1.2.4 Realizátoři staveb

Realizátoři staveb se rozumí subjekty, které **provádějí práce k výstavbě, údržbě, opravě, výměně, rozebrání nebo demolici aktiv nebo sítě**. Tato skupina zahrnuje zejména stavební podnikatele nejrůznějších velikostí a zaměření. Zahrnuje ale také subjekty, které realizují stavební záměry svépomocí.

1.2.5 Výrobci produktů a dodavatelů materiálů

Výrobci produktů a dodavatelé materiálů se rozumí organizace, které **získávají, opracovávají a/nebo vyrábí materiály nebo produkty k začlenění do stavebního díla** za účelem vybudování, údržby nebo provozování aktiva či sítě.

1.3 Sekundární články hodnotového řetězce

1.3.1 Evropská unie

Česká republika je od 1. května 2004 členem regionálního uskupení zemí (politická a ekonomická unie) označovaného jako Evropská unie („EU“). **EU představuje nadnárodní organizaci sui generis, která má částečně pravomoci mezinárodní organizace, ale také jednotného státu**²⁸. K 1. lednu 2022 tvořilo EU 27 evropských států s 447,5 miliony obyvatel (2019, přibližně 5,7 % světové populace). Formálně vznikla dne 1. listopadu 1993 na základě Smlouvy o Evropské unii (tzv. Maastrichtské smlouvy) s tím, že plně nahradila dřívější Evropská společenství, jejich je právní nástupkyní. Základní účel, pravomoci (zejména ve vztahu k pravomoci jednotlivých členských zemí), instituce, kompetence, procesy a pravidla stanovuje Smlouva o fungování Evropské unie, kterou uzavřely členské státy a kterými na Unii přenesly některé své pravomoci za účelem dosažení společných cílů. **Jedním z hlavních ekonomických cílů EU je vytvoření a podpora účinného fungování jednotného vnitřního trhu.**

EU vystupuje ve vztahu k sektoru stavebnictví jako **nadnárodní tvůrce politik, strategií a legislativy. Základní orientaci EU vymezuje tzv. Zelená dohoda pro Evropu („Zelená dohoda“)**²⁹ jako základní dlouhodobá (30letá) strategie EU, která má za cíle zajistit do roku 2050 přechod na udržitelnější, ekologičtější ekonomiku, učinit z EU klimaticky neutrální kontinent (tzv. zelený přechod) a současně dosáhnout výkonnějšího hospodářství, a to sociálně spravedlivým způsobem, kdy „nikdo nebude opomenut“ (angl. no one is left behind). **Zelená dohoda předpokládá zcela zásadní, všeobjímající a rozsáhlou transformaci fyzických aktiv, která se bude prioritně odehrávat na infrastruktuře.** Zelená dohoda tak ovlivňuje a bude i nadále zásadním způsobem ovlivňovat investiční činnost v EU, a to včetně průmyslových investic. Jejím cílem je zajištění „funkční společnosti“, která je schopná řešit nová rizika a být odolnější vůči vnějším šokům (resilience) využitím „kolektivní inteligence“ a strukturované spolupráce a podporou nových technologií a inovací.

Ústředním tématem Zelené dohody pro Evropu je dosažení klimatické neutrality („čisté nuly“) v EU do roku 2050, tj. snížení emisí GHG tak, aby produkce těchto plynů v EU byla minimálně kompenzována zachytáváním těchto plynů přírodními či inženýrskými řešeními. Paralelním cílem je pak učinění stávajícího životního prostředí, zejména zastavěného prostoru,

---

²⁸ K 1. lednu 2022 tvořilo EU 27 evropských států s 447,5 miliony obyvatel (2019, přibližně 5,7 % světové populace).

²⁹ Více, viz Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Zelená dohoda pro Evropu (COM (2019) 640 final), https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs.

odolnějšího vůči změně klimatu (klimatická resilience či odolnost), a to jak vůči fyzickým rizikům chronickým (zvyšování teploty, erozi půdy, úbytku vodních zdrojů aj.), tak i fyzickým rizikům akutním (přívalové deště, lesní požáry, vlny veder aj.). **Hlavní reakce na změnu klimatu a degradaci přírodního prostředí a zdrojů se tak má odehrávat na fyzických aktivech (budovách, inženýrských sítích, technologických celcích, urbanistických prvcích atd.).** Řešení dopadů změny klimatu, narušeného životního prostředí, jakož i negativních sociálních dopadů se přitom bude týkat celého životního cyklu výrobků a služeb a celého hodnotového řetězce ve stavebnictví, včetně těch, které budou investice financovat a vkládat do nich kapitál či výsledná aktiva pojišťovat.

1.3.2 Stát a veřejné úřady

Stát vystupuje ve vztahu k sektoru stavebnictví jako **národní tvůrce politik, strategií a legislativy. Dále také zastává roli přímo jako státní orgán ve správních řízeních, případně tuto pravomoc deleguje na třetí osoby (např. obecní úřady)**³⁰. v tomto ohledu zasahuje jak do oblasti stavebnictví, tak i obecně do oblasti dekarbonizace či veřejného nakupování. v Česku určuje pravomoci jednotlivých ministerstev a ústředních orgánů státní správy zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů („**Kompetenční zákon**“). Klíčovými působnostmi ústředních orgánů státní správy relevantními pro sektor stavebnictví jsou tyto³¹:

- **Ministerstvo pro místní rozvoj („MMR“):** regionální politika; politika bydlení; rozvoj domovního a bytového fondu a věci nájmu bytů a nebytových prostor; územní plánování a stavební řád; vyvlastnění a investiční politiky.
- **Ministerstvo průmyslu a obchodu („MPO“):** státní průmyslová politika; obchodní politika; tvorba surovinové politiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů; využívání nerostného bohatství; energetika; teplárenství; plynárenství; těžba; úprava a zúšlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud; hutnictví; strojírenství; elektrotechnika a elektronika; průmysl chemický a zpracování ropy; pro výrobu stavebních hmot, stavební výrobu, zdravotnickou výrobu, sběrné suroviny a kovový odpad; technická normalizace, metrologie a státní zkušebnictví; průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií³².
- **Ministerstvo životního prostředí („MŽP“):** státní správa pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice; státní ekologická politika; systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska

---

³⁰ Specifickou roli v tomto kontextu zastávají regulátoři, kteří jsou v rámci této Studie pojmání odděleně od této kategorie členů hodnotového řetězce ve stavebnictví.

³¹ Z hlediska investic do infrastruktury jsou relevantní i další česká ministerstva, zejména Ministerstvo dopravy („**MD**“) a Ministerstvo zemědělství („**MZe**“).

³² MPO také mimo jiné koordinuje zahraničně obchodní politiku České republiky ve vztahu k jednotlivým státům; zabezpečuje sjednávání dvoustranných a mnohostranných obchodních a ekonomických dohod včetně komoditních dohod; realizuje obchodní spolupráci s ES, ESVO, GATT a jinými mezinárodními organizacemi a integračními seskupeními; řídí a vykonává činnosti spojené s uplatňováním licenčního režimu v oblasti hospodářských styků se zahraničím; posuzuje dovoz dumpingových výrobků a přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků. Taktéž jsou jí podřízeny některé klíčové inspekční orgány jako Česká energetická inspekce, Česká obchodní inspekce, Puncovní úřad a Licenční úřad. Tyto kompetence mohou mít také nepřímý vliv na stavební sektor v Česku.

ochrany životního prostředí (Program EMAS); zabezpečení a řízení jednotného informačního systému o životním prostředí, včetně plošného monitoringu na celém území Česka, a to i v návaznosti na mezinárodní dohody³³.

- **Ministerstvo financí („MF“):** státní rozpočet republiky a rozpočtů státních fondů (vazba na státní investice, financování územně-samosprávných celků a dotační zdroje); finanční trh; ochrana zájmů spotřebitelů na finančním trhu s výjimkou výkonu dohledu nad finančním trhem v rozsahu působnosti České národní banky; daně, poplatky a cla; finanční hospodaření; finanční kontrola; přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, účetnictví, audit a daňové poradenství; hospodaření s majetkem státu; posuzování dovozu subvencovaných výrobků a přijímání opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků; záznamy pro potřeby státu včetně sestavování účetních výkazů za Českou republiku podle zákona upravujícího účetnictví³⁴.

Klíčovou sdílenou kompetencí pro oblast energetiky a klimatu je sdílená kompetence MPO a MŽP ve vztahu k Národnímu energetickému a klimatickému plánu³⁵ („NEKP“) vypracovávaném či aktualizovanému podle nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013, ve znění pozdějších předpisů („Nařízení o energetické unii“).

1.3.3 Regulátoři

Regulátoři představují různé vlády či veřejné úřady na národní, krajské, municipální úrovni, např. stavební úřady, krajská a municipální zastupitelstva, orgány územního plánování na úrovni krajů a municipalit, ekonomičtí regulátoři (např. Energetický regulační úřad, Český telekomunikační úřad atd.), Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, orgány finanční kontroly atd.), kterým jsou svěřeny kompetence výkonu veřejné moci v určitém konkrétního sektoru, odvětví nebo oblasti a kteří za tímto účelem vydávají zásady, politiky nebo pravidla upravující nebo předepisující chování regulovaných osob, jakož i poskytování zboží, služeb, prací a/nebo práv.

1.3.4 Financující subjekty

Financující subjekty jsou investoři (jednotlivci nebo organizace držící kapitál nebo dluh kategorizovaný jako finanční aktiva, včetně, ale nikoli omezeno na vlastníky aktiv, správce aktiv

---

³³ MŽP také zřizuje Státní fond životního prostředí České republiky (SFŽP) a jsou jí podřízeny některé klíčové inspekční orgány či ústavy ve vazbě na dekarbonizaci, jakými jsou Česká inspekce životního prostředí a Český hydrometeorologický ústav.

³⁴ MF také zajišťuje i členství v mezinárodních finančních institucích a finančních orgánech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), EU a dalších mezinárodních hospodářských seskupení, pokud toto členství nepřisluší výlučně České národní bance. Činnost těchto organizací mají také nepřímý vliv na stavebnictví v Česku.

³⁵ Anglický název tohoto plánu „National Energy and Climate Plan“ je také někdy překládán ve vztahu k Česku jako Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu.

a banky) a **věřitelé** (jednotlivci nebo organizace, které půjčují peníze dlužníkovi k financování spotřeby nebo na investice, obvykle na základě očekávání splacení za smluvních podmínek ve stanovené lhůtě a se zaplacením úroku). Mohou jimi být jak osoby uvnitř (např. podílníci či akcionáři), tak i vně vlastníků aktiv / správců aktiv (např. banka, držitelé dluhopisů, poskytovatel dotace, poskytovatelé bankovních záruk).

1.3.5 Pojišťovny

Pojišťovny představují zvláštní finanční instituce, které pojišťují na základě smlouvy o pojištění (pojistné smlouvy) s pojišťujícím subjektem (pojistníkem) a placení pojistného finančně kryje pojištěná rizika pojištěného subjektu (pojištěnce), tj. **proplácí v případě škodní události (pojistné události) pojištěnému subjektu (pojištěnci) náhradu škody nebo její určenou část**. Významnou část pojištění tvoří vedle pojištění osob, pojištění zájmu a peer-to-peer pojištění i pojištění majetku, které se bezprostředně týká i finanční udržitelnosti infrastruktury³⁶. Nepřímo se finanční udržitelnosti infrastruktury dotýká také oblast pojištění odpovědnosti za škodu jako součást odpovědnosti zájmu (vedle povinného ručení).

1.3.6 Společnost a uživatelé

Společnost je jedním ze tří pilířů udržitelnosti v rámci, kterého se ustanovuje udržitelnost. **Skládá se z jedinců a komunit, které přímo či nepřímo ovlivňují stavebnictví a projektový cyklus infrastruktury**. Občané jsou také nositeli politické moci, které v demokratické společnosti určují politické reprezentace, jejichž většina následně vykonává politické rozhodování. Tyto jsou v mnoha případech i uživatelé (zákazníci a klienti) služeb dodávaných prostřednictvím infrastruktury³⁷.

Udržitelnost obecně spočívá v udržení dlouhodobé rovnováhy (stability) mezi třemi hlavními pilíři (doménami) udržitelnosti: hospodářstvím, životním prostředím a společností („zisky, planetou a lidmi“)³⁸. v tématu udržitelnosti se zejména usiluje o to, aby negativní dopady životního stylu a hospodářských činností (např. znečištění životního prostředí, nadměrné užívání neobnovitelných zdrojů, degradace půdy, zvyšování hladiny oceánů a kontaminace půdy) nebyly v rozporu se schopností přírody udržet do budoucna život na planetě Zemi tak, jak ho známe i pro příští generace, tj. naše děti a následující generace³⁹.

---

³⁶ Více, viz <https://cs.wikipedia.org/wiki/Poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD>.

³⁷ Občané jsou také zdroji politické moci, které v demokratické společnosti určují politické reprezentace, jejichž většina následně vykonává politické rozhodování, včetně kategorie „Stát a veřejné úřady“ jako sekundárního člena hodnotového řetězce ve stavebnictví.

³⁸ Ústředním tématem udržitelnosti je zejména schopnost zemské biosféry (přírodního prostředí) spoluexistovat nyní i do budoucna bez značných rušivých dopadů s lidskou civilizací v rámci i mimo zastavěné prostředí tak, aby naše planeta zajišťovala člověku dobrou kvalitu života (životaschopnost: relativní rovnováha mezi životním prostředím a hospodářstvím), byla obyvatelná (relativní rovnováha mezi životním prostředím a společností) a spravedlivá (relativní rovnováha mezi hospodářstvím a společností).

³⁹ Tyto negativní environmentální dopady mohou navíc vyvolat negativní dopady v sociální oblasti (např. pandemie, migraci, lidské oběti, újmy na zdraví a majetku v důsledku živelních událostí), které mohou dále snižovat schopnost společností řešit naléhavé problémy vyvolané lidskou činností a/nebo samotnými přírodními procesy.

Obrázek 4: Pilíře udržitelnosti a jejich vzájemné vazby

Zdroj: Konzultant na základě vymezení udržitelnosti dle dobré mezinárodní praxe

1.4 Cíle dekarbonizace ve stavebnictví

Cíli systémové hospodárné a účinné dekarbonizace ve stavebnictví by obecně měly být tyto:

- **sladit projekty infrastruktury⁴⁰ a/nebo pracovní programy na úrovni aktiv, sítí nebo systémů s přechodem na klimatickou neutralitu⁴¹ do roku 2050 nebo dříve tak, aby přispěly k omezení globálního oteplování na 1,5 °C ve smyslu Pařížské klimatické dohody z roku 2015⁴² („Pařížská dohoda“);**
- **snížit uhlíkovou stopu a zvýšit hodnotu infrastruktury po celou dobu její životnosti; a**
- **odstranit izolované přístupy a vytvořit způsoby spolupráce, které podporují inovace a pozitivní změny pro společnost a hospodářský rozvoj.**

Tyto cíle vystihují **nutnost dekarbonizace a potřebu zpomalení změny klimatu jako celospolečenské výzvy**, která vyžaduje rychlé a rozhodné kroky.

⁴⁰ Infrastruktura je široký pojem, který zahrnuje budovy, síťovou infrastrukturu a nejrůznější vybudované systémy a aktiva.

⁴¹ Klimatickou neutralitou (angl. Net Zero) se obecně rozumí snížení antropogenních emisí GHG na nulu nebo na zbytkovou úroveň, která je v souladu s dosažením čistých nulových emisí v rámci způsobilých trajektorií dosažení maximálně 1,5 °C nárůstu do roku 2050 a neutralizace dopadu zbytkových emisí GHG (pokud existují) odstraněním jejich ekvivalentního objemu v uhlíku.

⁴² Jedná se o mezinárodní úmluvu mezi smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu přijatá v prosinci 2015 v Paříži provádějící ustanovení této úmluvy a po roce 2020 nahrazující předtím platný Kjótský protokol, https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda nebo <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>.

1.5 Klíčová témata dekarbonizace ve stavebnictví

Klíčovým tématem systémové hospodárné a účinné dekarbonizace ve stavebnictví je **vytvoření a neustálé zlepšování společného procesu managementu (řízení) uhlíku napříč hodnotovým řetězcem ve stavebnictví**⁴³. Tento systém dle dobré mezinárodní praxe vyžaduje⁴⁴:

- efektivní vedení (lídrovství);
- maximalizaci příležitostí pro celoživotní snížení uhlíku⁴⁵ ve všech fázích procesu dodání infrastruktury;
- výběr vhodných metodik hodnocení emisí uhlíku;
- stanovení vhodných cílů snížení uhlíku;
- stanovení základních vstupních scénářů (angl. baselines), podle kterých se bude hodnotit snižování uhlíku;
- stanovení ukazatelů (např. klíčových ukazatelů výkonnosti) pro důvěryhodné monitorování uhlíku;
- podávání zpráv;
- integraci řízení uhlíku do zadávání veřejných zakázek; a
- neustálé zlepšování management uhlíku a uhlíkové výkonnosti.

1.6 Klimatická *versus* uhlíková neutralita

Při stanovování závazků v oblasti dekarbonizace **se rozlišuje mezi klimatickou neutralitou** (angl. climate neutrality, net zero emissions) na straně jedné a **uhlíkovou neutralitou** (angl. carbon neutrality, net zero carbon) na straně druhé. Zatímco první se týká všech emisí GHG a rovnováhy mezi vypouštěním a pohlcováním emisí GHG, druhá „pouze“ oxidu uhličitého (CO₂). To znamená, že pokud se nějaká země hlásí ke klimatické neutralitě, tento závazek v sobě zahrnuje i neutralitu uhlíkovou. **Pro udržení oteplení planety pod 1,5 °C je potřeba dosáhnout uhlíkové neutrality kolem roku 2050 celosvětově.** Závazky směřující k pozdějším termínům jsou pro naplnění tohoto cíle nedostatečné.

1.7 Dostupná data a informace k emisím GHG ve stavebnictví

Analytické údaje o emisích GHG jsou obecně v ČR v zásadě veřejně nedostupné. Agregované údaje jsou užívány v různých analýzách, strategiích či politikách, ale veřejně přístupná specifická statická data a informace ve strojově čitelné podobě či ve formátu MS Excel v Česku k dispozici nejsou. Tento stav je v ČR dán do značné míry také absencí zákona o změně klimatu, který je běžný ve většině členských zemí EU a který obvykle stanovuje proces pro sběr a zveřejňování dat ke GHG emisím. Výjimkou jsou jen některé podniky (např. ČEZ,

---

⁴³ Pro účely této Studie vymezeno jako proces posuzování, snižování a odstraňování emisí GHG během plánování, výběru variantu, projekčního návrhu, dodávky, provozu, používání, konce životnosti (a déle) nových nebo správa stávajících aktiv, sítí a/nebo systémů.

⁴⁴ Viz PAS 2080:2023 Carbon management in buildings and infrastructure, BSI, duben 2023.

⁴⁵ Vymezeno souhrn všech emisí GHG a jejich pohlcení ze všech pracovních fází projektu a/nebo programu prací ve stanovených rámcích (angl. scopes).

a.s.), které dobrovolně tyto údaje vykazují v rámci nefinančního výkaznictví⁴⁶, a podniky, které podléhají povinností a jsou součástí Evropského systému emisního obchodování (EU ETS). Jak je ukázáno v Příloze č. 4 (*Stacionární zařízení v ČR v systému EU ETS k 16. 5. 2023*) k této Studii, je mezi nimi velké množství podniků v kategorii „výrobci produktů a dodavatelé materiálů“ a také dvě stavební firmy provozující větší obalovny.

V této souvislosti je třeba upozornit, že pro MPO je v současné době od léta 2023 realizován projekt unijního **Nástroje pro technickou podporu („TSI“) Generálního ředitelství Evropské komise pro strukturální reformy na podporu strukturálních reforem (DG REFORM) „Recommendations How to Achieve Carbon Neutrality and Set Up a Regulatory Framework“**⁴⁷, č. SI-RoC-16878. Tento projekt technické podpory má mimo jiné vypracovat následující výstupy:

- Zprávu o stavu dekarbonizace v Česku;
- Matici ukazující stávající a potenciální dekarbonizační opatření pro hlavní hospodářské sektory a jejich očekávané dopady;
- Zprávu s doporučeními ve vztahu k opatřením k hospodárné dekarbonizační cestě v různých scénářích; a
- Citlivostní analýzu rámcových scénářů.

Až tento projekt přinese, na základě přístupu k neveřejným datům, kvantifikované informace o stavu a výhledu dekarbonizace v Česku, včetně jednotlivých scénářů a jejich citlivostní analýzu.

---

⁴⁶ Jejich výkazy však nejsou zpravidla v současné době ještě auditovány.

⁴⁷ Česky „Doporučení k dosažení uhlíkové neutrality a nastavení regulačního rámce“.

2 KONTEXT PRO ŘÍZENÍ (MANAGEMENT) UHLÍKU VE STAVEBNICTVÍ

2.1 Mezinárodní rámec

2.1.1 UNFCCC, SDGs, Pařížská dohoda a Glasgowský klimatický pakt

Tématem rizik spojených s neudržitelností se světová komunita intenzivně zabývá několik desetiletí. Za přelomovou událost je v této souvislosti považován Summit Země v Rio de Janeiro v roce 1992, na kterém byla přijata Deklarace Konference o životním prostředí a rozvoji a Rámcová úmluva OSN o změně klimatu⁴⁸ („UNFCCC“). Posledními výraznými mezinárodněpolitickými milníky v úsilí o dosažení udržitelnosti v celosvětovém měřítku pak bylo **přijetí Cílů udržitelného rozvoje Organizace spojených národů („OSN“)** na summitu OSN v září 2015 a **Pařížské dohody o změně klimatu** na 21. Konferenci o změně klimatu („COP“) v prosinci 2015.

Cíle udržitelného rozvoje (dále jen „SDGs“)⁴⁹ představují program globálního rozvoje OSN pro období 2015–2030 a navazují na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (tzv. Millennium Development Goals). Jsou obsaženy v dokumentu označeném jako „**Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030**“ (Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development) a obsahují 17 cílů rozvoje a dalších 169 navazujících specifických podcílů (dále jen „Agenda 2030“)⁵⁰.

Obrázek 5: Cíle udržitelného rozvoje OSN

Zdroj: OSN, <https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

⁴⁸ Angl. United Nations Framework Convention on Climate Change. Více, viz <https://unfccc.int/>.

⁴⁹ Zkratka “SDGs” vznikla použitím třech počátečních písmen slov tvořících anglický název “Sustainable Development Goals”.

⁵⁰ Tato agenda je založena na 3 pilířích udržitelnosti (hospodářském, sociálním a environmentálním). Tyto pilíře jsou navzájem propojené a doplňují se, např. SDG 13 (Klimatická opatření) se týká hospodářského i environmentálního pilíře.

Hlavní účel **Pařížské dohody** je zachycen v čl. 2 a spočívá v třech klíčových orientacích:

„(a) Udržení nárůstu globální průměrné teploty výrazně pod hranici 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a úsilí o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, a uznání, že by to výrazně snížilo rizika a dopady změny klimatu;

(b) Zvyšování schopnosti přizpůsobit se nepříznivým dopadům změny klimatu a posilování odolnosti vůči změně klimatu a nízkoemisního rozvoje způsobem, který neohrozí produkci potravin;

(c) Sladění finančních toků s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu.“

(„Klimatické cíle OSN“)⁵¹

Platí, že všichni signatáři Pařížské dohody musí usilovat o dosažení „globálního zlomu v emisích GHG co nejdříve“ a předkládat pravidelně své vnitrostátně stanovené příspěvky, ve kterých určí své závazky ve vztahu ke snižování emisí GHG na svém území („každá země je zodpovědná za své emise“) s tím, že **každých pět let má dojít k revizi stanovených cílů tak, aby bylo dosaženo zajištění souladu mezi ambicemi a skutečným pokrokem v předcházejícím pětiletém období** s tím, že se předpokládá, že závazky budou každých pět let ambicióznější. Další konferencí OSN o změně klimatu k revizi těchto závazků byla COP26 v Glasgow v listopadu-prosinci 2021, která však přinesla jen dílčí rozšíření závazků.

Box 2: Klíčové výsledky COP26 v Glasgow, listopad-prosinec 2023

Dva hlavní výsledky COP26 představují:

- podepsání Glasgowského klimatického paktu⁵² („**Glasgowský klimatický pakt**“) a
- odsouhlasení tzv. Pařížských pravidel.

Během konference byly učiněny i další významné dohody a oznámení, které nejsou součástí samotné COP26.

Glasgowský klimatický pakt byl schválen 13. listopadu 2021 poté, co jednání přesáhla poslední den COP26. Jde o „řadu rozhodnutí a usnesení, která vycházejí z Pařížské dohody“, která stanoví, co je třeba udělat pro řešení změny klimatu. Nestanoví však, co musí každá země udělat, a není právně závazný. Klíčovými prvky z celkem 70 závěrů tohoto paktu jsou⁵³:

- **Uznání stavu nouze** – Signatářské země potvrdily cíl Pařížské dohody omezit nárůst globální průměrné teploty výrazně pod 2 °C nad předindustriální úroveň a vyvinout úsilí o omezení nárůstu na 1,5 °C. A šli ještě dále a vyjádřili „*poplach a největší znepokojení nad tím, že lidská činnost dosud způsobila oteplení o 1,1 °C, že dopady jsou již pociťovány v každém regionu a že uhlíkové rozpočty v souladu s dosažením teplotního cíle Pařížské dohody jsou nyní malé a rychle se vyčerpávají.*“
- **Zrychlení akce** – Signatářské země zdůraznily naléhavost opatření „*v tomto kritickém desetiletí*“, kdy je třeba snížit emise oxidu uhličitého o 45 procent, aby kolem poloviny století dosáhly čisté nuly. Ale vzhledem k tomu, že současné klimatické plány – národně stanovené příspěvky – zdaleka nedosahují ambicí, Glasgowský klimatický pakt vyzval všechny země,

⁵¹ V této souvislosti je třeba zmínit, že lidstvo již dosáhlo nárůstu teploty o 1,1°C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, tj. oproti dolní hranici teplotního limitu nám z „teplotního fondu“ zbývá již jen 0.4°C.

⁵² Angl. Glasgow Climate Pact. Více, viz https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_10_add1_adv.pdf.

⁵³ Více, viz https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_10_add1_adv.pdf.

aby předložily silnější národní akční plány v dalším roce, namísto v roce 2025, což byl původní časový plán.

- **Odklon od fosilních paliv** – v možná nejspornějším rozhodnutí v Glasgow signatářské země nakonec souhlasily s ustanovením požadujícím postupné ukončení uhelné energie a postupné zrušení „neefektivních“ dotací na fosilní paliva⁵⁴.
- **Poskytování klimatického financování** – Rozvinuté země nesplnily svůj slib poskytnout rozvojovým zemím 100 miliard USD ročně. Výsledek z Glasgow, který vyjadřuje „politování“, znovu potvrzuje závazek a naléhavě vyzývá rozvinuté země, aby bezodkladně plně splnily cíl 100 miliard USD. Vyspělé země ve zprávě vyjádřily přesvědčení, že cíl bude splněn v roce 2023⁵⁵.
- **Posílení podpory adaptace** – Glasgowský pakt požaduje zdvojnásobení finančních prostředků na podporu rozvojových zemí při přizpůsobování se dopadům změny klimatu a budování odolnosti. Pakt také vytvořil pracovní program k definování globálního cíle v oblasti přizpůsobování se změně klimatu (adaptace), který určuje společné potřeby a řešení klimatické krize, která již zasahuje mnoho zemí.
- **Dokončení Pařížských pravidel** – Signatářské země dosáhly dohody o zbývajících otázkách Pařížské dohody⁵⁶, tj. provozní podrobnosti pro praktické provádění Pařížské dohody. Mezi nimi jsou normy týkající se trhů s uhlíkem, které umožní zemím, které se potýkají se splněním svých emisních cílů, nakupovat snížení emisí GHG od jiných zemí, které již své cíle překročily. Rovněž byla uzavřena jednání o rámci posílené transparentnosti, který stanoví společné časové rámce a dohodnuté formáty pro země, aby pravidelně podávaly zprávy o pokroku ohledně svých národně stanovených příspěvků⁵⁷ („NDCs“) s cílem vybudovat důvěru a jistotu, že všechny země přispívají svým dílem k celosvětovému úsilí.
- **Zaměření na ztráty a poškození** – Signatářské země uznaly, že změna klimatu má stále větší dopad na lidstvo, zejména v rozvojovém světě, a dohodly se na posílení sítě – známé jako Santiago Network – která spojuje zranitelné země s poskytovateli technické pomoci, znalostí a zdrojů pro řešení klimatických rizik. Rovněž zahájili nový „glasgowský dialog“ k projednání ujednání o financování činností k odvrácení, minimalizaci a řešení ztrát a škod spojených s nepříznivými účinky změny klimatu.

V rámci COP26 došlo také k **uzavření mnoha významných dohod a vydání prohlášení mimo rámec Glasgowského klimatického paktu**, konkrétně:

- **Lesy** – 137 zemí učinilo významný krok vpřed tím, že se zavázaly zastavit a zvrátit ztrátu lesů a degradaci půdy do roku 2030. Slib je podpořen 12 miliardami dolarů ve veřejném a 7,2 miliardami dolarů v soukromém financování. Kromě toho se generální ředitelé více než 30 finančních institucí s globálními aktivy ve výši 8,7 bilionu dolarů zavázali eliminovat investice do činností spojených s odlesňováním.
- **Metan** – 103 zemí, včetně 15 hlavních producentů emisí, se přihlásilo ke globálnímu závazku metanu, jehož cílem je do roku 2030 omezit emise metanu o 30 % ve srovnání s úrovní v roce 2020.

⁵⁴ Mnoho signatářských zemí a nevládních organizací ale vyjádřilo nespokojenost nad použitým jazykem v paktu, neboť nebyl použit kategorický výraz „vyřazení“, ale jen „postupné vyřazení uhlí“.

⁵⁵ Další konference se uskuteční ve Spojených arabských emirátech jako COP28 ve dnech 30. listopadu až 12. prosince 2023.

⁵⁶ Angl. Paris Rulebook. Více, viz <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-glasgow-climate-pact/cop26-outcomes-transparency-and-reporting>.

⁵⁷ Angl. Nationally Determined Contributions. Více, viz <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/nationally-determined-contributions-ndcs>.

- **Auta** – Více než 30 zemí, šest hlavních výrobců vozidel a další aktéři, jako jsou města, stanovili své odhodlání, aby všechny nové prodeje automobilů a dodávek byly do roku 2040 celosvětově vozidla s nulovými emisemi a do roku 2035 na předních trzích, čímž se urychlí dekarbonizace silniční dopravy, která v současnosti tvoří asi 10 % celosvětových emisí GHG.
- **Uhlí** – Lídři z Jižní Afriky, Spojeného království, Spojených států, Francie, Německa a Evropské unie oznámili průlomové partnerství na podporu Jihoafrické republiky – světově nejnáročnějšího výrobce elektřiny na uhlík – s 8,5 miliardami dolarů v průběhu příštích 3–5 let na spravedlivý přechod od uhlí k nízkouhlíkové ekonomice.
- **Soukromé financování** – Soukromé finanční instituce a centrální banky oznámily kroky k přesměrování bilionů dolarů k dosažení globálních čistých nulových emisí GHG. Mezi nimi je Glasgow Financial Alliance for Net Zero s více než 450 firmami ze 45 zemích, které kontrolují aktiva ve výši 130 bil. dolarů, což od svého člena vyžaduje, aby si stanovil robustní, vědecky podložené krátkodobé cíle.

V této souvislosti je třeba zmínit, že **mnoho signatářů či uskupení signatářů Pařížské dohody určilo v mezidobí své závazky k dosažení „čisté nuly“⁵⁸ k určitému datu.** Rok 2050 si jako cíl pro „čistou nulu“ neutralitu stanovila nejen EU, ale také například Jižní Korea, Nový Zéland, Austrálie, Japonsko a USA. Některé země jsou však ambicióznější, např. Norsko se chce stát uhlíkově neutrální do roku 2030 a Švédsko do roku 2045. Naopak jiné země jsou méně ambiciózní (Čína či Rusko si určily za cílový rok klimatické neutrality 2060) či si zatím nestanovily žádné cílové datum⁵⁹.

Co se týče, distribuce emisí CO₂ v globálním měřítku, **přes 87 % světových emisí oxidu uhličitého pochází ze států, které směřují k uhlíkové neutralitě⁶⁰.** Státy, které svůj závazek k uhlíkové neutralitě zatím nepředstavily, se naproti tomu podílí na 9 % světových emisí. 3,5 % emisí pak připadá na mezinárodní námořní a leteckou dopravu.

Pět největšími emitenty jsou následující státy/uskupení, které se dohromady podílí na 63,2 % světových emisí CO₂⁶¹ tvoří:

1. **Čína**: 29,9% podíl na světových emisích CO₂, termín uhlíkové neutrality je rok 2060,
2. **USA**: 13,7% podíl, rok 2050,
3. **EU-27**, 8,2% podíl, rok 2050,
4. **Indie**, 6,7% podíl, rok 2070,
5. **Rusko**, 4,8% podíl, rok 2060.

⁵⁸ Cíl „čisté nuly“ (angl. Net Zero) spočívá v dosažení rovnováhy mezi emisemi GHG produkovanými lidmi a jejich pohlcováním do roku 2050, tj. to, co je v čl. 4 Pařížské dohody vymezeno jako „dosažení rovnováhy mezi antropogenními emisemi ze zdrojů a snížením skleníkových plynů pomocí propadů“ (angl. carbon sinks).

⁵⁹ Ze států, které tvoří větší než 1% podíl na světových emisích GHG, se k uhlíkové neutralitě nepřihlásily pouze Írán a Mexiko. Více, viz https://cs.wikipedia.org/wiki/Uhl%C3%ADkov%C3%A1_neutralita.

⁶⁰ K březnu 2022 pocházelo 87 % světových emisí ze států, které k uhlíkové neutralitě směřují, přičemž těchto států je celkem 131. Více, viz www.faktaoklimatu.cz. Kdybychom vynechali státy, jejichž závazky jsou zatím ve fázi návrhu nebo diskuze, došlo by ke snížení pokrytých emisí GHG o 3 % na 84 % světových emisí GHG.

⁶¹ Více, viz <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emisni-zavazky>, <https://climateactiontracker.org/countries/eu/> nebo <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>.

2.1.2 Změna klimatu a udržitelné financování

Globální finanční svět začal brát změnu klimatu velmi vážně již před několika lety, čehož důkazem jsou zejména aktivity zemí G20 a tzv. platformy označované jako **Pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících se změnou klimatu**⁶² („TCFD“), iniciované již v roce 2015, případně aktivity Evropské centrální banky⁶³ a Evropské investiční banky⁶⁴ na unijní úrovni či České bankovní asociace na české úrovni⁶⁵.

TCFD vyzvala prostřednictvím proslulého projevu Marka Carneye, předsedy Rady pro finanční stabilitu a bývalého guvernéra Bank of England, pro Lloyds, již v roce 2015⁶⁶ na základě čl. 2 písm. (c) Pařížské dohody⁶⁷ k zásadní korekci globálního finančního systému směrem k zajištění jasných a vysoce kvalitních informací o dopadech změn klimatu na jeho účastníky. **Důvodem byly zejména stále častější přírodní katastrofy narušující přírodní ekosystémy, rozvracející místní ekonomiky, přinášející lidské oběti a škody na lidském zdraví a způsobující neočekávané obchodní ztráty bankám, pojišťovnám, investorům a jejich klientům na majetku, investicích a infrastruktuře**⁶⁸. Došlo tak k jednoznačnému přiznání, že změna klimatu představuje systémové riziko ohrožující stabilitu globálního finančního systému⁶⁹.

Obdobný proces lze nyní navíc očekávat i pro jiné environmentální oblasti, např. v oblasti biologické rozmanitosti a ochrany ekosystémů v rámci tzv. **Pracovní skupiny pro s přírodou související finanční vykazování (angl. Task Force on Nature-Related Financial Disclosures, TNFD)**⁷⁰.

Je v zájmu finanční komunity, aby v rámci dodržování svých obezřetnostních povinností správně alokovaly kapitál. **Změna klimatu a další environmentální aspekty jsou totiž pro ně novým, zásadním zdrojem systémových rizik velkého rozsahu.** v případě neřízení těchto rizik by se sebepoškozovaly, např. by investovaly do na vodu intenzivního projektu, který v době splácení úvěru bude mít s ohledem na stávající klimatické projekce nedostatečné zdroje vody, případně bude vypouštět nadměrné GHG v situaci, kdy daný dlužník bude platit čím dále

---

⁶² Angl. ask Force on Climate-Related Financial Disclosures. Více, viz <https://www.fsb-tcfd.org/>.

⁶³ Počínaje říjnem 2022 začlenila ECB do svých rozhodnutí o nákupu dluhopisů nová klimatická kritéria (climate score) jako součást svého úsilí o dekarbonizaci více než 385 miliard eur v držbě podnikových dluhopisů Eurosystemu. Tato kritéria bude brát v úvahu emisní profil emitentů, klimatické cíle a kvalitu zveřejnění. Více, viz <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2022/html/ecb.pr220919~fae53c59bd.en.html>.

⁶⁴ Plánem Evropské investiční banky je mít do roku 2025 minimálně 50 % svého portfolia složené za environmentálně udržitelných projektů. Je zřejmé, že do roku 2030 a dále budou tyto cíle čím dál více ambicióznější a že bude čím dále menší prostor pro „tradiční netaxonomické investice“ a jejich cenu lze očekávat čím dál vyšší.

⁶⁵ Viz podpis Memoranda pro udržitelné finance některých členů České bankovní asociace (ČBA) z března 2021, viz <https://cbaonline.cz/ceske-banky-podepsaly-memorandum> a její vzorový klientský dotazník ESG pro firmy <https://cbaonline.cz/vzorovy-esg-dotaznik-na-pomoc-firmam>.

⁶⁶ Breaking the tragedy of the horizon – climate change and financial stability“, viz <https://www.bankofengland.co.uk/speech/2015/breaking-the-tragedy-of-the-horizon-climate-change-and-financial-stability> a prohlášení M. Carneyeho „*Rizika, která změna klimatu představuje pro podniky a finančního trhu, jsou skutečná a jsou již přítomná*“

⁶⁷ Tento spočívá ve „(c) *Sladění finančních toků s nízkemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu.*“

⁶⁸ Jen za období 2017-2019 jsou ztráty z přírodních katastrof zintenzivněných změnou klimatu odhadovány ve výši 640 miliard dolarů, přičemž hodnota rizika jako výsledek změny klimatu ve vztahu k řiditelným aktivům je odhadována do 2100 ve výši 43 tril. dolarů, viz https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2020/10/TCFD_Booklet_FNL_Digital_March-2020.pdf.

⁶⁹ Celosvětově je více než 4 000 organizací, které se připojily k TCFD, tj. usilují o dosažení souladu s jejím doporučeními.

⁷⁰ Viz <https://tnfd.global/>. Důležitost TNFD a její budoucí role byla významně podpořena výsledky konference OSN o biologické rozmanitosti COP15 v Montrealu v prosinci 2022.

větší poplatky za jejich vypouštění, např. prostřednictvím uhlíkové daně nebo systému obchodování s emisemi v EU či bude investovat do železniční infrastruktury, která nezohledňuje výhled klimatických podmínek, které se zásadním způsobem změní během doby životnosti aktiv.

2.2 Unijní rámec

2.2.1 Zelená dohoda pro Evropu

Změna v orientaci na „zelené investice“ (environmentálně udržitelné) je reakcí na rostoucí globálně, regionálně i místně působící environmentální tlaky, které se projevují zejména změnou klimatu, ztrátou biodiverzity, snížením funkcí místních ekosystémů a zrychleným čerpáním často neobnovitelných přírodních zdrojů⁷¹. Tyto jevy jsou současně posilovány globálně, regionálně a místně působícími sociálními tlaky, jakými jsou zejména urbanizace, migrace, růst světové populace, ozbrojené konflikty, náboženská netolerance, genderové či jiné nerovnosti, případně četnější vznik místních a regionálních epidemií, či světových pandemií.

Environmentální a sociální tlaky působí na hospodářství jednorázově (např. povodně, pandemie) a **chronicky** (např. změna teploty, menší srážkové úhrny, rostoucí nelegální migrace). Podkopávají tak očekávání v růst prosperity a kvality života do budoucna. Jejich rozsah, četnost a vzájemné umocňování s negativními dopady, a ještě méně optimistickým výhledem (zejména v oblasti klimatu a ztráty biodiverzity) jsou navíc nyní natolik všudypřítomné⁷², že vytváří investiční atmosféru, která odrazuje od smysluplného dlouhodobého investování do fyzických či digitálních aktiv.

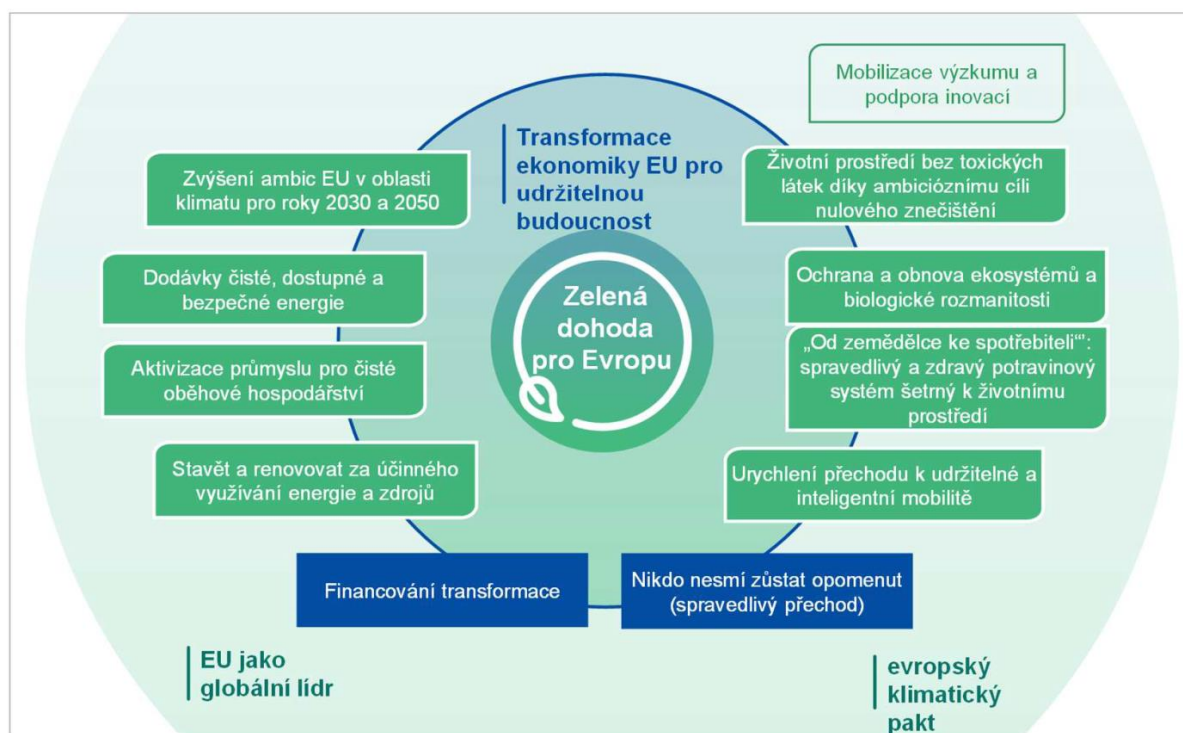
V tomto kontextu je **EU Taxonomie klíčovým nástrojem Zelené dohody, který má pomáhat financování investic, které jsou přívětivější k životnímu prostředí, mají větší sociální přínosy, a jsou tudíž i do budoucna všestranně udržitelné.** Aspirací Komise bylo vytvořit prostřednictvím EU Taxonomie a dalších pravidel financování udržitelnosti příznivé vnější právní prostředí (rámec) ve vnitřním trhu EU pro takovéto investice a přilákat veřejné i soukromé investory do tohoto nového typu ESG investic či investic s pozitivním dopadem. v čase půjde o transformační proces směrem k udržitelné budoucnosti označovaný jako „zelený přechod“.

---

⁷¹ Jen během pěti dekad došlo celosvětově k trojnásobnému zvýšení čerpání přírodních zdrojů, viz <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook>. Fosilní paliva, jakými jsou uhlí, ropa nebo zemní plyn odpovídají stále za zhruba 85 % globální primární energetické spotřeby a dvě třetiny výroby elektřiny. Přitom jejich využívání se v posledním století každých dvacet let téměř zdvojnásobilo. Tyto trendy v tak krátkém časovém úseku jsou v kontextu dlouhé existence člověka na planetě Zemi znepokojující. Více viz Statistical Review of World Energy 2019, Primary Energy, BP, <https://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy/primary-energy.html> a Fossil Fuels in Electricity Production, Our World in Data, <https://ourworldindata.org/fossil-fuels>.

⁷² Počet bouřek, období sucha a povodní se za posledních 30 let ztrojnásobil s devastujícími účinky zejména na zranitelné komunity v rozvojových zemích, ale nejen tam, viz Migration, Climate Change and the Environment. A Complex Nexus, UN Migration Agency ICOM, <https://www.iom.int/complex-nexus> estimates.

Obrázek 6: Základní prvky Zelené dohody pro Evropu

Zdroj: Zelená dohoda

2.2.2 Evropský klimatický zákon

V rámci EU bylo naplňování Zelené dohody završeno přijetím Evropského právního rámce pro klima jeho publikací v Ústředním věstníku EU dne 9. července 2021⁷³ (“**Evropský klimatický zákon**”). **Stanoví právně závazný cíl nulových čistých emisí GHG v EU do roku 2050.** In-stituce EU a členské státy jsou povinny přijmout nezbytná opatření na úrovni EU a na vnitro-státní úrovni, aby tento cíl splnily, s přihlédnutím k důležitosti podpory spravedlnosti a solida-rity mezi členskými státy. Současně zahrnuje i opatření ke sledování pokroku⁷⁴ a s odpovídajícím způsobem přizpůsobuje kroky na základě stávajících systémů, jako je proces řízení NEKPů, pravidelné zprávy Evropské agentury pro životní prostředí a nejnovější vědecké poznatky o změně klimatu a její dopady. Evropský klimatický zákon obsahuje zejména:

- právní cíl EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality;
- ambiciózní klimatický cíl do roku 2030, kterým je alespoň 55% snížení čistých emisí GHG ve srovnání s rokem 1990, s jasným přínosem snížení a odstranění emisí;
- uznání potřeby posílit propad uhlíku v EU prostřednictvím ambicióznějšího nařízení o nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví⁷⁵ („LULUCF“), jehož návrh předložila Komise v červenci 2021;

⁷³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“), tj. Evropsku klimatický zákon.

⁷⁴ Pokrok bude přezkoumán každých pět let v souladu s celosvětovou inventarizací podle Pařížské dohody.

⁷⁵ Angl. Land Use, Land Use Change and Forestry.

- proces stanovení cíle v oblasti klimatu do roku 2040 s přihlédnutím k orientačnímu rozpočtu na GHG na období 2030–2050, který zveřejní Komise;
- závazek k negativním emisím po roce 2050;
- zřízení Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu⁷⁶, který bude poskytovat nezávislé vědecké poradenství;
- přísnější ustanovení o přizpůsobení se změně klimatu;
- odhodlání k silné soudržnosti politik Unie s cílem klimatické neutrality; a
- závazek zapojit se do spolupráce s odvětvími na přípravě odvětvových plánů mapujících cestu ke klimatické neutralitě v různých oblastech hospodářství.

2.2.3 Balíček Fit for 55, REPowerEU a Průmyslový plán Zelené dohody

Soubor návrhů na **revizi a aktualizaci všech příslušných politických nástrojů a legislativy, jakož i zavedení nových iniciativ** s cílem zajistit dodatečné snížení emisí do roku 2030 v souladu s Evropským klimatickým zákonem, tj. nejméně o 55 % oproti stavu v roce 1990, byl pak uveřejněn v červenci 2021 („**Balíček Fit for 55**“). Výčet jeho klíčových návrhů s indikací základního dopadu je uveden na Obrázku 7 níže a stav jejich přijímání na úrovni EU v oddíle 5.3 níže.

Cíle Balíčku Fit for 55 byly v mezidobí navýšeny **iniciativou na cenově dostupnou, bezpečnou a udržitelnou energii pro Evropu „REPowerEU“ z května 2022**⁷⁷ vyhlášenou jako reakci na dopady invaze Ruska na Ukrajinu („**REPowerEU**“) a návrhem Průmyslového plánu Zelené dohody z února 2023, jehož cílem je podpora klimaticky neutrálních technologií v Evropě, větší soběstačnost a bezpečnost EU v oblasti kritických a strategických surovin, jakož i reforma trhu z elektřinou⁷⁸ („**Průmyslový plán Zelené dohody**“).

⁷⁶ Angl. European Scientific Advisory Board on Climate Change.

⁷⁷ Viz Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Plán REPowerEU“ ze dne 18. května 2022, COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0230> navazující na Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“ ze dne 8. března 2023, COM(2022) 108 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0062>. Více, viz https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_cs.

⁷⁸ Viz Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ ze dne 1. února 2023, COM(2023) 62 final, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan_cs

Obrázek 7: Klíčové návrhy tvořící Balíček Fit for 55 a jejich základní dopad

Zdroj: Konzultant na základě informací na webových stránkách Komise a v unijních právních předpisech

2.2.4 Unijní strategie udržitelného financování a EU Taxonomie

Hlavní globální investiční výzva doby je spojena s novým fenoménem rychlé změny klimatu. Spočívá v potřebě zlepšení výkonnosti a zásadního posílení udržitelnosti a resilience stávajících i nových aktiv, tj. **zejména snížení uhlíkové stopy a realizace změn, které učiní tato aktiva odolnější vůči současným a budoucím dopadům změny klimatu po dobu životnosti daného aktiva**. Tato výzva má být řešena za situace, kdy negativní trend změny klimatu bude minimálně dalších třicet let s ohledem na úroveň v současné době generovaných emisí GHG pokračovat. Nová aktiva by tedy měla být vytvářena s takovou kvalitou, aby tyto klimatické a jiné environmentální cíle v dostatečné míře plnila po celou dobu životnosti aktiv. Cílem agendy EU v oblasti udržitelného financování je **podpořit podniky a finanční sektor v tomto úsilí prostřednictvím podpory soukromého financování projektů a technologií pro přechod a usnadnění finančních toků do udržitelných investic**.

Za účelem jednotného přístupu k posuzování udržitelnosti hospodářských činností a investic vydala Evropská unie již v polovině roku 2020 základ jednotného **unijního měřítka udržitelnosti označovaného jako EU Taxonomie udržitelných hospodářských činností**, a to prostřednictvím nařízení o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic⁷⁹ („EU Taxonomie“). EU Taxonomie představuje **společný, technologicky neutrální a na vědeckých poznatcích založený klasifikační systém EU pro určení, které hospodářské činnosti, tj. i projekty, aktiva či jejich součásti, prostřednictvím nichž se tyto hospodářské činnosti realizují, jsou „environmentálně udržitelné“ („zelené“)**. EU Taxonomie má pomáhat financování investic, které jsou přívětivější k životnímu prostředí, mají větší sociální přínosy, a jsou tudíž i do budoucna všestranně udržitelné. Aspirací Komise bylo vytvořit prostřednictvím EU Taxonomie a dalších pravidel financování udržitelnosti příznivé vnější právní prostředí (rámec) na vnitřním trhu EU pro takovéto investice s transparentnějším profilem nefinančních rizik a přilákat veřejné i soukromé investory do tohoto nového typu investic (ESG investice). Z hlediska celosvětového vývoje pak EU Taxonomie představuje nejvyšší stupeň transparentnosti pravidel a kritérií, které svou určitostí a detailem překonávají stávající rámce (např. Cíle udržitelného

⁷⁹ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088

rozvoje OSN, SDGs) či dobrovolné standardy nefinančního vykazování (vykazování o udržitelnosti), např. CDP, GRI, CDSB.

Box 3: Zelená dohoda a role udržitelných financí

“Klíčem k financování ekologické transformace bude soukromý sektor. Pro směrování finančních a kapitálových toků do ekologických investic a pro zabránění problému „uvízlých aktiv“ jsou potřebné dlouhodobé signály. Komise předloží ve třetím čtvrtletí roku 2020 obnovenou strategii pro udržitelné finance, která bude zaměřena na řadu akcí.

***Zaprvé, strategie posílí základy udržitelných investic.** To bude zejména vyžadovat, aby Evropský parlament a Rada přijaly taxonomii pro klasifikaci environmentálně udržitelných činností. Udržitelnost by měla být dále začleněna do rámce správy a řízení společností, neboť mnoho společností se stále příliš zaměřuje na krátkodobé finanční výsledky, a nikoli na svůj dlouhodobý rozvoj a aspekty udržitelnosti. Zároveň budou muset společnosti a finanční instituce více zveřejňovat údaje o klimatu a životním prostředí, tak aby byli investoři plně informováni o udržitelnosti svých investic. Za tímto účelem Komise přezkoumá směrnici o vykazování nefinančních informací. Aby bylo zajištěno řádné řízení rizik pro životní prostředí a možnosti zmírňování změny klimatu a aby se snížily související transakční náklady, bude Komise v rámci EU i na mezinárodní úrovni rovněž podporovat podniky a další zúčastněné strany při vytváření standardizovaných účetních postupů v oblasti přírodního kapitálu.*

***Zadruhé, investoři a podniky budou mít více příležitostí, neboť budou schopni snadněji identifikovat udržitelné investice a budou mít zajištěno, že jsou důvěryhodné.** Toho lze dosáhnout pomocí srozumitelného označování retailových investičních produktů a vytvořením normy EU pro zelené dluhopisy, která nejvhodnějším způsobem usnadní udržitelné investování.*

***Zatřetí, rizika spojená s klimatem a životním prostředím budou řízena a začleněna do finančního systému.** Znamená to lepší začlenění těchto rizik do obezřetnostního rámce EU a posouzení vhodnosti stávajících kapitálových požadavků na zelená aktiva. Budeme rovněž zkoumat, jak může náš finanční systém pomoci zvýšit odolnost vůči rizikům v oblasti klimatu a životního prostředí, zejména pokud jde o fyzická rizika a škody způsobené přírodními katastrofami.”*

V souvislosti s EU Taxonomií je třeba si uvědomit, že EU Taxonomie bude používána i pro jiné účely než investování, čímž bude role udržitelnosti na vnitřním trhu EU dále posílena. Podle unijní Strategie financování přechodu k udržitelnému hospodářství z července 2021⁸⁰ („**Strategie udržitelného financování**“) má být vytvoření ekosystému udržitelných financí v EU založen na třech pilířích, které tvoří: (1) EU Taxonomie; (2) rámec pro nefinanční vykazování firem a finančních institucí; a (3) investiční nástroje, včetně referenčních hodnot (benchmarků), standardů a značek. **EU Taxonomie má tak být základním „jazykem udržitelnosti“ napříč unijní legislativou a pravidly vnitřního trhu.** Její systém má být tak v EU po-

⁸⁰ Strategie financování přechodu k udržitelnému hospodářství EU ze dne 6. července 2021, COM (2021) 390 final.

užíván univerzálně, tj. má být aplikován konzistentně v rámci regulace a vykazování bank, pojišťoven, penzijních fondů, investičních poradců, správců aktiv, podnikatelů atd., jakož i pro účely vymezení finančních produktů, které budou finanční instituce na vnitřním trhu nabízet.

Cílem Strategie udržitelného financování je především vytvoření robustního vnějšího rámce k mobilizaci a sladění všech zdrojů financování udržitelnosti na vnitřním trhu – veřejných, soukromých, národních i mezinárodních – tak, aby bylo možné soustředit co nejvíce finančních prostředků na snížení rizik vyplývajících z klimatických a environmentálních rizik (přechodových či fyzických) a zároveň tím posílit stabilitu unijního i národních finančních systémů. Komise si také vytkla v Příloze Strategie udržitelného financování realizovat celkem šest konkrétních opatření seskupených kolem čtyřech klíčových oblastí, která představují podrobnou cestovní mapu rozpracování všech nástrojů v oblasti financování udržitelnosti na unijní úrovni. Část opatření byla již splněna. Některé však jsou stále v procesu přípravy, respektive v legislativních postupech unijních institucí⁸¹.

Box 4: Opatření obsažené ve Strategii udržitelného financování

Souhrnný popis opatření:

“Opatření 1: Za účelem vytvoření komplexnějšího rámce udržitelnosti a podpory financování dílčích kroků směřujících k udržitelnosti Komise učiní následující kroky:

- a) zváží předložení legislativního návrhu, který by podpořil financování určitých hospodářských činností, zejména v odvětví energetiky, které přispívají ke snížení emisí skleníkových plynů;
- b) zváží možnosti rozšíření rámce taxonomie EU s cílem případně uznat hospodářské činnosti, které jsou dílčím krokem směrem k udržitelnosti;
- c) přijme doplňující akt EU v přenesené pravomoci týkající se taxonomie v oblasti klimatu, který se bude vztahovat na nová odvětví, včetně zemědělství a některých činností v oblasti energetiky;
- d) v rámci taxonomie EU přijme do 2. čtvrtletí 2022 akt v přenesené pravomoci zahrnující zbývající čtyři environmentální cíle, tj. ochranu vodních zdrojů, ochranu biologické rozmanitosti, prevenci znečištění a přechod k oběhovému hospodářství a
- e) zváží obecný rámec pro označování finančních nástrojů, bude připravovat další označení dluhopisů, např. „dluhopisy spojené s přechodem k udržitelnosti“ nebo „dluhopisy spojené s udržitelností“, označení referenčních hodnot ESG, minimální kritéria udržitelnosti finančních produktů, která podporují environmentální nebo sociální charakteristiky, a zavede cílené zveřejňování prospektů.

Opatření 2: Za účelem zvýšení inkluzivnosti udržitelného financování Komise učiní následující kroky:

- a) požádá orgán EBA o stanovisko k definici a podpoře zelených půjček a hypoték, do roku 2022 prozkoumá možnosti, jak usnadnit jejich využívání, a zvýší přístup občanů a malých a středních podniků k poradenským službám v oblasti udržitelného financování;
- b) Komise začlení údaje související s udržitelným financováním do datových prostorů v rámci evropské strategie pro data a ve spolupráci s platformou pro digitální finance zváží možná

⁸¹ Aktuální stav tohoto procesu je výstižně popsán ve Sdělení Komise „Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi“ z 13.6.2023, COM (2023) 317 final,

další opatření, která umožní a podpoří inovativní řešení využívající digitální technologie s cílem podpořit malé a střední podniky a retailové investory a

- c) určí nedostatky v pojistném krytí prostřednictvím přehledu ukazatelů pojištění proti přírodním katastrofám orgánu EIOPA a zahájí dialog o odolnosti vůči změně klimatu se všemi příslušnými zúčastněnými stranami (2022);*
- d) do konce roku 2021 zveřejní zprávu o sociální taxonomii a*
- e) posílí metodiku sledování výdajů v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti, podpoří členské státy, které chtějí přesměřovat svůj vnitrostátní rozpočet k ekologickým prioritám, a uspořádá před konferencí COP 26 ustavující výroční summit o udržitelných investicích.*

Opatření 3: Za účelem posílení hospodářské a finanční odolnosti vůči rizikům týkajícím se udržitelnosti Komise učiní následující kroky:

- a) společně se skupinou EFRAG⁸², orgánem ESMA⁸³ a radou IASB bude pracovat na zjištění toho, jak mohou rizika týkající se udržitelnosti nejlépe zachytit standardy účetního vykazování;*
- b) přijme opatření s cílem zajistit, aby byla příslušná rizika ESG systematicky a transparentně zachycována v ratingových výhledech, s přihlédnutím k dalšímu posouzení orgánem ESMA (2023);*
- c) navrhne změny nařízení o kapitálových požadavcích a směrnice o kapitálových požadavcích s cílem zajistit konzistentní začlenění rizik týkajících se udržitelnosti do systémů řízení rizik bank, včetně zátěžových testů v oblasti změny klimatu prováděných bankami (2021);*
- d) navrhne změny směrnice Solventnost II s cílem důsledně začleňovat rizika udržitelnosti do řízení rizik pojistitelů, včetně analýzy scénářů změny klimatu prováděné pojistiteli (2021) a*
- e) posílí dlouhodobou finanční stabilitu prostřednictvím užší spolupráce při posuzování rizik finanční stability, pravidelných zátěžových testů, posouzení makrobezpečnostních nástrojů a studie zaměřené na rizika vyplývající ze zhoršování životního prostředí a úbytku biologické rozmanitosti.*

Opatření 4: Za účelem zvýšení přispění finančního sektoru k udržitelnosti Komise učiní následující kroky:

- a) zlepší zveřejňování cílů udržitelnosti a plánování transformace ze strany finančních institucí, posoudí, do jaké míry by další pokyny mohly zajistit důvěryhodnost dobrovolných závazků, a bude sledovat pokrok;*
- b) požádá orgán EIOPA, aby posoudil, zda je třeba do roku 2022 přezkoumat fiduciární povinnosti penzijních fondů a investorů s cílem zohlednit dopady na udržitelnost v rámci procesů rozhodování o investicích, včetně správy a zapojení, a*
- c) přijme opatření ke zvýšení spolehlivosti a srovnatelnosti ratingů ESG a na základě dalšího posouzení určitých aspektů výzkumu ESG rozhodne, zda jsou nutné další zásahy.*

Opatření 5: Za účelem sledování řádného přechodu a zajištění integrity finančního systému EU Komise učiní následující kroky:

- a) bude za podpory evropských orgánů dohledu monitorovat rizika lakování nazeleno a posoudí a přezkoumá stávající soubor nástrojů pro dohled a prosazování, který mají příslušné orgány k dispozici, aby zajistila, že pravomoci, kapacity a povinnosti v oblasti dohledu budou vhodné pro daný účel;*

⁸² EFRAG se dříve nazývala Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví. V roce 2022 si změnilo svůj název na Evropská poradní skupina pro finanční výkaznictví (angl. European Financial Reporting Advisory Group)

⁸³ ESMA je Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy.

- b) do roku 2023 vytvoří spolehlivý monitorovací rámec pro měření kapitálových toků a bude pomáhat členským státům při posuzování chybějících investic a měření pokroku dosaženého jejich finančními odvětvími;
- c) posílí spolupráci mezi všemi příslušnými veřejnými orgány včetně členských států, ECB, ESRB, evropských orgánů dohledu a Evropské agentury pro životní prostředí s cílem pracovat na společném přístupu ke sledování řádného přechodu k udržitelnosti a zajistit, aby do celého finančního systému EU bylo důsledně začleněno hledisko dvojí významnosti (do roku 2022) a
- d) zřídí fórum pro výzkum v oblasti udržitelného financování pro podporu výměny znalostí mezi výzkumnými pracovníky a finanční komunitou.

Opatření 6: Za účelem nastavení vysoké úrovně ambicí při rozvoji mezinárodních iniciativ a norem v oblasti udržitelného financování a podpory partnerských zemí EU Komise učiní následující kroky:

- a) bude usilovat o dosažení ambiciózního konsensu na mezinárodních fórech, začleňovat koncept dvojí významnosti, zdůrazňovat význam rámců pro zveřejňování informací a bude se s ostatními aktéry domlouvat na cílech a zásadách taxonomie;
- b) navrhne rozšíření činnosti IPSF⁸⁴ o nová témata a posílení její správy a
- c) prostřednictvím komplexní strategie a prosazování finančních nástrojů souvisejících s udržitelností bude podporovat země s nízkými a středními příjmy při rozšiřování jejich přístupu k udržitelnému financování.

V červnu 2023 vydala Komise aktualizace a návrhy nových předpisů a koncepčních dokumentů v oblasti udržitelného financování v rámci tzv. **druhého balíčku udržitelných financí**, který obsahuje tyto dokumenty:

- **Akty v přenesené pravomoci týkající se EU Taxonomie:**

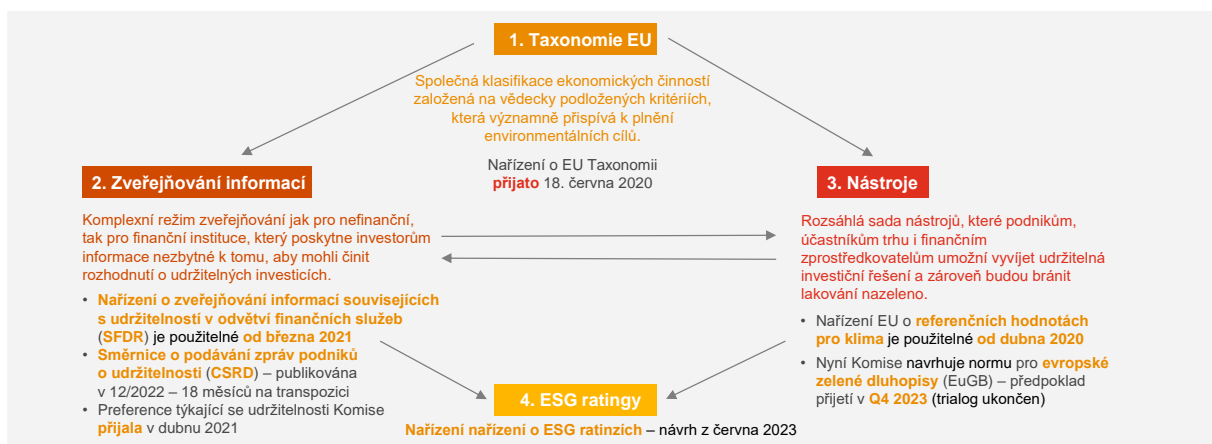
- (1) Technická screeningová kritéria pro zbylé čtyři environmentální cíle: udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů; přechod na oběhové hospodářství; prevence a omezování znečištění; ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů;
- (2) Změny v klimatických technických screeningových kritériích: EU pro oblast klimatu: nejvíce v oblasti výroby a dopravy (např. letectví);
- (3) Změny aktu v přenesené pravomoci týkající se čl. 8 nařízení o EU Taxonomii: cíl vyjasnit povinnosti zveřejňování informací u uvedených dodatečných činností, tedy nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178 ze dne 6. července 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 upřesněním obsahu a struktury informací, které mají zveřejňovat podniky podle článků 19a nebo 29a směrnice 2013/34/EU v souvislosti s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi, a upřesněním metodiky za účelem plnění této povinnosti zveřejňování informací („**Nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii**“);
- (4) Interpretací sdělení EK k EU Taxonomii: Sdělení Komise o výkladu a provádění některých právních ustanovení nařízení EU o taxonomii a souvislostech s nařízením o zveřejňování informací o udržitelném financování z 16.6.2023 (2023/C 211/01).

---

⁸⁴ Mezinárodní platforma pro udržitelné finance (angl. International Platform on Sustainable Finance) v rámci G20

- **Návrh nařízení o poskytovatelích ratingu pro oblast životního prostředí, sociálních záležitostí a správy (ESG) z 13.6.2023, COM/2023/314 final:** cíl zvýšit transparentnost a zároveň zlepšit spolehlivost ESG ratingů.
- **Přehled nedávno navržených opatření a nástrojů a zhodnocení pokroky:**
  - (2) Sdělení Komise „Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi“ z 13.6.2023, COM(2023) 317 final⁸⁵;
  - (3) Pracovní dokument EK „Enhancing the usability of the EU Taxonomy and the overall EU sustainable finance framework“ z 13.6.2023, SWD/2023/209 final (dostupný pouze v AJ); a
  - (4) EU Taxonomy User Guide (česky „Příručka uživatele EU Taxonomie“): uživatelská příručka k EU Taxonomii pro neodborné uživatele (dostupný pouze v anglickém jazyce).
- **Doporučení EK k udržitelným financím z 26.6.2023 (ESG) z 7. července 2023, C/2023/3844:** cíl zvýšit transparentnost a zároveň zlepšit spolehlivost ESG ratingů („Doporučení k udržitelným financím“)⁸⁶.

Obrázek 8: Architektura a pilíře ekosystému udržitelných financí v EU

Zdroj: Konzultant na základě (2) Sdělení Komise „Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi“ z 13.6.2023, COM(2023) 317 final

Box 5: Doporučení podnikům usilujícím o financování přechodu (Doporučení k udržitelným financím)

“3.1. Podniky mohou zvážit své potřeby v oblasti financování přechodu na základě svých dopadů, rizik a příležitostí v oblasti udržitelnosti. Ty lze identifikovat prostřednictvím posouzení významnosti.

⁸⁵ V tomto dokumentu Komise prezentuje první analýzu podávání zpráv ohledně udržitelnosti, která ukazuje, že rámec EU pro udržitelné financování začíná fungovat tak, jak bylo zamýšleno, a usnadňuje soukromé financování zelených investic a investic do přechodu díky transparentnosti a jako komplexní soubor nástrojů. Podniky například používají taxonomii a začínají na jejím základě informovat o svých udržitelných investicích.

⁸⁶ V tomto dokumentu ukazuje Komise, jakou roli v rámci udržitelného financování hraje financování přechodu, a na praktických příkladech a vysvětleních objasňuje, jak mohou společnosti, investoři a finanční zprostředkovatelé dobrovolně využívat současný rámec udržitelného financování k financování přechodu na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství, a současně tak posílit svou konkurenceschopnost.

3.2. Při určování svých potřeb v oblasti financování přechodu by podniky mohly začít stanovením cílů přechodu a definováním jednotlivých cest přechodu na základě vědecky podložených scénářů a cest⁸⁷.

3.3. K podpoře stanovení cílů přechodu a formulování konkrétních potřeb v oblasti financování přechodu na úrovni podniku a na úrovni hospodářských činností lze využít nástroje udržitelného financování, zejména taxonomii nebo referenční hodnoty EU v oblasti klimatu, jakož i věrohodné plány přechodu⁸⁸.

3.4. Díky jasnému začlenění cílů přechodu a souvisejících potřeb v oblasti financování přechodu do věrohodného plánu přechodu mohou finanční zprostředkovatelé a investoři snáze pochopit, srovnat a porovnávat možnosti financování přechodu.

3.5. Potřeby v oblasti financování přechodu lze specifikovat jako plánované kapitálové výdaje a případně provozní výdaje související s dosažením cílů v oblasti klimatu a životního prostředí, jakož i běžné nebo cílové příjmy související s přechodem.

3.6. Podniky by případně mohly s finančními zprostředkovateli a investory projednat své specifické potřeby v oblasti financování přechodu a nejvhodnější řešení financování.”

2.2.5 Unijní strategie udržitelné financování a environmentálně udržitelné investice

Výsledkem tlaku na všestranné používání EU Taxonomie v korporátní a finanční sféře postupně a nezadržitelně vyústí v požadavek, aby minimálně velké podniky a finanční instituce publikovaly ve svých auditovaných nefinančních výkazech mimo jiné podíl svých environmentálně udržitelných činností dle EU Taxonomie, tj. včetně nepřímě i fyzických aktiv, vůči svým kapitálovým výdajům, provozním výdajům a výnosům, jakož i další údaje týkající se jejich nefinančních aspektů jejich hospodářských činností. Z této logiky budou všemi investory na unijním trhu postupně více upřednostňovány „environmentálně udržitelné investice“ v souladu s EU Taxonomií. Naopak investice a hospodářské činnosti, které tyto parametry splňovat nebudou, bude těžší a dražší do budoucna financovat, pojistit či prodat.

Tato skutečnost představuje pro mnoho investorů velkou konkurenční příležitost, ale současně i rizika plynoucí z toho, že by se této logiky ve své investiční činnosti nedržela. Příprava investic tradičním způsobem bez prověřování udržitelnosti⁸⁹, klimatického prověřování infrastruktury⁹⁰ a souladu s EU Taxonomií napříč projektovým cyklem totiž může reálně vést

⁸⁷ V oddíle 2 přílohy je znázorněno, jak se různé charakteristiky cílů podniku v oblasti přechodu mohou odrážet v potřebách v oblasti financování přechodu s různými časovými horizonty. Obrázek 2 v příloze uvádí různé možnosti formulování potřeb v oblasti financování přechodu.

⁸⁸ V oddíle 3 přílohy je uveden přehled nástrojů, které by mohly být použity k určení potřeb v oblasti financování přechodu a možností, jak prostředky na financování přechodu získat.

⁸⁹ Angl. sustainability proofing. Více, viz Commission Notice – Technické pokyny k prověřování udržitelnosti pro účely Fondu InvestEU (OJ C, C/280, 13.07.2021, p. 1, CELEX: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC0713\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC0713(02))).

⁹⁰ Angl. climate proofing of infrastructure. Více, viz Sdělení Komise — Technické pokyny k prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu v období 2021–2027 (OJ C, C/373, 16.09.2021, p. 1, CELEX: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021XC0916\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021XC0916(03))).

k horšímu přístupu ke kapitálu či jeho ceně, což ještě před několika lety nebylo v zásadě myslitelné.

Základním imperativem pro investiční programy at' již soukromého či veřejného sektoru se tak stává příprava investičních projektů, pokud možno co nejlépe ve standardu environmentálně udržitelných investic dle EU Taxonomie. Toto je třeba vnímat i v kontextu doby, kdy mají být investiční projekty realizovány, zejména ve vztahu k těm za časovým předelem současného programového období EU 2021-2027. v nadcházejícím období lze totiž očekávat přísnější přístup Evropské unie, investorů a finančních institucí k problematice udržitelnosti investic, než kdyby se mělo jednat o projekty k realizaci v tomto programovém období. **Toto platí i o případných podpůrných zdrojích EU pro investice k realizaci v programovém období 2028-2034.** Více k technickým aspektům EU Taxonomie a fondů EU, viz oddíl 5.2.1 níže.

2.2.6 Unijní strategie udržitelného financování a nefinanční reporting (vykazování o udržitelnosti)

V rámci EU již byly přijaty základní inovované závazné regulace nefinančního reportingu finančního sektoru a v něm regulovaných osob ve vztahu k udržitelnosti. Základním milníkem bylo přijetí nařízení o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb⁹¹ v listopadu 2019 („SFDR“), které je nyní doplňováno příslušnými prováděcími předpisy, zejména tzv. regulačními technickými standardy⁹² („RTS“) a v současné době o tomto předpisu probíhá ze strany Komise veřejná konzultace v rámci revize SFDR⁹³.

Dle SFDR mají finanční instituce a do budoucna ještě více mít budou povinnost poskytovat transparentně kvalitní a podrobné informace o rizicích ESG v rámci svých hospodářských činností a portfolií. SFDR zavedla řadu uveřejňovacích povinností souvisejících s udržitelností jak na úrovni účastníků finančního trhu, tak na úrovni finančních produktů. To zahrnuje povinnost u finančních produktů s charakteristikami souvisejícími s udržitelností (článek 8 SFDR) a cíli (článek 9 SFDR) pravidelně posuzovat a hlásit míru jejich souladu s EU taxonomií. Nařízení k SFDR⁹⁴, která platí od ledna 2023, zvýšila kvalitu a srovnatelnost informací poskytovaných účastníky finančního trhu o rizicích udržitelnosti, vlastnostech a dopadech finančních produktů v EU.

---

⁹¹ Angl. Sustainable Finance Disclosure Regulation, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb, ve znění pozdějších předpisů; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2088>.

⁹² Angl. Regulatory Technical Standards. Viz například Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/2453 ze dne 30. listopadu 2022, kterým se mění prováděcí technické normy stanovené prováděcím nařízením (EU) 2021/637, pokud jde o zpřístupňování informací o environmentálních, sociálních a správních rizicích (Úř. věst. L 324, 19.12.2022, s.1.).

⁹³ Více, viz https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13961-Report-on-the-Sustainable-Finance-Disclosure-Regulation/public-consultation_en.

⁹⁴ Nařízené Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1288 ze dne 6. dubna 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088, pokud jde o regulační technické normy, které upřesňují podrobnosti týkající se obsahu a struktury informací ve vztahu k zásadě „významně nepoškozovat“ a které upřesňují obsah, metodologie a strukturu informací ve vztahu k ukazatelům udržitelnosti a nepříznivým dopadům na udržitelnost a obsah a strukturu informací ve vztahu k prosazování environmentálních nebo sociálních vlastností a cílů udržitelných investic v dokumentech před uzavřením smlouvy, na webových stránkách a v pravidelných zprávách.

Je zřejmé, že velkou část těchto informací si nebudou moci zajistit jinak než tím, že je získají od svých klientů. Během tohoto analytického procesu mohou pak finanční instituce zjistit nová dosud neidentifikovaná rizika spojená s ESG, které mohou vést k přehodnocení postoje (přístupu a ceny financování či zajištění) vůči stávajícím klientům či projektům. **U každého většího projektu se tak dříve či později budou řešit otázky spojené s uhlíkového stopou daného klienta či projektu a jeho odolnosti (resilience) na změnu klimatu, jakož i dalších relevantních indikátorů, a to nejen klimatických a environmentálních, ale i sociálních a správních, tj. v rámci celkového komplexu měřené udržitelnosti (ESG)⁹⁵.**

Pro mnoho podniků v dohledné době přibude povinnost povinného nefinančního účetnictví podle směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti⁹⁶ („CSRD“). Tato směrnice byla schválena Evropským parlamentem a Radou v listopadu 2022 a byla publikována v Úředním věstníku v prosinci 2022. Členské země EU nyní budou mít 18 měsíců od nabytí účinnosti na její začlenění do národních legislativ⁹⁷, tj. do 6. července 2024.

Podle CSRD vzniká nově povinnost podnikům, které již podléhaly povinnosti nefinančního vykazování podle méně náročného nařízení z roku 2014⁹⁸ („NFRD“), mít své nefinanční výkazy za finanční rok 2024 ověřené (včetně uveřejnění) v souladu s novými 12 obecnými⁹⁹ Evropskými standardy pro vykazování udržitelnosti („ESRS“), jejichž konečný návrh byl uveřejněn na konci července 2023¹⁰⁰ („Nařízení o obecných ESRS“), již v roce 2025¹⁰¹. Konkrétně jde o¹⁰²:

- **dva všeobecné standardy:** Obecné požadavky (ESRS 1) a Obecné informace (ESRS 2);
- **pět environmentálních standardů pokrývající písmeno „E“ v akronymu ESG:** Změna klimatu (ESRS E1), Znečištění (ESRS E2), Vodní a mořské zdroje (ESRS E3), Biologická rozmanitost a ekosystémy (ESRS E4) a Využívání zdrojů a oběhové hospodářství (ESRS E5);

---

⁹⁵ Viz iniciativa českého finančního sektoru seskupeného kolem České bankovní asociace a založení společného ESG dotazníku čítajících 81 otázek napříč tématy ESG: <https://podcasty.hn.cz/c1-67116390-vcete-zeleny-uver-s-lepsim-urokem-cekav-81-otazek-banky-proklepnu-i-vase-zamestnance>.

⁹⁶ Angl. Corporate Sustainability Reporting Directive, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>.

⁹⁷ Dle odhadů Komise se mají povinnosti dle CSRD týkat přímo přibližně 50 tisíc podniků v EU a 1,3 tisíc jen v Česku. Dohodu nad zněním této směrnice je přitom jedním z úspěchů českého předsednictví v Radě EU v druhé polovině roku 2022.

⁹⁸ Angl. Non-financial Reporting Directive, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁹ Na tyto obecné ESRS mají dále navázat celkem 41 sektorových ESRS, jakož i standardy pro MSP a zahraniční společnosti. Více, viz <https://www.efrag.org/Activities/2205170712504435/ESRS-Sector-Standards>.

¹⁰⁰ Angl. European Sustainability Reporting Standards, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) /... kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti z 31. července 2023, C/2023/5303 final, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PL_COM:C\(2023\)5303](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PL_COM:C(2023)5303)

¹⁰¹ Od ledna 2023 začaly velké nefinanční závazky posoudit a hlásit své sladění s cíli klimatu podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178 ze dne 6. července 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 upřesněním obsahu a struktury informací, které mají zveřejňovat podniky podle článků 19a nebo 29a směrnice 2013/34/EU v souvislosti s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi, a upřesněním metodiky za účelem plnění této povinnosti zveřejňování informací.

¹⁰² Standardy poskytnou společně vodítko, které potřebují při určování, jaké údaje mají vykazovat a jak zajistit, aby informace, které poskytují, byly pro ně významné a pro finanční instituce užitečné.

- **čtyři sociální standardy pokrývající písmeno „S“ v akronymu ESG:** Vlastní pracovní síla (ESRS S1), Pracovníci v hodnotovém řetězci (ESRS S2), Dotčené komunity (ESRS S3) a Spotřebitelé a koncoví uživatelé (ESRS S4); a
- **jeden správní standard pokrývající písmeno „G“ v akronymu ESG:** Chování podniků (ESRS G1).

Obrázek 9: Členění standardů ESRS

Zdroj: Konzultant na základě CSRD, NFRD a směrnice o účetnictví

Stejná povinnost s ročním odkladem účinnosti pak bude platit i pro ostatní velké podniky¹⁰³. Obdobné povinnosti auditu a uveřejnění nefinančního výkazů pak budou v dalších letech dopadat i na specifické kategorie malých a středních podniků¹⁰⁴ („MSP“) a zahraničních firem zasídlených mimo EU.

Výše uvedené standardy tak již ve finálním návrhovém znění obsahují velmi cenné podrobné informace ohledně pravděpodobných požadavků na podnikové nefinanční vykazování¹⁰⁵. Tyto budou postupně doplněny dalšími sektorově-specifickými standardy, které jsou v rámci EFRAG připravovány. Již tyto texty pokročilých návrhů obecných ESRS ukazují rozsah, šíři a hloubky informací, které bude muset poskytovat velká skupina podniků již v dohledné době o svém nefinančním vykazování a k jakým dalekosáhlým transformacím bude v této souvislosti v podnicích a jejich dodavatelských řetězcích docházet. Více k technickým aspektům ESRS, viz oddíl 5.2.5 níže.

Je tedy evidentní, že **je i s ohledem na tento vznikající a již relativně zanedlouho účinný ekosystém unijního nefinančního vykazování v zájmu českých podnikatelů, aby portfolia investic a odpovídající hospodářské činnosti v environmentálně udržitelném standardu dle EU Taxonomie přibývala.** Příslušné ukazatele podílů environmentálně udržitelných hospodářských činností na provozních a kapitálových výdajích, výnosech, jakož i jejich „nefinanční vý-

¹⁰³ Jde o podniky, které po dvě po sobě jdoucí finanční období splňují minimálně dvě z těchto tří kritérií: (a) celková hodnota aktiv víc než 20 mil. eur, (b) výnosy více než 40 mil. eur, (c) průměrný počet zaměstnanců více než 250.

¹⁰⁴ Pojem „malý(é) a střední podnik(y)“ je vymezen v unijní legislativě v Doporučení 2003/361/ES ze dne 6. května 2003, tj. podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

¹⁰⁵ Nejvýznamnější pro účely této Studie je samozřejmě ESRS E1 standard zabývající se tématem změny klimatu.

kazy“ se budou totiž mimo jiné dříve nebo později používat i pro posouzení jejich bonity finančními institucemi a stanou se dříve později součástí tržních mechanismů a konkurenčního klání na vnitřním trhu. Logicky pak budou i součástí hledisek, podle kterých budou hodnoceny při svém tržním ocenění. **Takto pojatá udržitelnost (prostřednictvím nefinančních výkazů a výkonových ukazatelů) pak bude zásadní nejen pro nižší cenu financování investičních programů soukromého a veřejného sektoru, ale také pro obecný přístup firem ke kapitálu.**

Lze očekávat, že během několika následujících let se **kvalita a dostupnost zveřejňovaných informací a údajů** zlepší s tím, jak bude zavádění rámce udržitelného financování postupovat, a **účastníci trhu budou moci využívat taxonomii a další informace z oblasti ESG k přijímání informovaných investičních rozhodnutí, formulování a zapojení do cílů udržitelnosti a získávání nebo poskytování finančních prostředků na přechod ke klimaticky neutrálnímu a udržitelnému hospodářství**¹⁰⁶.

S postupně rostoucí dostupností dat se budou přínosy plynoucí z uplatňování tohoto rámce zvyšovat. To se bude časově shodovat se zavedením jednotného evropského přístupového místa¹⁰⁷ („ESAP“), které umožní digitální a otevřený přístup k těmto údajům. Tento návrh nařízení doplňuje iniciativy v oblasti uveřejňování tím, že **vytváří celoevropský mechanismus nabízející snadno dostupné a digitálně použitelné informace založené na požadavcích společností na veřejné podávání zpráv**. Tento návrh, o kterém bylo dosaženo prozatímní dohody mezi Evropským parlamentem a Radou v květnu 2023, zlepší přístup k informacím ESG, zejména k informacím, které mají být hlášeny v rámci CSRD, včetně informací souvisejících s EU Taxonomií v rámci tohoto podávání zpráv.

2.2.7 Unijní strategie udržitelné financování a nástroje udržitelného financování

Mezi milníky ve vývoji udržitelných financí v EU patří i vydání referenčních hodnot EU v oblasti klimatu v nařízení o referenčních hodnotách¹⁰⁸ („Nařízení o referenčních hodnotách“) a nařízení o evropských zelených dluhopisech¹⁰⁹ („Nařízení o EUGBS“).

---

¹⁰⁶ Již zprávy podle EU Taxonomie z prvního roku jejího používání ukazují, že EU Taxonomie v praxi funguje. Z údajů vyplývá, že společnosti zařazené do indexu STOXX Europe 600, které uvedly určitý soulad s EU Taxonomií, v průměru uvedly soulad s EU Taxonomií přibližně 23 % u kapitálových výdajů, 24 % u provozních výdajů a 17 % u příjmů; ke dni 17. května 2023 zveřejnilo svou způsobilost pro taxonomii a soulad s ní za účetní rok 2022 již 63 % podniků zařazených do indexu STOXX Europe 600; zdroj: Bloomberg). To ukazuje, že společnosti mohou investovat do uvedení hospodářských činností do souladu s EU Taxonomií bez ohledu na jejich výchozí pozici. Finanční instituce a investoři již mohou tyto údaje využívat k identifikaci společností a odvětví v procesu přechodu a k poskytování finančních řešení souvisejících se zeleným přechodem.

¹⁰⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje jednotné evropské přístupové místo poskytující centralizovaný přístup k veřejně dostupným informacím o finančních službách, kapitálových trzích a udržitelnosti, COM(2021) 723 final. Dne 23. května 2023 dospěli normotvůrci k politické dohodě o konečném znění tohoto návrhu v rámci dialogu.

¹⁰⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2089 ze dne 27. listopadu 2019, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem, referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu a zveřejňování informací týkajících se udržitelnosti pro referenční hodnoty, Úř. věst. L 317, 9.12.2019.

¹⁰⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských zelených dluhopisech, COM(2021) 391 final. Dne 28. února 2023 dospěli spolu-normotvůrci k politické dohodě o konečném znění tohoto návrhu v rámci dialogu.

Nařízení o referenčních hodnotách zavedlo požadavky na zveřejňování pro všechny referenční hodnoty EU s faktory ESG s výjimkou úrokových a měnových referenčních hodnot. Nařizuje správcům, aby zveřejnili, zda integrují ESG do svého návrhu referenčních hodnot, a pokud ano, jak. Nařízení o referenčních hodnotách také vyžaduje, aby administrátoři referenčních hodnot pravidelně podávali zprávy, jako součást jejich prohlášení o referenčních hodnotách, o výkonu svých referenčních hodnot v porovnání se sadou klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI) souvisejících s udržitelností.

Referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu¹¹⁰ („PAB“) a referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem¹¹¹ („CTB“) byly zavedeny nařízením o klimatických referenčních hodnotách¹¹² („Nařízení o klimatických referenčních hodnotách“). Jejich metodiky se opírají o minimální technické požadavky zaměřené na trajektorii dekarbonizace a vyloučení činností. Výjimky zahrnují společnosti, které významně poškozují jeden nebo více environmentálních cílů stanovených v nařízení o EU Taxonomii. PAB a CTB jsou navrženy tak, aby přeorientovaly investice na příležitosti ESG spíše, než se zaměřovaly na jednoduché snižování rizik v souladu s cíli přechodu na ekonomiku odolnou (resilientní) vůči klimatu¹¹³. PAB a CTB byly také uznány velkými investičními institucemi, včetně veřejných institucí a institucí mimo EU, jako solidní nástroje, které pomohou investorům upravit jejich portfolia tak, aby následovala cestu dekarbonizace.

Nařízení o EUGBS představuje předpis, který upravuje dobrovolný standard zelených dluhopisů, který má pomoci rozšířit a zvýšit ekologické ambice trhu zelených dluhopisů s využitím jednotného klasifikačního systému udržitelnosti EU Taxonomie. Stanovuje zlatý standard pro to, jak mohou společnosti a veřejné orgány využívat zelené dluhopisy k získávání finančních prostředků na kapitálových trzích k financování ambiciózních rozsáhlých zelených investic při současném splnění vysokých požadavků na udržitelnost a ochranu investorů. Má tak investorům pomoci snadno posoudit, porovnat a ověřit, že jejich investice jsou environmentálně udržitelné, a zajistit, že finanční prostředky budou přiděleny na hospodářské činnosti souladné s EU Taxonomií¹¹⁴, čímž se sníží rizika lakování na zeleno (angl. greenwashingu).

2.2.8 Unijní strategie udržitelného financování a správa udržitelnosti

Již TCFD jasně identifikovala, řádný rámec klimatického řízení musí zahrnovat i složku správy (angl. governance). Komise za účelem stanovení pravidel správy na úrovni velkých společností předložil 23. února 2023 první návrh směrnice o náležitě péči v oblasti podnikové

---

¹¹⁰ Angl. Paris-aligned Benchmarks.

¹¹¹ Angl. Climate Transition Benchmarks.

¹¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2089 ze dne 27. listopadu 2019, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem, referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu a zveřejňování informací týkajících se udržitelnosti pro referenční hodnoty.

¹¹³ Od svého zavedení dosáhla aktiva spravovaná finančními produkty odkazujícími na benchmark PAB nebo CTB již v roce 2023 odhadem 116 miliard EUR. Zdroj: Financial Times, “Why carbon emissions reports need handling with care”, 30. květen 2023.

¹¹⁴ Základním přístupem nařízení EUGBS je až na menšinový rozsah (max. 15% emise) nutný soulad podporovaných aktiv s EU Taxonomií a alokace výnosů musí proběhnout do splatnosti emise s tím, že je možné přímé náklady spojené s vydáním EUGBS hradit z výnosů emise.

udržitelosti¹¹⁵ („CS3D“). Dne 1. prosince 2022 přijala Evropská rada vlastní vyjednávací pozici, resp. „Obecný přístup“ k návrhu. Dne 1. června 2023 pak Evropský parlament přijal CS3D jako text pro jednání. Dalším krokem při schvalování směrnice bude proces vyjednávání „triologu“ k vyřešení rozdílů mezi těmito třemi návrhy, který by měl být uzavřen do roku 2024¹¹⁶. Jakmile bude směrnice oficiálně přijata, bude do dvou let transponována do vnitrostátního práva členským státy EU.

Současné návrhy CS3D stanovují komplexní rámec korporátní náležitě péče pro společnosti s cílem identifikovat skutečná nebo potenciální rizika pro lidská práva a životní prostředí a zavést procesy ke zmírnění těchto rizik. Podle Rady se pravidla CS3D budou vztahovat na „řetězec činností“ společnosti, který se vztahuje na činnosti společnosti před a v navazujícím směru, jakož i na operace napříč dceřinými společnostmi a hodnotovým řetězcem společnosti. Účelem CS3D je zlepšit regulační rámec pro lidská práva a hloubkovou kontrolu udržitelosti, což má pomoci EU při přechodu na klimaticky neutrální a zelenou ekonomiku. CS3D má navíc zajistit soulad napříč různými směrnicemi EU, jako je NFRD, CSRD a SFDR.

Klíčový spor je ve vztahu ke Studii o dvou povinnostech:

- Článek 25 (Povinnost členů orgánů společností jednat s náležitou péčí)¹¹⁷:
  - „1. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností uvedených v čl. 2 odst. 1 při plnění své povinnosti jednat v nejlepším zájmu společnosti zohledňovali důsledky svých rozhodnutí pro udržitelost, v příslušných případech včetně důsledků pro lidská práva, změnu klimatu a životní prostředí, a to v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu.“ a
  - „2. Členské státy zajistí, aby se jejich právní a správní předpisy, které stanoví porušení povinností člena orgánu společnosti, vztahovaly rovněž na ustanovení tohoto článku.“
- Článek 26 (Zavedení náležitě péče a dohled nad ní)¹¹⁸:
  - „1. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností uvedených v čl. 2 odst. 1 byli odpovědní za zavedení opatření náležitě péče uvedených v článku 4, zejména politiky náležitě péče uvedené v článku 5, a dohled nad nimi, a to s náležitým přihlédnutím k relevantním podnětům zúčastněných stran a organizací občanské společnosti. v tomto ohledu podávají členové orgánů společnosti zprávy správní radě.
  - 2. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností podnikli kroky k přizpůsobení podnikové strategie tak, aby zohledňovala skutečné a potenciální nepříznivé dopady identifikované podle článku 6 a veškerá opatření přijatá podle článků 7 až 9.“

---

¹¹⁵ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o náležitě péči podniků v oblasti udržitelosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937, COM/2022/71 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0071>.

¹¹⁶ Směrnice je předmětem budoucích jednání (trialogem) mezi Komisí, Evropským parlamentem a Radou a některá ustanovení mohou být během procesu vyjednávání změněna. Vzhledem k široké podpoře veřejnosti a společné deklaraci legislativních priorit z roku 2022 ze strany Evropského parlamentu a Rady panuje všeobecná shoda, že CS3D bude přijata pravděpodobně do uvedeného roku.

¹¹⁷ Komise a Evropský parlament tento návrh podporují, zatímco Rada je proti.

¹¹⁸ Komise tento návrh podporuje, zatímco Rada a Evropský parlament jsou proti.

Současně se vede diskusi o prahu z hlediska počtu zaměstnanců, který by měl určovat okruh povinných osob dle CS3D¹¹⁹. **Podstatnou povinností povinných osob má být povinné vypracování a zavedení přechodové plánu v souladu s čl. 19a CSRD, tak aby zajistily, že jejich obchodní modely a strategie budou v souladu s cíli navýšení teploty maximálně o 1,5 °C dle Pařížské dohody.**

EU v oblasti správy rovněž vyjasnila, že **fiduciární povinnosti v odvětví správy aktiv, zajištění/pojištění a investic zahrnují také rizika týkající se udržitelnosti**, a vypracovala ustanovení, která vyžadují, aby preference retailových investorů v oblasti udržitelnosti byly projednány v místě prodeje¹²⁰.

Na podzim 2021 také Komise navrhla **obezřetnostní opatření v rámci balíčků pro odvětví bankovníctví¹²¹ a pojišťovnictví¹²²** s cílem zvýšit odolnost (resilienci) finančního sektoru vůči rizikům týkajícím se udržitelnosti; v současnosti jsou tato opatření projednávána spolunormotvůrci. Tyto prvky společně zajišťují, že finanční sektor stále více zohledňuje faktory udržitelnosti.

2.2.9 Unijní strategie udržitelného financování a ESG ratingy

S postupujícím zaváděním rámce udržitelného financování se Komise také rozhodla zvážit fungování trhu s ratingy ESG¹²³. Transparentní, spolehlivé a kvalitativní ratingy ESG přispívají k účinnosti a integritě finančních trhů a k ochraně investorů. Za účelem ochrany těchto zájmů přistoupila Komise k předložení návrhu nařízení o fungování trhu s ratingy ESG¹²⁴ („**Nařízení o trhu ESG ratingů**“). Hlavním cílem návrhu Komise bylo zvýšit transparentnost metodik,

---

¹¹⁹ Evropský parlament přijal vůči CS3D pozici dne 1. června 2023 s tím, že navrženou hranici je nově 1000 zaměstnanců a její obsah, zejména měřitelné cíle, by měl být spojen s odměnami členů orgánů společnosti

¹²⁰ Směrnice Komise v přenesené pravomoci, kterou se mění směrnice 2010/43/EU, pokud jde o rizika týkající se udržitelnosti a faktory udržitelnosti, které je třeba zohlednit v případě subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP); nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 231/2013, pokud jde o rizika týkající se udržitelnosti a faktory udržitelnosti, které berou do úvahy správci alternativních investičních fondů; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/2358 a (EU) 2017/2359, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti a rizik a preferencí týkajících se udržitelnosti do požadavků na dohled nad produktem a jeho řízení vztahujících se na pojišťovny a distributory pojištění a do pravidel pro výkon činnosti a investiční poradenství pro pojistné produkty s investiční složkou; směrnice Komise v přenesené pravomoci, kterou se mění směrnice v přenesené pravomoci (EU) 2017/593, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti do povinností při řízení produktů; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/35, pokud jde o začlenění rizik týkajících se udržitelnosti do oblasti řízení a kontroly pojišťoven a zajišťoven; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/565, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti a rizik a preferencí týkajících se udržitelnosti do určitých organizačních požadavků a provozních podmínek investičních podniků.

¹²¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jde o požadavky týkající se úvěrového rizika, rizika úvěrové úpravy v ocenění, operačního rizika, tržního rizika a minimální výstupní úrovně (COM(2021) 664 final), a návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika, a směrnice 2014/59/EU (COM(2021) 663 final).

¹²² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/138/ES, pokud jde o proporcionalitu, kvalitu dohledu, vykazování, opatření týkající se dlouhodobých záruk, makroobezřetnostní nástroje, rizika v oblasti udržitelnosti, dohled nad skupinou a přeshraniční dohled (COM(2021) 581 final).

¹²³ Návrh se nevztahuje na poskytovatele údajů ESG. Tato iniciativa se rovněž nevztahuje na interní ratingy vypracované finančními institucemi, jako jsou banky nebo správci aktiv, neboť se používají pro investiční rozhodnutí týkající se jejich vlastních produktů, hrozí u nich menší riziko možného střetu zájmů a neslouží stejnému účelu jako ratingy ESG, které jsou určeny institucionálním investorům a společnostem.

¹²⁴ Návrh nařízení o poskytovatelích ratingu pro oblast životního prostředí, sociálních záležitostí a správy (ESG) z 13. června 2023, COM/2023/314 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0314>.

cílů, parametrů a zdrojů dat pro ratingy ESG. Kromě toho si klade za cíl zpřehlednit činnosti poskytovatelů ratingů ESG, zejména s cílem předcházet potenciálním rizikům spojeným se střetem zájmů a tato rizika zmírňovat. Transparentnější ekosystém ratingů ESG přinese jasnější vymezení všech tří rozměrů udržitelnosti¹²⁵. Návrh má zajistit, aby se ratingy ESG staly spolehlivější a transparentnější součástí hodnotového řetězce udržitelného financování

Návrh vychází ze souboru doporučení pro poskytovatele ratingů ESG a regulační orgány, která v listopadu 2021 zveřejnila Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO), a stanoví, že poskytovatelé ratingů ESG budou povolováni Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy¹²⁶ („ESMA“) a ten bude nad nimi také vykonávat dohled. Dále stanoví požadavky na zveřejňování informací o metodikách a cílech ratingů a zavádí organizační požadavky na jejich činnost založené na zásadách. Vzhledem ke struktuře a složitosti trhu s ratingy ESG, který představuje velký počet menších poskytovatelů ratingů ESG, iniciativa zahrnuje řadu ochranných a zmírňujících opatření pro tyto menší hráče na trhu. Cílem je podpořit dostupnost a inovace na trhu, zejména v počáteční fázi uplatňování nařízení.

2.2.10 Digitální přechod v EU

Digitalizace zpravidla umožňuje ekologičtější, čistější a odolnější řešení společenských problémů se silnými sociálními výsledky, např. prostřednictvím inkluzivního, rychlejšího a odolnějšího přístupu k veřejným službám, případně menšího využití stávající infrastruktury, a tím i snížení jejího opotřebení a negativních environmentálních dopadů (např. fyzickou mobilitu s využitím vlastního osobního automobilu bude možné častěji nahradit digitální videokonferencí či nákupy prostřednictvím online nákupů a doručovatelských služeb)¹²⁷. Proto by se veřejní investoři na regionální a komunální úrovni měli této nové oblasti investic (digitální investice) více věnovat a připravovat užitečné digitální projekty, případně stavební a technologické projekty, které k dosažení lepší výkonnosti fyzických aktiv používají účelná digitální řešení. Oblast digitálních technologií bude také významně podporována ze strany EU v programovém období 2021-2027.

Nastupující „zelený přechod“ tak má být propojen s paralelním zaváděním inteligentních („smart“) investic. Tento transformační proces označovaný jako „digitální přechod“ spočívá v systematickém a mnohostranném využití velmi rychle se rozvíjejících moderních a inovativních technologií a postupů, zejména těch souvisejících s využitím dat, digitalizací, digitální konektivitou, blockchainem, umělou inteligencí, internetem věcí, velkými daty (*big data*), informačním modelováním staveb (BIM), digitálními dvojčaty, vysokovýkonnými (kvantovými) počítači atd.

---

¹²⁵ Komise provádí studii s cílem posoudit současný stav sociálního rozměru investic ESG v EU se zaměřením na investiční mezery, výzvy, jimž čelí účastníci trhu, a tržní postupy. Studie bude hledat způsoby, jak posílit rámec sociálních investic na kapitálových trzích, přičemž se zaměří na určení překážek a nastíní varianty budoucích opatření.

¹²⁶ Angl. European Securities and Markets Authority, www.esma.europa.eu.

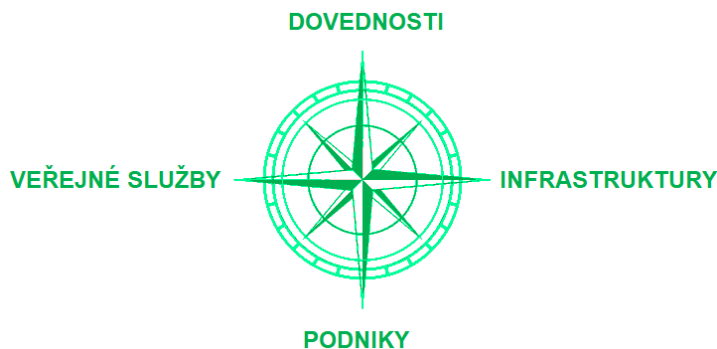
¹²⁷ Např. více dat o infrastruktuře a jejich rychlejším zpracování umožňuje lepší porozumění jako předpoklad nových, lepších a rychlejších řešení. Více, viz např. smartinfrastructure.com.

Digitální přechod má velký potenciál úspěšně působit proti mnoha rychle se rozmáhajícím negativním civilizačním jevům, jakož i vést k modernizaci národních hospodářství, zvýšení jejich konkurenceschopnosti, růstu prosperity a životní úrovně obyvatelstva. v této souvislosti se hovoří v širším smyslu také o Čtvrté průmyslové revoluci, Průmyslu 4.0, Společnosti 4.0, Hospodářství 4.0 či Infrastruktury 4.0, ve kterých je na data a jejich efektivní zpracování a využití pohlíženo jako na zásadní zdroj přidané hodnoty a úspěchu v budoucí ekonomice. Toto již nyní akcentují některé právní předpisy vzniklé na základě Zelené dohody¹²⁸, např. unijní Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti¹²⁹.

Za účelem rozvoje digitálního rámce v EU je rozvíjena iniciativa Evropa připravená na digitální věk¹³⁰, která chce **učinit ze současného desetiletí do roku 2030 tzv. evropskou digitální dekádu**. Cílem digitálního přechodu v EU je, aby z této transformace měla prospěch široká veřejnost i podniky, a zároveň, aby digitální řešení přispěla k dosažení strategických cílů EU, zejména cíle klimaticky neutrální Evropy do roku 2050 a více oběhového a odolnějšího hospodářství. Digitální strategie EU, **označovaná jako „Digitální kompas 2030“ a přijatá v březnu roku 2021, je založena na těchto čtyřech klíčových celounijních cílech do roku 2030**¹³¹ („Digitální strategie EU“):

- technologicky vyspělý kontinent, kde jsou všichni digitálně zdatní;
- špičkové, důvěryhodné a bezpečné digitální infrastruktury;
- kontinent s vysokým podílem digitalizovaných podniků; a
- modernizované veřejné služby reagující na potřeby společnosti.

Obrázek 10: Čtyři cíle digitálního přechodu EU

Zdroj: Evropská komise, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_cs

¹²⁸ Již Zelená dohoda v tomto smyslu zdůraznila, že: „Přechod na klimatickou neutralitu rovněž vyžaduje inteligentní infrastrukturu. Zvýšená přeshraniční a regionální spolupráce napomůže dosažení přínosů přechodu na čistou energii za dostupné ceny. Regulační rámec pro energetickou infrastrukturu, včetně nařízení TEN-E, bude nutné přezkoumat, aby byl zajištěn soulad s cílem klimatické neutrality. Tento rámec by měl podporovat zavádění inovativních technologií a infrastruktury, což zahrnuje mimo jiné inteligentní sítě, vodíkové sítě nebo zachycování, ukládání a využívání CO₂, ukládání energie, a také umožnění sektorové integrace. Některé části stávající infrastruktury a další prostředky bude nutné zmodernizovat, aby byly nadále vhodné pro daný účel a odolné vůči změně klimatu.“

¹²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti ze dne 9. prosince 2020, COM(2020) 789 final.

¹³⁰ Více, viz https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_cs.

¹³¹ Více, viz https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_cs.

2.3 Národní rámec

Česká republika **podepsala UNFCCC dne 13. června 1993 a ratifikovala ji dne 7. října 1993** (č. 80/2005 Sb. m. s.) jako v pořadí třicátá šestá smluvní strana. UNFCCC a následný Kjótský protokol byly právním podkladem pro snížení emisí GHG na úroveň, která by nebyla z hlediska vzájemné interakce s klimatickým systémem Země pro další vývoj planety nebezpečná.

Česká republika je také **signatářem Pařížské dohody**, která nahradila Kjótský protokol. **Ratifikovala ji jako poslední z členských zemí EU dne 5. října 2017**. Pařížská dohoda se formálně stala součástí právního řádu Česka na základě Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 64/2017 Sb. m. s., o sjednání Pařížské dohody, přijaté v Paříži dne 12. prosince 2015.

Česká republika je také **jedním ze 197 signatářů Glasgowského klimatického paktu z prosince 2021**, který však nepředstavuje sám o sobě smluvní dokument, nýbrž jen dokument deklaratorní povahy.

Česká republika také **souhlasila** na politické úrovni **se zněním Zelené dohody v prosinci 2019** a postupně transponuje akty vydané na jejím základě Evropskou unií do svého právního řádu.

Česká republika také **souhlasila** prostřednictvím svého hlasování v Radě **se zněním Evropského klimatického zákona v červnu 2021**.

Česká republika také **souhlasila** prostřednictvím svého hlasování v Radě **se zněním velké části dosud vydaných právních předpisů tvořících Balíček Fit for 55, REPowerEU a některé dosud vydané akty předjímané v Průmyslovém plánu Zelené dohody a tyto akty vydané na jejich základě postupně transponuje do svého právního řádu**¹³².

Z hlediska strategických dokumentů, **vláda České republiky na svém zasedání dne 18. října 2023 schválila první verzi NEKPU** k předložení Komisi podle nařízení o energetické unii. Z koncepčního hlediska však Česku dosud **chybí aktualizace dvou národních strategických dokumentů v oblasti energetiky a klimatu**, konkrétně Státní energetické koncepce a Politiky ochrany klimatu v ČR. Aktualizace Státní energetické koncepce, tj. její verze schválené vládou ČR dne 18. května 2015 („SEK“) má obecně určit priority a strategické záměry státu v rámci sektoru energetiky do roku 2030 a 2050 a poskytnout tak investorům, občanům a státní správě stabilitu v dnešním turbulentním a dynamickém období¹³³. v letošním roce se také připravuje aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR, jejíž poslední verze byla schválena vládou ČR dne 22. března 2017 („POK“). POK je základním národním strategickým dokumentem v oblasti snižování emisí GHG a stanovuje hlavní cíle v této oblasti a opatření k jejich dosažení. Zároveň

---

¹³² Více, k této transpozici, viz oddíl 5.4 níže.

¹³³ V rámci Programového prohlášení vlády se vláda ČR zavázala, že do konce roku 2023 bude připravena aktualizace Státní energetické koncepce ČR, a to zejména s ohledem na to, že od jejího schválení v roce 2015 došlo k řadě změn, které je nutné reflektovat. Dne 12. dubna 2023 schválila vláda ČR Východiska aktualizace Státní energetické koncepce ČR a souvisejících strategických dokumentů, která jsou vodítkem pro zpracování relativních strategických dokumentů pro aktualizaci SEKu. Naléhavá potřeba aktualizace tohoto dokumentu byla také jedním ze závěrů Vyhodnocení naplňování Státní energetické koncepce ČR, které bylo vypracováno na začátku roku 2021. Více, viz kapitola 3 níže.

prestavuje strategii dlouhodobého nízkoemisního rozvoje ČR v souladu s požadavky Pařížské dohody. Příprava její aktualizace je v gesci MŽP¹³⁴.

Česká republika však zatím nijak nezareagovala transpozicí či jinou systematickou integrací předpisů EU v oblasti udržitelného financování. v září 2023 však MF zahájilo jménem Česka projekt technické asistence Komise „Sustainable Finance Policy Options“ financovaný prostřednictvím TSI, č. TSIC-RoC-19846, REFORM/2021/OP/0006 Lot 1, který by měl po dobu 18 měsíců vytvořit koncepční materiály k nastavení systému udržitelného financování v Česku („TSI na udržitelné financování v Česku“). Jedinou výjimkou je nyní připravovaná novela zákona o účetnictví, která má v sobě integrovat požadavky nefinančního výkaznictví (podávání zpráv o udržitelnosti) a je v současné době projednávána jako součást konsolidačního balíčku v Parlamentu ČR¹³⁵.

Co se týče digitální agendy, je základním národním průřezovým strategickým dokumentem koncepce „Vládní program digitalizace České republiky 2018+“ schválená jako soubor dokumentů vládou ČR dne 3. října 2018 ve znění aktualizací a prováděcích dokumentů¹³⁶ („Digitální Česko“). Digitální Česko, které se týká veškerých dopadů digitalizace na hospodářství a společnost soustředěných do třech hlavních pilířů: 1. Česko v digitální Evropě, 2. Informační koncepce České republiky, (Digitální veřejná správa), 3. Koncepce Digitální ekonomika a společnost. Digitální Česko pokrývá oblasti od interakce Česka v Evropské unii v digitální agendě, přes digitální veřejnou správu, až po přípravu a interakci společnosti a ekonomiky ČR na digitalizaci.

---

¹³⁴ V současné době probíhá její aktualizace především v návaznosti na schválení balíčku Fit for 55 a nový cíl dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050. Návrh aktualizace by měl být předložen vládě společně s aktualizací Státní energetické koncepce ČR do konce roku 2023.

¹³⁵ Viz Sněmovní tisk č. 488.

¹³⁶ Poslední aktualizaci představují aktualizované Implementační plány programu Digitální Česko pro rok 2023 schválené vládou ČR dne 9. listopadu, konkrétně Informační koncepce České republiky + 6 implementačních plánů Informační koncepce České republiky; 2. Koncepce Česko v digitální Evropě + Implementační plán koncepce Česko v digitální Evropě; 3. Koncepce Digitální ekonomika a společnost + Implementační plán koncepce Digitální ekonomika a společnost; 4. Shrnutí implementačních plánů pro období 2022-2023 + přílohy.

3 ČESKÝ NEKP A SMĚRY DEKARBONIZACE ČESKÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

3.1 Unijní rámec

Zelená dohoda stanovila novou strategii růstu pro Evropu. Jejím cílem je přeměnit EU ve **spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která nejpozději v roce 2050 nebude produkovat žádné emise GHG a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů**. Zatímco Zelená dohoda byla politickou deklarací, **Evropský klimatický zákon z června 2021 přinesl konkrétní závazný právní rámec pro klima** tím, že do právních předpisů zakotvil závazek EU ke klimatické neutralitě a střednědobý cíl snížit do roku 2030 čisté emise GHG nejméně o 55 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990. Tento závazek snížení emisí o 55 % do roku 2030 byl v prosinci 2020 oznámen UNFCCC jako příspěvek EU ke splnění cílů Pařížské dohody¹³⁷. **Hospodářský růst tak již nemá znamenat růst emisí GHG.**

3.2 Nařízení o energetické unii a NEKPy

S cílem pomoci EU dosáhnout jejích cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 stanoví nařízení o energetické unii společná pravidla pro plánování, podávání zpráv a monitorování. Nařízení rovněž zajišťuje, že plánování a podávání zpráv EU jsou synchronizovány s cykly ambicí podle Pařížské dohody.

Podle nařízení o energetické unii členské státy EU vypracovávají integrované národní energetické a klimatické plány (NEKPy) založené na společné šabloně. NEKPy pokrývají pět rozměrů energetické unie:

- dekarbonizace (snížení GHG a OZE);
- energetická bezpečnost;
- energetická účinnost;
- vnitřní trh s energií; a
- výzkum, inovace a konkurenceschopnost.

Členské státy musely předložit své návrhy plánů na období 2021–2030 do konce roku 2018 a konečné plány do konce roku 2019. Komise je posoudila na úrovni EU i členských států. **Členské státy nyní aktualizují své národní energetické a klimatické plány v podobě návrhu, které měly být předloženy Komisi do konce června 2023. Do 30. června 2024 mají být předloženy v konečné podobě, aby odrážely zvýšené ambice dle Zelené dohody, Evropského klimatického zákona a na ně navazující *acquis communautaire*.** Tyto nové verze NEKPů mají být vypracovány v souladu s Metodikou aktualizace NEKPů.

---

¹³⁷ Doposud se díky stávajícím právním předpisům EU v oblasti klimatu a energetiky snížily emise GHG v EU ve srovnání s rokem 1990 o 30 %, zatímco ekonomika EU ve stejném období vzrostla o více než 60 %.

Do té doby mohou členské státy kdykoli přizpůsobit vnitrostátní politiky a opatření za předpokladu, že takové změny budou zahrnuty do **integrovaných vnitrostátních zpráv o pokroku v oblasti energetiky a klimatu**, které se každé dva roky předkládají Komisi.

Od členských států se rovněž požaduje, aby vypracovaly vnitrostátní dlouhodobé strategie¹³⁸ a zajistily soulad mezi těmito strategiemi a svými vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu.

Nařízení o energetické unii také zahrnuje prvky nezbytné pro **sledování pokroku při provádění právních předpisů EU v oblasti klimatu**, jako je nařízení o sdílení úsilí a nařízení o LULUCF, mechanismus monitorování emisí GHG a dalších informací o klimatu, aby EU byla schopna plnit své povinnosti podávat zprávy podle UNFCCC a Pařížské dohody.

3.3 Základní charakteristika českého NEKPu

Příprava aktualizované verze Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu přijatého vládou České republiky dne 13. ledna 2020 („Stávající český NEKP“) vychází z požadavků nařízení o energetické unii. Hlavní část aktualizovaného plánu se má soustředit na Česko přispívající k cílům EU týkajícím se snižování emisí GHG, zvýšení podílu OZE a zvýšení energetické účinnosti. Aktualizace Stávajícího českého NEKPu je zatím k dispozici pouze ve verzi schválené vládou Česka dne 18. října 2023, která zatím nebyla konzultována s EK („**První draft českého NEKPu**“)¹³⁹. Aktualizace má být dokončena do 30. června 2024 po předpokládaných několika kolech konzultací s EK („**Aktualizovaný český NEKP**“).

První draft českého NEKPu je a Aktualizovaný český NEKP má být v souladu s národním dekarbonizačním modelem vzniklým v rámci makroekonomického a energetického modelování projektu SEEPIA vedeného na úrovni konsorcia Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy¹⁴⁰. Tento dekarbonizační model však není v současné době v aktualizované podobě veřejně přístupný a nemohl být tedy použit pro účely této Studie.

Aktualizace českého NEKPu reaguje na **zvýšenou klimatickou krizi** a ruskou invazi na Ukrajinu mající významný vliv na **energetickou bezpečnost jako nový dynamizující aspekt energeticko-klimatické agendy v EU**. Cílem ČR je dosáhnout klimatické neutrality v souladu s cíli Balíčku Fit for 55. Modelový scénář v Prvním draftu českého NEKPu ukazuje dosažitelnost těchto cílů, vyžaduje však ambiciózní politiky a opatření, které se významným způsobem přímo či nepřímo budou týkat českého stavebního sektoru. Aktualizovaný český NEKP bude zahrnovat cíle a politiky v pěti dimenzích energetické unie pro období 2021-2030 s vizí do roku 2050¹⁴¹ a bude vypracován v souladu s unijní metodikou vydanou Sdělením Komise o pokynech pro členské státy k aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu na období 2021-2030 (2022/C 495/02) („**Metodika aktualizace NEKPů**“).

---

¹³⁸ Viz český SEKP a POK.

¹³⁹ Dle nařízení o energetické unii mělo Česko odeslat První draft českého NEKPu již k 30. červnu 2023.

¹⁴⁰ Více, viz www.seepia.cz.

¹⁴¹ Tyto dimenze jsou: Snižování emisí uhlíku, Energetická účinnost, Energetická bezpečnost, Vnitřní trh s energií a Výzkum, inovace a konkurenceschopnost.

V kontextu unijního cíle snížit emise GHG o nejméně 55 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 1990 a dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050, se Česko zavázalo **snížit podíl fosilních paliv na spotřebě energie na 50 % do roku 2030 a na 0 % do roku 2050**, což zahrnuje ukončení používání uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2033. Scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu ukazuje možnost dosažení těchto cílů s ambiciózními politikami.

Současně, jak bylo ukázáno výše, EU stanovuje celkový cíl v rámci novelizace RED dosáhnout 42,5 % podílu OZE na hrubé konečné spotřebě do roku 2030. **Pro ČR to znamená dosáhnout 30 % podílu OZE na spotřebě energie do roku 2030**. Opět, modelový scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu takový cíl sleduje, zejména ve výrobě elektřiny z fotovoltaických elektráren.

Cílem EU je snížit spotřebu primární a konečné energie o 11,7 % do roku 2030. **ČR si klade za cíl snížit spotřebu energie na konečné spotřebě na 846 PJ do roku 2030, což představuje velkou výzvu**. Scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu ukazuje možné snížení na 946 PJ do roku 2030, ale pouze při přijetí a realizaci příslušných ambiciózních politik a opatření.

Vzhledem k současné situaci v ruských dodávkách energie se **EU snaží ukončit dovozy ruských fosilních paliv do konce roku 2027**. Scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu modeluje přechod od dovozu fosilních paliv z nestabilních oblastí k čisté energii, což zahrnuje zvýšení elektrifikace a potřebu regulace elektroenergetické sítě.

Pro malou otevřenou ekonomiku jako Česko je klíčovým cílem **fungující vnitřní trh s energií**. Modelový scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu podporuje spolupráci v oblasti energetiky na evropské úrovni a postupné odstranění bariér brzdících obchod a investice.

Model prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu také ukazuje, že plnění klimatických cílů **nenese sebou významná systémová rizika**. Pokud však politiky a opatření nebudou provedeny včas a s potřebnou ambicí, **mohou nastat významná rizika pro energetickou bezpečnost, životní prostředí a ekonomiku, včetně stavebnictví**.

Aktualizovaný český NKEP bude klíčovým krokem České republiky směrem k dosažení klimatických cílů EU a zvýšení energetické bezpečnosti. Modelový scénář prezentovaný v Prvním draftu českého NEKPu ukazuje možnost dosažení těchto cílů, ale vyžaduje ambiciózní politiky a opatření. Je nezbytné, aby ČR spolupracovala s Evropskou komisí a zohledňovala široký zájem veřejnosti při tvorbě konečné verze NKEP.

3.4 Vnitrostátní cíle

3.4.1 Rozměr „Snižování emisí uhlíku“ a stavebnictví

3.4.1.1 Základní cíle a parametry

K dosažení cílů EU v oblasti dekarbonizace a změny klimatu do roku 2030 byl přijat Balíček Fit for 55. Tento balíček zahrnuje i revidované právní předpisy EU, které novelizují cíl EU v oblasti obchodování s emisemi GHG (EU ETS). **Původní cíl byl navýšen na 62 % oproti**

unijní úrovni roku 2005. Kromě toho byl zaveden nový systém obchodování s emisemi pro další sektory, jako je silniční doprava a sektor budov, a vytvořen nový mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, který má chránit konkurenceschopnost EU (CBAM). Rovněž je posílena role Inovačního a Modernizačního fondu, **příčemž zejména Modernizační fond hraje a do budoucna ještě více bude hrát klíčovou roli v dekarbonizaci a zelené transformaci České republiky.**

Revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 **stanovuje pro Česko ambiciózní cíl snížit emise GHG v sektorech mimo EU ETS, do kterého spadá i většina českého stavebního sektoru, o 26 % mezi lety 2005 a 2030.** Toto představuje výrazné (téměř dvojnásobné) navýšení oproti původnímu cíli 14 % do roku 2030. Celkový cíl pro tyto sektory na úrovni EU byl navýšen z 30 na 40 %.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2023/839 ze dne 19. dubna 2023 stanovuje cíl na úrovni EU **dosáhnout v roce 2030 čistých propadů (pohlcování) ze sektoru využívání půdy a lesnictví (LULUCF) ve výši 310 milionů tun CO₂.** Toto nařízení také stanovuje cíle pro jednotlivé členské státy pro rok 2030, včetně Česka, **pro které byl stanoven cíl zvýšit čisté propady o 827 tisíc tun CO₂ vzhledem k průměru za roky 2016, 2017 a 2018, což znamená dosažení propadů přibližně 1 228 tisíc tun CO₂ na základě údajů z roku 2020.** Dosažení tohoto cíle závisí na rychlosti ústupu kůrovcové kalamity a obnově lesa.

V oblasti snižování emisí GHG je důležité také zdůraznit snižování emisí zdravotně rizikových látek. Toto zahrnuje **naléhavé snižování a ukončování lokálních topenišť a kamen v domácnostech, které spalují uhlí, a zvyšování energetické účinnosti budov.**

V sektoru dopravy bude kladena důraz na snižování emisí GHG a zdravotně rizikových látek **vyřazováním technicky i energeticky zastaralých dieselových a benzinových motorů.**

Kromě toho jsou v textu v Prvního draftu českého NEKPu zmínky o dalších vnitrostátních cílech a úkolech v souladu s Pařížskou dohodou a stávajícími strategiemi. Tyto strategie zahrnují **Politiku ochrany klimatu v České republice, Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR a Vodíkovou strategii České republiky**¹⁴². Tyto strategické dokumenty nejsou v současné době dostupné, byť jen v návrhové fázi vůbec nebo jen v podobě dílčích pracovních draftů.

Důležitou rolí v procesu snižování emisí GHG bude zastávat také **jaderná energetika, která představuje nástroj pro snižování těchto emisí zejména při výrobě elektřiny a tepla.** Vláda České republiky schválila Východiska aktualizace Státní energetické koncepce ČR, která potvrdila strategické cíle v oblasti snižování emisí.

---

¹⁴² Viz Východiska aktualizace Státní energetické koncepce ČR, která potvrdila strategické cíle v oblasti snižování emisí dostupné zde: <https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/strategie-a-koncepcni-dokumenty/2023/4/Vychodiska-aktualizace-Statni-energeticke-koncepcie-CR-a-souvisejicich-strategickych-dokumentu.docx>.

3.4.1.2 Energie z OZE (Rámcový cíl 2030)

Klíčové aspekty výroby energie z OZE do roku 2030 v Česku jsou tyto:

- Česko si stanovilo v roce 2019, respektive 2020, cíl zvýšit podíl OZE na hrubé konečné spotřebě do roku 2030 na 22 %, což znamená nárůst o 9 procentních bodů oproti roku 2020. **Nový cíl je nově stanoven s ohledem na vyšší unijní ambice na úrovni 30 % místo původních 22 %.** Toto číslo však nemusí být konečné; ČR připravuje reakci na navrhovaný cíl EU na 42,5 %, jehož schválení ještě probíhá a bude začleněno do Aktualizovaného českého NEKPU.
- **Trajektorie pro podíl energie z OZE v elektřině, vytápění, chlazení a dopravě** od roku 2021 do 2030 zahrnuje i plánovanou úsporu emisí GHG v dopravě.
- **Trajektorie pro výrobu obnovitelného vodíku do roku 2030 sleduje náhradu fosilního vodíku v průmyslu a dopravě** na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001. Většina obnovitelného vodíku pro rok 2030 bude vyráběna v ČR.
- **Posouzení poptávky po bioenergii rozložené na teplo, elektřinu a dopravu zahrnuje zdroje biomasy a jejich udržitelnost.** Lesní biomasa bude hodnocena z hlediska dopadů na lesní rozlohu a uhlíkovou bilanci (LULUCF).
- **Důraz bude kladen na rozvoj komunitní energetiky,** která přináší ekonomické, environmentální a sociální výhody v místním i národním měřítku. Rozvoj komunitní energetiky bude podporován místními investicemi a bude zvyšovat výrobu energie z OZE s důrazem na úspory energie s tím, že **komunitní energetika bude hrát významnou roli v plnění energetických cílů ČR.**

3.4.1.3 Trajektorie pro obnovitelný a nízkouhlíkový vodík

Obnovitelný a nízkouhlíkový vodík bude hrát klíčovou roli v dekarbonizaci různých sektorů, včetně dopravy, průmyslu, energetiky, a dalších. **Vodík by se měl stát důležitým nosičem energie a surovinou pro chemický průmysl.** Jeho použití bude postupně rostoucí v závislosti na ceně. Cílem Vodíkové strategie České republiky, jejíž aktualizace není zatím k dispozici, je posílit roli vodíku v dekarbonizaci a průmyslové transformaci.

Významné využití vodíku se očekává v chemickém průmyslu, kde se stanovují cíle na základě RED III. **Dále se vodík plánuje využívat v dopravě, zejména v autobusech, vlacích a nákladní dopravě¹⁴³.** Plné ekonomické využití vodíku se však očekává až po roce 2040, kdy by mohl nahradit zemní plyn, zvláště s ohledem na růst cen emisních povolenek. Zatím je vysoká cena vodíku překážkou jeho širšího využití, a proto je v současnosti prioritou jeho využití v nejvhodnějších oblastech.

3.4.1.4 Emise GHG a technologie k jejich snižování

V rámci snahy o dekarbonizaci existují technologie k pohlcování uhlíku souhrnně označované jako zachycování, využívání nebo ukládání oxidu uhličitého („CCUS“). Je zřejmé, že do roku

---

¹⁴³ Vodík může být využit i v teplárenství a dalších výrobních procesech, které se snaží snížit svou uhlíkovou stopu. Ale kvůli cenovým faktorům a sezónní povaze výroby tepla bude jeho využití v těchto oblastech omezené do roku 2030.

2050 se nepodaří odstranit v EU všechny emise GHG. Právě technologie CCUS¹⁴⁴ **mají zajistit neutralizaci zbytkových emisí GHG v EU, integrovaný energetický systém nemůže zcela eliminovat emise CO₂ ve všech oblastech a sektorech, včetně stavebnictví.** CCUS tak budou společně s dalšími technologiemi, jako jsou solární technologie, baterie, tepelná čerpadla a bioplyn, hrát klíčovou roli při dosahování unijních a českých cílů klimatické neutrality. **CCUS umožňuje dekarbonizaci průmyslových odvětví a výrobu elektřiny a tepla, zejména tam, kde by jiné metody byly obtížné.** Zdůrazňuje se role technologií CCS a CCU v odvětvích, která jsou **těžko dekarbonizovatelná¹⁴⁵, včetně např. výroby oceli, cementu atd.**

Navíc systémy zachycování, využívání nebo ukládání CO₂ („CCU“) nabízí možnosti využití zachyceného CO₂ pro výrobu chemických látek, plastů a syntetických paliv, která tak současně může přispět k dekarbonizaci českého průmyslu, to v kontextu rostoucí podpory energie z OZE vedoucí k větší výrobě paliv prostřednictvím CCU, včetně paliv pro letecký průmysl (ReFuelEU Aviation).

EU stanovila cíle pro roční provoz trvalých úložišť CO₂ a upozorňuje na potřebu infrastruktury pro přepravu a ukládání CO₂. Vývoj infrastruktury se ale zatím nerozvíjí dostatečně rychle, ačkoli existuje legislativní rámec pro ukládání CO₂ a obchodování s emisemi GHG¹⁴⁶. Oproti tomu **Česko v současnosti nemá specifickou strategii pro CCS/CCUS. Existuje pouze "Národní cestovní mapa pro technologii CCS"** obsahující doporučení pro politická opatření v této oblasti. ČR tak bude muset zachytit a uložit nebo využít 8,1 miliónů tun CO₂ ročně, a významnou část tohoto objemu bude třeba přepravit do zahraničí, protože kapacita ukládání CO₂ na území ČR je omezena. Potrubní přeprava se také při absenci alternativního řešení v Česku jeví v současné době jako nejlepší možnost pro tento účel.

3.4.2 Rozměr „Energetická účinnost“ a stavebnictví

Novelizovaná EED¹⁴⁷ zavádí opatření pro zvýšení energetické účinnosti v rámci EU do roku 2030. Členské státy musí přispět k dosažení cílů EU týkajících se energetické účinnosti, které jsou **stanoveny na úrovni 763 Mtoe konečné spotřeby energie a 992,5 Mtoe primární spotřeby energie. Pro Česko to znamená, že jeho vnitrostátní cíl by měl být kolem 846 PJ pro konečnou spotřebu energie a 1206 PJ pro primární spotřebu. Cíl EU je snížení spotřeby o 11,7 % v porovnání s referenčním scénářem¹⁴⁸.**

---

¹⁴⁴ CCUS zahrnuje technologie pro zachycení CO₂, jeho stlačení a trvalé uložení. Transport CO₂ může probíhat potrubím, vodou, po železnici nebo silnicích. Vzhledem k existující plynárenské infrastruktuře je potrubní přeprava nejvíce nákladově efektivní volbou pro Českou republiku.

¹⁴⁵ Dalšími v současné době okrajovými dekarbonizačními technologiemi jsou ty, které umožňují zachycování CO₂ přímo z atmosféry nebo ze spalování biogenního uhlíku.

¹⁴⁶ EK navíc plánuje zavést strategii EU pro trh průmyslového hospodaření s uhlíkem s cílem podporovat průmyslové dekarbonizace a tím vytvořit příznivější podmínky pro vznik adekvátní infrastruktury a regulačního prostředí pro CCS/CCUS.

¹⁴⁷ Viz oddíl 5.4.7 níže.

¹⁴⁸ Strategie a politiky, které ovlivňují energetickou účinnost, zahrnují zejména renovaci budov, závazky podle EED, legislativní a regulační opatření, fiskální nástroje a další strategické dokumenty, včetně důsledného uplatňování zásady EE1st.

Další cíl je dosahovat kumulovaných úspor energie v období 2021-2030 ve výši 669 PJ. Tento cíl by měl být dosažen pomocí nových úspor energie. Referenčním obdobím pro výpočet je spotřeba energie v letech 2016-2018.

Členské státy musejí také zajistit dosažení cílů v oblasti renovaci budovy¹⁴⁹. To se týká zejména budov s energetickou náročností třídy C a nižší ročního cíle 3 % úspor energie z plochy budov s větší energetickou náročností. Závazky a cíle jsou měřitelné a podloženy odhady očekávaných úspor energie. Národní strategie renovace budov a další politiky tak budou mít klíčovou roli při dosahování těchto cílů. v Prvním draftu českého NEKPU se navrhuje politické, legislativní a ekonomické nástroje k jejich dosažení. První draft českého NEKPU předkládá nákladově efektivní scénář renovace budov v ČR pro rezidenční, veřejný i soukromý sektor s měřitelnými ukazateli pokroku a odpovídajícími politikami k dosažení milníků v renovaci budov. Ten je v období 2021–2050 založen na "progresivním scénáři" renovace budov, který zahrnuje rychlé a důkladné renovace fondu budov. **Podíl budov na spotřebě energie by měl podle něho v Česku klesnout do roku 2050 o 44 %, přičemž návrhy prezentované v Prvním draftu českého NEKPU mají také za cíl dosáhnout 60 % pokrytí dodávek tepla kombinovanou výrobou elektřiny a tepla do roku 2040.**

3.4.3 Rozměr „Energetická bezpečnost“ a stavebnictví

3.4.3.1 Průřezové cíle

Cíle týkající se diverzifikace energetických zdrojů jsou definovány ve Státní energetické koncepci ČR z roku 2015 („SEK“), přičemž v současnosti probíhá její aktualizace. Stávajícím cílem je **snížit dovozní závislost na energii na méně než 65 % do roku 2030 a 70 % do roku 2040.** Níže jsou uvedeny nástiny klíčových aktivit, které však budou jasnější až po vypracování a přijetí aktualizovaného SEKu.

3.4.3.2 Elektroenergetika

V oblasti **elektroenergetiky** jsou v Prvním draftu českého NEKPU stanoveny tyto prioritní dekarbonizační aktivity:

- Rozvoj větrných elektráren a fotovoltaických elektráren.
- Rozvoj prvků řízení flexibility pro stabilitu elektroenergetické soustavy.
- Udržení vysoké kvality zásobování energií.
- Omezení vývozu elektřiny na maximálně +/- 10 % tuzemské spotřeby.
- Zajištění výkonové bilance elektřiny a výkonových rezerv.
- Jaderné zdroje, jejich rozvoj a dostatečná ochrana pro energetickou bezpečnost ČR jako priorit.

---

¹⁴⁹ Současně energetické renovace budov mají také vliv na snížení emisí GHG. V ČR vytváří provoz budov v současné době přibližně 44 % emisí GHG.

3.4.3.3 Plynárenství

V oblasti **plynárenství** jsou v Prvním draftu českého NEKPu stanoveny tyto prioritní dekarbonizační aktivity:

- Diverzifikaci zdrojů a dopravních cest plynu.
- Zajištění přístupu k tranzitním kapacitám pro dodávky plynu pro české spotřebitele.
- Rozvoj a obnovu plynovodní přepravní soustavy.
- Podporu výroby biometanu a vodíku.

3.4.3.4 Ropný sektor

V ropném sektoru jsou v Prvním draftu českého NEKPu stanoveny tyto prioritní dekarbonizační aktivity:

- Zvyšovat diverzifikaci možností dodávek ropy a produktů do ČR.
- Udržet provozuschopnost přepravní soustavy.
- Mít dostatek nouzových zásob ropy.

3.4.3.5 Teplárenství

V oblasti **teplárenství** jsou v Prvním draftu českého NEKPu stanoveny tyto prioritní dekarbonizační aktivity:

- Udržet efektivní zásobování tepelnou energií.
- Podporovat přechod na obnovitelné a nízkoteplotní systémy.
- Využívat tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů.
- Podporovat teplárny pro regulační služby.

3.4.3.6 Diverzifikace energetických zdrojů

Diverzifikace energetických zdrojů je klíčová pro zvýšení energetické bezpečnosti a snížení závislosti na dovozu energií. v plánu je zvýšení flexibility českého energetického systému a snižování závislosti na dovozu energie z třetích zemí. **Návrh EK na reformu trhu s elektřinou EU z roku 2023¹⁵⁰** se zabývá otázkou flexibility v energetickém systému. Na vnitrostátní úrovni budou provedena posouzení potřeby flexibility v elektroenergetické soustavě. Pokračuje také snaha o snižování závislosti na ruských energetických exportech a podpora diverzifikace zdrojů energie ke zvýšení energetické bezpečnosti, včetně **uznání vodíku jako důležitého prvku pro diverzifikaci nízkoemisních energetických zdrojů.**

---

¹⁵⁰ Více, viz <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/electricity-market-reform/#:~:text=The%20reform%20of%20the%20electricity,steep%20increase%20in%20electricity%20prices>. V říjnu 2023 došlo na úrovni Rady k dohodě o obsahu této reformy a příslušných legislativních dokumentů.

3.4.4 Rozměr „Vnitřní trh s energií“ a stavebnictví

3.4.4.1 Propojitelnost elektroenergetických soustav (Rámcový cíl 2030)

Členské státy musí v roce 2030 dosáhnout alespoň 15% propojení elektroenergetických soustav, což je stanoveno ve strategii vypracované v úzké spolupráci s dotčenými členskými státy¹⁵¹. K dosažení tohoto cíle by měly být zohledněny následující ukazatele naléhavosti:

- Cena elektrické energie na velkoobchodním trhu by neměla překročit 2 EUR/MWh mezi členskými státy, regiony nebo nabídkovými zónami.
- Kapacita propojovacích vedení by měla být alespoň 30 % špičkového zatížení.
- Kapacita propojovacích vedení by měla být alespoň 30 % instalované kapacity výroby energie z obnovitelných zdrojů.

Každopádně nová propojovací vedení mají projít socioekonomickou a environmentální analýzou a být realizována pouze, pokud se očekávané přínosy vyrovnají nákladům, **což může implementaci těchto opatření zdržet či jinak zkomplikovat.**

3.4.4.2 Cíl interkonektivity pro rok 2030

Cíl interkonektivity pro rok 2030 je **udržet importní nebo exportní kapacitu přenosové soustavy na úrovni alespoň 30 % nebo 35 % vzhledem k maximálnímu zatížení.** Tento cíl nelze přímo porovnat s evropským cílem 15 % do roku 2030, protože se vztahuje k instalovanému výkonu. Úroveň propojitelnosti přenosové soustavy České republiky je průběžně sledována a hodnocena ČEPS (Českým energetickým přenosovým systémem) jak na národní, tak i na evropské úrovni¹⁵².

3.4.4.3 Infrastruktura pro přenos energie

Hlavní infrastrukturní projekty elektřiny a plynu, včetně modernizace, pro dosažení cílů energetické unie jsou identifikovány v následujících dokumentech:

- **Elektroenergetika:** Každé dva roky se zpracovává Desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy ČR, který schvaluje ERÚ. Plán se zaměřuje na zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny.
- **Plynárenství:** Provozovatel přepravní soustavy NET4GAS každý rok připravuje Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v ČR, se zaměřením na bezpečnost dodávek plynu. v plánu jsou i investiční projekty, včetně přípravy na přepravu vodíku.

Hlavní infrastrukturní projekty na další období následující:

---

¹⁵¹ Více, viz https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-systems-integration/eu-strategy-energy-system-integration_en#:~:text=It%20will%20build%20a%20more,starting%20points%20and%20policy%20choices. . .

¹⁵² Pro výpočet exportní a importní kapacity přenosové soustavy České republiky se používá aktuální model zahraničních přenosových soustav, který se doplní o investiční záměry do sledovaného roku. Výpočty přeshraničních kapacit vycházejí z ENTSO-E NTC metodiky modifikované pro tranzitní systémy, jako je PS ČR (Přenosový systém České republiky). Výsledné procentuální podíly exportní a importní kapacity PS ČR se určují na základě exportní/importní schopnosti v MW pro daný rok a výhledu netto zatížení.

- **Elektroenergetika:** Plán rozvoje ČR obsahuje jak Projekty společného zájmu („PCI“)¹⁵³, tak i projekty na zajištění kapacity přenosové soustavy ČR pro bezpečnost dodávek elektřiny.
- **Plynárenství:** Rozvoj plynárenské infrastruktury je zaměřen na modernizaci a rozvoj, s důrazem na možnou přepravu vodíku. Projekt CEHC a CGHI se snaží získat status Projektů společného zájmu pro zprovoznění do roku 2030. Kromě toho je plánováno obousměrné propojení s Polskem a vnitrostátní plynovod v trase Bezměrov-Libhošť.
- Infrastruktura musí být **připravena na nové trendy, včetně zvýšené dekarbonizace, přechodu na čistá paliva a přepravu vodíku. Flexibilita elektroenergetiky a plynárenství může být zvýšena** interakcí obou sektorů a úložištěm přebytečné elektrické energie.
- **Provozní podmínky pro plyn musí dosáhnout kapacity minimálně 40 mil. m3/den.** Rozvoj infrastruktury se bude řídit budoucími trendy včetně zvýšení podílu obnovitelné energie a přepravy vodíku. Spolupráce všech dotčených subjektů je klíčová.
- Současně **roste zájem o připojení výrobních zdrojů k distribuční soustavě, zejména OZE. Systém vykazování cílů a emisí musí být zaveden, zahrnující biometan a vodík.**

3.4.4.4 Integrace trhu

Cíle spojené s dalšími aspekty vnitřního trhu s energií zahrnují **zvýšení flexibility systému a podporu cen elektřiny stanovených na základě hospodářské soutěže**. Toto má být dosaženo integrováním a propojením trhů, zvýšením obchodní kapacity existujících přenosových sítí, rozvojem inteligentních sítí, využitím agregace, odezvou na poptávku, skladováním energie, podporou distribuované výroby a využitím cenových signálů v reálném čase.

3.4.4.5 Elektroenergetika

Integrace denních a vnitrodenních trhů v Evropě má více než 15letou historii, kde postupně docházelo k propojování trhů mezi sousedními státy a rozšiřování této integrace na větší regiony. Hlavní přínosy integrace trhů zahrnují vytvoření jednotného trhu s elektřinou, zvýšenou efektivitu obchodování, optimalizaci přeshraničních přenosových kapacit, vyrovnání elektrických soustav, stabilizaci cen a snížení rizik spojených s nákupem přeshraniční kapacity. EK v tomto ohledu přijala (zejména nařízení o energetické unii), která podporují vytvoření jednotného trhu s elektřinou. v rámci integrace se také **připravuje zavedení vnitrodenních aukcí s elektřinou**, které budou poskytovat tržní ocenění dostupné přenosové kapacity a zvýší transparentnost obchodování. Tyto aukce budou zahájeny v první polovině roku 2024. Celkově lze říci, že integrovaný trh s elektřinou přináší řadu výhod pro spotřebitele, včetně členů hodnotového řetězce ve stavebnictví, efektivitu obchodování a zvyšuje konkurenci, což v konečném důsledku může vést ke snížení cen elektřiny.

---

¹⁵³ Angl. Project of Common Interest, Představují kategorie projektů zahájených v roce 2013, které EK označila za klíčovou prioritu pro propojení energetické infrastruktury v Evropské unii. Více, viz https://energy.ec.europa.eu/topics/infrastructure/projects-common-interest_en.

3.4.4.6 Plynárenství

Integrace trhů s plynem v rámci EU, včetně trhů se zemním plynem a vodíkem, zaostává za integrací trhů s elektřinou. Kromě infrastrukturních projektů sloužících ke zlepšení kapacit pro obchodníky s plynem a ke zpřístupnění nezávislých oblastí nejsou v současnosti žádné projekty zaměřené na propojení trhů s plynem v regionu střední a východní Evropy.

Česko usiluje o dokončení vnitřního trhu s energií, včetně trhu s plynem, tím, že odstraňuje úzká místa v infrastruktuře se sousedními zeměmi. Propojení s Německem a Slovenskem je již dostatečně robustní, zatímco s Polskem a Rakouskem jsou stále potřeba další investice. K vytvoření a integraci trhu s plynem a vodíkem by mohla přispět podpora projektů označených jako Projekty společného zájmu (tzv. IPCEI projekty). **Tím by bylo možné vytvořit střeoevropský regionální trh s plynem a podpořit další projekty v této oblasti.**

V Česku je trh s plynem zcela liberalizován od roku 2007, a ceny jsou regulovány pouze v případech, kdy trhové mechanismy selžou. Zákazníci mají svobodu volby dodavatele plynu, což vytváří konkurenční prostředí. Obchodování na trhu s plynem probíhá buď bilaterálně, nebo na organizovaném krátkodobém trhu¹⁵⁴.

V oblasti OZE, pro odezvy na straně poptávky a skladování energie, se uplatňuje Národní akční plán pro chytré sítě, zejména jeho aktualizace "Národní akční plán pro chytré sítě 2019-2030", kde jsou stanoveny vnitrostátní cíle a časový rámec.

V souvislosti se zapojením spotřebitelů do energetického systému a využitím nových technologií, včetně inteligentních měřičů, připravuje Česko **podmínky pro zavedení inteligentního měření.**

3.4.5 Rozměr „Výzkum, inovace a konkurenceschopnost“ a stavebnictví

Vnitrostátní cíle a cílové oblasti financování pro veřejný a soukromý výzkum a inovace týkající se energetické unie, včetně časového rámce pro dosažení těchto cílů: Česká republika nestanovila kvantifikovatelné cíle pro veřejný výzkum, vývoj a inovace specificky spojené s energetickou unií. Tento problém souvisí s rozdělením veřejného financování do národních a resortních programů podpory, namísto sektorového zaměření. Strategické cíle jsou podrobněji uvedeny v relevantních strategických dokumentech, jako je Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci a Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Pokud existují, vnitrostátní cíle pro rok 2050 týkající se čisté energie a nízkouhlíkových technologií včetně průmyslové dekarbonizace, a související infrastruktura pro dopravu

---

¹⁵⁴ V oblasti ochrany spotřebitelů a zlepšení konkurenceschopnosti maloobchodního prodeje energie jsou prováděna opatření a politiky na ochranu zranitelných spotřebitelů a podpora soutěže na maloobchodním trhu s energií.

a skladování uhlíku: Česká republika nemá specifické vnitrostátní cíle pro zavádění nízkouhličkových technologií do roku 2050, s výjimkou těch, které jsou zmíněny jinde v Prvním draftu českého NEKPu.

Vnitrostátní cíle týkající se konkurenceschopnosti: Vnitrostátní cíle týkající se konkurenceschopnosti jsou obsaženy v různých strategických dokumentech, včetně neaktualizovaného SEKu, Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky, Národní iniciativy Průmysl 4.0 a budoucí Hospodářské strategie a Národního investičního plánu. Tyto dokumenty určují klíčové cíle v oblasti hospodářství a inovací, včetně udržení kapacity pro export a import energie, optimalizace nákladů na energii a udržení cen energie na přijatelné úrovni. Zároveň se upřednostňuje význam mezinárodní spolupráce v oblasti energetiky.

3.5 Současný stav a odhady do budoucna

3.5.1 Základní vymezení

Analytické podklady použité pro První draft českého NEKPu dle vyjádření autorů usilovaly, aby co nejvíce **respektovaly Metodiku aktualizace NEKPs** a současně **reflektovaly cíle stanovené novou legislativou v rámci Balíčku Fit for 55 a REPowerEU**. Zároveň berou v úvahu, že **společensky přijatelná dekarbonizace je záležitostí kombinace cenových signálů prostřednictvím zpoplatnění emisí GHG a reinvestování výnosů pro podporu investic a zmírnění negativních sociálních dopadů, které tranzice může mít na domácnosti**. Konkrétně zahrnují:

- Dosahování **cílů Základního klimatického zákona**, včetně ambiciózního cíle snížit emise GHG o 55 % do roku 2030 v porovnání s rokem 1990 a dosáhnout neutrality do roku 2050.
- Dosahování **cílů směrnice 2023/959**, zahrnující 62% snížení emisí GHG v sektorech zahrnutých do systému obchodování s emisemi (EU ETS) do roku 2030 ve srovnání s rokem 2005 a 43% snížení v sektorech silniční dopravy a budov zahrnutých do EU ETS2, případně 42% snížení, pokud zahrnujeme i další sektory v EU ETS2.
- Dosahování **cíle propadů (pohlcování) emisí GHG dle nařízení o LULUCF**, tj. v sektorech využití půdy a lesnictví ve výši 310 milionů tun v EU a 1 228 milionů tun v České republice podle nařízení (EU) 2023/839.
- Dosahování **cílů v sektoru energetiky**, včetně dosažení podílu energie z OZE ve výši 42,5 % **dle novelizace RED** (tzv. RED3) a dosažení úspory energie nejméně o -11,7 % konečné a primární spotřeby energie ve srovnání se scénářem REF2020 **podle novelizace EED**. Tato oblast zahrnuje i kumulativní úspory konečné spotřeby energie, konkrétně roční snížení o 0,8 % v období 2021-2023, 1,3 % v období 2024-2025, 1,5 % v období 2026-2027 a 1,9 % v období 2028-2030 (EED, čl. 8).
- Dosahování **cílů v sektoru průmyslu**, což zahrnuje dosažení podílu RNFBOs na spotřebě vodíku v průmyslu ve výši 42 % do roku 2030 a 60 % do roku 2035 **dle novelizace RED**. Taktéž zahrnuje dosažení ročního růstu podílu OZE v průmyslu o 1,6 procentního bodu.

- Dosahování **cílů v sektoru dopravy**, včetně dosažení 29% podílu OZE nebo 14,5% úspory emisí GHG z paliv v dopravě do roku 2030 **dle novelizace RED**. To zahrnuje i dosažení minimálního podílu pokročilých biopaliv a nebiologických obnovitelných paliv v dopravě ve výši 5,5 % (včetně alespoň 1 % nebiologických obnovitelných paliv) do roku 2030 a 100% snížení emisí CO₂ z nových lehkých vozidel do roku 2035.
- Dosahování **cílů v sektoru budov** zahrnuje dosažení 49% podílu OZE v budovách **dle novelizace RED**. Dále jde o dosažení roční míry poklesu konečné spotřeby energie ve veřejném sektoru nejméně o 1,9 % a minimální roční míry obnovy podlahové plochy veřejných budov o 3 **dle novelizace EED**. Taktéž zahrnuje dosažení ročního nárůstu podílu obnovitelných energií na vytápění a chlazení o 0,8 procentního bodu (2021-2025) a 1,1 procentního bodu (2026-2030) (čl. 23 RED3) a indikativního zvýšení stanoveného členským státem tak, aby byla dosažena průměrná míra 1,8 procentního bodu pro celou EU. Taktéž zahrnuje roční tempo růstu podílu OZE a odpadního tepla na vytápění a chlazení ve středozemních a subtropických oblastech o 2,2 procentního bodu (čl. 24 RED3).

Kromě toho zahrnuje První draft českého NEKPu **následující dílčí analýzy:**

- Vyčíslení **ekonomických dopadů, dopadů na zaměstnanost a konkurenceschopnost a hlavní sociální a environmentální efekty.**
- Vyčíslení **objemu investic potřebných pro dosažení stanovených cílů a plánovaných politik a opatření.**
- **Nastavení podpory spravedlivého přechodu a mitigace sociálních a environmentálních dopadů**, zejména prostřednictvím využití výnosů z prodeje emisních povolenek pomocí Modernizačního fondu, Sociálního klimatického fondu a dalších podpůrných mechanismů.

3.5.2 Rozměr „Snižování emisí uhlíku“ a stavebnictví

3.5.2.1 Emise GHG a pohlcování

Česká republika má **povinnost sledovat a aktualizovat emisní inventáře GHG plynů** v souladu s UNFCCC¹⁵⁵ a evropskými nařízeními. **Mezi léty 1990 a 2021 se emise GHG v Česku snížily o 33,70 %** se započítáním odvětví LULUCF a o 40,70 % bez něj. Energetika má největší podíl na celkových emisích (70 %)¹⁵⁶.

Ověřené emise ze stacionárních zdrojů v rámci EU ETS klesly mezi lety 2005 a 2022 o 30,82 %, ale emise GHG mimo tento systém, zejména z odpadů a dopravy, vzrostly. Projekce emisí GHG do roku 2040 ukazují pokles emisí GHG. Důležité je především snížení emisí HFC, CO₂ a CH₄. Emise N₂O zemědělství mírně stoupají. Také sektor energetiky očekává pokles emisí do roku 2040. Průmyslové procesy budou emise GHG snižovat pomaleji, převážně díky omezení používání fluorovaných GHG. Zemědělství očekává růst emisí

¹⁵⁵ Více zde: <https://unfccc.int/>

¹⁵⁶ Sektor LULUCF dlouhodobě kompenzoval emise GHG, ale od roku 2018, kvůli kalamitě v českém lesnictví, začal emitovat CO₂, což má významný dopad na celkové emise.

GHG, zejména v kategorii hospodaření s hnojem. Sektor LULUCF zažívá změny ve struktuře lesů, což má vliv na schopnost pohlcování CO₂. **Sektor odpadů by měl mít pokles emisí¹⁵⁷.**

3.5.2.2 Energie z OZE

Celkový podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie v Česku podle EUROSTAT dosáhl v roce 2021 17,67 %. Odhad vývoje podílu OZE při uplatňování stávajících politik je založen zatím pouze dle Stávajícího českého NEKPu, přičemž **zemní plyn se stane přechodně významným palivem při postupném nahrazování fosilních paliv.** Plyn bude mít roli přechodového paliva a zásadního nástroje pro snižování emisí CO₂.

S nástupem OZE narůstá potřeba energetického skladování jako naléhavé výzvy. v tomto ohledu může hrát plyn svoji roli: plyn může zlepšit stabilitu energetického systému a být konkurenceschopným výrobním médiem. Rozvoj plynu z OZE však závisí na veřejné podpoře, včetně transformace stávajících bioplynových stanic na výrobu biometanu. Technologie pro výrobu vodíku a bioLPG jsou výzvou kvůli vysokým nákladům. **Očekává se, že biometan a vodík budou zásadní pro přechod na nízkoemisní ekonomiku.**

Spotřeba bioplynu v sektoru dopravy by měla stoupat, a konverze bioplynových stanic na biometanové stanice a nové biometanové stanice jsou a budou podporovány.

Vodík jako obnovitelný zdroj energie má rostoucí politickou a ekonomickou podporu. Připravovaná aktualizace národní vodíkové strategie České republiky klade důraz na výrobu nízkouhlíkového vodíku a jeho využití v dopravě, energetice a průmyslu. Import vodíku ze zemí s výhodnějšími podmínkami bude nezbytný.

Celkově je možné shrnout, že vývoj **energie z OZE je klíčovým prvkem cesty k nízkoemisní ekonomice, a to včetně bioplynu a vodíku.**

3.5.3 Rozměr „Energetická účinnost“ a stavebnictví

Tento rozměr zahrnuje aktuální primární a konečnou spotřebu energie v hospodářství, včetně průmyslu, bydlení, služeb a dopravy. Také zahrnuje současný potenciál pro vysokoúčinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny a efektivní dálkové vytápění a chlazení¹⁵⁸.

Kombinovaná výroba elektřiny a tepla je hodnocena z hlediska stávajícího stavu, možností nové instalace a obnovy. **Rozvoj výroby elektřiny a tepla byl identifikován, zejména u menších a středních zdrojů s výkonem do 5 MW, zvláště při využití biomasy, bioplynových stanic a energetického využití odpadu.** Rostoucí oblastí je rovněž využití zemního plynu. Avšak, velké teplárny mají omezený potenciál pro výrobu elektřiny a teplo se většinou využívá

---

¹⁵⁷ Aktualizace Národního programu snižování emisí by měla zohlednit tyto projekce.

¹⁵⁸ Níže prezentované informace vycházejí z roku 2020 a mají být podle Prvního draftu české NEKPu případně aktualizovány při finalizaci tohoto dokumentu.

na místě. Některé mohou přecházet na spalování OZE. Pro předpokládaný vývoj v nové kogeneraci do roku 2030 byl **stanoven optimální scénář s růstem nových zdrojů kogenerace, včetně mikrokogenerace.**

Co se týče rekonstrukcí a modernizací stávajících zdrojů kogenerace, očekává se, že mnoho z těchto zdrojů bude provozováno a upgradováno v období 2021 až 2030. Kromě toho budou výroby elektřiny, kterým končí nárok na stávající podporu, hledat nové systémy provozní podpory, aby udržely svoji efektivitu.

Druhotné zdroje energie jsou rozděleny do několika kategorií, včetně důlního plynu, spaloven odpadu a využití odpadního tepla. v roce 2018 bylo registrováno několik těchto zdrojů, které slouží výrobám elektřiny. **Centrální zásobování teplem zůstává efektivním řešením,** pokud je vhodně využíváno a zapojeno do výroby elektřiny. Zákon stanovuje podmínky pro účinnou soustavu zásobování tepelnou energií, která musí dodávat alespoň 50 % energie z OZE nebo odpadního tepla. Solární systémy a tepelná čerpadla nemohou dostávat dotace, pokud by snížily účinnost stávajících systémů.

Odhady spotřeby energie v ČR do roku 2040, včetně roku 2030, a vnitrostátní cíle energetické účinnosti do roku 2020 jsou analyzovány následovně:

Trendy ve spotřebě energie:

- Trend konečné spotřeby energie v České republice vykazuje mezi lety 2017 a 2020 mírný pokles, který byl však v roce 2020 ovlivněn pandemií COVID-19.
- V roce 2021 došlo k náhlému nárůstu spotřeby energie, dokonce přesahující úroveň z roku 2019, což může být také spojeno s důsledky pandemie.
- Kromě absolutní spotřeby je důležité sledovat energetickou náročnost ČR. **v roce 2021 se tento ukazatel poprvé po nějaké době zvýšil na 342 GJ/mil. Kč HDP, což odpovídá úrovni z roku 2019.**

Podrobná analýza jednotlivých sektorů:

- **Sektor domácností zaznamenal v roce 2021 růst spotřeby energie** kvůli pandemickým opatřením. Energetická náročnost na bytovou jednotku v tomto sektoru rovněž vzrostla na 76 GJ/byt.
- **Sektor dopravy se po výrazném poklesu v roce 2020 vrátil na úroveň z roku 2019.** Spotřeba energie v tomto sektoru zůstala na 288 PJ, a energetická náročnost na jeden automobil se též mírně zvýšila na 47 GJ/automobil.
- **Sektor průmyslu vykazuje v porovnání s dobou před pandemií nárůst konečné spotřeby energie o 5,8 %.** Toto zvýšení souvisí s růstem spotřeby energie a poklesem hrubé přidané hodnoty v tomto sektoru.
- **Sektor služeb je jediným sektorem, který dlouhodobě snižuje spotřebu energie, aniž by byl narušen pandemií.** Energetická náročnost na zaměstnance v tomto sektoru klesá a meziročně poklesla o 1,2 %.

Příspěvek ČR k unijním cílům do roku 2030, tj. k závaznému cíli EU pro konečnou spotřebu energie činí 846 PJ, zatímco indikativní příspěvek k nezávaznému cíli primární spotřeby je 1 206 PJ¹⁵⁹.

Mezi strategie a politiky ovlivňující spotřebu energie patří renovace budov, závazky podle EED o energetické účinnosti, legislativní a regulační opatření, a další strategické dokumenty týkající se energetiky a dopravy, zejména ty, které byly v oddíle výše prezentovány v rámci popisu Balíčku Fit for 55. Také probíhá **aktualizace nákladově optimální úrovně minimálních požadavků na energetickou náročnost budov v souladu se stávající EPBD**, která však nyní podléhá procesu novelizace¹⁶⁰. ČR předložila třetí zprávu v roce 2023, která se zaměřuje na nárůst cen stavebních materiálů a energie, rozšiřuje počet variant a výrazně rozšiřuje sběr dat.

3.5.4 Rozměr „Energetická bezpečnost“ a stavebnictví

3.5.4.1 Současná a očekávaná skladba zdrojů energie

Rozbor současného energetického mixu z roku 2016 ukazuje, že primární energetické zdroje dosahovaly celkem 1 790,6 TJ. Tuhá paliva, zejména hnědé a černé uhlí, tvořila 38,69 % (neuvažující elektrickou energii). Ropa a ropné produkty se podílely 19,42 %, zemní plyn 16,41 %, teplo z jaderné reakce 14,69 %, OZE 10,08 % a odpad a jeho neobnovitelná složka přispěly zhruba 1 %. Předpokládaný vývoj energetického mixu je zobrazen v grafech 69 a 72 s dalšími podrobnostmi v Příloze č. 1 NEKPu ČR.

Obrázek 11: Očekávaný vývoj skladby zdrojů energie na úrovni primárních energetických zdrojů

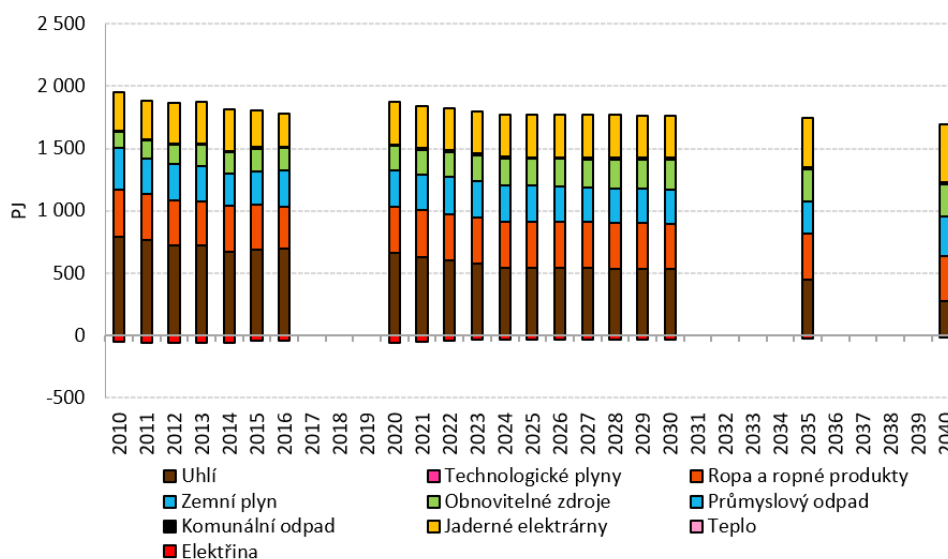
---

¹⁵⁹ Tato analýza bere v úvahu plánované strategie, politiky a opatření do roku 2030, včetně klimatických podmínek, růstu HDP, demografického vývoje, změn v dopravě, změn v ekonomické struktuře a v průmyslové produkci.

¹⁶⁰ Více, viz oddíl 0 níže.

Graf č. 69: Očekávaný vývoj skladby zdrojů energie na úrovni primárních energetických zdrojů

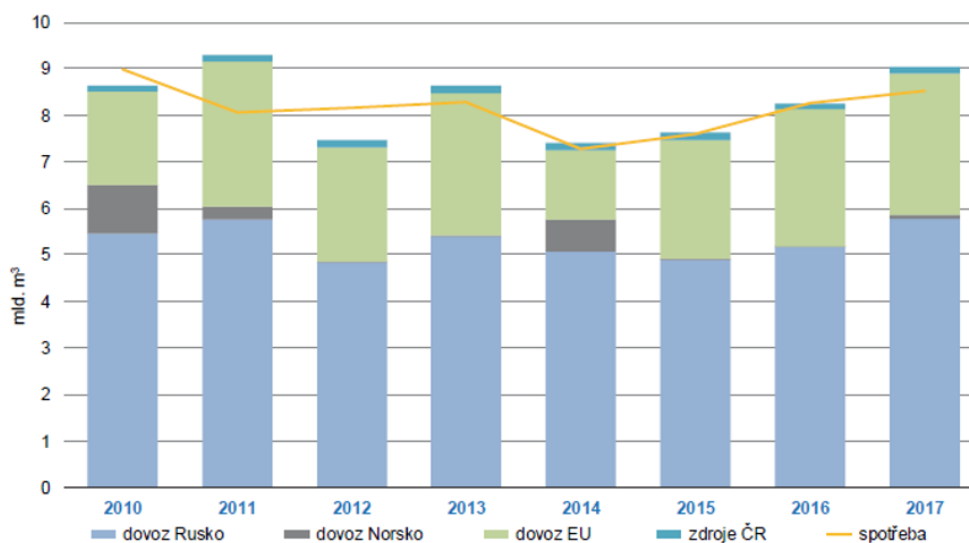

Zdroj: vlastní zpracování MPO

Zdroj: První draft českého NEKPu

Obrázek 12: Bilance zemního plynu v ČR

Graf č. 72: Bilance zemního plynu v ČR

Zdroj: Očekávaná dlouhodobá rovnováha mezi nabídkou a poptávkou plynu (OTE, a.s., 2018)

Zdroj: První draft českého NEKPu

Stávající dovozní závislost České republiky se pohybuje kolem 30 %, a to zejména v oblasti ropy a zemního plynu. Snížení této závislosti se očekává díky rozvoji lokální produkce biometanu, syntetického metanu a vodíku.

3.5.4.2 Dovožní závislost

Česko je v zásadě plně závislé na dovozu ropy a zemního plynu, i když má některou těžbu těchto surovin na svém území. ČR je soběstačná v případě tuhých paliv, zejména hnědého a černého uhlí. Důležité je v tomto kontextu uvažovat také o dovozu jaderného paliva a exportu elektrické energie.

3.5.4.3 Diverzifikace v oblasti zemního plynu

Česko je téměř stoprocentně závislá na dovozu zemního plynu z Německa, a rozvoj nových dodávek je omezený. Diverzifikace zemního plynu by byla obtížně zajistitelná. **Integrace do evropského trhu a rozvoj lokální produkce biometanu a vodíku by mohly snížit dovožní závislost.**

3.5.4.4 Diverzifikace v oblasti vodíku

V rámci přípravy European Hydrogen Backbone se plánuje rozšíření přepravní infrastruktury pro čistý vodík. Důležité jsou koridory jako Central European Hydrogen Corridor a Czech German Hydrogen Interconnector, které by mohly zvýšit dostupnost vodíku a diverzifikovat zdroje.

3.5.4.5 Diverzifikace v oblasti ropy a ropných produktů

Česko dováží většinu ropy, převážně z Ruska, Ázerbájdžánu a Kazachstánu. Zpracování ropy probíhá v rafinériích v Litvínově a Kralupech. **Díky diverzifikaci zdrojů a dopravních tras je závislost ČR na dovozu ropy snížena.** Vývoz a výroba ropných produktů také přispívá k diverzifikaci.

3.5.4.6 Oblast vývoje výrobních kapacit a elektroenergetické bilance

Společnost ČEPS, a.s., provozovatel přenosové soustavy, **každoročně vytváří Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040** podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943. Aktuální hodnocení je dostupné na webových stránkách ČEPS, a.s. a MPO.

Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR pro rok 2022 využívá metodické doporučení ENTSO-E a zahrnuje krátkodobý a dlouhodobý výhled. Nařízení 2019/943 vyžaduje, aby výrobci a účastníci trhu poskytli údaje o plánovaném využívání výrobních zdrojů. Tato data jsou použita v simulacích centrálních referenčních scénářů ENTSO-E, které mohou být upraveny na národní úrovni podle specifických podmínek.

Progresivní scénář v MAF CZ 2022 **představuje zrychlený útlum uhlí¹⁶¹ a růst OZE, předpokládá elektrifikaci, a předpokládá transformaci teplárenství do roku 2030.**

---

¹⁶¹ Situace v ČR ztěžuje postupné odstavení uhelných a jaderných zdrojů, a potřebu nahradit tuto výrobu jinými zdroji. Postupný útlum těchto zdrojů zvyšuje závislost na dovozu elektřiny.

Pro dosažení zdrojové přiměřenosti a zajištění spolehlivých dodávek elektřiny bude nutné zvýšit instalovaný výkon. Zvažují se různé varianty dozdvojení, zahrnující i kapacitní mechanismus a pobídkové schéma pro vznik flexibility.

V současné době nejsou v ČR plánovány nové zdroje s výkonem stovek MW do roku 2030. Omezení investic do fosilních zdrojů je způsobeno ekologickými opatřeními a zvyšujícími se náklady na jejich provoz. Tato skutečnost představuje významná rizika ve střednědobém horizontu pro české stavebnictví. K dosažení zdrojové přiměřenosti budou tedy nutné nové zdroje elektřiny, vzhledem k postupnému útlumu uhelných a jaderných zdrojů. Import elektřiny bude hrát klíčovou roli, ale je také nutné mít vlastní výrobní kapacity pro zajištění spolehlivých dodávek elektřiny.

3.5.4.7 Zajištění nefrekvenčních služeb přenosové soustavy

Společnost ČEPS, výhradní provozovatel elektroenergetické přenosové soustavy v České republice, podléhá nařízení Komise (EU) 2017/2196, které stanovuje kodex sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy („NCER“). To vyžaduje vytvoření Plánu obnovy po konzultaci s relevantními subjekty a provozovateli soustav. **Plán obnovy musí obsahovat technická a organizační opatření pro uvedení soustavy do normálního provozního stavu po rozsáhlých poruchách, včetně blackoutu.** NCER vyžaduje, že tato opatření musí být implementována a udržována. Plán obnovy také musí určit počet zdrojů energie pro obnovu napájení s vlastními zdroji, schopností startu ze tmy, rychlým přifázováním a schopností ostrovního provozu. **Zajištění spolehlivého provozu je tak výzvou kvůli riziku blackoutu a kritickým dopadům na společnost.**

Strategie obnovy napájení soustavy je **založena na využití jaderných elektráren pro rychlé zajištění vlastní spotřeby a výkonu systémových elektráren pro regulaci výkonu.** v případě úplné ztráty napájení jsou klíčové zdroje s kapacitou startu ze tmy, jako jsou vodní elektrárny Orlik, Dlouhé stráně a Dalešice. Plán obnovy zahrnuje také zdroje jako Jaderná elektrárna Dukovany, Uhelná elektrárna Chvaletice, Pruněrov 2, Tušimice 2 a Počerady. v budoucnu se plánuje zapojení (paro)plynových elektráren, ale nahrazení uhelných zdrojů do roku 2030 je nereálné. Pro zajištění setrvačnosti v soustavě je zkoumána možnost využití zdrojů s výkonovou elektronikou, **ale tato technologie není dostatečně rozvinuta pro nahrazení uhelných elektráren do roku 2030.** Zajištění setrvačnosti v uzlových oblastech bude klíčové v přechodném období.

V oblasti regulace napětí a jalového výkonu bude rozvoj kompenzačních prostředků a kompenzačních tlumivek nezbytný pro udržení bezpečnosti provozu. **Aukce budou vypisovány pro nefrekvenční služby v uzlových oblastech, kde nelze spoléhat na uhelné zdroje, a musí být prováděny nejpozději do roku 2025, aby byly zajištěny od roku 2026.**

3.5.5 Rozměr „Vnitřní trh s energií“ a stavebnictví

3.5.5.1 Propojitelnost elektroenergetických soustav

Způsob stanovení míry propojitelnosti elektroenergetických soustav může záviset na celkové disponibilní přenosové kapacitě v rámci dané soustavy a na integraci vnitřního trhu s elektřinou. Klíčovým parametrem je "10% interconnection target" dle Barcelonské dohody, který je vyjádřen jako poměr čisté přenosové kapacity k instalované výrobní kapacitě s ohledem na vnitřní trh s elektřinou. **Současný SEK také definuje míru propojení s mezinárodními sítěmi (propojitelnost ČR) na základě disponibilní přenosové kapacity vzhledem k maximálnímu zatížení.** Tato míra se stanovuje podle exportní a importní kapacity přenosové soustavy v daném roce a výhledu maximálního netto zatížení pro daný rok.

Odhady pro rozšíření propojovacích vedení jsou primárně uvedeny v **Plánu rozvoje přenosové soustavy České republiky 2021 - 2030, který byl aktualizován pro období 2023 - 2032.** v době zpracování Prvního draftu českého NEKPu byl tento plán v procesu schvalování, tj. není zatím dostupný.

3.5.5.2 Infrastruktura pro přenos energie

Klíčové rysy stávající elektroenergetické infrastruktury

Klíčové rysy stávající elektroenergetické infrastruktury a odhady potřebného rozšíření jsou součástí veřejně dostupného **Plánu rozvoje přenosové soustavy ČR pro období 2023 - 2032.** Tento plán podléhá pravidelné aktualizaci každé dva roky.

Přenos elektřiny v České republice je zajišťován společností ČEPS s důrazem na vysokou spolehlivost a dostatečnou přenosovou kapacitu. Díky průběžné obnově a rozvoji přenosové sítě se zvyšuje přenosová kapacita prvků, což umožňuje spojování velkých zdrojů elektřiny, dodávky do distribuční sítě a mezistátní přenosy elektřiny. v několika případech byly prováděny rekonstrukce a výměny zařízení k navýšení přenosové kapacity. v roce 2017 byly uvedeny do provozu transformátory s příčnou regulací (PST) na přeshraničních vedeních mezi Českou republikou a Německem, což umožnilo efektivnější využití propojení v závislosti na potřebách na obou stranách hranice.

Klíčové rysy stávající infrastruktury pro přenos plynu

Klíčové rysy stávající infrastruktury pro přenos plynu v České republice zahrnují několik důležitých prvků. **Stávající přenosová síť je provozována společností NET4GAS, s.r.o.¹⁶², a zahrnuje zemní plynovody, kompresory, rozvodné stanice a další zařízení.**

Mezi klíčové rysy stávající infrastruktury pro přenos plynu v České republice patří:

- **Zemní plynovody:** Síť zemních plynovodů slouží k přepravě zemního plynu z výrobních zdrojů, terminálů na zkapalněný zemní plyn (LNG) a zemních plynových skladů

---

¹⁶² Vláda ČR rozhodla v říjnu 2023 a koupí 100% podílu v této společnosti do majetku ČEPS.

k odběrným místům. Tyto plynovody jsou vybaveny různými prvky pro regulaci tlaku a měření plynu.

- **Kompresory:** Kompresory jsou zařízení, která slouží k zvyšování tlaku zemního plynu v plynovodech. Tímto způsobem se plynný plyn může přepravovat na větší vzdálenosti.
- **Rozvodné stanice:** Rozvodné stanice slouží k regulaci toku zemního plynu v síti. Zde se provádí měření, regulace tlaku a distribuce plynu do regionálních sítí.
- **Terminály na LNG:** Terminály na zkapalněný zemní plyn (LNG) umožňují přepravu a skladování LNG, který může být později znovu regasifikován a distribuován do plynovodů.
- **Propojení s mezinárodními sítěmi:** Česko je propojeno s plynovodními sítěmi sousedních zemí, což umožňuje mezinárodní přenosy zemního plynu.

Odhady rozvoje této infrastruktury jsou součástí Plánu rozvoje přenosové soustavy pro zemní plyn a jsou pravidelně aktualizovány. Důležité je zajišťovat dostatečnou kapacitu a spolehlivost pro přenos zemního plynu v souladu s energetickými potřebami Česka a jeho mezinárodními závazky.

3.5.5.3 Odhady potřeb pro rozvoj elektroenergetické infrastruktury

ČEPS, provozovatel přenosové sítě, pravidelně připravuje **Desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy České republiky** s cílem zajištění bezpečnosti a spolehlivosti elektrického přenosu. Plán zahrnuje strategické investice a technická opatření, konkrétně:

- **Koncepční řešení:** Investice do dlouhodobého rozvoje elektroenergetické soustavy včetně údržby, výstavby nových vedení a posilování přenosové schopnosti.
- **Dynamická opatření:** Důraz je kladen na dílčí technická řešení, která umožňují rychlé připojení nových zdrojů a rozvoj transformačních vazeb.

Obnova zařízení stanic a vedení je nezbytná pro udržení bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Výstavba nových vedení 400 kV směřuje k doplnění a posílení systému 400 kV a postupnému odstranění sítě 220 kV. Dynamická opatření zahrnují modernizaci a zvýšení teploty vodičů, zatěžování vedení, automatizaci omezování výkonu zdrojů a lepší koordinaci provozu mezi přenosovou a distribuční sítí.

Současně klíčovou rolí v udržení spolehlivosti provozu při zvýšeném zapojení decentralizovaných zdrojů a mezistátních přenosů hrají nové technologie. To zahrnuje modernizaci zařízení v přenosové soustavě, zvýšení přenosových schopností, a dálkové ovládání rozvodny. Nové technologie a inteligentní řízení sítě umožňují lepší začlenění decentralizovaných zdrojů a zvyšují spolehlivost provozu. Kabelizace sítí 110 kV se zvyšuje a automatizační prvky umožňují efektivní řízení sítě.

Rozvoj distribučních sítí 110 kV a VN/NN sítí je plánován na krátkodobé a střednědobé období. Zahrnuje posilování a rekonstrukci stávajících linek, výstavbu nových stanic a podporu nových technologií, včetně automatizace sítě, regulace výroby a akumulace elektrické energie.

3.5.5.4 Odhady potřeb pro rozšíření plynárenské infrastruktury

Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice se pravidelně aktualizuje a stanovuje směr rozvoje. Plán je vypracován provozovatelem přepravní soustavy, společností NET4GAS, a schvaluje ho Energetický regulační úřad (ERÚ). Rozvojové projekty jsou rozděleny do šesti kategorií souvisejících s cíli projektu, jako jsou projekty reverzního toku, připojení elektráren a tepláren, zvýšení výstupní kapacity, nové skladovací kapacity, navýšení přeshraniční kapacity, projekty vodíkové infrastruktury a inovace.

Analýza Plánu rozvoje zahrnuje vývoj maximální denní spotřeby a výstupní kapacity regionálních sítí. **Kapacity přenosové soustavy do regionálních distribučních soustav jsou větší než historicky nejvyšší denní spotřeba za posledních dvacet let, s výjimkou severní Moravy.** Kompromituje to možnost připojení nových velkých odběratelů plynu v tomto regionu. Společnost NET4GAS reagovala na tento problém projektem Moravia Capacity Extension, který se plánuje rozšířit na součásti česko-polského obousměrného propojení¹⁶³.

Plynárenství má v budoucnosti klíčovou roli při snižování emisí GHG a vytváření nových energetických řešení pro české a evropské hospodářství. Konverzní potenciál plynárenství je využitelný pro skladování nadbytečné energie ve formě plynu, což snižuje přetížení přenosové sítě, zvyšuje bezpečnost dodávek a redukuje emise. **To může zahrnovat výrobu vodíku elektrolýzou (Power2Gas technologie) a jeho následnou metanizaci na syntetický metan.**

Dekarbonizace a nové technologie zásadně ovlivní plynárenský sektor v České republice. Aktuálně neexistují dostatečně pokročilá technologická řešení pro masovou dekarbonizaci plynárenství v EU ani v ČR. Proto je důležité udržet a rozvíjet stávající infrastrukturu pro budoucí využití, **jak pro zemní plyn, tak i pro nové druhy plynů, včetně integrace vodíkových řešení.** Zvažuje se kombinace zemního plynu s technologiemi CCS nebo CCU pro uchování nebo využití uhlíku vytvořeného při zpracování zemního plynu. Flexibilita plynárenské infrastruktury je klíčová pro pokrytí energetických potřeb spotřebitelů.

Co se týče zásobníků plynu, zásobník Dambořice bude postupně rozšiřován na zvýšení kapacity. Těžební výkon a výkon pro vtlačení plynu také porostou. Jedná se o jediný projekt na rozvoj zásobníků v ČR. Připojení zásobníku Dolní Bojanovice do české soustavy se očekává. Další projekty, jako kavernový zásobník v Dolní Rožínce, kavernový zásobník v Okrouhlé Radouni nebo ložiskový zásobník u Břeclavi, jsou méně reálné.

Z hlediska distribučních soustav zemního plynu jsou tyto považovány za dobudované, s přírůstky především u místních sítí. Biometan a vodík mají potenciál nahradit tradiční paliva v konečné spotřebě a v malých teplárenských soustavách. Distribuční společnosti se v tomto směru zaměřují na obnovu stávajících sítí a investují do bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Připojení uhelných zdrojů na plyn, zvyšování kapacity stávajících plynových centrál

---

¹⁶³ Společnost NET4GAS také vyvíjí dva projekty vodíkové infrastruktury, Central European Hydrogen Corridor (CEHC) a Czech German Hydrogen Interconnector (CGHI), s plánovaným spuštěním do roku 2030. Tyto projekty usilují o získání statusu Projektů společného zájmu (PCI).

a připojení nových kogeneračních jednotek jsou součástí rozvoje distribuční sítě. **Transformace na distribuci čistého vodíku se očekává ve 30. letech, s kompletním přechodem mezi lety 2040 a 2050.**

3.5.5.5 Trh s elektřinou a plynem, ceny energií

Trh s elektřinou a plynem v EU podléhá regulacím a směrnicím EU, které mají za cíl liberalizaci těchto trhů a zajištění regulovaného přístupu k sítím. To zahrnuje směrnici EU 2019/944 o vnitřním trhu s elektřinou a nařízení EU 2019/943 o vnitřním trhu s elektřinou, a také směrnici EU 2009/73/ES o vnitřním trhu se zemním plynem. **Energetická strategie EU je neustále aktualizována prostřednictvím "liberalizačních balíčků".**

Na národní úrovni jsou pravidla a povinnosti na trhu s elektřinou a plynem definována v energetickém zákoně, a v oblasti elektroenergetiky upravuje pravidla trhu vyhláška ERÚ č. 408/2015 Sb. v plynárenství se využívají pravidla trhu uvedená ve vyhlášce ERÚ č. 349/2015 Sb. Účastníci trhu jsou výrobci, provozovatelé soustav, obchodníci a zákazníci.

Integrace evropských trhů a zvýšení efektivity tržního prostředí jsou do budoucna klíčovými cíli pro budoucnost trhu s elektřinou a plynem v České republice.

3.5.5.6 Obchodování s elektřinou

V Česku probíhá obchodování s elektřinou následujícími způsoby:

- dvoustranné obchodování; a
- krátkodobý trh:
  - denní spotový trh (DT) a
  - vnitrodenní trh (VDT).

Obchodování s elektřinou zahrnuje také zúčtování odchylek, včetně regulační energie. Účastníci trhu jsou povinni registrovat své dvoustranné obchody v systému OTE prostřednictvím tzv. realizačních diagramů (ERD). OTE neposkytuje centrální protistranu pro obchody, a finanční vyrovnaní dvoustranných obchodů probíhá přímo mezi stranami obchodu. Registrace ERD vyžaduje i finanční zajištění subjektů zúčtování, aby pokryly možné odchylky.

Dvoustranné obchody zahrnují:

- dvoustranné vnitrostátní smlouvy; a
- dvoustranné smlouvy na import a export elektřiny do/ze zahraničí

V roce 2022 bylo v systému OTE registrováno 58 % prodané a 75 % nakoupené elektřiny formou vnitrostátních ERD, celkem 67,19 TWh. Mimo toho probíhají na komoditních burzách obchody s elektřinou s finančním vypořádáním pro dlouhodobé zajištění rizik spojených s cenou elektřiny.

Hodnoty přeshraničního obchodu elektřinou v roce 2022 byly 21 875 GWh exportu a 7 559 GWh importu. Organizovaný krátkodobý trh zajišťuje obchodování krátce před termínem dodávky a má klíčový význam pro minimalizaci rizik a zajištění spolehlivých dodávek

elektriny. Ceny obchodů na tomto trhu ovlivňují cenotvorbu a výsledky finančních nástrojů obchodovaných na komoditních burzách.

3.5.5.7 Obchodování s plynem

Obchodování s plynem v ČR zahrnuje:

- dvoustranné obchodování; a
- organizovaný krátkodobý trh, zejména vnitrodenní trh (VDT).

V roce 2022 bylo na vnitrodenním trhu s plynem zobchodováno 4 423 GWh plynu, a vážený průměr cen činil 109,94 EUR/MWh. Trh s plynem se postupně integruje s evropskými trhy a pracuje na odstranění tržních bariér. **Očekává se, že do roku 2040 a v roce 2030 budou stávající politiky a opatření nadále platit.**

3.5.5.8 Současný stav nízkouhlíkových technologií a postavení na trhu

Česko sleduje vývoj nízkouhlíkových technologií a je členem Mezinárodní energetické agentury („IEA“), která se zabývá tímto tématem. IEA sleduje snižování emisí CO₂ v rámci "Energy Technology Perspectives (ETP)" a "Tracking Clean Energy Progress (TCEP)". Česko reportuje statistická data o výzkumu a inovacích do IEA. Problém spočívá v definování "nízkouhlíkových technologií". **Podle národních priorit orientovaného výzkumu by mělo být přibližně 18 % veřejných výdajů alokováno do oblasti udržitelné energetiky a materiálových zdrojů.**

3.5.5.9 Energetické dotace, včetně dotací na fosilní paliva

Celkové energetické dotace v Evropě vzrostly zejména kvůli podpoře OZE. Dotace do fosilních paliv jsou odhadovány přibližně na 55 miliard EUR. v Česku ale zatím chybí primární data o těchto dotacích. Česko považuje příspěvek na bydlení poskytovaný podle zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře jako jedinou dotaci na fosilní paliva. Tato dotace by měla být modifikována s ohledem na environmentální dopady a sociální charakter.

3.6 Politiky a opatření

3.6.1 Rozměr „Snižování emisí uhlíku“ a stavebnictví

3.6.1.1 Základní východiska

Rozměr "Snižování emisí uhlíku" v Česku je problematický; Česko dlouhodobě bojuje s vysokými emisemi zdravotně rizikových látek do ovzduší. Tyto emise, včetně PM_{2,5}, PM₁₀, PAH, benzo(a)pyrenu, NO_x, VOC, ozónu, CO, dioxinů a toxických kovů, vznikají převážně při spalování uhlí v domácích topeništích. Další zátěž pro zdraví představují emise ze starších dieselových a benzinových motorů v dopravě. v důsledku této situace se stává naléhavým snižování emisí CO₂ z těchto závažných zdrojů ať už domácích topenišť nebo starých vozidel, což může mít významný efekt na ochranu zdraví obyvatel. Momentálně nejsou škody na zdraví a majetku zahrnuty do cen paliv a energií, což zdůrazňuje potřebu státních intervencí a dotací pro tuto oblast.

3.6.1.2 Emise GHG a jejich pohlcování

První draft českého NEKPu výslovně stanoví, že „*abychom dosáhli cílů stanovených v nařízeních (EU) 2018/842 a 2018/841 a stali se hospodářstvím s nízkými emisemi v souladu s Pařížskou dohodou, musíme uplatňovat politiky a opatření, která pokrývají všechny odvětví, jež produkuje emise a podporují jejich pohlcování.*“ Dekarbonizace se tedy má týkat všech sektorů a odvětví české ekonomiky, kde emise GHG vznikají.

Sektor dopravy

Dopravní politika České republiky pro období 2021 – 2027 s výhledem do roku 2050 stanovuje strategické a koncepční cíle pro rozvoj dopravy a dopravních sítí. Hlavním cílem je vytvořit podmínky pro rozvoj kvalitní dopravní soustavy, která využije různé druhy dopravy a zohlední ekonomické, sociální a environmentální dopady. Zároveň tato politika klade důraz na podporu alternativních paliv, ekologicky šetrné dopravy a ekonomických nástrojů pro internalizaci externích nákladů spojených s dopravou. v rámci snahy o snížení emisí GHG se využívají různá opatření, jako je osvobození od silniční daně pro vozidla s alternativním pohonem a nižší sazba spotřební daně pro zemní plyn v dopravě. **Národní akční plán čisté mobility** je dalším krokem směrem ke snižování emisí v dopravě a podporuje rozvoj alternativních paliv a dopravy.

Sektor zemědělství a lesnictví

V zemědělství hraje významnou roli **zpracování zemědělských zbytků v bioplynových stanicích s cílem snižovat emise metanu.** Toho lze dosáhnout prostřednictvím podpory výkupních cen a zelených bonusů za vyrobenou elektrickou energii. Současně se podporuje zalesňování zemědělské půdy, což může zvýšit vázání uhlíku v biomase a půdě. Ekologické zemědělství, které zakazuje použití dusíkatých minerálních hnojiv, přispívá ke snižování emisí GHG. **Strategický plán Společné zemědělské politiky na období 2023 – 2027** podporuje využití dřeva a zalesňování jako prostředky pro snižování emisí a využívání uhlíku. Dále se prosazuje agroekologický přístup, který se snaží o udržitelné a šetrné zemědělství a zahrnuje například zachování půdního krytu a menší množství obhospodařované půdy.

Sektor odpadového hospodářství

V oblasti odpadového a oběhového hospodářství v České republice upravují základní právní předpisy následující zákony: **zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, zákon č. 542/2020 Sb. o výrobcích s ukončenou životností, zákon č. 477/2001 Sb. o obalech a zákon č. 243/2022 Sb. o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí.** Nové právní předpisy o odpadech, výrobcích s ukončenou životností a novela zákona o obalech byly přijaty s účinností od 1. ledna 2021, a to v souladu s revidovanými evropskými směrnici týkajícími se odpadů, obalů a výrobků s ukončenou životností. Tyto nové zákony obsahují opatření, která podporují rozvoj recyklace a oběhového hospodářství. **Dále probíhají přípravy dalších vyhlášek, které stanoví podmínky pro vyvedení vybraných odpadů z kategorie odpadů.** Tato opatření se týkají zeminy, kameniva, betonu, cihel a strusky, a budou sloužit ke zvýšení míry materiálového využití těchto odpadů a zlepšení jejich oběhovosti.

V roce 2023 byla přijata nová vyhláška č. 169/2023 Sb., která nastavuje podmínky, za kterých tuhé palivo z odpadu přestává být považováno za odpad. Toto opatření zjednodušuje využití paliv z odpadu mimo systém odpadového hospodářství a směřuje k energetickému využití odpadů místo jejich ukládání na skládky.

Hlavním strategickým dokumentem pro řízení odpadového hospodářství je **Plán odpadového hospodářství ČR na období 2015 až 2024**. Tento plán plní nejen povinnosti vyplývající z evropských směrnic, ale také se snaží podporovat udržitelné nakládání s odpady. Současně, v souladu s hierarchií nakládání s odpady, se zasazuje o prevenci vzniku odpadů, minimalizaci negativních vlivů na životní prostředí a zvyšování materiálového využití odpadů. **Naposledy byl aktualizován v květnu 2022 a s ním začala příprava krajských plánů odpadového hospodářství**, které jsou důležitými strategickými dokumenty pro nakládání s odpady v jednotlivých krajích České republiky.

Sektor průmyslu

Pro snižování emisí GHG v průmyslovém sektoru **hraje klíčovou roli implementace průřezových opatření vycházejících z legislativy EU**. Mimo jiné je třeba zmínit systém EU ETS a integrovanou prevenci a omezování znečištění podle zákona č. 76/2002 Sb. Emise fluorovaných plynů jsou regulovány zákonem č. 73/2012 Sb. a příslušnými vyhláškami, které transponují evropská nařízení. Zpracovatelský průmysl zahrnuje odvětví jako ocelářství, chemie, keramika, cement, sklo, papír, cihly a vápno, která mají potenciál k redukci emisí.

Komplexní plán politiky pro průmysl na období 2021-2030 by měl zohlednit tuto rozmanitost sektorů a podporovat technologický rozvoj přispívající k naplnění klimatických cílů. První draft českého NEKPu v tomto ohledu konstatuje, že vzhledem k rozmanitosti průmyslových odvětví a jejich potřebám je **nutné zvážit vytvoření samostatné průmyslové politiky pro ČR pro období 2021-2030 s ohledem na ochranu konkurenceschopnosti, energetickou dostupnost a cíle v oblasti klimatu**. Toto bude důležité zejména s ohledem na skutečnost, že příští roky budou vyžadovat dodržování sektorových cílů v průmyslu, které vycházejí z revidované směrnice 2018/2001 o podpoře využívání energie z OZE. **Jedním z těchto cílů je náhrada 42 % spotřeby fosilního vodíku obnovitelnými palivy do roku 2030, a tento cíl bude do roku 2035 zvýšen na 60 %.**

Sektor energetiky

Sektor energetiky **hraje důležitou roli v emisích GHG a jejich snižování. v horizontu do roku 2030 budou hlavními zdroji dekarbonizace elektroenergetiky fotovoltaické a větrné elektrárny. Dále by měla hrát stabilní jaderná energetika roli bezemisního zdroje energie**¹⁶⁴. Do roku 2030 se plánuje výstavba nových fotovoltaických elektráren s instalovaným

---

¹⁶⁴ V Česku je v provozu 6 jaderných bloků, 2 v Temelíně a 4 v Dukovanech. Je plánováno dokončení nového jaderného zdroje v Dukovanech do roku 2036 a další výstavbu jaderných bloků v Dukovanech a Temelíně do 40. let s cílem zvýšit podíl jaderné energetiky v energetickém mixu.

výkonem 8 GWe připojených do sítě a nových větrných elektráren s instalovaným výkonem 1,2 GWe. Navíc se musí začít připravovat projekty na stovky nových větrných elektráren do roku 2030.

V rámci snahy o snížení emisí GHG bude také **nutné ukončit využití uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2033**, stejně jako **transformaci teplárenství**. Bude také třeba **zvážit ukončení těžby hnědého uhlí**, které nemá alternativní využití a je ekonomicky neudržitelné.

Kromě EU ETS a fondů EU hrají významnou roli evropské či národní dotační programy, zejména Operační program Doprava 2021 - 2027, Společná zemědělská politika a program Nová zelená úsporám při snižování emisí GHG v dopravě, zemědělství a domácnostech. Modernizační fond má klíčový význam při dekarbonizaci.

3.6.1.3 Politiky pro dosažení cíle v obnovitelných zdrojích do roku 2030

Pro zajištění výroby obnovitelného vodíku k nahrazení fosilního vodíku v chemickém průmyslu a dopravě, v souladu s požadavky revidované směrnice 2018/2001, **bude nezbytné vytvořit podmínky pro stavbu elektrolyzérů k výrobě vodíku s celkovou instalovanou kapacitou kolem 300 MW a příslušných obnovitelných zdrojů elektřiny**.

3.6.1.4 Vazba nového schématu podpory na NEKP

Podpora pro OZE po roce 2020 je úzce spojena s plněním NEKP. Státní podpora má být dle Prvního draftu českého NEKPu „*poskytována s ohledem na dosažení cílových bodů a kontrolních bodů*“ v něm uvedených. MPO na základě identifikace potenciálního nesplnění Aktualizovaného českého NEKPu má být iniciátorem použití vhodných nástrojů podpory OZE (včetně jiných podporovaných zdrojů energie). MPO má do budoucna vybírat formu podpory, která je nejvhodnější pro dosažení národních cílů pro OZE. **Pro zajištění předvídatelnosti pro investory bude MPO do roku 2023, 2025 a 2027 stanovit očekávaný časový rámec pro přidělování veřejné podpory (investiční a provozní podpora) na následující tři roky**. Tento harmonogram bude zahrnut do vládního nařízení, které se každoročně aktualizuje v souladu s potřebami vývoje a cílů.

3.6.1.5 Regionální spolupráce a konkrétní opatření

V rámci regionální spolupráce je dle Prvního draftu českého NEKPu v plánu provádět následující konkrétní opatření:

- **Statistický transfer:** Česko využilo dobrovolný statistický transfer výroby z domácích OZE do jiných členských států v letech 2021 a 2022.
- **Projekty společného zájmu (PCI):** Česko vyjádřilo zájem o účast ve společných projektech zájmu v oblasti OZE, včetně Středoevropského vodíkového koridoru (CEHC) a Česko-německého vodíkového propojení (CGHI).
- **Unijní fond pro OZE:** Česko nevyklučuje možnost využití Evropského fondu pro obnovitelné zdroje energie pro podporu projektů OZE.
- **Otevírání podpůrných schémat:** Česko implementuje legislativní rámec pro otevírání podpůrných schémat elektřiny z OZE zahrnutý v směrnici 2018/2001.

- **Aktualizovaný český NEKP:** Česko připravuje svůj NEKP, což umožní srovnání plánovaných přístupů v oblasti OZE mezi členskými zeměmi a identifikaci možných společných projektů.
- **Projekty přeshraniční spolupráce:** Jako konkrétní projekt můžeme uvést projekt RE-SINDUSTRY, který se zaměřuje na výměnu nejlepších praxí v oblasti dotací na OZE.

3.6.1.6 Finanční podpora OZE

Pro finanční podporu rozvoje OZE lze rozlišit tři hlavní skupiny opatření:

- **Opatření financovaná majiteli a staviteli budov:** Tato opatření jsou zaměřena na zlepšení energetické náročnosti budov a postupné zpřísňování požadavků na nulovou spotřebu energie.
- **Investiční podpora:** Tato podpora bude financována z prostředků EU a Modernizačního fondu pro podporu investic do OZE a dalších projektů.
- **Provozní podpora:** Tato podpora bude poskytována pro OZE, u kterých náklady na výrobu energie jsou vyšší než tržní cena energie, zejména u zdrojů využívajících biomasu a bioplyn. Podpora bude sloužit k pokrytí rozdílu palivových nákladů.

3.6.1.7 Posouzení podpory elektřiny z OZE

Posouzení účinnosti režimů podpory elektřiny z OZE probíhá každý rok v ČR. To zahrnuje přípravu nařízení vlády o vymezení rozvoje podporovaných zdrojů energie na následující tři roky. Toto nařízení zahrnuje typy podporovaných zdrojů a jejich kapacity. Efektivita podpory se pravidelně hodnotí ve vztahu k ostatním podporovým programům. Veřejnost má možnost vyjádřit své názory a připomínky během tohoto procesu. Zjednodušení administrativních postupů, poskytování informací a školení a usnadnění využívání dohod o nákupu energie jsou klíčová opatření pro podporu rozvoje obnovitelných zdrojů energie.

Nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. upravuje lhůty pro vydání povolení, což usnadňuje územně-stavební povolovací proces zejména v těchto ohledech:

- **Zjednodušení administrativních postupů** zahrnuje nové lhůty pro vydání povolení a snížení byrokracie. Legislativní změny umožňují vydání povolení do 30 dnů pro jednoduché stavby a do 60 dnů pro ostatní případy. Tuto lhůtu lze prodloužit ve složitých případech.
- **Procesní integrace** zahrnuje nový institut JES (jednotné environmentální stanovisko) k lepší koordinaci veřejných zájmů ohledně životního prostředí.
- **Digitalizace**, efektivita a transparentnost povolovacího řízení umožňují elektronické podávání a sjednocení formátů dokumentů pro snížení administrativní zátěže.

Navíc, návrh novely energetického zákona zavádí definici energetického společenství a společenství pro obnovitelné zdroje energie. Tyto subjekty umožňují sdílení a výrobu elektřiny, což je důležité pro komunitní energetiku.

V oblasti **infrastruktury pro dálkové vytápění a chlazení z OZE** se upřednostňuje modernizace stávajících soustav zásobování teplem a využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů. Podpora **využívání energie z biomasy** se zaměřuje na zvýšení využívání biomasy a zohledňuje dostupnost biomasy a udržitelné zdroje.

Další prvky v tomto kontextu zahrnují:

- V některých případech národní politiku a opatření ovlivňující odvětví zahrnutá do systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) a hodnocení, jak tato politika ovlivňuje EU ETS. **Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a úspora energie vede ke snížení poptávky po emisních povolenkách v EU ETS.**
- **Politiky a opatření k dosažení národních cílů jsou v Prvním draftu českého NEKPu podrobně popsány**, včetně opatření týkajících se změny klimatu, a to včetně Adaptační strategie ČR, která byla schválena vládou a má za cíl zvýšit připravenost země na změnu klimatu.
- **Opatření podporující nízkoe emisní mobilitu, včetně elektrifikace dopravy, jsou obsaženy v Národním akčním plánu čisté mobility („NAP CM“)¹⁶⁵.** Závazek ČR k rozvoji nízkoe emisní mobility zahrnuje i elektromobilitu, zemní plyn a vodíkovou mobilitu, včetně budování infrastruktury a podpory nákupu vozidel.
- **Vývoj vozového parku na zemní plyn zahrnuje jak osobní, tak i veřejnou dopravu. Infrastruktura čerpacích stanic CNG a LNG se rozšiřuje, a očekává se další růst tohoto odvětví.** Biometan má potenciál být důležitým faktorem v tomto kontextu díky svým nízkým emisím GHG.
- NAP CM zahrnuje i vodíkovou mobilitu a předpokládá vývoj infrastruktury pro vodíková vozidla. **Cílem je dosáhnout 3 000 až 5 200 osobních a lehkých užitkových vodíkových vozidel do roku 2030.** Aktualizace NAP CM věnuje větší pozornost vodíkové mobilitě a stanovuje strategické cíle pro tento sektor.

3.6.1.8 Ostatní alternativní paliva

Mezi alternativní paliva patří LPG/bioLPG, syntetická paliva a paliva na bázi čpavku. Aktualizace NAP CM se podrobněji věnuje těmto palivům. Zde jsou informace o bioLPG, který se vzhledem k ostatním alternativním palivům jeví jako nejvíce pravděpodobné pro rozvoj v ČR v nejbližší době, především ve srovnání se syntetickými palivy a palivy na bázi čpavku. Alternativní paliva z obnovitelných zdrojů mají potenciál významně snížit emise CO₂ vzhledem ke stáří vozového parku, jehož obnova probíhá pomalu.

- **Fosilní LPG:** LPG se považuje za stabilní na trhu, dokud budou dostupná jiná fosilní paliva. Pokles dostupnosti může přijít s omezováním dodávek fosilních paliv na evropský trh.
- **BioLPG:** Očekává se nárůst dodávek bioLPG po roce 2020, který vzniká jako vedlejší produkt při výrobě HVO. Probíhají i testy technologií pro přímou výrobu bioLPG z odpadní celulózy.

---

¹⁶⁵ Plán se aktualizuje na základě nových legislativních a nelegislativních změn a v současné době se připravuje nová aktualizace, která zohlední nové požadavky EU.

- **Využití LPG/bioLPG v ČR:** v Česku je LPG oblíbené, s rozsáhlou distribuční infrastrukturou a využívá se hlavně pro přestavby starších vozidel s horšími emisemi. Může být použito i v domácnostech pro vytápění a vaření.
- **Budoucnost bioLPG 2050+:** BioLPG se rozvíjí s důrazem na udržitelnost a nízké emise. Lze ho využívat i v obydlených oblastech, a má výhody jako skladovatelnost, dlouhý dojezd vozidel a snadnou výrobu/přestavbu.
- **Možné omezení:** Jako u jiných alternativních paliv, i LPG je závislé na daňových úlevách. Zvýšení daní na LPG by mohlo omezit jeho spotřebu.

3.6.1.9 Dobrovolné závazky obcí a měst

Obce a města jsou významnými emitenty GHG, a proto se začínají angažovat v přijímání závazků pro snižování emisí GHG na svém území. Příkladem je Pakt starostů a primátorů¹⁶⁶ a tvorba tzv. SECAPů, tj. Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima. Tyto aktivity mohou být podporovány z národní úrovně¹⁶⁷ a jsou důležité pro přechod na nízkoemisní režim.

Energetické dotace jsou důležité pro dosažení cílů EU ohledně ochrany klimatu a zvyšování podílu obnovitelných energií. Česká republika nemá v plánu systémově zrušit tyto dotace, zejména s ohledem na zvýšenou ambici EU do roku 2030 v těchto oblastech.

3.6.2 Rozměr „Energetická účinnost“ a stavebnictví

3.6.2.1 Základní východiska

Česko republika plánuje dosáhnout vnitrostátního příspěvku v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030 a naplnit závazek povinných úspor energie podle revize směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti z roku 2021¹⁶⁸. Tato politika zohledňuje zkušenosti z programového období 2014-2020 a je založena na potenciálu úspor energie, nákladové efektivitě a realizovatelnosti opatření.

Česko se zaměřuje na zvýšení kvality renovací v rodinných domech, aby zvýšilo jejich energetickou účinnost. Zároveň se snaží oslovit veřejnost a motivovat vlastníky domů k energeticky úsporným renovacím. v případě bytových domů se česká vláda zaměřuje na komplexní renovace a zlepšení technického stavu. Dotace a technická asistence budou poskytovány s ohledem na potřeby nízkopříjmových domácností. Veřejný sektor se dále také snaží zvýšit počty renovací a zlepšit energetický management. Podpora renovací bude kombinována s daňovými zvýhodněními a technickou asistencí. v soukromém sektoru je hlavní motivací úspora provozních nákladů. Česká republika plánuje zvýhodněné úvěry a technickou asistenci pro podnikatele. Rovněž se zaměřuje na zlepšení energetického managementu v podnicích.

¹⁶⁶ Více, viz https://www.mzp.cz/cz/pakt_starostu_a_primatoru.

¹⁶⁷ Nyní např. ze zdrojů Národního programu Životní prostředí (NAŽP), viz <https://www.sfzp.cz/nova-vyzva-podpori-obce-v-paktu-starostu-a-primatoru/>.

¹⁶⁸ Tato směrnice je od října 2023 nahrazena EED.

3.6.2.2 Opatření v oblasti vzdělávání a poradenství

- Neznalost vhodných opatření pro snížení energetické náročnosti budov a jejich investičních nákladů zvyšuje transakční náklady pro renovace budov. Tuto bariéru lze oslabit posílením **státem garantovaného poradenství v Energetických konzultačních a informačních střediscích**.
- Uvažuje se o přípravě **vzorových projektů s investičními náklady a dosaženými úsporami pro běžné typy budov**.

3.6.2.3 Popis politiky a opatření na podporu energetických služeb ve veřejném sektoru

- Pro období 2021-2030 se plánuje **podpora metody EPC ve veřejném sektoru** s cílem maximalizace efektivity investovaných prostředků a dosažených úspor energie.
- Plánuje se **odstranění bariér pro využívání metody EPC veřejnými subjekty** prostřednictvím vzdělávání v oblasti zadávání veřejných zakázek, podpory informačních center poskytovatelů energie a regionálních kanceláří podporujících energetické služby.

3.6.2.4 Popis politik a opatření

- ČR bude vyvíjet úsilí k vytvoření **místních informačních center** směrem k veřejnosti, s důrazem na cenovou dostupnost.
- **Posílení kapacit samosprávy v oblasti energetiky a energetické účinnosti.**
- Elektroenergetika: **Zvyšování propustnosti sítě a modernizace vedení.**
- Oblast prostředků pro řízení soustavy: **Regulátory napětí a optimalizační nástroje.**
- Možnosti **obnovy sítě a nasazení prvků s vyšší účinností.**
- Možnosti alternativního řízení a monitoringu sítě.
- **Rozvoj využití zemního plynu, bioplynu, a vodíku s cílem snížit energetickou náročnost.**
- **Instalace účinnějších kompresních stanic**, financované ze strukturálních fondů EU.
- Kraje a obce provádějí **energetické audity a systémy hospodaření s energií.**
- **Diskuse mezi MPO, kraji a obcemi o implementaci energetických dokumentů.**

3.6.3 Rozměr „Energetická bezpečnost“ a stavebnictví

3.6.3.1 Oblast elektroenergetiky

Hlavními strategickými politikami a opatřeními k zajištění energetické bezpečnosti v oblasti elektroenergetiky jsou následující:

- Rozvoj přenosové sítě (a distribučních sítí) s cílem zajistit systémovou stabilitu a dostatečnou bezpečnost dodávek elektřiny, splňující kritérium N-1.
- Zajištění přiměřenosti výrobních kapacit a pravidelný výhled stavu výrobní přiměřenosti pro identifikaci a řešení problémů s výrobní kapacitou.
- Rozvoj integrovaného trhu s elektřinou pro lepší efektivitu a flexibilitu při obchodování s elektřinou.
- Implementace opatření vyplývajících z evropské legislativy, zejména nařízení 2019/941, které se týká rizikové připravenosti v elektroenergetice.

- Diverzifikace elektroenergetického mixu s důrazem na rozvoj udržitelných, nízkoemisních zdrojů energie, včetně jaderných elektráren.
- Nouzové řízení soustavy a prevence stavů nouze pro okamžitou reakci na neočekávané události.

3.6.3.2 Opatření v oblasti zajištění přiměřenosti výrobních kapacit

K zajištění přiměřenosti výrobních kapacit má být průběžně vypracováván odhad stavu a navrhována opatření na řešení potenciálních problémů. Toto má být prováděno v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 a souvisejících metodik. v roce 2021 byly nařízením stanoveny normy spolehlivosti spolu s dalšími ukazateli (VOLL, CONE) v souladu s metodikou pro výpočet hodnoty ztracené zátěže a náklady na nové vstupy. Tyto hodnoty mají být i nadále pravidelně aktualizovány **minimálně jednou za pět let nebo dříve v případě významných změn v energetickém sektoru.** Tyto hodnoty budou také využity k posouzení ekonomické opodstatněnosti opatření v případě nedostatku zdrojů s dopadem na spolehlivost provozu elektrizační soustavy a dodávek. Tato opatření mohou zahrnovat tarify, flexibilitu a investice do nových zdrojů energie.

3.6.3.3 Oblast plynárenství

Oblast plynárenství zahrnuje několik důležitých politik a opatření pro zajištění bezpečnosti dodávek energie. Hlavní body zahrnují:

- **Diverzifikace zdrojů a dopravních cest plynu:** Tato opatření se zaměřují na získávání plynu z různých zdrojů a rozvoj různých tras dopravy plynu. Z důvodu nedávných geopolitických změn je nutné zajistit přístup k různým zdrojům.
- **Opatření vyplývající z evropské legislativy:** Opatření na základě evropských právních předpisů týkajících se plynárenství.
- **Rozvoj přepravní soustavy:** Zahrnuje rozvoj přepravního a distribučního systému pro zajištění bezpečnosti a plnění kritérií N-1 a "S-1".
- **Integrace výroby plynů z obnovitelných zdrojů:** Rozvoj infrastruktury umožňující výrobu plynu z obnovitelných zdrojů energie a jeho distribuci na místo spotřeby.
- **Rozvoj integrovaného trhu s plynem:** Snaha o vytvoření integrovaného trhu s plynem.
- **Kontrola dodržování bezpečnostního standardu:** Zajištění, že obchodníci s plynem dodržují bezpečnostní standardy pro chráněné zákazníky.
- **Skladovací kapacita a využívání zásobníků plynu:** Opatření pro udržení dostatečné kapacity skladování a efektivního využití zásobníků plynu.
- **Nouzové řízení plynárenské soustavy:** Opatření pro řízení plynárenské soustavy v případě nouze.
- **Přizpůsobení se změnám toků plynu:** Reakce na změny toků plynu, zejména v důsledku snížených dodávek zemního plynu z Ruské Federace v důsledku ukrajinské války.
- **Připravení na rozvoj vodíkového hospodářství:** Přizpůsobení legislativy a infrastruktury pro rozvoj vodíkového hospodářství.

- **Zajištění technické tranzice ze zemního plynu na vodík:** Opatření k podpoře přechodu od zemního plynu na vodík.
- **Posílení přepravních kapacit z DE do CZ:** Rychlý rozvoj přepravních kapacit z Německa do České republiky.
- **Podpora nových LNG terminálů:** Podpora výstavby nových LNG terminálů s dostatečnou kapacitou, zejména v oblasti Mukran a Lubmin.
- **Zachování kapacit přepravních tras pro zemní plyn:** Udržení dostatečných kapacit přepravních tras pro zemní plyn pro české zákazníky.
- **Přízpůsobení se změnám toků plynu způsobených biometanem:** Reakce na změny v toku a kvalitě plynu způsobené zapojováním výroben biometanu do sítí.

3.6.3.4 Bezpečnost v oblasti ropy a ropných produktů

Klíčovými politikami pro zajištění bezpečnosti dodávek ropy a ropných produktů jsou diverzifikace zdrojů a přepravních tras ropy a udržování nouzových zásob ropy. Zákon č. 189/1999 Sb. stanovuje povinnost udržovat nouzové zásoby ropy ve výši odpovídající nejméně 90 dnům průměrného denního čistého dovozu referenčního roku. Důležitým pravidlem je vyhláška č. 165/2013 Sb. týkající se skladování nouzových zásob ropy.

3.6.3.5 Transformace v oblasti teplárenství

Hlavním cílem je nahrazování uhlí zemním plynem a následný přechod na nízkouhlíkové zdroje tepla směřující k uhlíkové neutralitě do roku 2050. Česko má vysoký podíl dálkového vytápění, což je příležitost pro efektivní dekarbonizaci a zapojení decentralizovaných zdrojů. Klíčovým prvkem je strategické plánování a zásada EE1st.

3.6.3.6 Regionální spolupráce

V plynárenství se regionální spolupráce uskutečňuje skrze platformy jako **CEE GRIP a Gas Coordination Group**, zatímco elektrická energie je koordinována na úrovni **ENTSO-E**. Nařízení o bezpečnosti dodávek elektrické energie má potenciál posílit regionální spolupráci.

3.6.3.7 Regionální spolupráce

Finanční opatření se zaměřují na **rozvoj infrastruktury v elektroenergetice a plynárenství, včetně podpory ze strany EU a využití unijních fondů.**

3.6.4 Rozměr „Vnitřní trh s energií“ a stavebnictví

3.6.4.1 Elektrizační infrastruktura

Cílem propojitelnosti české přenosové soustavy je **udržet importní nebo exportní kapacitu na úrovni alespoň 30 % nebo 35 % v poměru k maximálnímu zatížení**, což je v souladu s cílem interkonektivity na úrovni 15 % do roku 2030. Česko již nyní splňuje tento cíl a nepovažuje za nutné zavádět další opatření pro jeho dosažení. **Rozvoj přenosové sítě je prováděn v souladu s regionálním investičním plánem pro střední a východní Evropu.** Tato spolupráce zahrnuje iniciativu "Electricity neighbours" a vznik ad-hoc koordinačních platform (Coreso, TSC, SSC) pro zajištění provozní koordinace mezi provozovateli přenosových sítí.

Investice do elektrizační sítě jsou důležité, a to i pro získání finanční podpory z fondů EU. Finanční prostředky byly schváleny pro projekty na modernizaci a kapacitu přenosové a distribuční sítě. Tyto investice mají za cíl zvýšit efektivitu sítě, zlepšit stabilitu a umožnit zapojení obnovitelných zdrojů energie. Unijní fondy, zejména program CEF, byly využity k podpoře těchto projektů. Dále byl zaznamenán zájem o **dotace na výstavbu chytrých elektrických sítí s ohledem na decentralizované zdroje a nové služby pro řízení spotřeby.** EK schválila změny pro zvýšení absorpční kapacity a posílení energetické bezpečnosti přenosové a distribuční sítě.

3.6.4.2 Infrastruktura pro přepravu zemního plynu a vodíku

Od roku 2017, kdy začalo platit nařízení Komise (EU) č. 2017/459 z 16. března 2017, provozovatelé přepravních soustav na obou stranách hranic společně pracovali na **vyhodnocování tržní poptávky a technických studiích pro přírůstkovou kapacitu v propojovacích bodech.** Výsledkem posledního vyhodnocení v roce 2021 byl projekt přírůstkové kapacity na česko-polské hranici (TRA-N-140), ve spolupráci mezi společnostmi NET4GAS, s.r.o. a GAZ-SYSTEM, S.A.¹⁶⁹.

Kromě komerčních projektů lze realizovat i nekomerční infrastrukturní projekty, které splňují kritéria pro zařazení do seznamu Projektů společného zájmu (PCI) podle nařízení (EU) č. 2022/869 z 30. května 2022. Tato opatření mohou využívat různé výhody a status PCI podle tohoto nařízení. Projekty s PCI/PMI statutem mohou získat finanční podporu z Nástroje pro propojení Evropy (CEF). Modernizační fond může financovat projekty v oblasti repurposingu/retrofitu infrastruktury pro zemní plyn. Na základě REPowerEU plánu lze čerpat podporu z Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) na infrastrukturní projekty v souladu s cíli REPowerEU. Projekty by měly směřovat k bezpečnosti dodávek a diverzifikaci zdrojů a cest.

Česko dováží většinu zemního plynu a má diverzifikované přepravní cesty, což zajišťuje bezpečnost dodávek. **Současná nejistota spojená s dekarbonizací znamená, že stávající infrastruktura by měla být zachována pro různé druhy plynů, včetně vodíku, včetně možnosti kombinace zemního plynu s technologiemi CCS nebo CCU.**

3.6.4.3 Elektroenergetika

České politiky a opatření v této oblasti sledují primárně mezinárodní přesah EU legislativy, konkrétně nařízení č. 2015/1222 (CACM), nařízení 2016/1719 (FCA), nařízení 2016/2195 (EBGL), 2017/1458 (SOGL) a související podmínky a metodiky.

Česko používá jednotnou EU platformu pro přidělování dlouhodobých finančních přenosových práv dle harmonizovaných pravidel. Finanční přenosová práva jsou nabízena ve

---

¹⁶⁹ Během přípravy projektu v březnu 2022 rozhodl Soudní dvůr EU o neaplikovatelnosti kapitoly V nařízení Komise (EU) č. 2017/459 pro proces inkrementální kapacity, což vyvolalo právní nejistotu a zablokovalo pokračování projektu česko-polského plynového propojení (TRA-N-140). Provozovatelé přepravních soustav nyní diskutují o dalším postupu na evropské a národní úrovni, v souladu s platnou legislativou, která umožňuje tržním účastníkům podávat návrhy na projekty přírůstkové kapacity.

formě ročních a měsíčních produktů. Cílem České republiky je zavedení koordinovaného výpočtu přeshraničních přenosových kapacit pro dlouhodobý časový rámec v regionu Core v Q4/2024.

Český trh s regulační energií a zálohami byl integrován s trhem v EU. Byly zavedeny evropské ceny a standardní produkty regulační energie, a byly spuštěny evropské platformy TERRE, PICASSO a MARI. Nový systém zúčtování odchylky byl zaveden v souladu s nařízením Komise (EU) 2017/2195. Docházelo k postupnému zapojení na trh s regulační energií. Plánované změny zahrnují další integraci s Rakouskem a Německem, centrální správu přenosových kapacit a zavedení nezávislých agregátorů. Zároveň se bude postupně zavádět koordinovaný výpočet přenosových kapacit.

3.6.4.4 Plynárenství

Česko aktivně usiluje o dokončení vnitřního trhu s energií, zejména trhu s plynem, snahou odstranit infrastrukturní omezení mezi ČR a jejími sousedy. Projekt Česko-polského obousměrného propojení (plynovod Bezměrov-Hať) má klíčový strategický a bezpečnostní význam pro ČR, protože spojí přepravní systémy Polska a České republiky. Tento projekt rozšíří dopravní cesty a diverzifikuje dodávky zemního plynu pro Česko, zahrnující LNG z Polska a zemní plyn z Norska, což je důležité pro národní zájmy ČR, a ČR poskytne veškerou možnou podporu a financování.

Integrace obnovitelných zdrojů energie, včetně vodíku, a flexibilita energetického systému jsou cílem projektů s postavením PCI, které umožní přímé propojení s plynárenskými soustavami okolních zemí a vytvoření středoevropského regionálního trhu s plynem, zejména vodíkem.

Národní akční plán pro chytré sítě, schválený vládou ČR v roce 2015, hraje klíčovou roli při zvyšování flexibility energetického systému a integruje různá opatření, včetně využití inteligentních sítí, distribuované výroby, a akumulace elektrické energie do vodíku. Aktualizace NAP SG v roce 2019 dále posiluje tuto iniciativu. Evropská legislativa, včetně nařízení EU, stanovuje pravidla pro zvyšování flexibility trhu s energií a zajišťuje např. efektivní přidělování kapacity a řízení přetížení v elektroenergetice.

3.6.4.5 Energetická chudoba

Opatření k ochraně spotřebitelů, zejména těch zranitelných a energeticky chudých, jsou zaměřena na zabezpečení dodávky energie za konkurenceschopné ceny, podporu účinnějšího využití energie, větší informovanost spotřebitelů a rychlé řešení stížností. Česko momentálně neposkytuje konkrétní politiky nebo opatření zaměřené na snižování energetické chudoby. Tato otázka se spíše řeší prostřednictvím sociálních a ochranných opatření. Nicméně Česko se touto problematikou zabývá v souladu s evropskou legislativou. Pracuje na identifikaci zranitelných zákazníků trpících energetickou chudobou a na nástrojích k jejímu řešení. Specifická opatření a politiky v této oblasti budou navržena po dokončení této práce. Jeden z programů, pilotního charakteru, se zaměřuje na podporu výměny neefektivních topných zařízení v domácnostech v Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Tento program se

snaží zajistit, že i sociálně slabé domácnosti budou moci využít finanční pomoc pro výměnu topných zařízení.

Energetická chudoba není dosud zakotvena v českém právním řádu, ale nová EED definuje energetickou chudobu jako nedostatečný přístup k základním energetickým službám v domácnostech, což zahrnuje vytápění, teplou vodu, chlazení, osvětlení a energii pro spotřebiče, kvůli kombinaci faktorů, včetně dostupnosti, nízkých příjmů, vysokých energetických nákladů a nízké energetické účinnosti.

Program Nová zelená úsporám Light je zaměřený na seniory a domácnosti s nízkými příjmy a má za cíl snížit náklady na bydlení těmto domácnostem. Poskytuje finanční podporu na zateplení fasád, střech, stropů, podlah, výměnu oken, vchodových dveří a solární ohřev vody. Program také zahrnuje poradenskou síť, která pomáhá žadatelům s procesem podání žádosti a čerpání dotace.

Sociální klimatický fond, zřízený nařízením EU, bude v období od 2026 do 2032 poskytovat finanční prostředky na podporu opatření zaměřených na řešení sociálních dopadů na zranitelné domácnosti, mikropodniky a uživatele dopravy, s důrazem na snižování závislosti na fosilních palivech. Kotlíkové dotace byly spuštěny v dubnu 2023 s alokací 1,7 miliardy korun na výměnu topných systémů v nízkopříjmových domácnostech a mají pomoci nejzranitelnějším domácnostem.

3.6.4.6 Regulace elektroenergetiky a tarify - Inovace tarifní struktury

Zásadní změny v energetickém sektoru, jako nárůst decentralizovaných zdrojů, rozvoj akumulace, elektromobily a nabíjecí stanice, budou mít významný dopad na trh s elektřinou. Je třeba přizpůsobit primární i sekundární legislativu upravující tarify tak, aby zohledňovaly tyto změny a zajišťovaly stabilní provoz s co největší energetickou efektivitou. Energetický regulační úřad představil Koncepti propojení nového trhu s elektřinou a tarifní struktury, která má tři hlavní cíle:

- Tarify odpovídající nákladům a přínosům pro elektroenergetickou soustavu.
- Dlouhodobou předvídatelnost a zaměření tarifů na nové trendy v energetice.
- Zvýšenou efektivitu provozu a rozvoje elektrizační soustavy.

Energetický regulační úřad zavádí opatření pro dosažení těchto cílů, včetně sdílení elektřiny v bytových domech, efektivnějšího využití přenosové a distribuční soustavy a ověřování nových distribučních sazeb. v příštím regulačním období, začínajícím v roce 2026, bude stanovena metodika cenové regulace, která bude zajišťovat stabilní investiční prostředí a reagovat na nové výzvy, včetně energetické krize a cílů EU ohledně klimatu a energetiky.

3.6.5 Rozměr „Výzkum, inovace a konkurenceschopnost“ a stavebnictví

3.6.5.1 Národní politika VaVaI ČR 2021+

Národní politika VaVaI 2021+ je strategický dokument pro výzkum, vývoj a inovace v České republice („VaVaI“). Stanovuje rámec pro rozvoj VaVaI v ČR, zahrnující základní,

orientovaný a aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace. Tento dokument podporuje rozvoj znalostní společnosti a ekonomického, environmentálního, kulturního a sociálního rozvoje ČR. Má rovněž vliv na čerpání fondů EU pro období 2021–2027.

3.6.5.2 Národní priority VaVaI

Národní priority VaVaI byly schváleny vládou České republiky v roce 2012. Tyto priority platí do roku 2030 a obsahují 6 prioritních oblastí s 170 konkrétními cíli. Tento materiál popisuje jednotlivé oblasti, vazby mezi nimi a definuje systémová opatření. Aktuálně probíhá diskuze o jejich aktualizaci.

3.6.5.3 Národní RIS3 strategie

Česko připravilo Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci (Národní RIS3 strategie) v souladu s požadavky EU. Tato strategie určuje perspektivní oblasti ekonomiky, které by měly být podpořeny evropskými fondy. Tato strategie je klíčovým dokumentem pro podporu VaVaI v ČR a je aktualizována v souladu s aktuálními analýzami a novými strategickými dokumenty.

3.6.5.4 Inovační strategie 2019-2030

Inovační strategie České republiky 2019–2030 byla schválena vládou a má za cíl posunout Českou republiku mezi nejinnovativnější evropské země. Obsahuje devět pilířů zaměřených na financování a hodnocení výzkumu, inovační centra, start-upy, vzdělávání, digitalizaci a další oblasti.

3.6.5.5 Program THÉTA

Program THÉTA je klíčovým nástrojem pro podporu výzkumu v energetice. Byl vytvořen na základě SEKu a podporuje projekty s potenciálem pro společenský rozvoj. Program má horizont do roku 2025 a je financován ze státního rozpočtu.

3.6.5.6 Program THÉTA 2

Program THÉTA 2 bude následovat po programu THÉTA a bude podporovat výzkum v energetice s ohledem na globální transformaci. Celkové náklady jsou předpokládány ve výši 10 621,7 mil. Kč, s financováním ze státního rozpočtu a dalších zdrojů. Program je rozdělen do tří podprogramů, které se navzájem doplňují.

3.6.5.7 Ostatní relevantní programy TAČR

Ostatní relevantní programy TAČR ve vztahu k NEKP jsou:

- Program Prostředí pro život, schválený usnesením vlády ČR č. 204 z 25. března 2019 a poskytovaný TAČR, má za cíl zlepšit životní prostředí a plnit závazky v oblasti ochrany přírody a klimatu. Zaměřuje se na prioritní témata, jako jsou ochrana přírodních zdrojů, kvalita ovzduší, nakládání s odpady a bezpečné prostředí.

- Program SIGMA jako nový komplexní nástroj, který umožňuje reagovat na potřeby společnosti a hospodářství. Konsoliduje několik současných programů TAČR do jednoho a podporuje regiony, průřezová opatření a systémové inovace.
- Program DELTA 2 podporuje aplikovaný výzkum vedoucí k novým produktům a službám. Projekt musí mít zapojení českých a zahraničních partnerů.
- Výzkumné infrastruktury ČR jsou zabezpečeny podle zákona č. 130/2002 Sb., podporují výzkum a vývoj ve vědeckých oblastech a poskytují vědecké vybavení a zdroje.

Současně vznikly **Centra kompetence zaměřená na energetiku na podporu inovace v progresivních oborech**, konkrétně:

- Národní centra kompetence („NCK“) propojují existující centra a výzkumné organizace do integrovaného systému. NCK v oblasti energetiky zahrnují Národní centrum pro energetiku, Národní centrum pro energetiku II a Centrum pokročilých jaderných technologií II.
- SET Plan je součástí spolupráce v oblasti energetických technologií a Evropské energetické výzkumné aliance.
- Horizont Evropa je rámcový program EU pro výzkum a inovace pro období 2021–2027, zaměřený na řešení globálních výzev. Zahrnuje mise, které mají měřitelné cíle, a partnerství pro spolupráci.
- EU partnerství jsou součástí Pilíře 2 programu Horizont Evropa a soustředí se na klima, energetiku a dopravu.
- ERA-NET Cofund, konkrétně ERA-NET EnerDigit, podporuje projekty v oblasti chytré energetiky a digitální transformace energetických systémů.
- ČR spolupracuje také na mezinárodní úrovni, zejména v rámci Mezinárodní energetické agentury.

4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K ŘÍZENÍ UHLÍKU A ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI VE STAVEBNICTVÍ

4.1 Základní charakteristika

V rámci provádění této Studie, proběhlo v létě tohoto roku dotazníkové šetření s cílem získat vzhled do aktuálního povědomí a připravenosti českých podniků ve stavebnictví napříč hodnotovým řetězcem ohledně dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti („Dotazníkové šetření“). Na základě odpovědí získaných od respondentů byla provedena analýza stavebního sektoru z hlediska zkoumané problematiky, které je prezentována níže v této kapitoly Studie.

Během dotazníkového šetření byly osloveny vybrané společnosti působících v rámci stavebního hodnotového řetězce v Česku. Z důvodu zachování diskrétnosti a soukromí oslovených firem a osob zastupujících tyto firmy, nejsou v této Studii zmiňovány žádná konkrétní jména nebo názvy fyzických či právnických osob, které se zapojily do dotazníkového šetření.

4.2 Cíle šetření

S ohledem na rostoucí význam dekarbonizace a energetické účinnosti v korporátním a finančním sektoru pro velké společnosti, vznikají jak **příležitosti, tak i rizika**, která mohou významně ovlivnit konkurenceschopnost těchto společností na vnitřním trhu budoucnosti.

Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit současnou situaci vybraného vzorku členů hodnotového řetězce stavebnictví v Česku, konkrétně:

- investorů a vlastníků aktiv;
- stavebních firem;
- projektantů a architektů; a
- dodavatelů materiálů a výrobků.

a to ve vztahu k jejich vnímání významu a úrovni jejich stávající zralosti (pokroku) na management emisí GHG a zvyšování energetické účinnosti v kontextu pravidel EU v oblasti měřitelné udržitelnosti (ESG).

Cílem bylo dále také zjistit, zdali a v jaké míře existuje ochota dále se podílet na Projektu a jeho plánovaných aktivitách (např. semináře, workshopy, komentování dílčích výstupů Projektu), případně kdo jiný z dodavatelského řetězce oslovených subjektů by měl o takovou účast zájem.

Činnost v rámci Projektu je a bude ze strany oslovených subjektů dobrovolná. Bylo zdůrazněno, že přidaná hodnota Projektu všem bude dána součtem příspěvků všech jejich členů. Udržitelnost, včetně snižování emisí GHG, nelze totiž efektivně řešit bez spolupráce, sladování a standardizace postupů napříč dodavatelským řetězcem. Výkonnost jednotlivých účastníků v oblasti managementu emisí GHG a energetické účinnosti je pak dána ve velké míře i kvalitou širšího ekosystému, který je cílem pro sektor stavebnictví v rámci Projektu v Česku podpořit

a kultivovat směrem k vyšší efektivitě. Význam pro stavební sektor je přitom zřejmý, odpovídá totiž přibližně za 40 % všech emisí GHG.

Formát tohoto dotazníkového šetření umožňuje v dalších letech provést jeho každoroční zopakování, která mohou přinést užitečné informace o vývoji stavebního trhu ohledně mnoha aspektů zařazených do jeho rámce.

Obrázek 13: Leták k dotazníkovému šetření

Zdroj: SEVEN, ARI, SPS a Konzultant

4.3 Metodický přístup

Pro účely dotazníkového šetření byl vypracován strukturovaný dotazník s tím, že otázky v něm obsažené byly systematicky seskupeny do následujících oblastí („Dotazník“)¹⁷⁰:

- A. Základní údaje o firmě
- B. Znalost a postoje v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti
- C. Strategie, správa a výkaznictví:
  - C.1. Dekarbonizační strategie a plán
  - C.2. Klimatická správa a řízení klimatických rizik

¹⁷⁰ Úplné znění dotazníku je uvedeno v Příloze č. 3 (Struktura dotazníku „Řízení uhlíku ve stavebnictví“) k této Studii.

C.3. Nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

D. Důležitost cen uhlíku a energetické účinnosti

E. Angažování subdodavatelů v dekarbonizaci a energetické účinnosti

Pro účely tohoto dotazníkového šetření byly **zapojené společnosti rozděleny do šesti kategorií na základě jejich činností a působení v oblasti stavebnictví**. Konkrétně jde o tyto kategorie:

- Typ podniku:
  - investor - soukromý sektor,
  - investor - veřejný sektor,
  - stavební firma
  - projektant,
  - výrobce materiálů a výrobků,
  - jiný;
- Obrat podniku:
  - pod 20 mil. eur,
  - 20 – 40 mil. eur,
  - nad 40 mil euro;
- Počet zaměstnanců:
  - pod 100,
  - 100 – 250,
  - 250 – 500,
  - nad 500.

Základním přístupem v tomto dotazníkovém šetření je **předpoklad, že všechny oslovené společnosti odpovídaly na otázky pravdivě a v dobré víře se záměrem pomoci během zjištění stavu zkoumané problematiky**. Dotazníkové šetření **nebylo v této fázi doprovázeno žádnými dodatečnými postupy a nástroji sociálních průzkumů**, jako jsou semistrukturované rozhovory, workshopy či ohniskové skupiny (angl. focus groups).

4.4 Průběh šetření

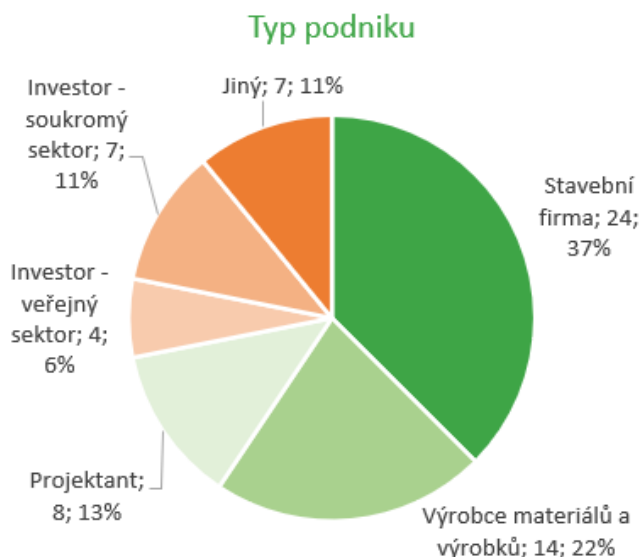
Během dotazníkového šetření **bylo osloveno 179 společností působících ve stavebním sektoru v Česku**. Všem osloveným společnostem byl zaslán dotazník online formou prostřednictvím nástroje Google Forms. Některé společnosti byly oslovovány opakovaně a v některých případech i telefonicky, aby bylo zajištěno, že dotazníky budou správně vyplněny. v průběhu opakovaného oslovování těchto společností bylo zjištěno, že někteří zástupci těchto firem nebyli schopni či ochotni na všechny otázky v dotazníku adekvátně odpovědět, a proto vyplnění nedokončili nebo jej vzdali.

Dotazníkové šetření bylo **zahájeno v polovině června 2023 a ukončeno v polovině září 2023**, což představovalo tříměsíční období sběru odpovědí. Po ukončení sběru odpovědí byly získané informace podrobeny důkladné analýze, a to nejen z hlediska celého stavebního sektoru, ale také ve vztahu k jednotlivým kategoriím typů podniků, do kterých byli respondenti pro účely dotazníkového šetření zařazeni.

4.5 Výsledky šetření

4.5.1 Obecná zjištění

Obrázek 14: Struktura respondentů s částečně nebo zcela vyplněným dotazníkem

Ze všech respondentů, kterým byl dotazník zaslán, **aktivně reagovalo částečným či úplným vyplněním dotazníku 64 subjektů, tj. 36 %**. Je důležité poznamenat, že i když většina oslovených respondentů nereagovala na dotazník, během opakovaného kontaktování a telefonických konzultací s jejich zástupci bylo zjištěno, že několik firem v době provádění dotazníkového šetření nemá žádný zájem o nebo povědomí o tématu dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti v rámci své společnosti.

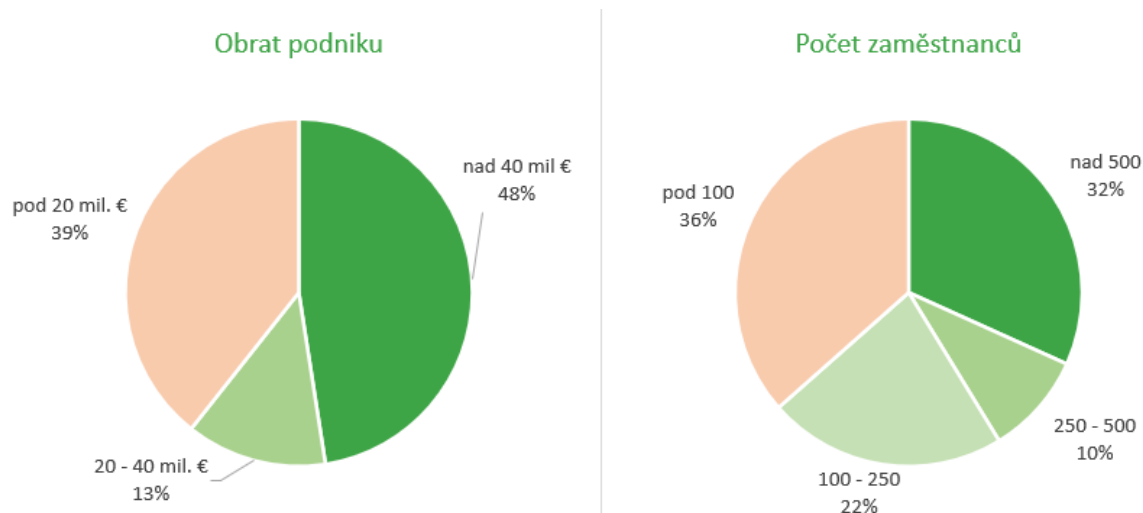
Zdroj: Dotazníkové šetření

Takové reakce těchto respondentů lze vnímat jako **negativní indikaci stavu jejich připravenosti na tato témata nebo neochotu o této skutečnosti sdílet informace v rámci dotazníkového šetření**. Taktéž stojí za zmínku, že **ne všechny respondenti, kteří poskytli odpovědi na dotazník, také reagovali na všechny položené otázky**. Z toho vyplývá, že počet odpovědí na jednotlivé otázky kolísá. S ohledem na tuto skutečnost byly výstupy dotazníku vyhodnocovány zejména z hlediska procentuálního zastoupení veškerých obdržených odpovědí.

Ze všech respondentů, kteří vyplnili zcela nebo částečně dotazník, lze uvést následující souhrnné informace:

- celkem 48 % (29) respondentů uvedlo, že jejich roční obrat přesahuje 40 milionů eur;
- celkem 42 % (26) respondentů uvádí, že mají 250 nebo více zaměstnanců;
- **celkem 36 % (22) respondentů se zařadilo do obou těchto kategorií, což by z hlediska legislativy EU mohlo znamenat, že jsou potenciálně klasifikovány z hlediska CSRD jako „velké podniky“, tj. budou již za finanční rok 2025 podléhat povinnosti nefinančního reportingu (výkaznictví o udržitelnosti).**

Obrázek 15: Obrat a počet zaměstnanců

Zdroj: Dotazníkové šetření

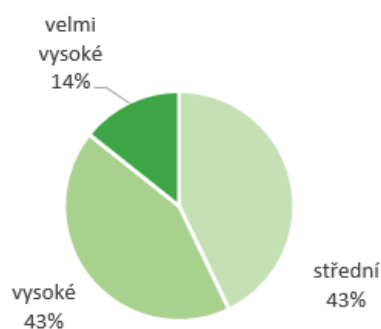
4.5.2 Specifická zjištění: investoři (vlastníci aktiv / správci aktiv)

Celkový počet vlastníků a správců aktiv v soukromé sféře, kteří **aktivně reagovali částečným či úplným vyplněním dotazníku, činí 7 subjektů, což představuje 11 % ze všech respondentů.**

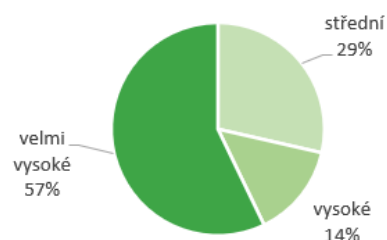
Většina respondentů hodnotí **svou vlastní připravenost a dostupnost lidských zdrojů pro úspěšnou dekarbonizaci a zvýšení energetické efektivity své firmy na střední až vysoké úrovni.** Tato skupina rovněž vyjadřuje velmi vysoké ambice v oblasti dekarbonizace a energetické efektivity do roku 2025.

Obrázek 16: Investoři: znalosti a ambice

B.1.1 Máte dostatečné znalosti a lidské zdroje k úspěšné dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti Vaší firmy, včetně dodavatelského řetězce?

B.1.3 Jaké máte ambice v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti do roku 2025?

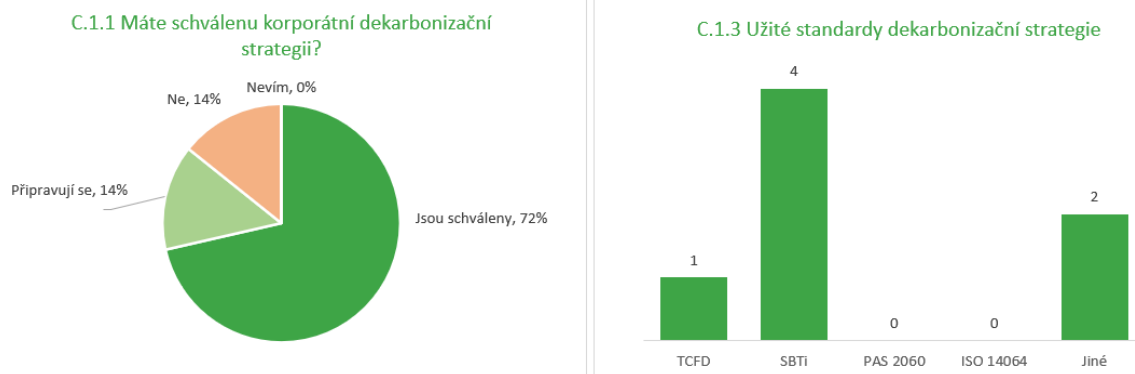
Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až 86 % (6) již schválilo nebo se momentálně nachází v procesu vytváření korporátní dekarbonizační strategie. Je důležité poznamenat, že někteří

z těchto respondentů (celkem 7) již nyní navíc aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy dekarbonizačních strategií:

- TCFD - 1,
- SBTi - 4,
- PAS 2060 - 0,
- ISO 14064 – 0,
- Jiné - 2.

Obrázek 17: Investoři: schválená či připravovaná korporátní dekarbonizační strategie a používané mezinárodní standardy

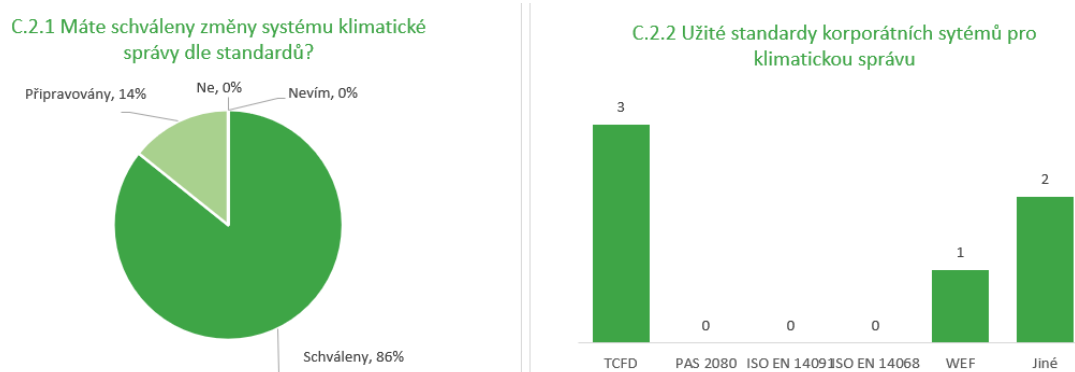

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů **až 100 % (7) již má schválené změny nebo momentálně pracuje na úpravě svého systému klimatické správy v souladu s uznávanými standardy.** Někteří z nich aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy korporátní klimatické správy:

- TCFD - 3,
- PAS 2080 - 0,
- ISO EN 14091 - 0,
- ISO EN 14068 - 0,
- WEF - 1,
- Jiné - 2.

Obrázek 18: Investoři: korporátní správa změny klimatu a používané mezinárodní standardy

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až 100 % (7) již provádí interní reportování své výkonnosti v souladu s některým ze standardů ESG. Je důležité poznamenat, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy nefinančního reportingu:

- GRI - 3,
- CDP - 1,
- SASB - 1,
- NFRD - 1,
- WEF - 1,
- CSRD - 5,
- Jiné - 2.

Obrázek 19: Investoři: korporátní nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

Zdroj: Dotazníkové šetření

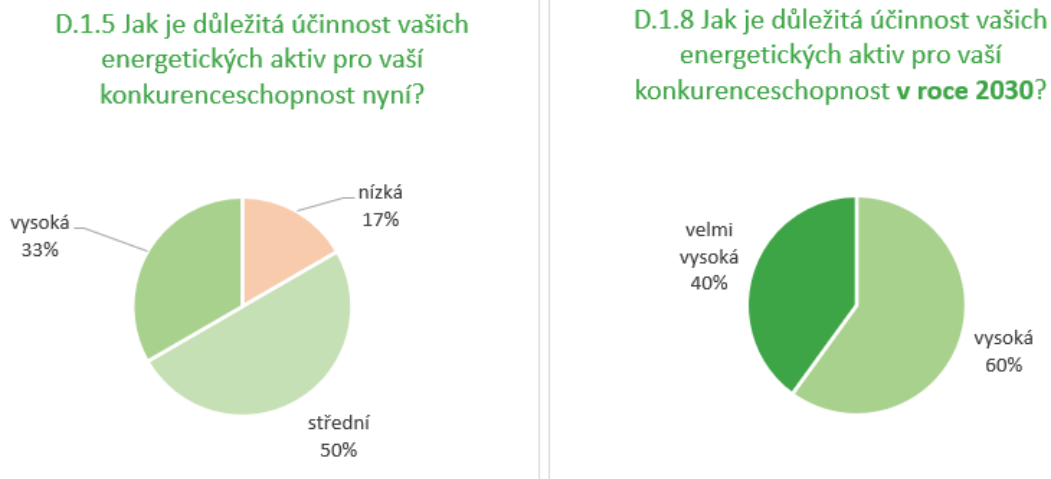
Pokud jde o další klíčové poznatky získané z dotazníkového šetření ve vztahu k **energetické efektivitě a uhlíkové stopě**, je možné shrnout následující:

- 33 % (2) společností je součástí systému EU ETS;
- 20 % (1) společností má zavedený systém pro oceňování uhlíku;
- 67 % (4) společností má vypočítanou svoji uhlíkovou stopu, přičemž všech 67 % (4) se zaměřuje na úroveň celé organizace, konkrétně:
  - 4 společností provádí výpočty v rámci Scope 1 (rámec 1 emisí GHG),
  - 4 v rámci Scope 2 (rámec 2 emisí GHG), a

- 3 v rámci Scope 3 (rámeček 3 emisí GHG).

Většina respondentů vnímá **důležitost energetické efektivity svých aktivit jako střední až vysokou s ohledem na současnou konkurenceschopnost na trhu**. Zároveň si uvědomují, že do roku 2030 tato důležitost výrazně vzroste, a **proto ji hodnotí jako vysokou až velmi vysokou v budoucnosti**.

Obrázek 26: Investoři: důležitost účinnosti energetických aktiv a uhlíkové stopa nyní a v roce 2030

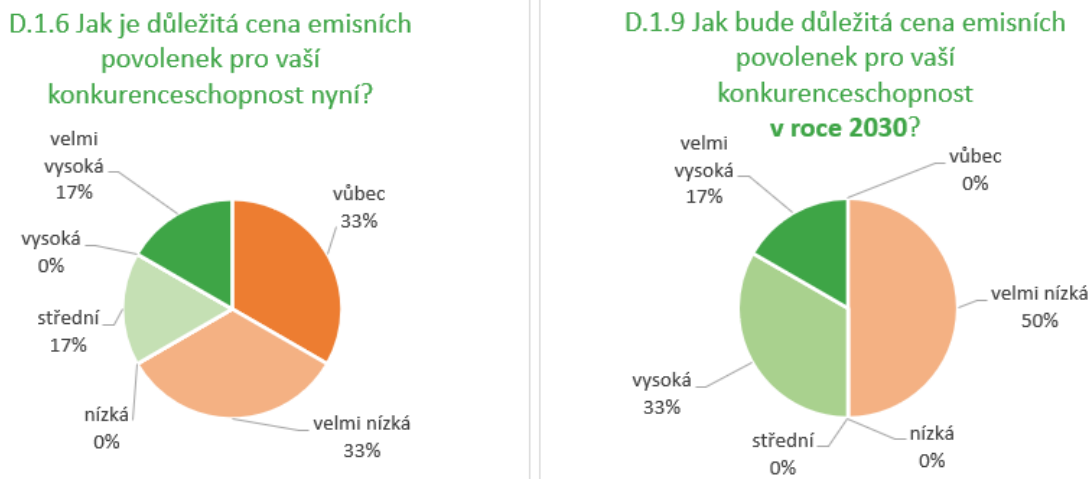
Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud jde o důležitost **vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost** respondentů, klíčové výstupy dotazníkového šetření na toto téma jsou následující:

- 33 % (2) respondentů nepovažuje tuto problematiku za relevantní,
- dalších 17 % (1) respondentů hodnotí tento vliv jako vysoký až velmi vysoký,

Celkově je na trhu patrná **tendence směřující k tomu, že vliv cen emisních povolenek na konkurenceschopnost firem bude v budoucnu stále důležitější**, a respondenti si této skutečnosti postupně stále více uvědomují.

Obrázek 20: Investoři: cena emisních povolenek nyní a v roce 2030

Zdroj: Dotazníkové šetření

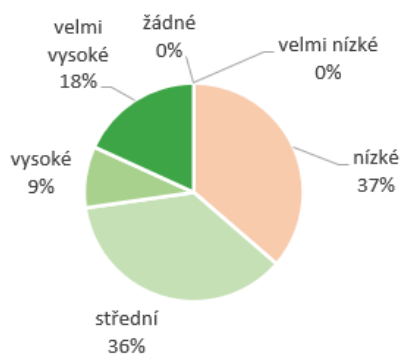
4.5.3 Specifická zjištění: výrobci produktů a dodavatelů materiálů

Celkový počet výrobců produktů a dodavatelů materiálů, kteří **aktivně reagovali částečným či úplným vyplněním dotazníku, činí 14 subjektů, což představuje 22 % ze všech respondentů.**

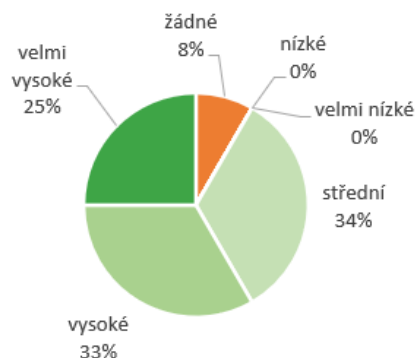
Většina respondentů hodnotí svou vlastní připravenost a dostupnost lidských zdrojů pro úspěšnou dekarbonizaci a zvýšení energetické efektivity své firmy spíše na střední úrovni. Tato skupina rovněž vyjadřuje vysoké ambice v oblasti dekarbonizace a energetické efektivity do roku 2025.

Obrázek 21: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: znalosti a ambice

B.1.1 Máte dostatečné znalosti a lidské zdroje k úspěšné dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti Vaší firmy, včetně dodavatelského řetězce?

B.1.3 Jaké máte ambice v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti do roku 2025?

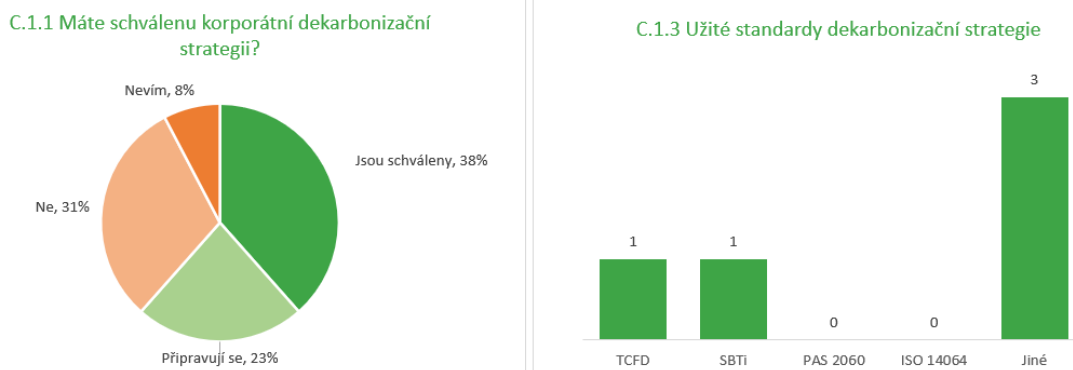

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až 61 % (8) již schválilo nebo se momentálně nachází v procesu vytváření korporátní dekarbonizační strategie. Je důležité poznamenat, že někteří z těchto respondentů již nyní aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy dekarbonizačních strategií:

- TCFD - 1,
- SBTi - 1,
- PAS 2060 - 0,
- ISO 14064 - 0
- Jiné - 3.

Obrázek 22: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: schválená či připravovaná korporátní dekarbonizační strategie a používané mezinárodní standardy

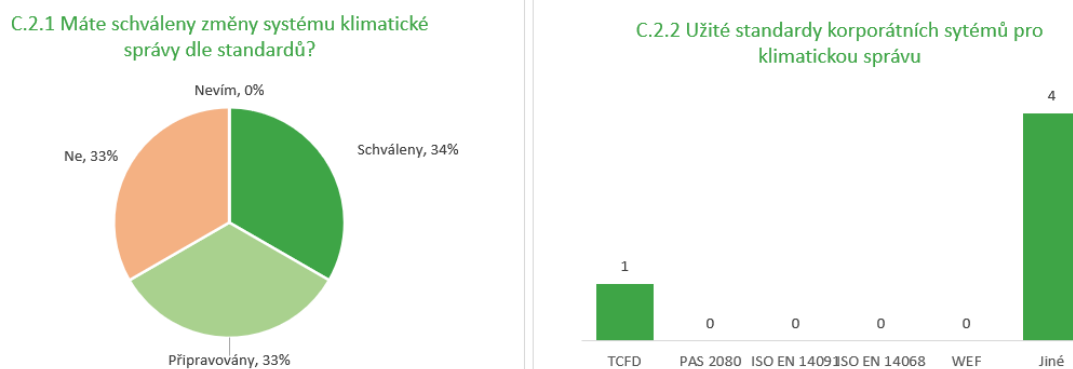

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až 67 % (8) již má schválené změny nebo momentálně pracuje na úpravě svého systému klimatické správy v souladu s uznávanými standardy. Je třeba zdůraznit, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy korporátní klimatické správy:

- TCFD - 1,
- PAS 2080 - 0,
- ISO EN 14091 - 0,
- ISO EN 14068 - 0,
- WEF - 0,
- Jiné - 4.

Obrázek 23: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: korporátní správa změny klimatu a používané mezinárodní standardy

Zdroj: Dotazníkové šetření

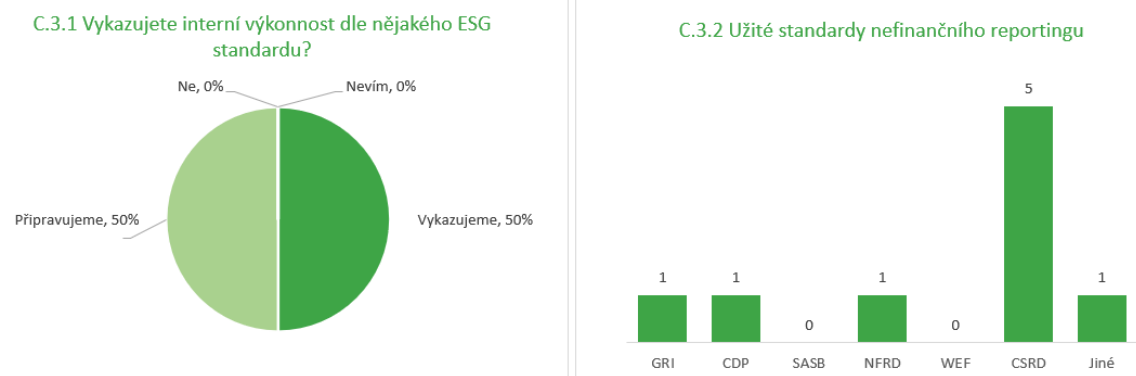
Z celkového počtu respondentů až 100 % (10) již provádí nebo pracuje na přípravě interního reportování své výkonnosti v souladu s některým ze standardů ESG. Je důležité poznamenat, že někteří z těchto respondentů aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy nefinančního reportingu:

- GRI - 1,

- CDP - 1,
- SASB - 0,
- NFRD - 1,
- WEF - 0,
- CSRD - 5,
- Jiné - 1.

Obrázek 24: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: korporátní nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

Zdroj: Dotazníkové šetření

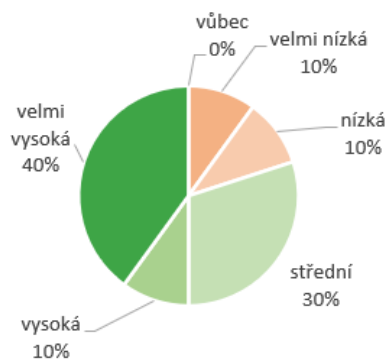
Pokud jde o další klíčové poznatky získané z dotazníkového šetření ve vztahu k **energetické efektivitě a uhlíkové stopě**, je možné shrnout následující:

- 50 % (5) společností je součástí systému EU ETS;
- 50 % (5) společností má zavedený systém pro oceňování uhlíku;
- 64 % (7) společností má vypočítanou svoji uhlíkovou stopu, přičemž 37 % (4) se zaměřuje na úroveň celé organizace a 27 % (3) na úroveň jednoho nebo více výrobků. Konkrétně:
  - 6 společností provádí výpočty v rámci Scope 1 (rámec 1 emisí GHG),
  - 5 v rámci Scope 2 (rámec 2 emisí GHG), a
  - 2 v rámci Scope 3 (rámec 3 emisí GHG).

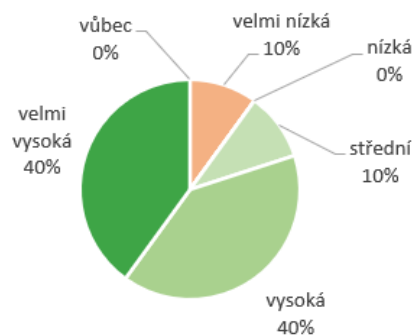
Většina společností vnímá v současnosti **důležitost energetické efektivity svých aktivit jako spíše vysokou s ohledem na současnou konkurenceschopnost na trhu**. Zároveň si uvědomují, že **do roku 2030 tato důležitost výrazně vzroste**, a proto ji hodnotí jako vysokou až velmi vysokou v budoucnosti.

Obrázek 25: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: důležitost účinnosti energetických aktiv a uhlíková stopa nyní a v roce 2030

D.1.5 Jak je důležitá účinnost vašich energetických aktiv pro vaši konkurenceschopnost nyní?

D.1.8 Jak je důležitá účinnost vašich energetických aktiv pro vaši konkurenceschopnost v roce 2030?

Zdroj: Dotazníkové šetření

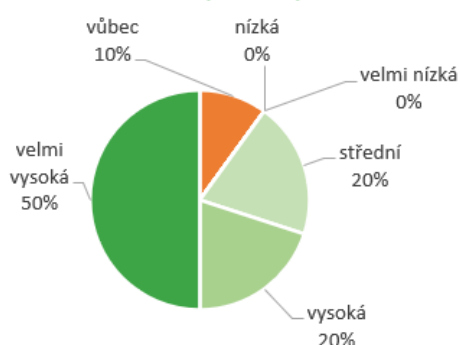
Pokud jde o **důležitost vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost** respondentů, klíčové výstupy dotazníkového šetření na toto téma jsou následující:

- 10 % (1) respondentů nepovažuje tuto problematiku za relevantní; a
- dalších 50 % (5) respondentů hodnotí tento vliv jako vysoký až velmi vysoký.

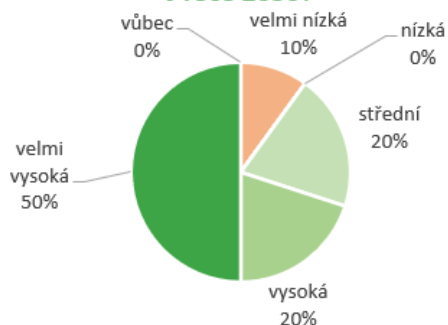
Celkově je na trhu patrná tendence směřující k tomu, že **vliv cen emisních povolenek na konkurenceschopnost firem bude v budoucnu stále důležitější**, a respondenti si tuto skutečnost postupně stále více uvědomují.

Obrázek 26: Výrobci produktů a dodavatelé materiálů: cena emisních povolenek nyní a v roce 2030

D.1.6 Jak je důležitá cena emisních povolenek pro vaši konkurenceschopnost nyní?

D.1.9 Jak bude důležitá cena emisních povolenek pro vaši konkurenceschopnost v roce 2030?

Zdroj: Dotazníkové šetření

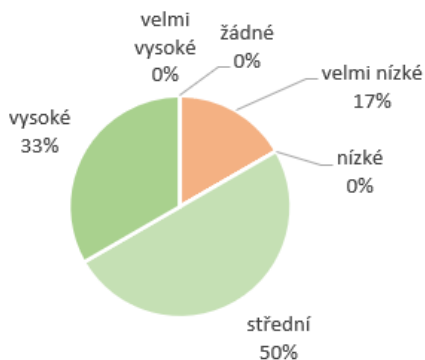
4.5.4 Specifická zjištění: projektanti a architekti

Celkový počet projektantů a architektů, kteří **aktivně reagovali částečným či úplným vyplněným dotazníkem, činí 8 subjektů, což představuje 13 % ze všech respondentů.**

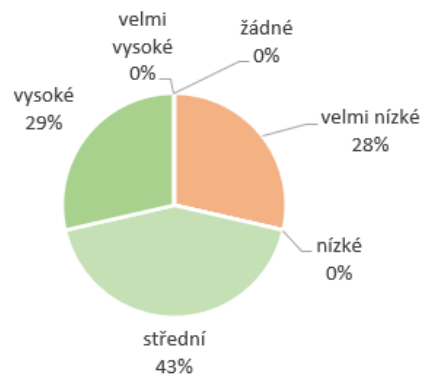
Většina respondentů hodnotí svou vlastní **přípravenost a dostupnost lidských zdrojů pro úspěšnou dekarbonizaci a zvýšení energetické efektivity své firmy na střední až vysoké úrovni.** Tato společenství rovněž vyjadřují **střední až vysoké ambice v oblasti dekarbonizace a energetické efektivity do roku 2025.**

Obrázek 27: Projektanti a architekti: znalosti a ambice

B.1.1 Máte dostatečné znalosti a lidské zdroje k úspěšné dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti Vaší firmy, včetně dodavatelského řetězce?

B.1.3 Jaké máte ambice v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti do roku 2025?

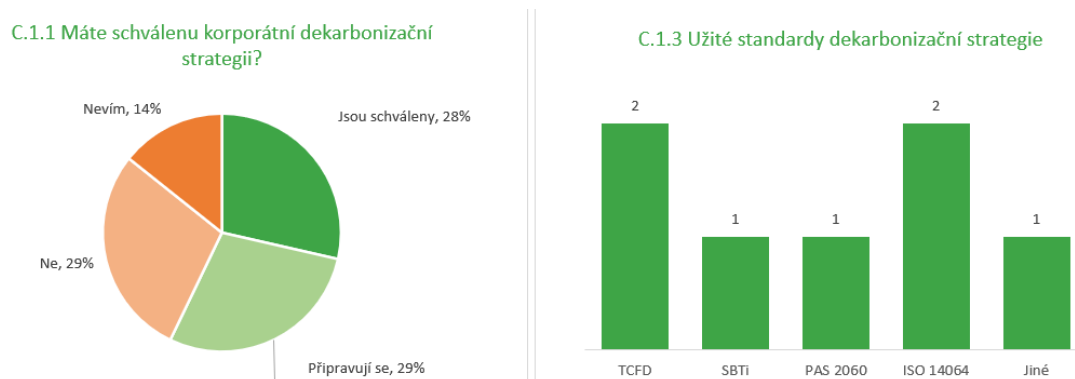

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až **57 % (4) již schválilo nebo se momentálně nachází v procesu vytváření korporátní dekarbonizační strategie.** Je důležité poznamenat, že někteří z těchto respondentů již nyní aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy dekarbonizační strategie:

- TCFD - 2,
- SBTi - 1,
- PAS 2060 - 1,
- ISO 14064 - 2
- Jiné - 1.

Obrázek 28: Projektanti a architekti: schválená či připravovaná korporátní dekarbonizační strategie a používané mezinárodní standardy

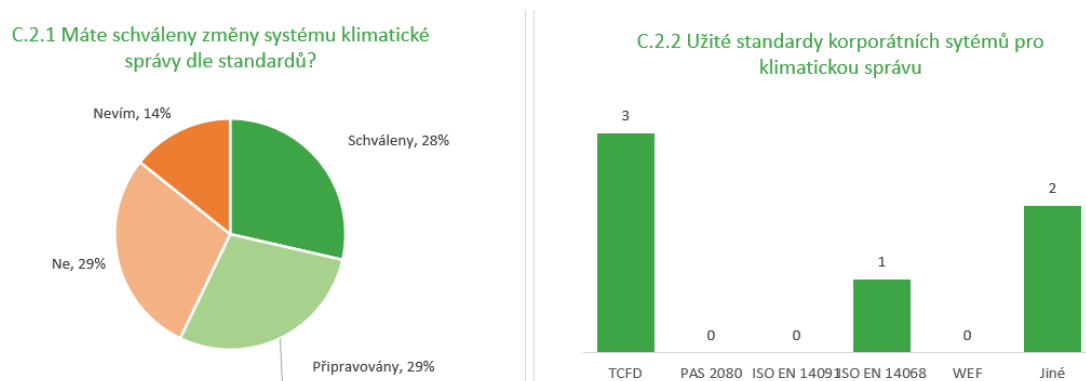

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až **57 % (4)** již má schválené změny nebo momentálně pracuje na úpravě svého systému klimatické správy v souladu s uznávanými standardy. Je třeba zdůraznit, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy korporátní klimatické správy:

- TCFD - 3,
- PAS 2080 - 0,
- ISO EN 14091 - 0,
- ISO EN 14068 - 1,
- WEF - 0,
- Jiné - 2.

Obrázek 29: Projektanti a architekti: korporátní správa změny klimatu a používané mezinárodní standardy

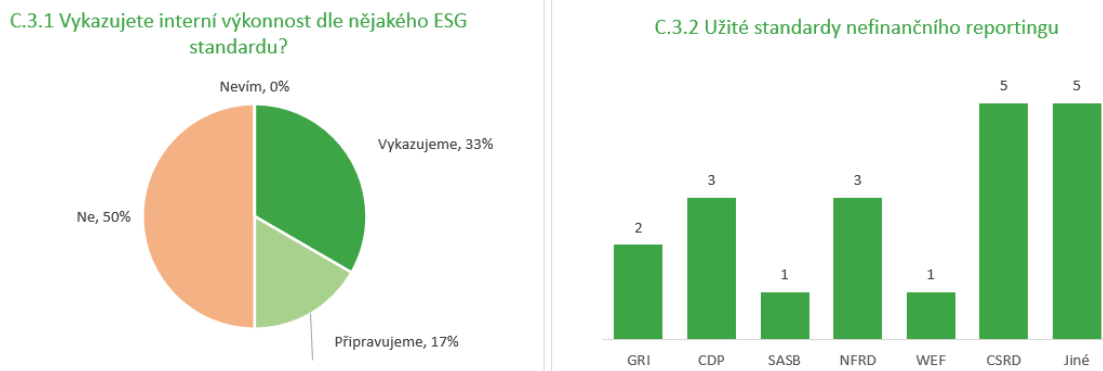
Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až **50 % (3)** již provádí nebo pracuje na přípravě interního reportování své výkonnosti v souladu s některým ze standardů ESG. Je důležité poznamenat, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy nefinančního reportingu:

- GRI - 2,
- CDP - 3,

- SASB - 1,
- NFRD - 3,
- WEF - 1,
- CSRD - 5,
- Jiné - 5.

Obrázek 30: Projektanti a architekti: korporátní nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

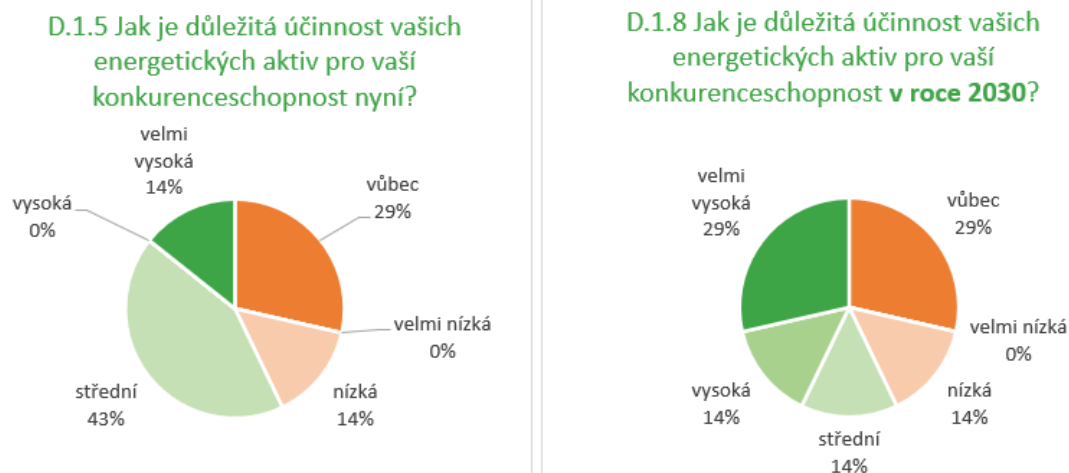
Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud jde o další klíčové poznatky získané z dotazníkového šetření **k energetické efektivitě a uhlíkové stopě**, je možné shrnout následující:

- 14 % (1) společností je součástí systému EU ETS;
- 14 % (1) společností má zavedený systém pro oceňování uhlíku;
- 28 % (2) společností má vypočítanou svoji uhlíkovou stopu, přičemž 14 % (1) se zaměřuje na úroveň celé organizace a 14 % (1) na úroveň jednoho nebo více výrobků. Konkrétně:
  - 1 společnost provádí výpočty v rámci Scope 1 (rámec 1 emisí GHG),
  - 1 v rámci Scope 2 (rámec 2 emisí GHG), a
  - 2 v rámci Scope 3 (rámec 3 emisí GHG).

Většina respondentů vnímá v **současnosti důležitost energetické efektivitě a uhlíkové stopy svých aktivit jako spíše střední s ohledem na současnou konkurenceschopnost na trhu**. Zároveň si uvědomují, že do roku 2030 tato důležitost výrazně vzroste, a proto ji hodnotí jako střední až vysokou v budoucnosti.

Obrázek 31: Projektanti a architekti: důležitost účinnosti energetických aktiv a uhlíková stopa nyní a v roce 2030

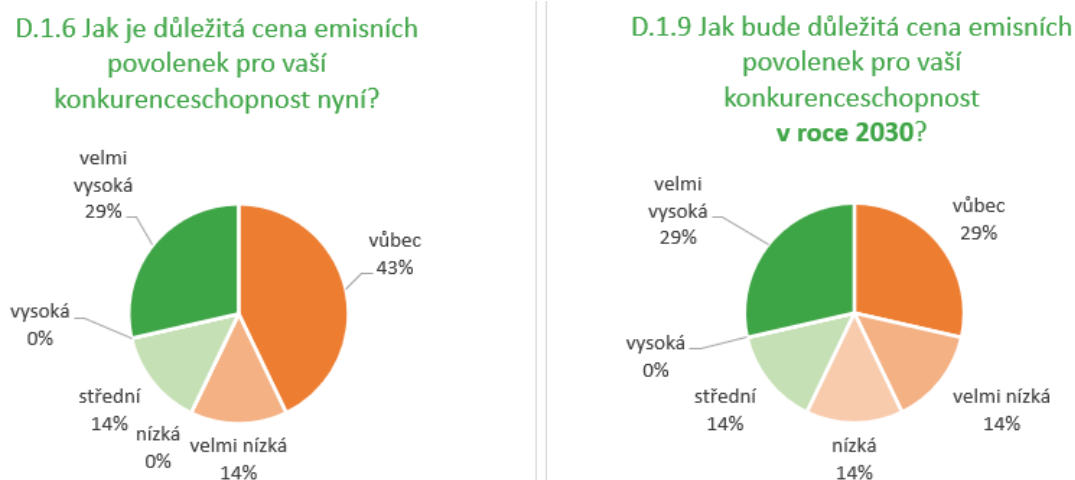
Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud jde o důležitost vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost společnosti, klíčové výstupy dotazníkového šetření na toto téma jsou následující:

- 43 % (3) respondentů nepovažuje tuto problematiku za relevantní,
- dalších 29 % (2) respondentů hodnotí tento vliv jako vysoký až velmi vysoký,

Výchozí situace tedy ukazuje oproti předpokladům poměrně velký vnímaný vliv emisních povolenek na projektanty a architekty. Celkově je na trhu patrná tendence směřující k tomu, že **vliv cen emisních povolenek na konkurenceschopnost těchto respondentů bude v budoucnu stále důležitější**, a společnosti si tuto skutečnost postupně stále více uvědomují. Oproti všem kategoriím respondentů jsou však výrazně nižší, což je pochopitelné, protože emisní povolenky se zatím uplatňovaly zpravidla jen u vybraných výrobních podniků či energetických firem, které projektanty a architekty nezahrnují. **v budoucnu však na systém EU ETS2 (2027 nebo 2028) nepřímo taktéž dopadne.**

Obrázek 32: Projektanti a architekti: cena emisních povolenek nyní a v roce 2030

Zdroj: Dotazníkové šetření

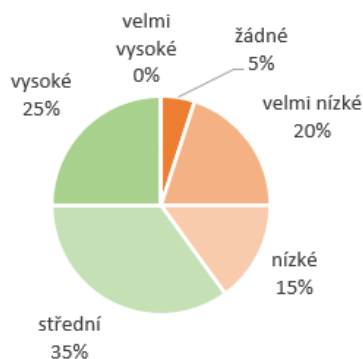
4.5.5 Specifická zjištění: stavební firmy (realizátoři staveb)

Celkový počet realizátorů staveb, kteří aktivně reagovali na dotazník, činí 24 subjektů, což představuje 37 % ze všech respondentů.

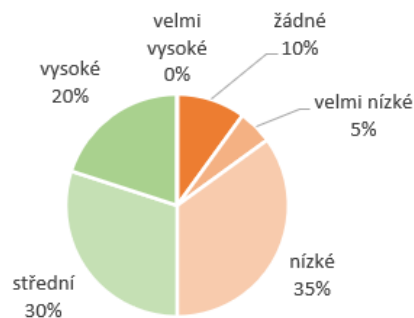
Většina respondentů hodnotí svou vlastní připravenost a dostupnost lidských zdrojů pro úspěšnou dekarbonizaci a zvýšení energetické efektivity své firmy spíše na střední úrovni. Tato společnost rovněž vyjadřují nízké až střední ambice v oblasti dekarbonizace a energetické efektivity do roku 2025. Z tohoto důvodu lze tvrdit, že stavební společnosti, které se této problematice začnou věnovat důkladněji jako první, budou mít určitou konkurenční výhodu a komerční náskok v porovnání s ostatními.

Obrázek 33: Stavební firmy: znalosti a ambice

B.1.1 Máte dostatečné znalosti a lidské zdroje k úspěšné dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti Vaší firmy, včetně dodavatelského řetězce?

B.1.3 Jaké máte ambice v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti do roku 2025?

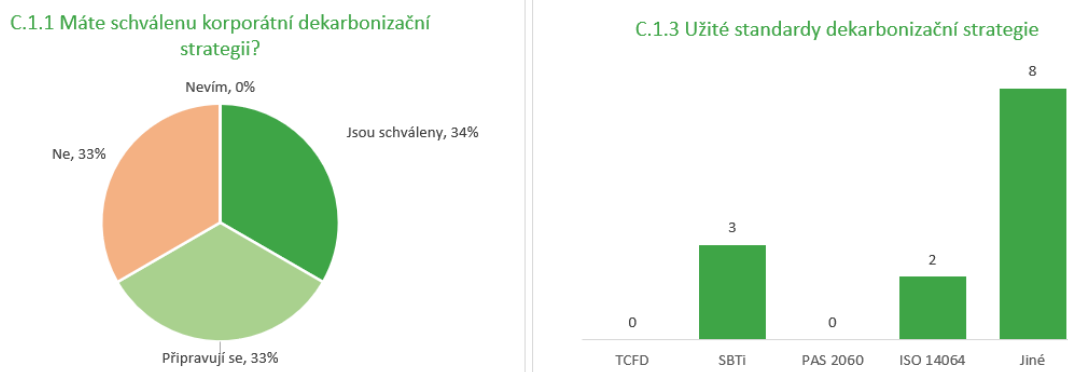

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až 66 % (12) již schválilo nebo se momentálně nachází v procesu vytváření korporátní dekarbonizační strategie. Je důležité poznamenat, že některé z těchto společností již nyní aktivně využívají známé a široce uznávané standardy mezinárodní dekarbonizační strategie. Oproti jiným kategoriím respondentů je však velký počet, který vyplnil políčko „Jiné“, což vyvolává otázky, o jaké standardy vlastně jde. Po očištění výsledků o tyto odpovědi („Jiné“) nejsou výsledky používání mezinárodních standardů zdaleka tak přesvědčivé (5 z 24 respondentů, tj. 21 %):

- TCFD - 0,
- SBTi - 3,
- PAS 2060 - 0,
- ISO 14064 - 2
- Jiné - 8.

Obrázek 34: Stavební firmy: schválená či připravovaná korporátní dekarbonizační strategie a používané mezinárodní standardy

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až **55 % (11)** již má schválené změny nebo momentálně pracuje na úpravě svého systému klimatické správy v souladu s uznávanými standardy. Je třeba zdůraznit, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy korporátní klimatické správy. Oproti jiným kategoriím respondentů jde však vesměs o ty, kteří vyplnili políčko „Jiné“, což vyvolává otázky, o jaké standardy vlastně jde. Po očištění výsledků o tyto odpovědi („Jiné“) nejsou tyto výsledky vůbec přesvědčivé (0 z 24 respondentů, tj. 0 %):

- TCFD - 0,
- PAS 2080 - 0,
- ISO EN 14091 - 0,
- ISO EN 14068 - 0,
- WEF - 0,
- Jiné - 9.

Obrázek 35: Stavební firmy: korporátní správa změny klimatu a používané mezinárodní standardy

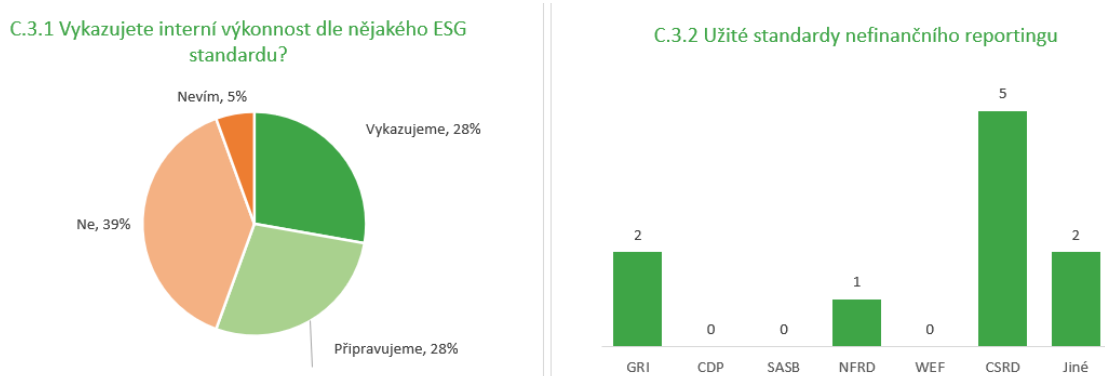
Zdroj: Dotazníkové šetření

Z celkového počtu respondentů až **56 % (10)** již provádí nebo pracuje na přípravě interního reportování své výkonnosti v souladu s některým ze standardů ESG. Je důležité poznamenat, že některé z těchto společností aktivně využívají známé a široce uznávané mezinárodní standardy nefinančního reportingu:

- GRI - 2,
- CDP - 0,
- SASB - 0,
- NFRD - 1,
- WEF - 0,
- CSRD - 5,
- Jiné - 2.

Obrázek 36: Stavební firmy: korporátní nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud jde o další klíčové poznatky získané z dotazníkového šetření **k energetické efektivitě a uhlíkové stopě**, je možné shrnout následující:

- 0 % (0) společností je součástí systému EU ETS;
- 5 % (1) společností má zavedený systém pro oceňování uhlíku;
- 47 % (9) společností má vypočítanou svoji uhlíkovou stopu, přičemž 37 % (10) se zaměřuje na úroveň celé organizace a 10 % (2) na úroveň jednoho nebo více výrobků.

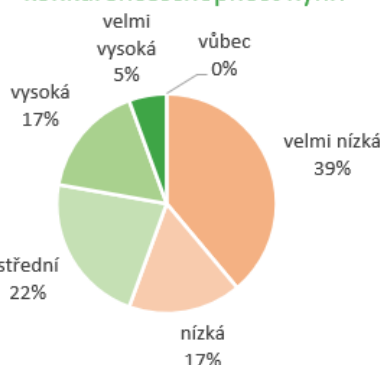
Konkrétně:

- 9 společností provádí výpočty v rámci Scope 1 (rámec 1 emisí GHG),
- 8 v rámci Scope 2 (rámec 2 emisí GHG), a
- 5 v rámci Scope 3 (rámec 3 emisí GHG).

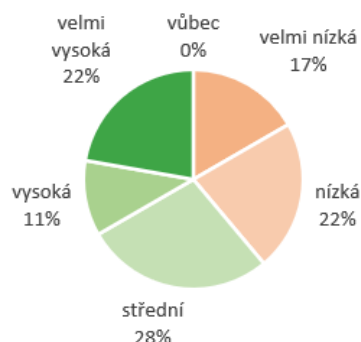
Většina společností překvapivě vnímá **důležitost energetické efektivity** svých aktivit jako **spíše nízkou s ohledem na současnou konkurenceschopnost na trhu**. Zároveň si uvědomují, že do roku 2030 **tato důležitost výrazně vzroste**, a proto ji hodnotí jako střední až vysokou v budoucnosti. **Přesto však oproti předpokladům 39 % stavebních firem vnímá vliv energetické efektivitě jako nízký nebo velmi nízký a jen 33 % za velmi vysoký či vysoký do roku 2030.**

Obrázek 37: Stavební firmy: důležitost účinnosti energetických aktiv a uhlíková stopa nyní a v roce 2030

D.1.5 Jak je důležitá účinnost vašich energetických aktiv pro vaši konkurenceschopnost nyní?

D.1.8 Jak je důležitá účinnost vašich energetických aktiv pro vaši konkurenceschopnost v roce 2030?

Zdroj: Dotazníkové šetření

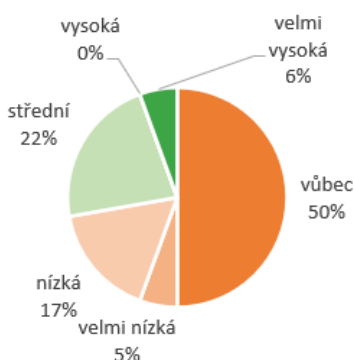
Pokud jde o **důležitost vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost společnosti**, klíčové výstupy dotazníkového šetření na toto téma jsou následující:

- 50 % (9) respondentů nepovažuje tuto problematiku za relevantní,
- dalších 6 % (1) respondentů hodnotí tento vliv jako vysoký až velmi vysoký,

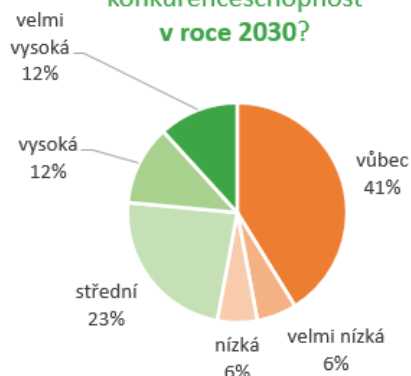
Výchozí situace tedy ukazuje nízký stav vlivu emisních povolenek na stavební firmy. Celkově je však na trhu patrná tendence směřující k tomu, že **vliv cen emisních povolenek na konkurenceschopnost firem bude v budoucnu stále důležitější**, a společnosti si tuto skutečnost postupně stále více uvědomují.

Obrázek 38: Stavební firmy: cena emisních povolenek nyní a v roce 2030

D.1.6 Jak je důležitá cena emisních povolenek pro vaši konkurenceschopnost nyní?

D.1.9 Jak bude důležitá cena emisních povolenek pro vaši konkurenceschopnost v roce 2030?

Zdroj: Dotazníkové šetření

4.6 Klíčové závěry

Výsledky dotazníkového šetření, které se zaměřilo na aktuální stav povědomí a připravenosti českých stavebních podniků v oblasti dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti, poskytují několik klíčových zjištění:

- (1) **Jen menšina z osloveného trhu (64 z 179 potenciálních respondentů), tj. 36 % projevuje o téma aktivní zájem.** Toto číslo je poměrně nízké s ohledem na rostoucí cenu uhlíku a potřebu tyto záležitosti systematicky řešit. Většina oslovených společností se rozhodla neposlat odpovědi na dotazník, což **zanechává neúplný a nedostatečně jednoznačný obraz o postoji stavebního sektoru k těmto otázkám. Nejmenší zájem projeví projektanti a architekti následované veřejnými investory.**
- (2) Lze jednoznačně konstatovat, že většina firem, které se rozhodly **aktivně reagovat na dotazník, vykazuje určitou míru povědomí o této problematice.** Způsob, délka vyplňování dotazníků a některé zpětné vazby při vyplňování však ukazují, že byli respondenti některými otázkami zaskočeni.
- (3) **Jen menší část z těchto respondentů, tj. těch, kteří dotazník zcela nebo částečně vyplnili, již implementovali nebo se aktivně připravují na zavedení korporátních standardů a procesů, které jsou klíčové pro řešení otázek dekarbonizace a energetické účinnosti.** Většina z nich jsou však firmy se zahraničním kapitálem, kde jsou tyto aktivity podporovány na koncernovém základě. Toto naznačuje nedostatek pochopení vznesených otázek u velké části respondentů s českým kapitálem.
- (4) **Celkový trend naznačuje, že povědomí a znalosti v této oblasti postupně rostou,** a více než polovina společností očekává, že tato problematika bude mít v budoucnosti stále větší význam.
- (5) **Z hlediska znalostí a ambicí ve vztahu k dekarbonizaci a energetické účinnosti je největší jistota ohledně znalostí (nikdo z nich nevyjádřil nízkou či velmi nízkou znalost) a největší ambice na straně investorů (nikdo z nich nevyjádřil nízkou či velmi nízkou ambici).** Nejnížší jistotu ohledně znalostí vykazaly stavební firmy (40 % jich odpovědělo, že mají nízké nebo velmi nízké znalosti) následované výrobci produktů a dodavateli materiálů (37 % jich odpovědělo, že mají nízké nebo velmi nízké znalosti). Nejmenší ambice v oblasti energetické účinnosti a dekarbonizace projevily stavební firmy, kdy jich 50 % odpovědělo, že nemají žádné, velmi nízké nebo nízké ambice. Druhou skupinou s nejnižšími ambicemi byli projektanti s 28 % těch, kteří odpovědělo, že nemají žádné, velmi nízké nebo nízké ambice; oproti tomu 0 % investorů a jen 8 % výrobců produktů a dodavatelů materiálů se vyjádřilo takto záporně.
- (6) **Z hlediska schválené či připravované korporátní dekarbonizační strategie a používané mezinárodní standardy je největší počet firem se schválenou či připravovanou korporátní dekarbonizační strategií v segmentu investorů (86 %) následovaném segmentem stavebních firem (66 %), výrobců produktů a stavebních materiálů (61 %) a projektanty a architektky (57 %).** Co se týče mezinárodních standardů dekarbonizace, 5 ze 7 investorů má přijatou korporátní dekarbonizační strategii dle nejvýznamnějších globálních standardů (TCFD, SBTi, PAS 2060, ISO 14064) a 2 zaškrtnli kolonku „Jiné“, tj. všichni investoři, kteří vyplnili zcela nebo částečně dotazník, si už

stanovili dekarbonizační cíle dle respektovaných mezinárodních metodik. U dalších kategorií respondentů jsou tyto poměry podstatně menší:

- 5 ze 14 u výrobců produktů a dodavatelů materiálů s tím, že pouze 2 mají dekarbonizační strategie dle nejvýznamnějších globálních standardů (TCFD, SBTi, PAS 2060, ISO 14064) a 3 zaškrtnli kolonku „Jiné“;
- 7 z 8 projektantů s tím, že 6 má dekarbonizační strategie dle nejvýznamnějších globálních standardů (TCFD, SBTi, PAS 2060, ISO 14064) a 3 zaškrtnli kolonku „Jiné“;
- 13 z 24 stavebních firem s tím, že 5 má dekarbonizační strategie dle nejvýznamnějších globálních standardů (TCFD, SBTi, PAS 2060, ISO 14064) a 8 zaškrtnlo kolonku „Jiné“.

- (7) Z hlediska korporátní **správy změny klimatu a používaných mezinárodních standardů je největší počet firem se schváleným či připravovaným systémem klimatické správy opět u investorů (86 %) následovanými výrobcí produktů a dodavateli materiálů (67 %)**, projektanty a architekty (57 %) a stavebními firmami (55 %); u výrobců produktů a dodavatelů materiálů a stavebních firem je však minimum těch, kteří ho mají již zaveden. Navíc u stavebních firem není žádná, která by uvedla, že ho hodlá implementovat podle nejvýznamnějších globálních standardů (TCFD, PAS 2080, ISO EN 14091, ISO EN 14068, WEF). Nejlépe v tomto aspektu opět uspěli investoři (celkem 4: 3 TCFD a jednou WEF).
- (8) Z hlediska **nefinančního reportingu (výkaznictví o udržitelnosti) je největší počet firem se schváleným či připravovaným systémem klimatické správy opět u investorů a výrobců produktů a dodavatelů materiálů (100 %)** následovanými projektanty a architekty (50 %) a stavebními firmami (56 %) ; u projektantů a architektů je velká anomálie v tom, že ti s nefinančním reportingem jsou také velkými globálními inženýrskými společnostmi, které vykazují soulad hned s několika globálními standardy nefinančního reportingu. U stavebních firem je také zajímavá skutečnost, že jen 2 firmy uvedly používání GRI a 1 NFRD. Zbýlých 5 uvedlo CSRD, což znamená, že nefinanční reportingu bude v praxi teprve řešit.
- (9) Z hlediska **důležitosti účinnosti energetických aktiv a uhlíkové stopy nyní a v roce 2030 opět „táhne trh“ segment investorů. Již nyní je střední a vyšší důležitost tohoto aspektu u 88 % investorů, oproti 80 % výrobců produktů a materiálů, 57 % projektantů a architektů a 44 % stavebních firem.** Co se týče výhledu do roku 2030 pak 100 % investorů prohlásilo tento aspekt z hlediska důležitosti za velmi vysoký či vysoký, a to oproti 80 % v segmentu výrobců produktů a materiálů, 61 % v segmentu stavebních firem a 57 % v segmentu projektantů a architektů.
- (10) Z hlediska **důležitosti vlivu cen emisních povolenek na konkurenceschopnost společnosti je jednoznačně nejvíce postiženým segmentem výrobcí produktů a materiálů, kteří již nyní indikují vysokou nebo velmi vysokou důležitost v 70 % respondentů, která má navíc do roku 2030 narůst na 90 %.** Ve stejných aspektech pak následují projektanti a architekti s hodnotami 43 % (nyní) a 43 % (2030), investoři 34 % (nyní) a 50 % (2030) a stavební firmy 22 % (nyní) a 47 % (2030).

Závěrem lze konstatovat, že pokud se zaměříme na analýzu jednotlivých kategorií typů podniků v rámci stavebního sektoru, zejména z pohledu typu podniku, je třeba zdůraznit, že **velikost vzorku byla v tomto vstupním dotazníkovém šetření příliš malá na to, aby se daly učinit jednoznačné a spolehlivé závěry o různých skupinách v tomto sektoru.** Nicméně je zřejmé, že **většina firem ve stavebním sektoru teprve začíná projevovat zájem o tato témata,** případně nemají dostatečné povědomí, znalosti či dovednosti v otázkách, které jsou předmětem této Studie.

V některých případech nemají zcela zájem o tuto problematiku, protože **ji v tuto chvíli zřejmě nepovažují do budoucna za důležitou, což je v kontextu budoucí rostoucí ceny uhlíku popsáné v obecné části této Studie znepokojivé.** Tento závěr je navíc podpořen i indikovaným **jednoznačným lídrovstvím procesu dekarbonizace a energetické účinnosti na straně investorů.** Ti jsou však na vrcholu dodavatelského řetězce, tj. **oni „dávají práci“ předcházejícím článkům hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku.**

Tato zjištění ještě více podtrhují význam a praktickou užitečnost tohoto Projektu a potřeby najít vhodné prostředky spolupráce a průběžné komunikace napříč hodnotovým řetězcem ve stavebnictví v Česku. Náklady vyšších cen uhlíku se budou v tomto řetězci do budoucna ještě více řetězit, což bude zejména pro stavební firmy a výrobce produktů a materiálů mimořádnou výzvou.

II. ČÁST 1.B: SEKTOROVÁ RIZIKA A PŘÍLEŽI- TOSTI A MOŽNOSTI JE- JICH SNÍŽENÍ, RESPEK- TIVE VYUŽITÍ

Analýza sektorových rizik a strategie snížení rizik souvisejících se změnou klimatu pro oblast mitigace (risk analysis a risk mitigation).

Analýza sektorových příležitostí souvisejících se změnou klimatu pro oblast mitigace a strategie jejich využití.

5 TECHNICKÝ RÁMEC PRO DEKARBONIZACI A ENERGETICKOU ÚČINNOST

5.1 Mezinárodní standardy

5.1.1 GHG Protokol

GHG Protokol: Standard GHG protokolu pro korporátní účetnictví a vykazování (angl. The Greenhouse Gas Protocol: GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard) je celosvětově uznávaný a nejrozšířenější standard pro měření a reporting uhlíkové stopy vypracovaný Světovou podnikatelskou radou pro udržitelný rozvoj (angl. World Business Council for Sustainable Development, WBCSD) a Institutem světových zdrojů (World Resources Institute, WRI) ve verzi z března 2004¹⁷¹ („GHG Protokol“). GHG Protokol poskytuje společnostem průvodce krok za krokem, který mohou používat při vyčíslení a vykazování svých GHG emisí, tzv. inventářů GHG emisí. Na základě GHG Protokolu byly vydány i další speciální standardy, konkrétně:

Cílem GHG Protokolu je zejména:

- pomáhat korporacím připravit inventáře GHG, které představují pravdivé a věrné popisy jejich emisí vypracované pomocí standardizovaných přístupů a zásad;
- zjednodušit a snížit náklady na sestavování inventáře GHG;
- poskytovat podnikům informace, které lze použít k vytvoření účinné strategie řízení a snižování emisí GHG; a
- zvýšit konzistentnost a transparentnost v účtování a vykazování GHG mezi různými korporacemi a GHG programy.

GHG Protokol byl vypracován především z pohledu podniku (tj. organizace působícím na trhu výrobků, zboží či služeb) připravující inventář GHG¹⁷². Může se však stejně použít i pro jiné typy organizací s provozem, v němž vznikají emise GHG, např. nevládní organizace, vládní agentury a univerzity¹⁷³. Využití může najít také u tvůrců politik a programů¹⁷⁴ snižo-

---

¹⁷¹ Vznikl na popud Iniciativy GHG Protokolu z roku 1998 a vedl k prvnímu vydání GHG Protokolu v září 2001. Iniciativa GHG Protokolu obsahuje i tzv. Standard GHG protokolu k vyčíslení GHG na projektech (angl. Protocol Project Quantification Standard), který představuje samostatný, ale s GHG Protokolem vzájemně provázaný standardy. Více, viz <https://ghg-protocol.org/corporate-standard>.

¹⁷² Kvalitní inventář GHG může sloužit mnoha obchodním cílům, včetně řízení rizik GHG a identifikace příležitostí ke snížení; zveřejňování GHG výkazů a účasti v dobrovolných programech GHG (např. dekarbonizační plány a strategie); plnění zákonných povinností vztahujících se k vykazování; účasti na trzích s GHG; získání reputačního či jiného uznání za úsilí v oblasti dekarbonizace.

¹⁷³ Nemělo by se ho však používat ke kvantifikaci snížení souvisejících s projekty na zmírňování emisí GHG jako kompenzace (započtení) nebo kredity, k čemuž slouží výše uvedený Standard GHG protokolu k vyčíslení GHG na projektech.

¹⁷⁴ GHG Protokol je z hlediska politik i programů neutrální.

vání GHG, které mohou použít příslušné části tohoto standardu jako základ pro své vlastní požadavky na účetnictví a vykazování, k čemuž došlo i v rámci výše zmíněných ESRS¹⁷⁵. Je kompatibilní s většinou stávajících programů pro emise GHG a jejich vlastními požadavky na účetnictví a vykazování¹⁷⁶.

GHG Protokol je v současné době dále doplněn o tyto specifické standardy¹⁷⁷:

- Globální protokol pro inventáře GHG na úrovni komunit (angl. Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Inventories), jinak také odkazovaný jako GHG Protokol pro města (angl. GHG Protocol for Cities);
- Standard pro mitigační cíle GHG Protokolu (angl. GHG Protocol Mitigation Goal Standard);
- Účetnický a výkaznický standard pro korporátní hodnotový řetězec (Rámec 3) (angl. Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard);
- Standard GHG Protokolu na politiky a akce (angl. GHG Protocol Policy and Action Standard);
- Standard pro vyčíslení a výkaznictví v celoživotním cyklu výrobků (angl. Product Life Cycle Accounting and Reporting Standard); a
- GHG Protokol pro projektové účetnictví (angl. GHG Protocol for Project Accounting).

Přístupy a postupu pro využívání standardů v rámci Iniciativy GHG Protokolu jsou dále rozpracovány v těchto specifických technických pokynech¹⁷⁸:

- Technické pokyny k Rámci 2 (angl. Scope 2 Guidance);
- Technické pokyny k vyčíslení Rámce 3 (angl. Scope 3 Calculation Guidance);
- Technické pokyny k zemědělství (angl. Agriculture Guidance);
- Odhadování a vykazování zamezených emisí (angl. Estimating and Reporting Avoided Emissions);
- Světový účetnický a výkaznický standard pro finanční průmysl (angl. The Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry);
- Protokol pro veřejný sektor (angl. Public Sector Protocol);

---

¹⁷⁵ Více, viz oddíl 3.2.5 výše. Je také mimo jiné plně kompatibilní se EU ETS, viz oddíl 5.4.3 níže.

¹⁷⁶ GHG Protokol nezahrnuje povinnost vykazovat příslušné inventáře GHG at' již vůči WBCSD či WRI jako jeho autory. Neobsahuje také pravidla, jak výstupy používání GHG Protokolu ověřovat (verifikovat).

¹⁷⁷ Více, viz <https://ghgprotocol.org/standards>.

¹⁷⁸ Existují však další skupiny a organizace, které vyvíjejí vlastní pokyny na podporu standardů GHG Protokolu pod značkou „Built on GHG Protocol“. Více, viz <https://ghgprotocol.org/guidance-built-ghg-protocol>. Z nich je pro sektor stavebnictví relevantní zejména Protokol měření CO₂e ve stavebnictví (angl. Construction CO₂e Measurement Protocol) vydaný Evropskou sítí stavebních společností pro výzkum a rozvoj (European Network of Construction Companies for Research and Development, ENCORD), viz https://ghgprotocol.org/sites/default/files/2023-03/ENCORD-Construction-CO2-Measurement-Protocol-Lo-Res_FINAL_0.pdf, Pravidla pro výrobní kategorie cementu (angl. Product Category Rules (PCR) for Concrete) vydaných Washingtonskou univerzitou, Fakultou zastavěných prostředí (University of Washington, College of Built Environments), viz https://ghgprotocol.org/sites/default/files/2023-03/PCR-Concrete-Version-1.0-2012-11-30_0.pdf, a Sektorový doplněk pro měření a účtování uloženého uhlíku v zastavěném prostředí (angl. Sector Supplement for Measuring and Accounting for Embodied Emissions in the Built Environment) vypracovaného Brightworks Sustainability & WAP Sustainability, viz https://ghgprotocol.org/sites/default/files/2023-03/wri-embodied-emissions-sector-supplement-2022_1.pdf.

- Potenciální emise ze zásob fosilních paliv (angl. Potential Emissions from Fossil Fuel Reserves);
- Technické pokyny k pozemkovému sektoru a odstraňování (angl. Land Sector and Removals Guidance); a
- Doplnkové technické pokyny GPC¹⁷⁹ pro lesy a stromy (angl. GPC Supplemental Guidance for Forests and Trees).

GHG Protokol je doplněn o Technické pokyny (angl. guidance) a také o řadu **meziodvětvových a sektorově specifických výpočetních nástrojů** k vyčíslení GHG emisí. Tyto nástroje poskytují podrobné pokyny a elektronické pracovní listy, které uživatelům pomáhají vypočítat emise GHG z konkrétních zdrojů nebo odvětví¹⁸⁰.

Žádný z výše uvedených dokumentů GHG Protokolu není v současné době oficiálně přeložen do českého jazyka; existující jen dílčí (neoficiální překlady).

5.1.2 TCFD

5.1.3.1 Vznik TCFD a její metodiky

Za účelem identifikace informací, které investoři, věřitelé a pojistitelé potřebují k vhodnému posouzení a ocenění rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, zřídila Rada pro finanční stabilitu G20 speciální Pracovní skupinu pro zveřejňování finančních informací souvisejících se změnou klimatu (TCFD)¹⁸¹. TCFD byla po COP26 v Paříži na konci roku 2015 požádána, aby vypracovala dobrovolné, konzistentní finanční informace týkající se klimatu, které by byly užitečné pro investory, věřitele a upisovatele pojištění **pro pochopení významných rizik spojených se změnou klimatu**. Při své práci vychází TCFD z odborných znalostí svých členů, zapojení zúčastněných stran a dalších dostupných veřejných informací týkajících se klimatu, aby vytvořila jednotný a přístupný rámec pro zveřejňování finančních informací týkajících se klimatu.

TCFD v červnu 2017 vypracovala jedenáct široce přijatelných doporučení týkající se zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem¹⁸² („Doporučení TCFD“), která jsou použitelná pro organizace napříč odvětvími, jurisdikcemi, soukromým, ale v zásadě i veřejným sektorem, neboť tato doporučení jsou:

- přijatelná pro všechny organizace;
- vhodná k zahrnutí do finančních výkazů;

¹⁷⁹ Zkratka pro Globální protokol pro inventáře GHG na úrovni komunit (angl. Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Inventories).

¹⁸⁰ Více, viz <https://ghgprotocol.org/calculation-tools-and-guidance>.

¹⁸¹ TCFD představuje pracovní skupinu o 32 členech, kteří byli vybráni Radou pro finanční stabilitu G20 a pocházejí z různých organizací, včetně velkých bank, pojišťoven, správců aktiv, penzijních fondů, velkých nefinančních společností, účetních a poradenských firem a ratingových agentur. Jejím členem je mimo jiné Jon Williams z PwC.

¹⁸² Viz <https://www.fsb-tcfid.org/recommendations/>.

- navržena tak, aby získávala informace o finančních dopadech, které jsou užitečné pro rozhodování a jsou zaměřeny na budoucnost; a
- výrazně zaměřené na rizika a příležitosti související s přechodem na nízkouhlíkové hospodářství.

Důležité je, že Doporučení TCFD se vztahují na organizace finančního sektoru, včetně bank, pojišťoven, správců a vlastníků aktiv, neboť velcí vlastníci a správci aktiv stojí na vrcholu investičního řetězce, a proto hrají důležitou roli při ovlivňování organizací, do nichž investují, aby poskytovaly lepší finanční informace týkající se klimatu.

Při vypracovávání a dokončování Doporučení TCFD vyhledávala TCFD v průběhu celého procesu konstruktivní zpětnou vazbu. Nejprve v dubnu 2016 TCFD požádala veřejnost o připomínky k rozsahu a hlavním cílům své práce. Zatímco TCFD vypracovávala svá doporučení pro zveřejňování informací, pokračovala v získávání zpětné vazby prostřednictvím stovek rozhovorů, setkání a dalších kontaktních míst v odvětví. v prosinci 2016 pak TCFD vydala návrh doporučení a požádala veřejnost o připomínky k doporučením i k některým klíčovým otázkám, přičemž obdržela více než 300 odpovědí. **Závěrečná zpráva s názvem Doporučení TCFD, kterou TCFD vydala v červnu 2017, pak odráží zpětnou vazbu od průmyslu a další veřejnosti, která byla obdržena v průběhu vytváření dokumentu.**

Obrázek 39: Nejdůležitější zprávy TCFD

Zdroj: TCFD, <https://www.fsb-tcfid.org/publications/>

5.1.3.2 Zveřejňování informací v běžných finančních dokumentech

TCFD doporučuje, aby sestavovatelé finančních informací týkajících se klimatu poskytovali tyto informace ve svých běžných (tj. veřejných) ročních finančních výkazech. Ve většině jurisdikcí G20 mají společnosti s veřejným dluhem nebo vlastním kapitálem zákonnou povinnost zveřejňovat podstatné informace ve svých finančních výkazech, včetně podstatných informací týkajících se klimatu. Otázky související s klimatem jsou nebo by mohly být pro mnoho organizací významné, a **Doporučení TCFD by měla být pro organizace užitečná tak, aby mohly účinněji plnit stávající informační povinnosti.**

Kromě toho by zveřejňování informací ve finančních výkazech mělo podpořit zapojení akcionářů a širší využívání finančních informací týkajících se klimatu, a tím podpořit informovanější chápání rizik a příležitostí souvisejících s klimatem ze strany investorů a dalších osob. Zveřejňování finančních informací týkajících se klimatu v ročních finančních výkazech má navíc pomoci zajistit, aby se tvorba a zveřejňování požadovaných informací řídily vhodnými kontrolními mechanismy. Konkrétněji, TCFD předpokládá, že správní a řídicí (angl. governance) procesy pro tato zveřejnění budou podobné těm, které se používají pro stávající veřejné finanční výkazy, a budou pravděpodobně zahrnovat přezkum finančním ředitelem a případně výborem pro audit.

Důležité je, že organizace by měly zveřejňovat finanční informace v souladu se svými vnitrostátními požadavky na zveřejňování informací. Pokud jsou některé prvky doporučení neslučitelné s vnitrostátními požadavky na zveřejňování finančních zpráv, TCFD doporučuje organizacím, aby tyto prvky zveřejňovaly v jiných oficiálních zprávách společnosti, které jsou vydávány alespoň jednou ročně, široce distribuovány a dostupné investorům a dalším osobám a podléhají interním řídicím procesům, které jsou stejné nebo v podstatě podobné procesům používaným pro finanční výkaznictví.

5.1.3.3 Základní prvky finančních informací týkajících se klimatu

TCFD strukturovala svá doporučení do čtyř tematických oblastí, které představují základní prvky fungování organizací:

- Správy,
- Strategie,
- Řízení rizik a
- Metriky a cíle.

Obrázek 40: Doporučení TCFD 2017

Správa	Strategie	Řízení rizik	Metriky a cíle
Zveřejněte správní systém organizace týkající se rizik a příležitostí souvisejících s klimatem.	Zveřejněte skutečné a potenciální dopady rizik a příležitostí souvisejících s klimatem na podnikání, strategii a finanční plánování organizace, pokud jsou takové informace materiální.	Zveřejněte, jak organizace identifikuje, posuzuje a řídí rizika související s klimatem.	Zveřejněte metriky a cíle používané k posouzení a řízení příslušných rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, pokud jsou takové informace materiální.
<p>Doporučované informace k zveřejnění</p> <p>a) Popište dohled správní rady nad riziky a příležitostmi souvisejícími s klimatem.</p> <p>b) Popište roli managementu při posuzování a řízení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem.</p>	<p>Doporučované informace k zveřejnění</p> <p>a) Popište rizika a příležitosti související s klimatem, které organizace identifikovala v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém výhledu.</p> <p>b) Popište dopad rizik a příležitostí souvisejících s klimatem na podnikání, strategii a finanční plánování organizace.</p> <p>c) Popište odolnost strategie organizace a vezměte v úvahu různé scénáře související s klimatem, včetně scénáře 2°C nebo nižšího.</p>	<p>Doporučované informace k zveřejnění</p> <p>a) Popište procesy organizace pro identifikaci a posouzení rizik souvisejících s klimatem.</p> <p>b) Popište procesy organizace pro řízení rizik souvisejících s klimatem.</p> <p>c) Popište, jak jsou procesy pro identifikaci, posouzení a řízení rizik souvisejících s klimatem integrovány do celkového řízení rizik organizace.</p>	<p>Doporučované informace k zveřejnění</p> <p>a) Zveřejněte metriky používané organizací k posouzení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem v souladu s její strategií a procesem řízení rizik.</p> <p>b) Zveřejněte Scope 1, Scope 2, a případně Scope 3 emise skleníkových plynů (GHG) a související rizika.</p> <p>c) Popište cíle, které organizace používá k řízení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, a výkonnosti ve vztahu k cílům.</p>

Zdroj: TCFD

Čtyři zastřešující doporučení jsou tak rozpracovány do jedenácti konkrétních doporučení, které rozšiřují rámec o informace, které pomohou investorům a dalším osobám pochopit, jak vykazující organizace hodnotí rizika a příležitosti související s klimatem. Kromě toho jsou k dispozici pokyny na podporu všech organizací při vytváření finančních informací souvisejících s klimatem, které jsou v souladu s doporučeními a doporučenými informacemi. Pokyny pomáhají zpracovatelům tím, že poskytují kontext a návrhy pro implementaci doporučených zveřejnění. Pro finanční sektor a některá nefinanční odvětví byly vypracovány doplňující pokyny, které zdůrazňují důležité úvahy specifické pro dané odvětví a poskytují úplnější obraz o potenciálních finančních dopadech souvisejících s klimatem v těchto odvětvích.

5.1.3.4 Scénáře související s klimatem

Jedno z klíčových Doporučení TCFD se zaměřuje na odolnost strategie organizace, přičemž bere v úvahu různé scénáře související s klimatem, včetně scénáře „2 °C nebo méně“. Zveřejnění informací o tom, jak by se strategie organizace mohla změnit, aby řešila potenciální rizika a příležitosti související s klimatem, je klíčovým krokem k lepšímu pochopení potenciálních důsledků změny klimatu pro organizaci.

TCFD uznává, že používání scénářů při posuzování otázek souvisejících s klimatem a jejich potenciálních finančních důsledků je relativně nové a praxe se bude časem vyvíjet. Taková analýza je ale důležitá pro zlepšení zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem, které jsou užitečné pro rozhodování.

5.1.3 Taxonomie

Mezinárodní fóra v oblasti udržitelných financí, zejména Mezinárodní platformy pro udržitelné finance v rámci G20¹⁸³ („IPSF“) se mimo jiné zasazují o zvýšení zavádění přístupů založených na taxonomii a podporu jejich interoperability. IPSF sehrál v tomto ohledu klíčovou roli tím, že provedl hloubkové srovnání, které identifikovalo oblasti společného základu mezi EU Taxonomií na straně jedné a Čínskou taxonomií na straně druhé. IPSF dle předpokladů bude dále pokračovat v tomto úsilí směrem k obohacení tzv. Společné taxonomie (angl. Common Ground Taxonomy) o nové ekonomické sektory a činnosti, pokryje další environmentální cíle a začlení taxonomie jiných jurisdikcí.

5.1.4 Vykazování o udržitelnosti

Udržitelnost je důležitým faktorem konkurenceschopnosti podniků v dlouhodobém horizontu a udržitelnost a konkurenceschopnost se nemusí nijak navzájem vylučovat. Zveřejňování informací o udržitelnosti je pro finanční instituce zásadním zdrojem informací, které jim pomáhají směřovat kapitál do investic v oblasti přechodu a vytvářet finanční produkty s cíli udržitelnosti. Důležitým milníkem při zajišťování transparentnosti rizik, dopadů

---

¹⁸³ Angl. International Platform on Sustainable Finance). IPSF představuje fórum při G20 pro dialog mezi tvůrci politik s celkovým cílem zvýšit množství soukromého kapitálu investovaného do environmentálně udržitelných investic. https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/international-platform-sustainable-finance_en

a příležitostí týkajících se udržitelnosti pro podniky je směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. Je také základem pro to, aby společnosti poskytovaly účastníkům finančního trhu a dalším zúčastněným stranám spolehlivé, přesné a srovnatelné informace o udržitelnosti vysoké kvality.

Komise a skupina EFRAG úzce spolupracují s Radou pro mezinárodní standardy udržitelnosti (ISSB) a globální iniciativou pro podávání zpráv (GRI), aby zajistily velmi vysokou úroveň interoperability mezi jednotlivými soubory standardů¹⁸⁴. Konečným záměrem Komise je, aby společnost, která vykazuje informace o udržitelnosti v souladu s evropskými standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti, byla považována za společnost, která dodržuje globální standardy. Očekává se, že podávání zpráv o udržitelnosti zlepší přístup podniků k finančnímu kapitálu a identifikaci a řízení vlastních rizik a příležitostí a napomůže zvýšit konkurenční výhodu prostřednictvím přispění k přechodu. Jednotné standardy také mají obecně pomoci omezit rostoucí náklady, které společností vznikají v důsledku nutnosti uspokojovat četné individuální požadavky na informace od různých zúčastněných stran.

5.2 Unijní standardy

5.2.1 EU Taxonomie

EU Taxonomie je základním kamenem rámce EU pro udržitelné financování a důležitým nástrojem transparentnosti trhu, který pomáhá směřovat investice do hospodářských činností, jež jsou pro zelenou transformaci nejpotřebnější. Nařízení v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu zahrnující zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně je v platnosti od ledna 2022¹⁸⁵ („**Nařízení EK o TSK v oblasti klimatu**“) a zahrnuje celkem 107 hospodářských činností, které jsou odpovědné za 64 % emisí GHG v EU-27¹⁸⁶.

EU Taxonomie pracuje s šesti environmentálními cíli:

1. Zmírňování změny klimatu (mitigace);
2. Přizpůsobování se změně klimatu (adaptace);
3. Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů;
4. Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů;

---

¹⁸⁴ Důležitou roli v mezinárodní spolupráci v oblasti udržitelných financí zastávají mezinárodní platformy pro udržitelné financování a v rámci skupiny G20, jakož i s mezinárodními rozvojovými bankami a rozvojovými finančními institucemi EU, zejména v kontextu Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa) a strategie Global Gateway.

¹⁸⁵ Nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) .../... ze dne 04.06.2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů, C(2021) 2800 final.

¹⁸⁶ Na základě kódů založených na klasifikaci NACE (Statistická klasifikace hospodářských činností v EU (fran. Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne“), <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2/overview>) („NACE“) Rev. 2, které jsou obsaženy nařízení EK o TSK v oblasti klimatu, a údajů Eurostatu z roku 2021, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_ac_ainah_r2/default/table?lang=en. Klasifikace NACE pro české jazykové prostředí, https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_cz_nace nebo <http://www.nace.cz> („CZ-NACE“).

5. Prevence a omezování znečištění; a
6. Přejechod na oběhové hospodářství.

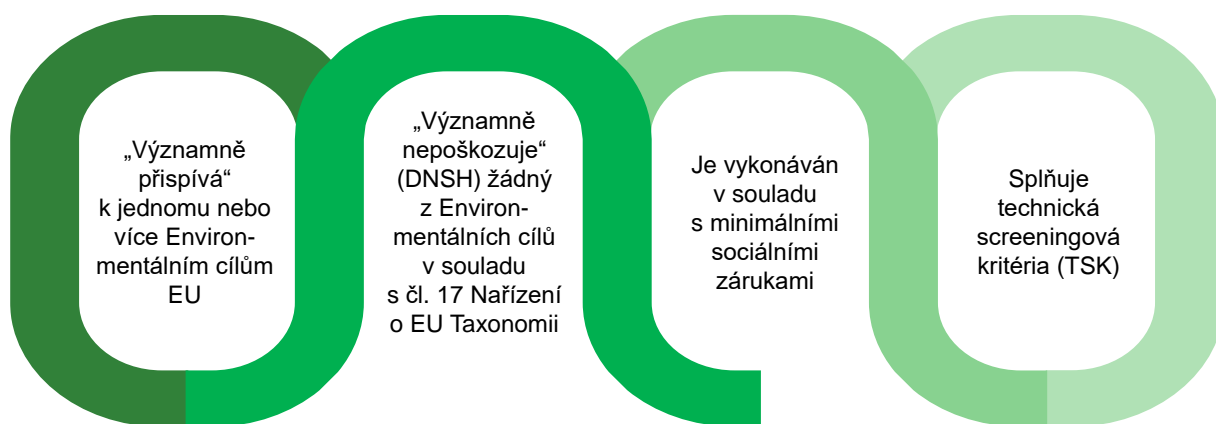
(„Environmentálními cíle EU“)

EU Taxonomie se týká **tří typů hospodářských činností**:

- **Nízkouhlíkové aktivity** – hospodářské činnosti, jež jsou v souladu s cíli klimatické neutrality, např. výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů.
- **Přechodové aktivity** – hospodářské činnosti, pro něž neexistuje ekonomicky a technologicky realizovatelná udržitelná alternativa přičemž platí, že emise GHG spojené s touto činností odpovídají nejlepšímu výkonu v sektoru, nebrání rozvoji nízkouhlíkových alternativ a nevedou k tzv. uzamčení uhlíku (angl. carbon lock-in), např. výroba cementu za předpokladu, že daný výrobce dosahuje nejnižších emisí GHG v tomto odvětví.
- **Podpůrné aktivity** – hospodářské činnosti, které přímo napomáhají ostatním aktivitám naplňovat cíle EU Taxonomie, např. výroba technologií na využívání obnovitelných zdrojů energie nebo výzkum materiálů pro ochranu před povodněmi.

Environmentálně udržitelný („zelený“) projekt“ je projektem, který v celém rozsahu svých činností, z nichž je složen, splňuje současně všechny čtyři následující podmínky:

Obrázek 40: Hlavní oblasti uplatnění EU Taxonomie¹⁸⁷

Zdroj: Konzultant na základě nařízení o EU Taxonomii

¹⁸⁷ Důležitým příkladem použití zásady DNSH dle nařízení o EU Taxonomii je její použití v Nástroji pro obnovu a odolnost (angl. Recovery and Resilience Facility, „RRF“) v rámci, kterého byl vypracován i český Národní program obnovy. V tomto případě se zde uplatňuje zásada DNSH, aniž by se vyžadovalo použití aktů v přenesené pravomoci a souvisejících TSK, tj. včetně nařízení EU o TSK v oblasti klimatu. Uplatňuje se tedy pouze čl. 17 nařízení o EU Taxonomii. K bližšímu použití zásady DNSH v rámci RRF vydala EK dne 12. února 2021 dokument s technickými pokyny, kterými upřesňuje, jak pro účely RRF uplatňovat zásadu DNSH (viz c2021_1054_en.pdf (europa.eu), C(2021) 1054 final). Podobně také budou muset na základě politické dohody dosažené mezi Radou a Evropským parlamentem o nových pravidlech pro regionální, kohezní a sociální fondy EU na období 2021–2027, rozpočtové výdaje jako součást těchto fondů, respektovat zásadu DNSH ve smyslu zmíněného čl. 17 nařízení o EU Taxonomii, a to stejným způsobem jako bude uplatňována v RRF. Zásada DNSH byla také začleněna při stanovování témat výzev v rámci nového rámcového programu EU pro výzkum Horizon Europe do pracovního programu pro roky 2021–2022. Obdobně také Evropská investiční banka bude u každého financovaného případu požadovat DNSH v oblasti klimatu a navíc bude chtít mít do roku 2025 minimálně 50 % svého portfolia složené za environmentálně udržitelných projektů.

Co se konkrétně rozumí pod „významným přínosem“ a „významným nepoškozováním“ („DNSH“)¹⁸⁸, je obecně stanoveno v nařízení o EU Taxonomii a v podrobnostech v jednotlivých TSK.

Nařízení v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu zahrnující zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně stanovily první definice TSK a je v platnosti od ledna 2022¹⁸⁹ („**Nařízení EK o TSK v oblasti klimatu**“) a zahrnuje celkem 107 hospodářských činností, které jsou odpovědné za 64 % emisí GHG v EU-27¹⁹⁰.

Zásadním krokem při vytváření taxonomického rámce je **přijetí aktu v přenesené pravomoci v oblasti životního prostředí, který obsahuje kritéria pro zbývající čtyři environmentální cíle**. Návrh tohoto aktu byl předložen Komisi ke schválení v červnu 2023. Zahrnutí většího počtu hospodářských činností pokrývajících všech šest environmentálních cílů, a tedy i většího počtu hospodářských odvětví a podniků, zvýší potenciál udržitelných investic v EU. K doplnění tohoto cíle slouží cílené změny aktu v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu, které přidávají dosud nezahrnuté hospodářské činnosti¹⁹¹. Tato doplnění usnadní investice do zelených technologií, výrobní kapacity technologií pro nulové čisté emise a dodávek energie z obnovitelných zdrojů a posílí průmyslovou politiku EU, jak bylo oznámeno v Průmyslovém plánu Zelené dohody.

Akty v přenesené pravomoci jsou do značné míry založeny na doporučeních Platformy pro udržitelné financování¹⁹² („**Platforma**“). v červnu 2023 předložený balíček návrhů TSK však nezahrnuje všechny hospodářské činnosti, pro které Platforma vydala doporučení. Komise upřednostnila ty hospodářské činnosti, které mají největší potenciál významného přínosu a u nichž bylo možné v krátkém časovém horizontu schválit nebo upřesnit doporučená kritéria. Hospodářské činnosti, které vyžadují hlubší posouzení a kalibraci kritérií, bude Komise dle svého vyjádření nadále posuzovat a přezkoumávat s cílem zabývat se jimi v pozdější fázi.

EU Taxonomie definuje kritéria, která musí hospodářské činnosti splňovat, aby se staly udržitelnými, a tím určuje cestu jejich transformace. **Lze očekávat, že s postupujícím přechodem na klimaticky neutrální a udržitelnou ekonomiku se bude zvyšovat úroveň aktiv, které jsou v souladu s EU Taxonomií.** v návaznosti na vývoj regulace a technologií se

---

¹⁸⁸ Z anglického spojení „do no significant harm“.

¹⁸⁹ Nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) .../... ze dne 04.06.2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů, C(2021) 2800 final.

¹⁹⁰ Na základě kódů založených na klasifikaci NACE (v české verzi CZ-NACE), které jsou obsaženy nařízením EK o TSK v oblasti klimatu, a údajů Eurostatu z roku 2021, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_ac_ainah_r2/default/table?lang=en.

¹⁹¹ Nařízení EK o TSK v oblasti klimatu provádí cílené změny a administrativní opravy vybraných stávajících klimatických kritérií.

¹⁹² Platforma byl založená nařízením o EU Taxonomii, https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_en. Více, k podkladu od Platformy, viz https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-03/220330-sustainable-finance-platform-finance-report-remaining-environmental-objectives-taxonomy-annex_en.pdf a https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/221128-sustainable-finance-platform-technical-working-group_en.pdf. Zprávy platformy jsou pro práci Komise podkladem, ale mají poradní charakter. Nezavazují Komisi k zařazení konkrétních odvětví a činností do taxonomie EU.

předpokládá, že v případě potřeby budou doplněna nová hospodářská odvětví a činnosti a u stávajících bude provedeno upřesnění a aktualizace; v této oblasti bude poskytovat Platforma poradenství v rámci svého stávajícího mandátu¹⁹³.

EU Taxonomie je především nástrojem pro podniky, který jim usnadní přístup k financování zelené transformace, a nástrojem pro finanční sektor, který podpoří vytváření portfolií udržitelného financování a měření míry udržitelnosti investic. Nejedná se o povinný seznam, do kterého je třeba investovat. Investoři mohou EU Taxonomii využít také k přijímání informovanějších investičních rozhodnutí. Mohou se přesto rozhodnout investovat do společností, které vykonávají činnosti s různým stupněm environmentální výkonnosti, nebo do činností, které nesplňují kritéria EU Taxonomie.

Pouhá skutečnost, že společnost nevykonává činnosti, které jsou v souladu s EU Taxonomií, neznamená, že lze vyvozovat závěry ohledně environmentální výkonnosti společnosti nebo její schopnosti získat přístup k financování. **Podniky mohou EU Taxonomii dobrovolně používat jako nástroj pro stanovení cílů přechodu pro hospodářské činnosti, například v kombinaci s plánem přechodu.** Doporučení Komise o financování přechodu dále vysvětluje, jak lze EU Taxonomii pro tento účel dobrovolně používat.

U velkých nefinančních podniků začalo být zveřejňování úrovně v souladu s EU Taxonomií, pokud jde o klimatické cíle, prováděno v roce 2023. v nadcházejících letech budou postupně zveřejňovány informace o dalších subjektech a environmentálních cílech. Zavádění EU Taxonomie a souvisejících požadavků na zveřejňování bude nadále rozvíjeno s cílem pomoci MSP podnikům využívat tento rámec na dobrovolné bázi, aniž by to pro ně znamenalo zátěž.

Současně hodlá Komise dle svých vyjádření pokračovat v účasti na celosvětových fórech s cílem podpořit zavádění taxonomií na mezinárodní úrovni a zdokonalit přístupy k jejich interoperabilitě. Vhodné používání zásad EU Taxonomie bude i nadále součástí práce mezinárodní platformy pro udržitelné financování.

5.2.2 Vykazování o udržitelnosti

Očekává se, že podávání zpráv o udržitelnostilepší přístup podniků k finančnímu kapitálu a identifikaci a řízení vlastních rizik a příležitostí a napomůže zvýšit konkurenční výhodu prostřednictvím přispění k přechodu. Komise se snažila zajistit, aby akt v přenesené pravomoci o evropských standardech pro podávání zpráv o udržitelnosti přiměřeným způsobem splňoval zamýšlené cíle politiky a co nejvíce minimalizoval regulační zátěž. Komise zvažila přístup k významnosti, další postupné zavádění, dobrovolnost zveřejňování některých informací, větší flexibilitu u některých požadavků na zveřejňování a další interoperabilitu s ISSB a před vytvořením konečné verze aktu v přenesené pravomoci pečlivě posoudí připomínky obdržené v rámci veřejné konzultace. Jednotné standardy také

---

¹⁹³ Předpokládá se, že zúčastněné strany budou mít rovněž možnost informovat platformu pro udržitelné financování o činnostech, které by podle jejich názoru měly být do taxonomie EU zahrnuty.

pomohou omezit rostoucí náklady, které společně vznikají v důsledku nutnosti uspokojovat četné individuální požadavky na informace od různých zúčastněných stran.

Dále budou vypracovány samostatné standardy pro kótované malé a střední podniky, které budou přiměřené a relevantní vzhledem k možnostem a charakteristikám malých a středních podniků a k rozsahu a složitosti jejich činností. Standardy se zaměří na informace relevantní pro financování, které finanční instituce potřebují¹⁹⁴, a budou také představovat limit pro informace požadované evropskými standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti pro malé a střední podniky v hodnotových řetězcích velkých podniků. Jedná se o důležité ochranné opatření stanovené ve směrnici o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, které má omezit nepřímé dopady na požadavky uložené velkým podnikům týkající se podávání zpráv o malých a středních podnicích v jejich hodnotových řetězcích. Nekótované malé a střední podniky, které nespádají do oblasti působnosti směrnice, však mohou čelit zvýšeným požadavkům na informace ze strany větších společností v jejich hodnotových řetězcích a finančních institucí. Komise uznává, že nekótované malé a střední podniky mohou v tomto ohledu čelit problémům vzhledem ke své velikosti a omezenějším zdrojům. Komise proto vyzývá velké podniky a finanční zprostředkovatele, aby při spolupráci s malými a středními podniky uplatňovali zásadu proporcionality a byli zdrženliví při vyžadování informací od partnerů v hodnotovém řetězci z řad malých a středních podniků.

Kromě toho možná malé a střední podniky budou chtít podávat zprávy týkající se klíčových informací o udržitelnosti, aby získaly udržitelné financování nebo financování přechodu. Za tímto účelem je jednou z priorit Komise, aby skupina EFRAG vypracovala dobrovolný standard pro nekótované malé a střední podniky, které jej mohou využít ke standardizaci informací o udržitelnosti, o nichž chtějí podávat zprávy, a který jim může usnadnit účast na přechodu k udržitelnému hospodářství.

5.2.3 Nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii

Nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii obsahuje podrobná pravidla k plnění povinnosti dle čl. 8 odst. 1 nařízení o EU Taxonomii, podle kterého musí podniky, na které se vztahují novelizované články 19a nebo 29a směrnice o účetnictví, zveřejnit, jakým způsobem a do jaké míry jejich činnosti souvisejí s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi dle EU Taxonomie. Ustanovení čl. 8 odst. 2 nařízení o EU Taxonomii **vyžaduje, aby nefinanční podniky zveřejňovaly informace o podílu obrátu, kapitálových výdajů a provozních výdajů, tj. „klíčové ukazatele výkonnosti“ („KPIs o udržitelnosti“), svých činností týkající se aktiv nebo procesů souvisejících s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi.** Uvedené ustanovení však neupřesňuje rovnocenné klíčové ukazatele výkonnosti pro finanční podniky, tj. úvěrové instituce, správce aktiv, investiční podniky a pojišťovny a zajišťovny. Bylo

---

¹⁹⁴ V tomto ohledu se povinnost předkládat zprávy týkající se informací o udržitelnosti pro kótované malé a střední podniky začne uplatňovat až od účetního roku 2026. Směrnice stanoví další dvouletou výjimku, což znamená, že kótované malé a střední podniky nemusí podávat zprávy týkající se informací o udržitelnosti až do účetního roku 2028.

proto nezbytné článek 8 nařízení o EU Taxonomii **doplnit tak, aby upřesňoval KPIs o udržitelnosti pro finanční podniky a dále též obsah a strukturu informací, které mají všechny podniky zveřejnit, a metodiku, která má být při tomto zveřejnění dodržena.**

Hlavním cílem nařízení k čl. 8 nařízení je, **aby investoři a veřejnost mohli řádně posoudit podíl environmentálně udržitelných hospodářských činností nefinančních podniků ve smyslu EU Taxonomie.** Za tím účelem mají podniky povinnost zveřejnit, které z jejich hospodářských činností jsou v souladu s EU Taxonomií. K této povinnosti se dále pojí povinnost zveřejnit, ke kterým environmentálním cílům dle EU Taxonomie tyto činnosti významně přispívají, přičemž nefinanční podniky mají také povinnost stanovit rozdělení KPIs o udržitelnosti v souladu s EU Taxonomií na základě každého environmentálního cíle, k němuž tyto činnosti významně přispívají.

Co se týče finančních podniků, nejsou pro ně obrat, kapitálové výdaje a provozní výdaje pro posouzení environmentální udržitelnosti svých finančních činností, včetně úvěrování, investic a pojištění, významné. **Tři klíčové KPIs o udržitelnosti pro nefinanční podniky stanovené v čl. 8 odst. 2 nařízení o EU Taxonomii nejsou u nich tudíž vhodné k prokázání toho, do jaké míry jsou hospodářské činnosti finančních podniků v souladu s EU Taxonomií.** Bylo tudíž nezbytné finančním podnikům poskytnout konkrétní klíčové KPIs o udržitelnosti a jejich metodiky výpočtu.

Aby trhy KPIs o udržitelnosti lépe porozuměly, **mají být veškerá jejich zveřejnění doprovázena kvalitativními informacemi v nefinančním výkaznictví**¹⁹⁵. Na základě nich pak mohou finanční podniky vysvětlit, jak své KPIs o udržitelnosti určily¹⁹⁶.

Nefinanční podniky zveřejňují informace uvedené v čl. 8 odst. 1 a 2 nařízení o EU Taxonomii a upřesněné v příloze I nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii. Konkrétně jde o tyto tři typy KPIs o udržitelnosti:

- klíčový ukazatel výkonnosti související s obratem (“**KPI pro obrat**”);
- klíčový ukazatel výkonnosti související s kapitálovými výdaji („**KPI pro kapitálové výdaje**“); a
- klíčový ukazatel výkonnosti související s provozními výdaji („**KPI pro provozní výdaje**“).

---

¹⁹⁵ Více, viz oddíl 3.2.5 výše.

¹⁹⁶ Hlavní činností úvěrových institucí je poskytování financování reálné ekonomice a poskytování investic do ní. Expozice úvěrových institucí podnikům, které financují nebo do nichž investují, se v rozvaze úvěrových institucí odrážejí jako aktiva. Hlavním klíčovým ukazatelem výkonnosti úvěrových institucí, na které se vztahují povinnosti zveřejňování informací stanovené v člancích 19a a 29a směrnice o účetnictví, je ukazatel zelených aktiv (angl. Green Asset Ratio), který vyjadřuje podíl expozičních souvisejících s činnostmi v souladu s EU Taxonomií v porovnání s celkovými aktivy těchto úvěrových institucí. Ukazatel zelených aktiv by se měl vztahovat na hlavní úvěrovou a investiční činnost úvěrových institucí, včetně úvěrů, jiných pohledávek a dluhových cenných papírů, a na jejich kapitálové účasti, aby odrážel míru, do které tyto instituce financují činnosti v souladu s EU Taxonomií. Úvěrové instituce vykonávají i jiné obchodní služby a činnosti než poskytování financování. Také mohou spravovat podkladová aktiva nebo poskytovat finanční záruky, což vede k podrovnávacím expozicím. K těmto se pak vztahují jiné přístupy pro určení KPIs o udržitelnosti.

Obrázek 41: Hlavní oblasti uplatnění EU Taxonomie

Zdroj: Konzultant na základě nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii

Důležitou skutečností je, že vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje vhodná metodika výpočtu, **jsou expozice vůči ústředním vládám, centrálním bankám a nadnárodním emitentům zatím v nařízení k čl. 8 o EU Taxonomii vyloučeny z výpočtu čitatele a jmenovatele KPIs o udržitelnosti**. Finanční podniky však mohou dobrovolně poskytovat informace o expozicích vůči dluhopisům v souladu s EU Taxonomií a dluhovým cenným papírům v souladu s EU taxonomií, které emitují ústřední vlády, centrální banky nebo nadnárodní emitenti. Do 30. června 2024 by však měl být proveden přezkum, který by měl vyhodnotit možnost zahrnutí takových expozic do klíčových ukazatelů výkonnosti. **Toto bude způsobovat i čím dále větší trend a tlak, aby i státy začaly investovat do environmentálně udržitelných aktiv a projektů v soulad s EU Taxonomií.**

5.2.4 Uhlíkové kredity

Omezení nárůstu průměrné globální teploty na nejvýše 1,5 °C bude **vyžadovat výrazné snížení celosvětových emisí GHG v nadcházejících desetiletích**. Aby toho cíle bylo dosaženo, musí dojít nejprve k zásadnímu zvýšení účinnosti budov, druhů dopravy a průmyslových odvětví, přejít na oběhové hospodářství a podstatně rozšířit obnovitelné zdroje energie. **Nutností ale bude také recyklovat uhlík z toků odpadu, z udržitelných zdrojů biomasy nebo přímo z atmosféry**, aby je bylo možné využít místo fosilního uhlíku v odvětvích hospodářství, která budou na uhlíku nevyhnutelně závislá i nadále, například prostřednictvím zachycování a využívání uhlíku a udržitelných syntetických paliv. Současně **bude třeba každoročně zachycovat a pohlcovat z atmosféry stále větší množství oxidu uhličitého (CO₂) prostřednictvím činností nebo projektů v oblasti uhlíkového zemědělství a průmyslového pohlcování**, aby se kompenzovaly těžko odstranitelné emise z odvětví, jako je zemědělství, cementářství, ocelářství, letectví nebo námořní doprava, s cílem dosáhnout klimatické neutrality.

Poslední zpráva¹⁹⁷ Mezinárodního panelu pro změnu klimatu („IPCC“) jasně uvádí, že „*má-li být dosaženo nulových čistých emisí CO₂ nebo skleníkových plynů, je nasazení pohlcování oxidu uhličitého jako protiváhy těžko odstranitelných zbytkových emisí nevyhnutelné*“. To bude znamenat **rozsáhlé zavádění udržitelných činností pro zachycování CO₂ z atmosféry a jeho**

¹⁹⁷ Pracovní skupina III IPCC (2022), Technické shrnutí. In: Změna klimatu 2022: Zmírňování změny klimatu. Šestá hodnotící zpráva.

dlouhodobé ukládání v geologických nádržích, pevninských a mořských ekosystémech nebo produktech. Za tímto cílem Evropský právní rámec pro klima¹⁹⁸ stanoví, že EU se do roku 2050 stane klimaticky neutrální. To vyžaduje, aby se výrazně snížily emise GHG a aby nevyhnutelné emise a pohlcování GHG byly v rámci EU nejpozději do roku 2050 vyvážené s následným cílem dosáhnout po tomto roce záporných emisí¹⁹⁹.

V souladu se scénáři vyhodnocenými IPCC již EK v akčním plánu pro oběhové hospodářství²⁰⁰ z března 2020 oznámila, že **vytvoří účinný certifikační rámec pro certifikaci pohlcování uhlíku, aby motivovala k zavádění pohlcování uhlíku a zvýšení jeho oběhovosti při plném zohlednění cílů v oblasti biologické rozmanitosti a nulového znečištění.** Hlavními cíli této iniciativy jsou:

- zajistit vysoce kvalitní pohlcování uhlíku v EU; a
- zavést systém certifikace správy v EU, aby se zabránilo “lakování na zeleno”, tj. klamavé ekologické reklamě (tzv. greenwashingu), a to správným uplatňováním a prosazováním kritérií rámce kvality EU spolehlivým a harmonizovaným způsobem v celé EU.

Za tímto účelem vydala EK dne 30. listopadu 2023 návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec Unie pro certifikaci pohlcování uhlíku, COM(2022) 672 final („**Nařízení pro certifikaci pohlcování uhlíku**“). Certifikační rámec popsáný v nařízení pro certifikaci pohlcování uhlíku je vytvořen tak, aby navazoval na níže uvedené stávající právní předpisy týkající se změny klimatu:

- **Směrnice o geologickém ukládání oxidu uhličitého, tzv. směrnice o CCS²⁰¹,** stanoví celkový právní rámec pro geologické ukládání CO₂, které je bezpečné pro životní prostředí. Činnosti spočívající v ukládání oxidu uhličitého ze zařízení ETS v úložišti povoleném podle směrnice o CCS jsou výslovně zahrnuty do směrnice o systému EU ETS a v případě úniku CO₂ musí být povolenky v rámci systému EU pro obchodování s emisemi odevzdány. Navrhovaný certifikační rámec má zajistit, že kvantifikace pohlcování uhlíku u průmyslových činností, jako je zachycování a ukládání uhlíku na bázi bioenergie (BECCS)²⁰² a přímé zachycování a ukládání uhlíku ve vzduchu (DACCS), bude **v souladu s pravidly stanovenými v prováděcím nařízení Komise**

---

¹⁹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a kterým se mění nařízení (ES) č. 401/2009 a (EU) 2018/1999 (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁹⁹ K dosažení tohoto cíle by měly přírodní ekosystémy i průmyslová činnost přispět k pohlcení několika set milionů tun CO₂ z atmosféry ročně. Současný stav v EU je přitom takový, že míra pohlcování uhlíku v přírodních ekosystémech v posledních letech klesá a průmyslové pohlcování uhlíku v současné době v Unii nedosahuje významné úrovně. Do budoucna bude třeba pohlít stovky milionů tun CO₂ ročně. Jen v rámci návrhu na změnu nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) Evropská komise poprvé navrhla samostatný cíl čistých pohlcení CO₂ v odvětví půdy ve výši 310 milionů tun ekvivalentu CO₂ do roku 2030.

²⁰⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový akční plán pro oběhové hospodářství: Čistší a konkurenceschopnější Evropa“ z 11. března 2020, COM(2020) 98 final.

²⁰¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114). CCS se rozumí zachytávání a ukládání oxidu uhličitého (angl. carbon capture and storage) („CCS“)

²⁰² Při zavádění BECCS je nutné zohlednit ochranná opatření, která zohlední limity a dostupnost udržitelné biomasy, aby se zabránilo nadměrné poptávce po biomase pro energetické účely s negativními dopady na úložiště a zásoby uhlíku, biologickou rozmanitost, kvalitu ovzduší a biohospodářství.

(EU) 2018/2066²⁰³ o monitorování a vykazování emisí GHG v rámci systému ETS a podrobnými metodikami EU vypracovanými Komisí²⁰⁴ pro účely kvantifikace zamezení emisí GHG u projektů BECCS a DACCS v rámci Inovačního fondu²⁰⁵.

- Pro produkty uhlíkového zemědělství a ukládání uhlíku poskytuje **nařízení o LULUCF²⁰⁶ plán pro přesné monitorování a vykazování pohlcování uhlíku** v souladu s pokyny IPCC a v součinnosti s politikami v oblasti biologické rozmanitosti, nulového znečištění, obnovitelných zdrojů energie a přizpůsobování se klimatu. Pravidla stanovená v nařízení o LULUCF podporují monitorování využívání půdy geograficky explicitním způsobem, s nízkými náklady a včas, například prostřednictvím digitálních databází, geografických informačních systémů („GIS“) a dálkového průzkumu Země, včetně služeb a družic programu Copernicus Sentinel (např. služby v oblasti monitorování území a klimatu), nebo komerčně dostupných služeb.

Cílem nařízení pro certifikaci pohlcování uhlíku je **usnadnit provozovatelům nebo skupinám provozovatelů zavádění pohlcování uhlíku**. Za tímto účelem toto nařízení zavádí **dobrovolný rámec Unie pro certifikaci pohlcování uhlíku²⁰⁷** tím, že stanoví²⁰⁸:

- kritéria kvality pro činnosti pohlcování uhlíku, které probíhají v Unii;
- pravidla pro ověřování a certifikaci pohlcování uhlíku;
- pravidla pro fungování a uznávání režimů certifikace Komisí.

Certifikace EU pro pohlcování uhlíku bude vypracována ve dvou krocích. Zaprvé, Komise podle navrhovaného nařízení **stanoví kritéria kvality na vysoké úrovni**. Zadruhé, Komise schválí **podrobná certifikační pravidla pro měření, monitorování, vykazování a ověřování pohlcování uhlíku jak z průmyslových, tak z přírodních činností**. Aby bylo možné prokázat, že pohlcování uhlíku odpovídá kritériím kvality EU, budou muset provozovatelé činností pohlcování uhlíku požádat o veřejný nebo soukromý certifikační systém, který byl uznán nebo schválen Komisí. Činnost provozovatelů pohlcování uhlíku bude pravidelně ověřována a certifikována nezávislými certifikačními orgány, které budou kontrolovat dodržování pravidel EU. Výsledkem tohoto procesu bude vydání osvědčení o shodě a evidence jednotek pro pohlcování uhlíku ve veřejných registrech spravovaných certifikačními systémy.

---

²⁰³ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2066 ze dne 19. prosince 2018 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES a o změně nařízení Komise (EU) č. 601/2012 (Úř. věst. L 334, 31.12.2018, s. 1).

²⁰⁴ Výzva k předkládání návrhů, příloha C: Metodika výpočtu zamezení emisí skleníkových plynů.

²⁰⁵ Viz https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

²⁰⁶ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1).

²⁰⁷ Tímto se rozumí buď ukládání atmosférického, nebo biogenního uhlíku v geologických zásobnících uhlíku, biogenních zásobnících uhlíku, produktech a materiálech s dlouhou životností a v mořském prostředí, nebo snížení uvolňování uhlíku z biogenních zásobníků uhlíku do atmosféry.

²⁰⁸ Tento dobrovolný rámec Unie pro certifikaci pohlcování uhlíku se však nevztahuje na emise, které spadají do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, s výjimkou ukládání emisí oxidu uhličitého z udržitelné biomasy, které jsou v souladu s přílohou IV uvedené směrnice zatíženy nulovou sazbou.

5.2.5 CSRD a ESRS

5.2.5.1 Přehled

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS („Směrnice o účetnictví“) ve znění CSRD vyžaduje, **aby velké podniky a kótované MSP, jakož i mateřské podniky velkých skupin**, zahrnovaly do zvláštního oddílu své zprávy vedení podniku informace potřebné k pochopení dopadů podniku na otázky udržitelnosti a informace potřebné k pochopení toho, jak otázky udržitelnosti ovlivňují vývoj podniku, jeho výkonnost a postavení²⁰⁹. Tyto informace musí být ve zprávách zahrnuty v souladu s evropskými standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti (ESRS).

Co se týče časového nápadu nových povinností dle CSRD platí následující:

- (a) pro účetní období začínající dne 1. ledna 2024 se bude vztahovat na:
  - (i) na velké podniky ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice o účetnictví²¹⁰, které jsou subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice o účetnictví²¹¹ a které k rozvahovému dni překračují průměrný počet 500 zaměstnanců během účetního období;
  - (ii) na subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice o účetnictví, které jsou mateřskými podniky velké skupiny ve smyslu čl. 3 odst. 7 směrnice o účetnictví²¹² a které k rozvahovému dni překračují na konsolidovaném základě průměrný počet 500 zaměstnanců během účetního období;
- (b) pro **účetní období začínající dne 1. ledna 2025** se bude vztahovat na:
  - (i) na velké podniky ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice o účetnictví jiné než podniky uvedené v bodě (i) odrážky (a) výše;

---

²⁰⁹ Požadavky na podávání zpráv o udržitelnosti pro velké podniky a kótované malé a střední podniky jsou stanoveny v člancích 19a a 29a směrnice o účetnictví. Směrnice o účetnictví ve znění směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti rovněž vyžaduje, aby pobočky nebo dceřiné podniky některých podniků mimo EU podávaly zprávy zahrnující určité informace o udržitelnosti (článek 40a). Povinnost těchto poboček a dceřiných podniků podávat zprávy bude platit od účetního období 2028 a informace, které mají být ve zprávách zahrnuty, budou upřesněny v samostatných standardech, na které se tento akt v přenesené pravomoci nevztahuje.

²¹⁰ Velkými podniky jsou podniky, které k rozvahovému dni překračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot: a) bilanční suma: 20 000 000 EUR, b) čistý obrat: 40 000 000 EUR, c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 250.

²¹¹ „Subjekty veřejného zájmu“ jsou tyto podniky spadající do oblastí působnosti směrnice o účetnictví: a) které se řídí právem některého členského státu a jejichž převoditelné cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu kteréhokoliv členského státu ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů; b) které jsou úvěrovými institucemi ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu jinými než úvěrové instituce uvedené v článku 2 zmíněné směrnice; c) které jsou pojišťovny ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice Rady 91/674/EHS ze dne 19. prosince 1991 o ročních účetních závěrkách pojišťoven, nebo d) které za subjekty veřejného zájmu označí členské státy, což mohou být například podniky, které jsou důležité z hlediska veřejného zájmu vzhledem k povaze své činnosti, své velikosti nebo počtu svých zaměstnanců.

²¹² Velké skupiny jsou skupiny, které sestávají z mateřského podniku a dceřiných podniků, jež mají být zahrnuty do konsolidace, a které na konsolidovaném základě překračují k rozvahovému dni mateřského podniku alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot: a) bilanční suma: 20 000 000 EUR, b) čistý obrat: 40 000 000 EUR, c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 250.

- (ii) na mateřské podniky velké skupiny ve smyslu čl. 3 odst. 7 směrnice o účetnictví jiné než podniky uvedené bodě (ii) odrážky (a) výše;
- (c) pro **účetní období začínající dne 1. ledna 2026** nebo později se bude vztahovat na:
  - (i) na MSP podniky ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice o účetnictví²¹³, které jsou subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) směrnice o účetnictví a nejsou mikropodniky ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o účetnictví²¹⁴;
  - (ii) na malé a nepřilíš složité instituce ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 145 nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jsou velkými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice o účetnictví nebo pokud jsou MSP ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice o účetnictví, které jsou subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) směrnice o účetnictví a nejsou mikropodniky ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o účetnictví;
  - (iii) na kaptivní pojišťovny ve smyslu čl. 13 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES a kaptivní zajišťovny ve smyslu čl. 13 bodu 5 téže směrnice, pokud jsou velkými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 4 směrnice o účetnictví nebo pokud jsou MSP ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice o účetnictví, které jsou subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) směrnice o účetnictví a nejsou mikropodniky ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o účetnictví.
- (c) pro **účetní období začínající dne 1. ledna 2028** nebo později se bude vztahovat na vybrané²¹⁵ dceřiné podniky či pobočky usazené na území EU, jehož nejvyšší mateřský podnik se řídí právem třetí země.

ESRS pak konkrétně specifikují informace, které podnik zveřejňuje o svých významných dopadech, rizicích a příležitostech v souvislosti s environmentálními, sociálními a správními otázkami udržitelnosti v základním vymezení, jakém stanoví CSRD. ESRS nevyžadují, aby podniky zveřejňovaly informace o environmentálních, sociálních a správních tématech, na něž se vztahují ESRS, když podnik posoudil předmětné téma jako nevýznamné (angl. material). Informace zveřejňované v souladu s ESRS umožňují uživatelům prohlášení o udržitelnosti pochopit významné dopady podniku na lidi a životní prostředí a významné dopady otázek udržitelnosti na rozvoj, výkonnost a postavení podniku.

---

²¹³ Malými podniky jsou podniky, které k rozvahovému dni nepřekračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot: a) bilanční suma: 4 000 000 EUR, b) čistý obrat: 8 000 000 EUR, c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 50. Členské státy mohou stanovit hraniční hodnoty vyšší, než jsou uvedeny v prvním pododstavci písm. a) a b). Tyto hodnoty však nesmějí přesáhnout 6 000 000 EUR v případě bilanční sumy a 12 000 000 EUR v případě čistého obratu. Středními podniky jsou podniky, které nejsou mikropodniky ani malými podniky a které k rozvahovému dni nepřekračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot: a) bilanční suma: 20 000 000 EUR, b) čistý obrat: 40 000 000 EUR, c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 250.

²¹⁴ Pro účetní období začínající před 1. lednem 2028 se mohou však MSP, které jsou subjekty veřejného zájmu ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) tohoto článku, odchýlně od odstavce 1 rozhodnout, že do své zprávy vedení podniku nezahrnou informace uvedené v odstavci 1 tohoto článku. V takových případech však podnik ve své zprávě vedení stručně uvede, proč nebyla poskytnuta zpráva o udržitelnosti.

²¹⁵ Kvalifikací jsou pro jednotlivé povinnosti buď čistý obrat pobočky v předchozím účetním období přesahující 40 milionů EUR nebo u poboček a dceřiných společností také čistý obrat přesahující 150 milionů EUR, dosáhly-li ho v Unii za každé z posledních dvou po sobě jdoucích účetních období.

Tyto informace zahrnují podle potřeby informace **týkající se krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého časového horizontu**²¹⁶ a **obsahují**²¹⁷:

- stručný popis obchodního modelu a strategie podniku;
- popis časově ohraničených cílů souvisejících s otázkami udržitelnosti, které si podnik vytyčil;
- popis úlohy správních, řídicích a dozorčích orgánů s ohledem na otázky udržitelnosti a odborných znalostí a dovedností nebo přístupu k nim;
- popis politik podniku ve vztahu k otázkám udržitelnosti;
- informace o existenci systémů pobídek spojených s otázkami udržitelnosti;
- popis postupu náležité péče, který podnik uplatňuje ve vztahu k otázkám udržitelnosti;
- popis hlavních skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů spojených s vlastní provozní činností podniku a s jeho hodnotovým řetězcem;
- popis opatření přijatých podnikem v souvislosti se skutečnými nebo potenciálními nepříznivými dopady a výsledků těchto opatření;
- popis hlavních rizik pro podnik spojených s otázkami udržitelnosti; a
- ukazatele relevantní pro požadované uvádění informací. v příslušných případech obsahují informace o vlastní provozní činnosti podniku a o jeho hodnotovém řetězci²¹⁸, včetně jeho produktů a služeb, obchodních vztahů a dodavatelského řetězce.

ESRS musí rovněž splňovat následující **kvalitativní požadavky**:

- zajistit kvalitu vykazovaných informací;
- nesmí ukládat podnikům nepřiměřenou administrativní zátěž;
- upřesnit informace, které mají podniky uvádět o konkrétních environmentálních a sociálních faktorech a faktorech týkajících se lidských práv a faktorech v oblasti správy a řízení;
- upřesnit podle příslušných případů výhledové, retrospektivní, kvalitativní a kvantitativní informace, které mají podniky vykazovat;
- zohlednit potíže, jimž mohou podniky čelit při získávání informací od subjektů ve svém hodnotovém řetězci²¹⁹;

---

²¹⁶ Zásadně do jednoho roku (období, které podnik přijal jako vykazované období ve své účetní závěrce), do 5 let (od konce krátkodobého vykazovaného období) a nad 5 let. 78. Podniky však použijí pro dlouhodobý horizont dodatečné členění, jestliže se dopady nebo opatření očekávají v období delším než pět let, pokud je nezbytné pro poskytnutí relevantních informací uživatelům prohlášení o udržitelnosti dle ESRS.

²¹⁷ V příslušných případech obsahují informace o vlastní provozní činnosti podniku a o jeho hodnotovém řetězci, včetně jeho produktů a služeb, obchodních vztahů a dodavatelského řetězce.

²¹⁸ Nevyžadují se informace o každém účastníkovi hodnotového řetězce, ale pouze zahrnutí významných informací o předcházejících a navazujících člancích hodnotového řetězce. Různé otázky udržitelnosti mohou být významné ve vztahu k různým částem předcházejícího a navazujícího hodnotového řetězce podniku. Informace se rozšíří tak, aby zahrnovaly informace o hodnotovém řetězci pouze ve vztahu k těm částem hodnotového řetězce, pro které je tato otázka významná.

²¹⁹ Schopnost podniku získávat potřebné informace o předcházejících a navazujících člancích hodnotového řetězce se může lišit v závislosti na různých faktorech, jako jsou smluvní ujednání podniku, úroveň kontroly, kterou vykonává nad provozními činnostmi mimo rozsah konsolidace, a jeho kupní síla. Pokud podnik nemá možnost kontrolovat činnosti předcházejících a navazujících člancích svého hodnotového řetězce a své obchodní vztahy, může být získávání informací o hodnotovém

- upřesnit požadavky na zveřejňování informací o hodnotových řetězcích, které jsou přiměřené a relevantní jak z hlediska kapacit a charakteristik podniků v hodnotových řetězcích, tak z hlediska rozsahu a složitosti jejich činností;
- nesmí stanovit zveřejňování informací, které by po podnicích vyžadovaly získání informací od malých a středních podniků v jejich hodnotovém řetězci, jež přesahují informace, jež mají být zveřejněny podle standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti pro MSP; a
- v co nejvyšší míře zohlednit činnost některých globálních iniciativ v oblasti tvorby standardů a některé stávající standardy a rámce, jakož i požadavky vyplývající z konkrétních aktů Unie.

Konečné návrhy průřezových a tematických ESRS vydané z července 2023 prostřednictvím nařízení o obecných ESRS²²⁰ tedy představují při uplatnění zásady dvojí významnosti²²¹ základní rámec pro vykazování o udržitelnosti v novém podstatně širším rozsahu, než to bylo za existence NFRD. Tímto nařízením se přijímá první soubor ESRS, který podniky používají při podávání zpráv o udržitelnosti v souladu s články 19a a 29a směrnice o účetnictví. Tyto obecné ESRS jsou sektorově agnostické, což znamená, že se vztahují na všechny podniky spadající do oblasti působnosti směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti bez ohledu na to, v jakém odvětví nebo odvětvích podnik působí.

V nadcházejících letech se očekává, že Komise přijme další akty v přenesené pravomoci pro další soubory standardů, a to s ohledem na požadavek CSRD, který vyžaduje, aby Komise do června 2024 přijala odvětvové standardy²²², přiměřené standardy pro kótované MSP a standardy pro podniky mimo EU²²³.

řetězci náročnější. Mohou existovat okolnosti, kdy podnik nemůže shromáždit informace o předcházejících a navazujících člancích svého hodnotového řetězce v rozsahu požadovaném ESRS 1, i když v souvislosti s tím vynaložil přiměřené úsilí. Za těchto okolností podnik odhadne informace, které má vykazovat o předcházejících a navazujících člancích svého hodnotového řetězce, a to s využitím všech přiměřených a doložitelných informací, jako jsou průměrné údaje za odvětví a jiné zástupné údaje.

²²⁰ Více, viz oddíl 2.2.6 výše.

²²¹ Angl. double materiality. Tato zásada obecně znamená, že podnik musí posoudit, zdali dané téma je pro něj významným tématem z pohledu, jak působí na podnik i jak podnik působí svou činností na dané téma. Pokud podnik nepodává zprávy v souladu s příslušným tematickým standardem, musí v každém případě zveřejnit podrobné vysvětlení závěrů svého posouzení významnosti, v našem případě s ohledem na změnu klimatu. Více, viz 3.2.5.4 níže. Všechny standardy dle nařízení o obecných ESRS a všechny požadavky na zveřejňování informací a datové body v rámci každého standardu budou podléhat posouzení významnosti ze strany podniku, s výjimkou požadavků na zveřejňování informací uvedených ve standardu „Obecné informace“ (ESRS 2).

²²² Odvětvové standardy se vztahují na všechny podniky v daném odvětví. Zabývají se dopady, riziky a příležitostmi, které jsou pravděpodobně významné pro všechny podniky v určitém odvětví a které nejsou zahrnuty nebo nejsou dostatečně zahrnuty v tematických standardech. Odvětvové standardy mají mít více témat a zabývají se tématy, která jsou pro dané odvětví nejdůležitější. Odvětvové standardy mají dosahovat vysoké míry srovnatelnosti. Očekává se, že rozsah, v jakém jsou otázky udržitelnosti zahrnuty v ESRS, se bude vyvíjet s tím, jak budou vypracovávány požadavky na zveřejňování informací. Proto je pravděpodobné, že potřeba zveřejňování informací specifických pro daný subjekt se časem zmenší, zejména v důsledku budoucího přijetí odvětvových standardů. Toto platí i pro sektor stavebnictví. Oproti předpokladům přijetí do poloviny roku 2024, oznámila EK dne 17. října 2023, že lhůta pro vydání zbývajících standardů ESRS bude o dva roky prodloužena. Více, viz https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4965.

²²³ Existují tři kategorie standardů ESRS: (a) průřezové standardy; (b) tematické standardy (standardy v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a správy a řízení); a (c) odvětvové standardy.

Klíčovými částmi obecných ESRS relevantními pro dekarbonizaci jsou tyto standardy Přílohy I nařízení o obecných ESRS, které jsou blíže analyzovány v následujících oddílech této Studie:

- ESRS 1 Obecné požadavky,
- ESRS 2 Obecné informace a
- ESRS E1 Změna klimatu²²⁴.

5.2.5.2 ESRS 1 Obecné požadavky

Cílem tohoto standardu (ESRS 1) je **umožnit porozumění struktuře ESRS, používaným pravidlům pro vypracování a základním pojmům a obecným požadavkům** na přípravu a prezentaci informací o udržitelnosti v souladu s NFRD, ve znění CSRD, a to včetně údajů vztahujících se přímo či nepřímo k dekarbonizaci a energetické účinnosti.

Výčet popisných znaků udržitelnosti však v ESRS 1 není konečný. Pokud podnik dospěje k závěru, že dopad, riziko nebo příležitost nejsou zahrnuty nebo nejsou zahrnuty s dostatečnou podrobností v ESRS, ale jsou významné vzhledem k jeho specifickým skutečnostem a okolnostem, musí kromě požadavků na zveřejňování informací stanovených ve třech kategoriích standardů ESRS poskytnout další informace specifické pro daný podnik, aby uživatelé mohli porozumět dopadům, rizikům nebo příležitostem podniku souvisejícím s udržitelností.

Při sestavování zpráv o udržitelnosti musí být dodrženy postupy náležitě péče (angl. due care)²²⁵. Náležitá péče je postup, který podniky používají k identifikaci, prevenci, zmírnění a zohlednění skutečných i potenciálních negativních dopadů na životní prostředí a lidi spojených s jejich podnikáním. **Tyto dopady zahrnují dopady spojené s vlastní činností a předcházejícím a následujícím hodnotovým řetězcem podniku, včetně dopadů prostřednictvím jeho produktu nebo služeb, jakož i prostřednictvím jeho obchodních vztahů.** Náležitá péče je průběžný postup, který reaguje na změny ve strategii podniku, jeho obchodním modelu, činnostech, obchodních vztazích, provozních, dodavatelských a prodejních souvislostech a může tyto změny vyvolat. Tento postup je popsán v mezinárodních nástrojích obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv a v pokynech OECD pro nadnárodní podniky.

Pro povinnosti vůči hodnotovým řetězcům však platí přechodné ustanovení, které určuje, že **v prvních třech letech podávání zpráv o udržitelnosti podniku podle ESRS v případě, že nejsou k dispozici všechny potřebné informace týkající se předcházejících a navazujících částí jeho hodnotového řetězce, podnik objasní, jaké úsilí vynaložil na získání potřebných informací o předcházejících a navazujících částech svého hodnotového řetězce, důvody, proč nebylo možné získat všechny potřebné informace, a své plány na získání potřebných informací v budoucnu.** Toto přechodné ustanovení se **použije bez ohledu na to, zda příslušný účastník hodnotového řetězce je či není MSP.**

---

²²⁴ Nepřímo také souvisí s ESRS E5.

²²⁵ ESRS však neukládají žádné požadavky na chování v souvislosti s náležitou péčí ani nerozšiřují nebo nemění úlohu správních, řídicích nebo dozorčích orgánů podniku, pokud jde o provádění náležitě péče.

Taktéž platí, že podniky nemusí v prvním roce sestavování prohlášení o udržitelnosti podle ESRS zveřejňovat srovnávací informace požadované v oddíle 7.1 (*Prezentace srovnávacích informací*) ESRS 1. Současně platí, že pokud jde o požadavky na zveřejňování informací uvedené v dodatku C Seznam postupně zaváděných požadavků na zveřejňování informací, toto přechodné ustanovení se použije s odkazem na první rok povinného uplatňování požadavku na postupné zveřejňování informací.

5.2.5.3 ESRS 2 Obecné informace

Standard ESRS 2 stanovuje **požadavky na zveřejňování informací, které má podnik poskytovat na obecné úrovni o všech významných záležitostech udržitelnosti** v oblastech podávání zpráv o řízení, **strategii, dopadu, řízení rizik a příležitostí a o ukazatelích a měřitelných cílech** (angl. targets). Stanovuje požadavky na zveřejňování informací, které se vztahují na všechny podniky **bez ohledu na odvětví jejich činnosti** (tj. jsou obecné) a **platí pro všechna témata udržitelnosti** (tj. jsou průřezové).

Z hlediska zásady významnosti pak platí, že pokud podnik **dospěje k závěru, že změna klimatu není významným tématem, a proto nepodává zprávy v souladu s tímto standardem, zveřejní podrobné vysvětlení závěrů svého posouzení významnosti s ohledem na změnu klimatu.** Otázka udržitelnosti je přitom „významná“, pokud splňuje kritéria definovaná pro významnost dopadu v oddíle 3.4 standardu ESRS 1 nebo pro finanční významnost v oddíle 3.5 standardu ESRS 1 nebo obojí²²⁶. Dodatek E (*Vývojový diagram pro určení informací, které mají být zahrnuty*) obsažený ve standardu ESRS 1 poskytuje ilustrativní posouzení významnosti.

Bez ohledu na výsledek posouzení významnosti podnik vždy zveřejní informace požadované: *ESRS 2 Obecné informace* (tj. všechny požadavky na zveřejnění a datové body uvedené v ESRS 2) a požadavky na zveřejňování informací (včetně jejich datových bodů) v aktuálním ESRS v souvislosti s požadavkem na zveřejnění IRO-1 *Popis postupů identifikace a hodnocení významných dopadů, rizik a příležitostí*, jak jsou uvedeny v dodatku C ESRS 2 – *Požadavky na zveřejňování informací / uplatňování v tematických ESRS, které jsou použitelné společně s obecnými požadavky na zveřejňování informací ve standardu ESRS 2.*

Z hlediska vnitřního členění ESRS platí, že požadavky na zveřejňování informací ve standardu ESRS 2, v tematických ESRS a v odvětvových ESRS jsou strukturovány stejně jako TCFD do následujících oblastí podávání zpráv:

- **správa a řízení (GOV):** řídicí procesy, kontroly a postupy používané k monitorování a řízení dopadů, rizik a příležitostí a dohledu nad nimi (viz standard ESRS 2 kapitola 2 Správa a řízení);

---

²²⁶ Posouzení významnosti dopadů a finanční významnosti je vzájemně propojené a je třeba zvážit vzájemnou závislost mezi těmito dvěma rozměry. Obecně je výchozím bodem posouzení dopadů, ačkoli mohou existovat i významná rizika a příležitosti, které s dopady podniku nesouvisejí. Dopad na udržitelnost může být finančně významný od počátku nebo se může stát finančně významným, pokud lze důvodně očekávat, že ovlivní finanční situaci podniku, jeho finanční výkonnost, peněžní toky, jeho přístup k financování nebo náklady na kapitál v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. **Dopady jsou zachyceny z hlediska významnosti dopadů bez ohledu na to, zda jsou či nejsou finančně významné.**

- **strategie (SBM):** způsob, jakým se strategie a obchodní model podniku vzájemně ovlivňují s jeho významnými dopady, riziky a příležitostmi, včetně toho, jak podnik tyto dopady, rizika a příležitosti řeší (viz standard ESRS 2 kapitola 3 Strategie);
- **řízení dopadů, rizik a příležitostí (IRO):** postup(y), kterým(i) podnik:
  - identifikuje dopady, rizika a příležitosti a posuzuje jejich významnost (viz IRO-1 v oddíle 4.1 ESRS 2),
  - řídí významné otázky udržitelnosti prostřednictvím **politik a akcí** (viz oddíl 4.2 ESRS 2);
- **ukazatele a měřitelné cíle (MT):** výkonnost podniku, včetně stanovených měřitelných cílů a pokroku při jejich plnění (viz ESRS 2, kapitola 5 Ukazatele a cíle).

Typizované požadavky na zveřejňování informací či minimální požadavky na zveřejňování informací v rámci standardu ESRS 2 (*Obecné informace*) jsou tyto:

- BP-1 – Obecný základ pro přípravu prohlášení o udržitelnosti;
- BP-2 – Zveřejňování informací ve vztahu ke specifickým okolnostem;
- GOV-1 – Úloha správních, řídicích a dozorčích orgánů;
- GOV-2 – Informace poskytované správním, řídicím a dozorčím orgánům podniku a otázky udržitelnosti, jimiž se tyto orgány zabývají;
- GOV-3 – Začlenění výkonnosti související s udržitelností do systémů pobídek;
- GOV-4 – Prohlášení o náležitě péči;
- GOV-5 – Řízení rizik a vnitřní kontroly v oblasti podávání zpráv o udržitelnosti;
- SBM-1 – Strategie, obchodní model a hodnotový řetězec;
- SBM-2 – Zájmy a názory zúčastněných stran;
- SBM-3 – Významné dopady, rizika a příležitosti a jejich vzájemný vztah se strategií a obchodním modelem;
- IRO-1 – Popis postupů identifikace a hodnocení významných dopadů, rizik a příležitostí;
- IRO-2 – Požadavky na zveřejňování informací v ESRS, na něž se vztahují prohlášení podniku o udržitelnosti;
- Politiky MDR-P – Politiky přijaté k řízení významných otázek udržitelnosti;
- Opatření MDR-A – Opatření a zdroje v souvislosti s významnými otázkami udržitelnosti;
- Ukazatele MDR-M – Ukazatele v souvislosti s významnými otázkami udržitelnosti;
- Měřitelné cíle MDR-T – Sledování účinnosti politik a opatření prostřednictvím cílů;
- Akce MDR-A – Opatření a zdroje v souvislosti s významnými otázkami udržitelnosti;
- Ukazatele MDR-M – Ukazatele v souvislosti s významnými otázkami udržitelnosti; a
- Měřitelné cíle MDR-T – Sledování účinnosti politik a opatření prostřednictvím cílů.

Je důležité si uvědomit, že otázka udržitelnosti je z hlediska dopadu významná, pokud se týká **významných skutečných nebo potenciálních, pozitivních nebo negativních dopadů podniku na lidi nebo životní prostředí v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu**. Dopady zahrnují dopady spojené s vlastní činností a předcházejícím a následným hodnotovým řetězcem podniku, včetně dopadů prostřednictvím jeho výrobků a služeb, jakož i prostřednictvím jeho obchodních vztahů. **Obchodní vztahy zahrnují vztahy v předcházející**

a navazující části hodnotového řetězce podniku a neomezují se na přímé smluvní vztahy. v těchto souvislostech dopady na lidi nebo životní prostředí zahrnují dopady související s environmentálními, sociálními a správními otázkami.

5.2.5.4 ESRS E1 Změna klimatu

Stejně jako jiné tematické standardy, zabývá se i standard ESRS ES 1 (*Změna klimatu*) tématem udržitelnosti (v aspektu změna klimatu) a **člení se do témat a dílčích témat, případně do podtémat udržitelnosti.** Pro tento standard se jedná o tři témata:

- **přizpůsobování se změně klimatu,**
- **zmírňování změny klimatu a**
- **energie.**

Tento standard obsahuje specifické požadavky, které doplňují obecné požadavky na zveřejňování v ESRS 2. Dodatek C standardu ESRS 2 Požadavky na zveřejňování informací / uplatňování v tematických ESRS, které jsou použitelné společně s obecnými požadavky na zveřejňování informací ve standardu ESRS 2, obsahuje seznam dalších požadavků v tematických ESRS, které podnik použije společně s požadavky na zveřejňování na obecné úrovni ve standardu ESRS 2.

Cílem standardu ESRS E1 je specifikovat požadavky na zveřejňování informací, které uživatelům prohlášení o udržitelnosti umožní porozumět:

- **tomu, jak podnik ovlivňuje změnu klimatu** z hlediska významných pozitivních a negativních skutečných a potenciálních dopadů;
- **minulému, současnému a budoucímu úsilí podniku o zmírnění změny klimatu** v souladu s Pařížskou dohodou (nebo aktualizovanou mezinárodní dohodou o změně klimatu) a v souladu s omezením globálního oteplování na 1,5 °C;
- **plánům a schopnosti podniku přizpůsobit svou strategii a obchodní model** v souladu s přechodem na udržitelné hospodářství a přispět k omezení globálního oteplování na 1,5 °C;
- **veškerým dalším opatřením přijatým podnikem a výsledku těchto opatření k prevenci, zmírnění nebo nápravě** skutečných nebo potenciálních negativních dopadů a k řešení rizik a příležitostí;
- **povaze, typu a rozsahu významných rizik a příležitostí podniku** vyplývajících z dopadů změny klimatu a závislostí podniku na změně klimatu a způsobu, jakým je podnik řídí, a
- **finančním účinkům rizik a příležitostí** vyplývajících z dopadů změny klimatu a závislostí podniku s ohledem na změnu klimatu v **krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu.**

Tento standard tedy obsahuje jak požadavky na zmírňování změny klimatu (mitigaci) a přizpůsobování se změně klimatu (adaptaci), tak i požadavky na zveřejňování informací týkající se „energie“, které zahrnují všechny druhy výroby a spotřeby energie.

Níže jsou uvedeny specifické klíčové požadavky ESRS E1 (*Změna klimatu*) týkající se zmírňování změně klimatu (mitigaci) a „energie“:

- **GOV-3 – Začlenění výkonnosti související s udržitelností do systémů pobídek:** podnik zveřejní, zda a jakým způsobem jsou v odměňování členů správních, řídicích a dozorčích orgánů zohledněny aspekty související s klimatem, včetně toho, zda byla jejich výkonnost posouzena na základě měřitelných cílů snižování emisí GHG uvedených v požadavku na zveřejňování informací E1-4, a procentní podíl odměn uznaných v běžném období, který souvisí s aspekty souvisejícími s klimatem, přičemž vysvětlí, o jaké aspekty související s klimatem se jedná.
- **E1-1 – Plán přechodu ke zmírňování změny klimatu:** Podnik zveřejní svůj plán přechodu ke zmírňování změny klimatu²²⁷. Cílem tohoto požadavku na zveřejňování informací je umožnit pochopení minulého, současného a budoucího úsilí podniku o zmírnění dopadů změny klimatu, aby se zajistilo, že jeho strategie a obchodní model jsou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou a s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality, a případně s expozicí podniku vůči činnostem souvisejícím s uhlím, ropou a zemním plynem²²⁸.
- **SBM-3 – Významné dopady, rizika a příležitosti a jejich vzájemný vztah se strategií a obchodním modelem:** Podnik u každého identifikovaného významného rizika souvisejícího s klimatem vysvětlí, zda se jedná o fyzické riziko související s klimatem nebo o riziko přechodu související s klimatem.
- **IRO-1 – Popis postupů identifikace a hodnocení významných dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s klimatem:** Podnik popíše postup identifikace a hodnocení dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s klimatem. Tento popis zahrnuje postup vztahující se mimo jiné i na dopady na změnu klimatu, zejména na emise GHG podniku (podle požadavku na zveřejňování informací ESRS E1-6). Také obsahuje rizika přechodu a příležitosti související se změnou klimatu v rámci vlastních provozních činností a zejména v rámci předchozích a/nebo navazujících částí hodnotového řetězce:
  - identifikace přechodných jevů souvisejících s klimatem, přičemž se zvažuje alespoň klimatický scénář, který je v souladu s omezením globálního oteplování na 1,5 °C bez překročení nebo s omezeným překročením, a
  - posouzení toho, jak mohou být jeho aktiva a podnikatelské činnosti vystaveny těmto událostem spojeným s přechodem souvisejícím se změnou klimatu a vytvářet pro podnik hrubá rizika přechodu nebo příležitosti.
- **E1-2 – Politiky týkající se zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně:** Podnik popíše své politiky, které byly přijaty za účelem řízení jeho významných dopadů, rizik a příležitostí souvisejících se zmírňováním změny klimatu a přizpůsobováním se změně klimatu. Podnik uvede, zda a jak se jeho politiky týkají následujících oblastí:
  - zmírňování změny klimatu;
  - přizpůsobování se změně klimatu;

²²⁷ Pokud podnik nemá plán přechodu, uvede, zda a případně kdy plán přechodu přijme.

²²⁸ U podniků s hospodářskou činností, na kterou se vztahují nařízení v přenesené pravomoci o přizpůsobování se změně klimatu nebo zmírňování změny klimatu podle nařízení o EU Taxonomii, vysvětlení jakéhokoli měřitelného cíle nebo plánů (kapitálové výdaje, plány kapitálových výdajů, provozní výdaje), které má podnik stanoveny pro sladění svých hospodářských činností (příjmů, kapitálových výdajů, provozních výdajů) s kritérii stanovenými v nařízení EK o TSK v oblasti klimatu.

- energetická účinnost;
- zavádění obnovitelných zdrojů energie a
- ostatní.
- **E1-3 – Opatření a zdroje v souvislosti s politikami týkajícími se změny klimatu:** Podnik zveřejní své akce opatření ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu a zdroje přidělené na jejich provádění. Kromě ESRS 2 MDR-A podnik:
  - při výčtu klíčových opatření přijatých ve vykazovaném roce a plánovaných do budoucna uvede opatření ke zmírňování změny klimatu pomocí dekarbonizační páky, včetně přírodně blízkých řešení;
  - při popisu výsledků opatření ke zmírňování změny klimatu zahrne dosažené a očekávané snížení emisí GHG a
  - spojí významné peněžní částky kapitálových a provozních výdajů, které jsou nutné k realizaci přijatých nebo plánovaných opatření:
    - s příslušnými řádky nebo poznámkami v účetní závěrce;
    - klíčovými ukazateli výkonnosti požadovanými podle nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii a
    - případně s plánem kapitálových výdajů požadovaným v nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii.
- **E1-4 – Měřitelné cíle týkající se zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně:** Podnik může zveřejnit měřitelné cíle snižování emisí GHG v hodnotě intenzity. Cíle intenzity jsou formulovány jako poměr emisí GHG k jednotce fyzické činnosti nebo ekonomické produkce. Příslušné jednotky činnosti nebo produkce budou uvedeny v odvětvových standardech ESRS. v případech, kdy podnik stanovil pouze měřitelný cíl týkající se snižování intenzity emisí GHG, musí nicméně zveřejnit související absolutní hodnoty pro cílový rok a mezitímní cílový rok (roky). To může vést k situaci, kdy je podnik povinen zveřejnit nárůst absolutních emisí GHG plynů pro cílový rok a mezitímní cílový rok (cílové roky), například proto, že předpokládá organický růst svého podnikání. Při zveřejňování informací podnik uvede podíl měřitelného cíle týkajícího se každého příslušného rámce emisí GHG (1, 2 nebo 3). Podnik uvede metodu použitou pro výpočet emisí GHG rámce 2 zahrnutých do měřitelného cíle (tj. buď metodu založenou na lokalitě, nebo metodu založenou na trhu). Pokud se hranice měřitelného cíle snižování emisí GHG liší od hranic emisí GHG vykázaných podle požadavku na zveřejňování informací E1-6, zveřejní podnik informaci o tom, které plyny jsou zahrnuty, příslušný procentní podíl emisí GHG rámce 1, 2, 3 a celkových emisí GHG, na něž se měřitelný cíl vztahuje²²⁹.
- **E1-5 – Spotřeba energie a energetický mix:** Podnik poskytne informace o své spotřebě energie a energetickém mixu s cílem poskytnout přehled o celkové spotřebě energie v podniku v absolutní hodnotě, o zlepšení energetické účinnosti, o expozici vůči

---

²²⁹ Při zveřejňování informací uvede podnik informace za cílové období s odkazem na specifický odvětvový (je-li k dispozici) nebo meziodvětvový model snižování emisí v souladu s omezením globálního oteplování na 1,5 °C. Za tímto účelem podnik vypočítá referenční cílovou hodnotu, která je v souladu s cílem omezit globální oteplování na 1,5 °C, pro rámec 1 a 2 (a případně samostatnou hodnotu pro rámec 3), s níž lze porovnat jeho vlastní cíle snižování emisí GHG nebo průběžné cíle v příslušných rámcích.

činnostem souvisejícím s uhlím, ropou a zemním plynem a o podílu obnovitelných zdrojů energie na celkovém energetickém mixu.

- **E1-6 – Hrubé emise rámce 1, 2, 3 a celkové emise GHG:** Podnik zveřejní své údaje v metrických tunách ekvivalentu CO₂²³⁰:
  - hrubé emise GHG rámce 1²³¹;
  - hrubé emise GHG rámce 2²³²;
  - hrubé emise GHG rámce 3²³³ a
  - celkové emise GHG.
- **E1-7 – Pohlcování GHG a projekty ke snížení emisí GHG financované prostřednictvím uhlíkových kreditů:** Podnik zveřejní:
  - pohlcování a ukládání GHG v metrických tunách ekvivalentu CO₂, které vyplývají z projektů, jež mohl vyvinout v rámci své vlastní činnosti nebo k nimž přispěl v předcházejících a/nebo navazujících částech svého hodnotového řetězce, a
  - množství snížení emisí GHG nebo jejich pohlcení z projektů ke zmírnění změny klimatu mimo jeho hodnotový řetězec, které financoval nebo hodlá financovat prostřednictvím nákupu uhlíkových kreditů²³⁴.

V případě, že podnik veřejně prohlásil, že je neutrální z hlediska emisí GHG, a že využívá uhlíkové kredity, vysvětlí:

- zda a jak jsou tato prohlášení doprovázena cíli snižování emisí GHG, jak vyžaduje požadavek na zveřejňování informací ESRS E1-4;
  - zda a jak tato prohlášení a spoléhání se na uhlíkové kredity nebrání ani neomezují dosažení jeho cílů snižování emisí GHG²³⁵, případně jeho cíl nulových čistých emisí, a
  - důvěryhodnost a integritu použitých uhlíkových kreditů, včetně odkazu na uznávané normy kvality.
- **E1-8 – Interní stanovování cen uhlíku:** Podnik zveřejní, zda uplatňuje systémy interního stanovování cen uhlíku, a pokud ano, jak tyto systémy podporují jeho rozhodování a motivují k provádění politik a cílů souvisejících s klimatem.

---

²³⁰ Tyto informace podporují informační potřeby účastníků finančního trhu, na něž se vztahuje SFDR, neboť odrážejí povinný ukazatel týkající se hlavních nepříznivých dopadů, jak stanoví ukazatele č. 1 a č. 2 v tabulce I přílohy I souvisejícího nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1288 s ohledem na pravidla pro zveřejňování informací o udržitelných investicích („emise skleníkových plynů“ a „uhlíková stopa“). Tyto informace jsou v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1818 (nařízení o referenčních hodnotách v oblasti klimatu), čl. 5 odst. 1, článkem 6 a čl. 8 odst. 1.

²³¹ Zveřejnění hrubých emisí GHG rámce 1 musí obsahovat: (a) hrubé emise GHG rámce 1 v metrických tunách ekvivalentu CO₂ a (b) procentní podíl emisí GHG plynů rámce 1 z regulovaných systémů obchodování s emisemi.

²³² Zveřejnění hrubých emisí GHG rámce 2 musí obsahovat: (a) hrubé emise GHG rámce 2 založené na lokalitě v metrických tunách ekvivalentu CO₂ a (b) hrubé emise GHG rámce 2 založené na trhu v metrických tunách ekvivalentu CO₂.

²³³ Zveřejnění hrubých emisí GHG rámce 3 musí zahrnovat emise GHG v metrických tunách ekvivalentu CO₂ z každé významné kategorie rámce 3 (tj. z každé kategorie rámce 3 která je pro podnik prioritní).

²³⁴ V případě, že podnik vedle měřitelných cílů snižování hrubých emisí GHG zveřejní i měřitelný cíl týkající se čistých nulových emisí (viz E1-4) vysvětlí rozsah, použité metodiky a rámce a způsob, jakým mají být zbytkové emise GHG (po přibližně 90–95% snížení emisí GHG s možností odůvodněných odvětvových odchylek v souladu s uznávaným odvětvovým postupem dekarbonizace) neutralizovány například pohlčováním GHG v rámci jeho vlastních provozních činností a v předcházejících a/nebo navazujících člancích hodnotového řetězce.

²³⁵ Tyto informace jsou v souladu s čl. 2. odst. 1 Evropského prvního rámce pro klima.

- **E1-9 – Předpokládané finanční následky významných fyzických rizik a rizik přechodu a potenciálních příležitostí souvisejících s klimatem:** Podnik zveřejní své:
  - předpokládané finanční následky významných fyzických rizik;
  - předpokládané finanční následky významných rizik přechodu a
  - potenciál k využití významných příležitostí souvisejících s klimatem.

Zveřejnění předpokládaných finančních následků významného rizika přechodu musí zahrnovat:

- peněžní částku a podíl (procento) aktiv s významným rizikem přechodu v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu před zvážením akcí ke zmírňování změny klimatu;
- podíl aktiv s významným rizikem přechodu, na něž se vztahují opatření ke zmírňování změny klimatu;
- rozdělení účetní hodnoty nemovitostí podniku podle tříd energetické účinnosti ;
- závazky, které může být nutné vykázat v účetní závěrce v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu; a
- peněžní částku a podíl (procento) čistých výnosů z podnikatelských činností s významným rizikem přechodu v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu, včetně případných čistých výnosů od zákazníků podniku vykonávajících činnosti související s uhlím, ropou a zemním plynem.

Pro podniky, pro něž je/bude významné z hlediska témat nefinančního výkaznictví pouze téma „změny klimatu“, se uplatní tato přechodná ustanovení uplatnění ESRS:

- **ESRS 2: SBM-1 Strategie, obchodní model a hodnotový řetězec** – Podnik vykazuje informace předepsané v ESRS 2 SBM-1 bodě 40 písm. b) rozdělení celkových příjmů podle významných odvětví ESRS a bodě 40 písm. c) (seznam dalších významných odvětví podle ESRS) počínaje datem použitelnosti stanoveným v aktu Komise v přenesené pravomoci, který má být přijat podle čl. 29b odst. 1 třetího pododstavce bodu ii) směrnice o účetnictví;
- **ESRS 2: SBM-3 Významné dopady, rizika a příležitosti a jejich vzájemný vztah se strategií a obchodním modelem** – Podnik může vynechat informace předepsané v bodě 48 písm. e) ESRS 2 SBM-3 (předpokládané finanční účinky) pro první rok sestavování prohlášení o udržitelnosti. Podnik může dodržet bod 48 písm. e) ESRS 2 SBM-3 tím, že za první tři roky sestavování prohlášení o udržitelnosti bude zveřejňovat pouze kvalitativní informace, není-li možné vypracovat kvantitativní informace.
- **ESRS E1: E1-6 Hrubé emise rámce 1, 2, 3 a celkové emise GHG** – Podniky nebo skupiny, které ke dni své rozvahy nepřekročí průměrný počet 750 zaměstnanců během účetního roku (případně na konsolidovaném základě), mohou vynechat datové body o emisích rámce 3 a celkových emisích GHG plynů za první rok sestavení svého prohlášení o udržitelnosti.
- **ESRS E1: E7-9 Předpokládané finanční účinky významných fyzických rizik a rizik přechodu a potenciálních příležitostí souvisejících s klimatem** – Podnik může vynechat informace předepsané v ESRS E1-9 pro první rok sestavování prohlášení o udržitelnosti. Podnik může dodržet ESRS E1-9 tím, že za první tři roky sestavování

prohlášení o udržitelnosti bude zveřejňovat pouze kvalitativní informace, není-li možné vypracovat kvantitativní informace.

5.2.6 Klimatické prověřování

Evropské komise vydaly k tématu prověřování projektů a infrastruktury z hlediska klimatického dopadu tyto dvě oficiální metodiky:

- Technické pokyny k prověřování udržitelnosti pro účely Fondu InvestEU, sdělení Komise z 13. července 2021, 2021/C 280/01 (“**TP k prověřování udržitelnosti Fondu InvestEU**”); a
- Technické pokyny k prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu v období 2021–2027“, sdělení Komise z 16. září 2021, 2021/C 373/01 (“**TP ke klimatickému prověřování infrastruktury**”).

Prověřování z hlediska klimatického dopadu je proces, který do vývoje projektů infrastruktury začleňuje opatření pro zmírňování změny klimatu a pro přizpůsobení se této změně. Umožňuje investorům činit informovaná rozhodnutí o projektech, která lze považovat za slučitelné s Pařížskou dohodou. Proces je rozdělen do dvou pilířů (zmírňování změny klimatu přizpůsobování se změně klimatu) a dvou fází (prověření, podrobná analýza). Podrobná analýza závisí na výsledku prověřovací fáze, což pomáhá snížit administrativní zátěž. Postup posuzování dle těchto pilířů je schematicky uveden na obrázku níže.

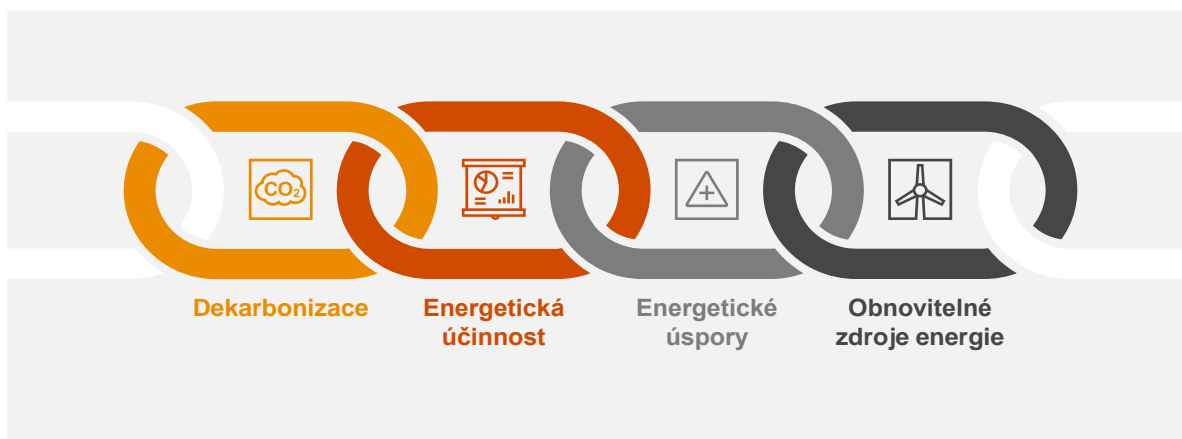
Obrázek 42: Přehled procesu klimatického prověřování pro zmírňování změny klimatu

Zdroj: Konzultant na základě TP ke klimatickému prověřování infrastruktury

Klíčová témata klimatického prověřování pro zmírňování změny klimatu jsou prezentována na níže uvedeném obrázku.

Obrázek 43: Přehled klíčových témat klimatického prověřování pro zmírňování změny klimatu

Zdroj: Konzultant na základě TP ke klimatickému prověřování infrastruktury

Zmírňování změny klimatu zahrnuje nejen **opatření ke snížení emisí GHG, ale i opatření ke zvýšení pohlcování emisí GHG, a řídí se podle politiky EU pro cíle snižování emisí GHG do roku 2030 a 2050**. Při plnění politiky EU v oblasti cílů snižování emisí hrají důležitou roli orgány členských států, které mohou stanovit zvláštní požadavky pro dosažení těchto cílů, a to zejména v rámci NEKPů.

Základním východiskem TP ke klimatickému prověřování infrastruktury je **skutečnost, že investiční rozhodování může podpořit kvantifikace a peněžní vyjádření emisí GHG**. Navíc podstatná část projektů infrastruktury, které budou podpořeny v současném programovém období let 2021–2027, bude mít životnost delší než do roku 2050. Proto je potřebná odborná analýza s cílem ověřit, zda je projekt slučitelný například s provozem, údržbou a konečným vyřazením z provozu v celkovém kontextu nulových čistých emisí GHG a klimatické neutrality.

TP ke klimatickému prověřování infrastruktury ve vhodných případech používají **metodiku Evropské investiční banky („EIB“) pro stanovení uhlíkové stopy (ke kvantifikaci emisí GHG)²³⁶ a metodiku EIB ke stanovení stínové ceny uhlíku (k peněžnímu vyjádření emisí GHG)**, tj. metodiku stanovení uhlíkové stopy doplněnou samostatnou publikací *The Economic Appraisal of Investment Projects at the EIB* (Ekonomické posouzení investičních projektů v EIB) (2013)²³⁷ a *Shadow Cost of Carbon* (Stínová cena uhlíku). Z hlediska stínové ceny uhlíku se používá stínová cena uhlíku zveřejněná EIB jako nejlepší dostupný doklad nákladů²³⁸ ke splnění cíle omezení nárůstu teploty stanoveného v Pařížské dohodě (tj. cíl 1,5 °C). Stínová cena uhlíku se měří v reálných hodnotách a uvádí se v cenách z roku 2016. Stínová cena uhlíku, která má být použita u projektů infrastruktury pro období 2021–2027, je uvedena v následující tabulce.

²³⁶ Metodiky EIB ke stanovení uhlíkové stopy projektů pro posouzení emisí GHG z projektu a odchylek emisí, červenec 2020, <https://www.eib.org/en/about/cr/footprint-methodologies.htm> a https://www.eib.org/attachments/strategies/eib_project_carbon_footprint_methodologies_en.pdf a <https://www.eib.org/en/about/documents/footprint-methodologies.htm>

²³⁷ *The Economic Appraisal of Investment Projects at the EIB*: <https://www.eib.org/en/publications/economic-appraisal-of-investment-projects>

²³⁸ Další informace jsou k dispozici v dokumentu skupiny EIB *Climate Bank Roadmap 2021-2025*, 14. prosince 2020, <https://www.eib.org/en/publications/the-eib-group-climate-bank-roadmap.htm>.

Tabulka 1: Stínová cena uhlíku u emisí GHG plynů a jejich snížení v EUR/t CO₂ ekv., ceny z roku 2016

Rok	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
EUR/t CO ₂ ekv.	80	165	250	390	525	660	800

Zdroj: TP ke klimatickému prověřování infrastruktury a dokument skupiny EIB Climate Bank Roadmap 2021–2025

Tato tabulka výstižně ukazuje předpokládanou rostoucí cenu uhlíku do roku 2050, tj. do doby kdy by měla být v EU dosažena klimatická neutralita. **Demonstruje vliv uhlíku na cenu služeb, dodávek a prací v rámci celé ekonomiky, včetně stavebnictví. Ačkoliv se jedná jen o modelový nástroj, je zřejmé, že bude mít tento faktor jako riziko přechodu zcela zásadní vliv na konkurenceschopnost a cenu výkonů ve stavebnictví, zejména na straně investorů / správců aktiv a realizátorů stavebních prací.**

Stanovení uhlíkové stopy se v těchto TP ke klimatickému prověřování infrastruktury používá nejen k odhadnutí emisí GHG u projektu, který je připraven k realizaci, **ale zejména k podpoře analýzy a začlenění nízkouhlíkových řešení v průběhu fází plánování a navrhování.** Proto je nezbytné začlenit prověřování z hlediska klimatického dopadu do řízení projektového cyklu již na samém počátku. **Provedení důkladného procesu prověřování z hlediska klimatického dopadu může pak určit, zda je projekt způsobilý k financování.** Nepředepisuje však konkrétní metodiku analýzy nákladů a přínosů, protože tato metodika může záviset na požadavcích úvěrování konkrétního fondu a na dalších faktorech.

Obrázek 44: Projektový cyklus dle a fáze klimatického prověřování

Zdroj: TP ke klimatickému prověřování infrastruktury

TP ke klimatickému prověřování infrastruktury obecně doporučuje **jednotné posouzení předpokládaných emisí GHG z projektu prováděné již v rané fázi, které pak následně povede v různých fázích vývoje ke zmírnění dopadu projektu na změnu klimatu.** Celkové emise GHG z projektu po dobu jeho životnosti, od výstavby a provozu až do vyřazení z provozu, mohou ovlivnit nejrůznější volby, zejména ve fázi plánování a navrhování. Tato skutečnost je klíčová pro účinné řízení uhlíku ve stavebnictví.

Co se týče financování, klimatické prověřování investic je naprosto zásadním předpokladem pro financování infrastrukturních projektů a zajištění jejich souladu se zásadou “významně nepoškozovat” pro první dva environmentální cíle EU Taxonomie (zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu) v programovém období EU 2021-2027. O to více toto bude platit v době realizace investičních projektů za horizont stávajícího programového období. Již nyní například platí podle čl. 73 odst. 2 písm. j) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních

pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky, že řídicí orgán při výběru operací u investic do infrastruktury s očekávanou životností alespoň pět let zajistí prověření infrastruktury z hlediska klimatického dopadu. Jinými slovy, nebude-li již projekt od počátku připravován v souladu s klimatickými požadavky, může pravděpodobně dojít k situaci, že **klimatické prověření v době rozhodování o dotaci či jiném rozhodování o financování (např. prostřednictvím zelených dluhopisů) ukáže, že projekční návrh je nedostačující či rozporný s novým pravidly a bude muset být přeprojektován či čelit jiným neočekávaným změnám ohrožujících jeho proveditelnost či financování.** Proto EK konstatuje, že *“prověřování z hlediska klimatického dopadu by mělo být začleněno do řízení projektového cyklu od samého počátku, jak je znázorněno na Obrázku 18 a vysvětleno podrobně v Příloze C”*²³⁹.

Technické použití TP k prověřování udržitelnosti Fondu InvestEU²⁴⁰ je pro oblast klimatického prověřování (klimatický pilíř) v zásadě stejné jako u TP ke klimatickému prověřování infrastruktury. Rozdíl je jen v tom, že TP k prověřování udržitelnosti Fondu InvestEU má odlišné procesy prověřování pro malé projekty či programy (do 10 mil. EUR investičních nákladů bez DHP) a velké programy. Dopňuje však rozsah prověřování také o environmentální a sociální pilíř. Zajímavostí je, že v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1702 ze dne 12. července 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 stanovením dodatečných prvků a podrobných pravidel pro srovnávací přehled ukazatelů Programu InvestEU („**Nařízení o InvestEU Scoreboardu**“), obsahuje pravidla pro vypracování tzv. srovnávacího přehledu Programu InvestEU, souhrnného hodnocení výkonnosti podpořených finančních a investičních operací ucházejících se o podporu z Fondu InvestEU. Tato pravidla jsou založena na hodnocení celkem sedmi pilířů, z nichž Pilíř 5 (*Dopad finanční nebo investiční operace*) obsahuje vedle aspektů „dopadu na hospodářství a růst“ a „dopadu na zaměstnanost“ také „aspekty prověřování udržitelnosti“. Těmto „aspektům prověřování udržitelnosti“ je v nařízení o InvestEU Scoreboardu přiřazena váha 45 % v rámci tohoto pilíře a specificky pro výše vymezené velké projekty 15% váha pro klimatické aspekty s těmito pravidly hodnocení: „*Prováděcí partner ověří:*

- *zda existují negativní trvalé nebo dočasné dopady projektu na klima, a to jak z hlediska zmírňování změny klimatu (emise skleníkových plynů), tak přizpůsobování se této změně (dopadů na klima, klimatických nebezpečí a rizik), a zda a jak budou zmírněny nebo kompenzovány,*

---

²³⁹ Ve vztahu k TP ke klimatickému prověřování infrastruktury Komise mimo jiné uvedla: *“Ode dne, kdy Evropská komise tyto pokyny poprvé zveřejní, by měly být integrovány do přípravy a prověřování projektů infrastruktury z hlediska klimatického dopadu na období 2021–2027. Důrazně doporučujeme, aby u projektů infrastruktury, u nichž bylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí (ELA) a nejpozději do konce roku 2021 vydáno povolení, k nimž byly uzavřeny potřebné dohody o financování (včetně financování z prostředků EU) a u nichž začnou stavební práce nejpozději v roce 2022, bylo provedeno prověřování z hlediska klimatického dopadu podle těchto pokynů.”*

²⁴⁰ Fondu InvestEU je svým dopadem největším unijním fondem, který má v současném programovém období EU 2021–2027 zmobilizovat více než 372 miliard EUR veřejných a soukromých investic prostřednictvím záruky z rozpočtu EU ve výši 26,2 miliard EUR. Poskytnutí této záruky snižuje rizika finančních institucí v rámci podpořené finanční operace, což má za následek zpravidla větší rozsah externí finanční proveditelnost projektů, lepší úrokové podmínky a/nebo potřebu menšího rozsahu poskytnutého zajištění za úvěr ze strany nositelů projektů.

- *jak jsou tyto obavy související s klimatem řízeny (tj. opatření přijatá ke snížení emisí skleníkových plynů nebo snížení zbytkového rizika dopadů změny klimatu a nebezpečí s ní spojených na přijatelnou úroveň),*
- *zda existují pozitivní dopady projektů na klima²⁴¹ a úroveň jejich významnosti.”*

Pro malé projekty pak platí, že je 7,5 % vahou měřena v tomto dílčím aspektu výkonnost projektu s dobrovolným pozitivním programem podle těchto pravidel hodnocení: „*tento dílčí ukazatel je bonusovým ukazatelem a zohledňuje dobrovolný závazek k opatřením, která mohou přispět k posílení pozitivních účinků projektu nebo k dalšímu zmírnění dopadů, a to na základě provedeného posouzení.*“

Tento způsob hodnocení ukazuje aplikace pravidel udržitelnosti, včetně úrovně uhlíkové stopy projektů, na přístup investorů k finančním podporám²⁴².

5.2.7 Zásada energetické účinnosti v první řadě

Zásada „energetické účinnosti v první řadě“ („**zásada EE1st**“) byla poprvé vymezena v čl. 2 odst. 18 nařízení o energetické unii²⁴³. **Zdůrazňuje nutnost upřednostnit při přijímání investičních rozhodnutí alternativní, nákladově efektivní opatření zaměřená na účinné využívání energie, zejména nákladově efektivní úspory energie při konečném použití.**

Smysl existence zásady EE1st je výstižně popsán v bodu 64 Preambule nařízení o energetické unii: „*Členské státy by měly uplatňovat zásadu „energetická účinnost na prvním místě“, která znamená zvažovat vždy před přijetím rozhodnutí týkajícího se energetického plánování, politiky a investic, zda by nebylo možno předpokládaná plánovací, politická a investiční opatření plně nebo zčásti nahradit **nákladově efektivními a technicky, ekonomicky a environmentálně výhodnými alternativními opatřeními energetické účinnosti**, přičemž by se stále dařilo dosahovat cílů příslušných rozhodnutí. To zahrnuje zejména pojmání energetické účinnosti jako zásadního prvku a klíčového hlediska při budoucích investičních rozhodnutích ve věci energetické infrastruktury v Unii. Tyto nákladově efektivní alternativy zahrnují opatření s cílem učinit poptávku po energii a dodávku energií efektivnější, zejména úsporami energie v konečné spotřebě díky nákladově efektivnímu využívání energie, iniciativami týkajícími se reakce na straně po-*

²⁴¹ Neprováděných dobrovolně, jak je popsáno v následujícím bodě „Dobrovolný pozitivní program“.

²⁴² V této souvislosti je vhodné zmínit, že podobné systémy hodnocení klimatických rizik musí na úrovni finančních institucí pod supervizí Evropské centrální banky („**ECB**“) vzniknout již do konce tohoto roku. ECB požaduje vzít v úvahu vliv změny klimatu do činností finančních institucí s cílem udržení cenové a finanční stability. To znamená začlenit úvahy o změně klimatu do: analýzy a rozhodování; makroekonomických modelů, projekcí a scénářů; posouzení finanční stability; analýzy a transmise měnové politiky; a rámce řízení rizik. Nařízení o InvestEU Scoreboardu je tak nástroj, který budou muset pro investiční operace v té či oné podobě či jiný obdobný nástroj v obdobné robustnosti používat všechny finanční instituce v EU. Více obecně k tématu, viz https://www.ecb.europa.eu/ecb/climate/managing_mitigating_climate_risk/html/index.en.html a k tématu bankovních rizik a změny klimatu, viz <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/climate/html/index.en.html>.

²⁴³ „Energetickou účinností v první řadě“ v energetickém plánování a v politických a investičních rozhodnutích co největší zohledňování alternativních nákladově efektivních opatření v oblasti energetické účinnosti s cílem zefektivnit poptávku po energii a zásobování energií, zejména prostřednictvím nákladově efektivních úspor energie v konečné spotřebě, iniciativ zaměřených na snížení poptávky a účinnější přeměny, přenosu a distribuce energie, při současném dosahování cílů oněch rozhodnutí;

ptávky a účinnější přeměnou, přenosem a distribucí energie. Členské státy by také měly podporovat šíření této zásady na regionální a místní úrovni státní správy a také v soukromém sektoru.“

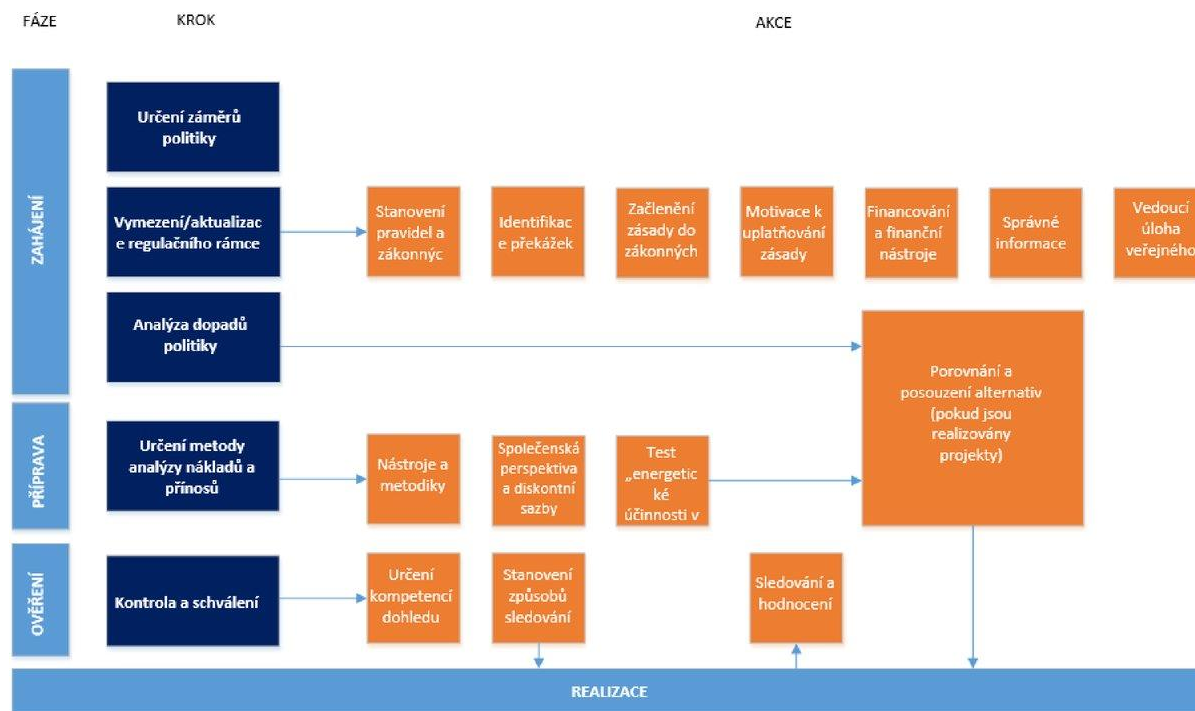
K provedení zásady EE1st v nařízení o energetické unii bylo vydáno Doporučení Komise (EU) 2021/1749 ze dne 28. září 2021 k Zásadám „energetická účinnost v první řadě“: od principů k praxi – Pokyny k uplatňování zásady při rozhodování v odvětví energetiky i mimo něj („**Doporučení EK k zásadě EE1st**“). Doporučení EK k zásadě EE1st obsahuje ve své příloze pokyny, které vysvětlují způsoby uplatňování zásady EE1st. Pokyny se zaměřují zejména na tvůrce politik a regulační orgány na evropské, vnitrostátní a místní úrovni a do určité míry na účastníky trhu a investory, kteří rozhodují o udržitelných a účinných opatřeních²⁴⁴.

Cílem pokynů je poskytnout bližší představu o opatřeních, která mají přijímat tvůrci politik a regulační orgány v rámci rozhodovacího procesu při uplatňování zásady EE1st, jak je uvedeno na níže uvedeném obrázku. Dále obsahují dodatečné další informace o oblastech, na které je třeba se zaměřit, a příklady uplatnění této zásady v kontextu různých odvětví.

---

²⁴⁴ Vycházejí z Komisí zadané studie „Analysis to support the implementation of the Energy Efficiency First principle in decision-making“ (Analýza na podporu provádění zásady „energetická účinnost v první řadě“ v procesu rozhodování) a dodatečného výzkumu zaměřeného na zvýšení funkčnosti této zásady, zejména z předběžných zjištění projektů ENEFIRST a sEEnergies v rámci programu Horizont 2020.

Obrázek 45: Fáze, kroky a akce, které mají tvůrci politik a regulační orgány zohlednit při uplatňování zásady energetická účinnost v první řadě

Zdroj: EK na základě studie Ecorys infrastruktury

Obrázek 46: Klíčová témata, kroky a akce, které mají tvůrci politik a regulační orgány zohlednit při uplatňování zásady energetická účinnost v první řadě

Zdroj: Konzultant na základě Doporučení EK k zásadě EE1st

Význam zásady EE1st byl významně posílen a konkretizován v revizi EED z roku 2023, viz Box 6 níže.

Box 6: Zásada EE1st dle článku 3 revidované EED

Článek 3 Zásada „energetická účinnost v první řadě“

1. v souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ členské státy zajistí, aby řešení v oblasti energetické účinnosti, včetně zdrojů na straně poptávky a systémové flexibility, **byla posuzována při rozhodnutích o plánování, politikách a významných investicích o hodnotě přesahující v jednotlivých případech částku 100 000 000 EUR nebo v případě projektů dopravní infrastruktury částku 175 000 000 EUR, týkajících se těchto odvětví:**

a) energetické systémy a

b) neenergetická odvětví, v nichž mají uvedená odvětví dopad na spotřebu energie a energetickou účinnost, jako jsou budovy, doprava, vodohospodářství, informační a komunikační technologie, zemědělství a finanční sektor.

2. **Do 11. října 2027 provede Komise posouzení prahových hodnot stanovených v odstavci 1 s cílem revidovat je směrem dolů, přičemž přihlédne k možnému vývoji hospodářství a trhu s energií. Komise do 11. října 2028 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, k níž připojí v případě potřeby legislativní návrhy.**

3. Členské státy se vybízejí, aby při uplatňování tohoto článku **zohlednily doporučení Komise (EU) 2021/1749**²⁴⁵.

4. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány **sledovaly uplatňování zásady „energetická účinnost v první řadě“, a to případně i integraci odvětví a meziodvětvové dopady, v případech, kdy rozhodnutí o plánování, politikách a investicích podléhají požadavkům na schválení a monitorování.**

5. Při uplatňování zásady „energetická účinnost v první řadě“ členské státy:

a) **prosazují, a pokud se vyžadují analýzy nákladů a přínosů, zajistí uplatňování a zveřejnění metodik pro analýzu nákladů a přínosů, které případně umožňují řádné posouzení širších přínosů řešení v oblasti energetické účinnosti při zohlednění celého životního cyklu a dlouhodobé perspektivy, účinnosti systému a nákladové účinnosti, bezpečnosti dodávek a kvantifikace ze společenského, zdravotního a ekonomického hlediska a z hlediska klimatické neutrality, jakož i zásad udržitelnosti a oběhového hospodářství při přechodu na klimatickou neutralitu;**

b) **zabývají se dopadem na energetickou chudobu;**

c) **určí subjekt nebo subjekty odpovědné za sledování uplatňování zásady „energetická účinnost v první řadě“ a dopadů regulačních rámců, včetně finančních předpisů, rozhodnutí o plánování, politikách a významných investicích uvedených v odstavci 1, na spotřebu energie, energetickou účinnost a energetické systémy;**

d) **podávají Komisi v rámci svých integrovaných vnitrostátních zpráv o pokroku v oblasti energetiky a klimatu předložených podle článku 17 nařízení (EU) 2018/1999 zprávy o tom, jak byla zásada „energetická účinnost v první řadě“ zohledněna v celostátních a případně regionálních a místních rozhodnutích o plánování, politikách a významných investicích týkajících se celostátních a regionálních energetických systémů, přičemž tato zpráva obsahuje alespoň tyto prvky:**

i) **posouzení uplatňování a přínosů zásady „energetická účinnost v první řadě“ v rámci energetických systémů, zejména ve vztahu ke spotřebě energie;**

²⁴⁵ Doporučení Komise (EU) 2021/1749 ze dne 28. září 2021 k Zásadám „energetická účinnost v první řadě“: od principů k praxi – Pokyny k uplatňování zásady při rozhodování v odvětví energetiky i mimo něj (Úř. věst. L 350, 4.10.2021, s. 9).

ii) seznam opatření přijatých k odstranění jakýchkoli zbytečných regulačních či neregulačních překážek pro provádění zásady „energetická účinnost v první řadě“ a řešení na straně poptávky, a to i prostřednictvím identifikace vnitrostátních právních předpisů a opatření, které jsou s touto zásadou v rozporu.

6. Do 11. dubna 2024 přijme Komise pokyny, které poskytnou společný obecný rámec, včetně postupů pro dohled, monitorování a podávání zpráv, který mohou členské státy používat při navrhování metodik pro analýzu nákladů a přínosů uvedených v odst. 5 písm. a), aby tak byla zajištěna srovnatelnost a zároveň byla členskými státy ponechána možnost přizpůsobit se vnitrostátním a místním podmínkám.

5.3 Národní rámec

GHG Protokol je v Česku využíván k vyčíslování emisí GHG. Jeho oficiální překlad do českého jazyka však stále chybí, což brání jeho širšímu využívání v Česku²⁴⁶. Zejména neukotvenost odpovídající základní terminologii v českém jazyce se projevuje v praxi tím, že například na jednotlivé rozsahy (kategorie) emisí GHG se stále v odborné veřejnosti odkazuje jako na „Scope“ odpovídající původnímu anglickému ekvivalentu a v nařízení o obecných ESRS je tento pojem překládán zcela nesrozumitelně jako „rámec kategorie“.

Co se týče TCFD, má tato iniciativa podporu více než 4 tisíc podporovatelů ve 101 jurisdikcích²⁴⁷. v Česku jsou podporovateli TCFD, nepočítaje místní dceřinné společnosti a zastoupení zahraničních společností, zatím pouze čtyři společnosti: ČEZ Group, Energo Pro, MONETA Money Bank a Flagship Communications, přičemž před dvěma lety Česko nemělo žádného národního podporovatele. TCFD je přitom základem pro řešení změny klimatu na globální úrovni. Zejména její doporučení a navazující metodické, výkladové a osvětové dokumenty a praktické nástroje jsou velmi praktické pro řešení předmětu této Studie²⁴⁸.

Co se týče EU Taxonomie, již nyní ji musí používat jak finanční a nefinanční podniky podléhající NFRD. Do budoucna (již za účetní rok 2025) se však budou týkat i dalších velkých skupin podniků. Celkem se v této první a druhé vlně počítá, že požadavky nefinančního výkaznictví dle NFRD a CSRD dopadnou přímo přibližně na 1300 firem v Česku a 50 000 v celé EU.

V souvislosti s implementací NFRD připravila MF novelu zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o účetnictví“), jakož i novely souvisejících předpisů, která byla zařazena jako součást tzv. konsolidačního balíčku v rámci sněmovního tisku 488 a schválena v Poslanecké sněmovně jako usnesení č. 779 dne 13. října 2023²⁴⁹ („NFRD novelizace zákona o účetnictví“). NFRD novelizace zákona o účetnictví má umožnit transpozici alespoň části požadavků z CSRD ve vazbě na novelizované NFRD a změn vyplý-

²⁴⁶ V současné době probíhají snahy MŽP o tento oficiální překlad.

²⁴⁷ Veřejným prohlášením o podpoře TCFD a jejím doporučením společnosti prokazují, že podnikají kroky k vybudování odolnějšího finančního systému prostřednictvím zveřejňování informací souvisejících s klimatem.

²⁴⁸ Více, viz https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2023/03/TCFD_Report_Index.pdf.

²⁴⁹ Více ke stavu projednání, viz <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=488>.

vajících pro znění směrnice o účetnictví, a to první skupinu podniků podléhajících novému rozsahu nefinančního výkaznictví pro účetní období začínající dne 1. ledna 2024 nebo později, tj. pro ty, které dosud podléhaly regulaci dle NFRD²⁵⁰. Do budoucna (již příští rok) bude třeba připravit další novelizaci Zákona o účetnictví, která bude v plném rozsahu přejímat CSRD a ESRS minimálně v rozsahu povinných subjektů, kterým vznikne povinnost nefinančního výkaznictví za finanční rok 2025 („**CSRD novelizace zákona o účetnictví**“).

Co se týče klimatického prověřování na projektové úrovni, má být dle TP ke klimatickému prověřování infrastruktury používáno minimálně pro fondy EU 2021-2027, jak bylo uvedeno v oddíle 5.2.6 výše. Praxe tohoto používání je však dle informací z trhu spíše formální, a to zejména ve vztahu ke přizpůsobování se změně klimatu. v současné době jsou k tomuto tématu, včetně uplatnění zásady DNSH a zásady EE1st připravovány metodické dokumenty ze strany MŽP v rámci **projektu TSI „Methodology for the Application of the DNSH Principle at the National Level in Czechia“**²⁵¹, č. REFORM/SC2022/112, REFORM/2021/OP/0006 Lot 1²⁵². Také dochází ke snahám integrovat tyto požadavky **do národních odvětvových metodik**, např. Rezortní metodika pro hodnocení ekonomické efektivity projektů dopravních staveb z října 2017, ve verzi 6/2023 schválené Centrální komisí MD dne 8. srpna 2023.

---

²⁵⁰ Více, viz oddíl 5.2.5.1 výše.

²⁵¹ Český „Metodologie k aplikaci zásady DNSH na národní úrovni v Česku“.

²⁵² Viz první verze dokumentu „Rámcová vodítka pro implementaci zásady „významně nepoškozovat“ životní prostředí (DNSH) a prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu v EU fondech v ČR“ z 22. prosince 2022 dostupná zde [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/podminky_cerpani_eu_fondu/\\$FILE/OPZP-ramcova_voditka_pro_dnsh-cp-20230427.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/podminky_cerpani_eu_fondu/$FILE/OPZP-ramcova_voditka_pro_dnsh-cp-20230427.pdf).

5.4 Balíček Fit for 55

5.4.1 Základní vymezení a stav implementace

Balíček Fit for 55 byl předložen v červenci 2021 s **cílem reagovat na požadavky Evropského klimatického zákona týkající se snížení čistých emisí GHG v Evropě do roku 2030 alespoň o 55 %**. Posléze byl aktualizován s vyššími ambicemi v oblasti energie z OZE a energetické účinnosti v rámci REPowerEU v návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu a **potřebou posílení energetické bezpečnosti Evropy**. **Očekává se, že na základě konečného legislativního balíčku se do roku 2030 sníží čisté emise GHG v EU o 57 %**.

Balíček Fit for 55 je z velké části již dopracován a schválen. Stále však pokračují práce na dalších projednávaných legislativních dokumentech²⁵³ a návrzích i na provádění právních předpisů v členských státech. **Například stále není dohodnut text směrnice o zdanění energie**, o němž se stále v rámci unijních institucí jedná²⁵⁴.

Nyní jsou tedy vymezeny všechny relevantní právně závazné cíle v oblasti klimatu, které se vztahují na všechna klíčová hospodářská odvětví. Celý balíček zahrnuje cíle v oblasti snižování emisí GHG v široké škále odvětví, dále cíl zvýšit objem přirozeného pohlcování (propadů uhlíku), aktualizovaný systém obchodování s emisemi pro zastřešení emisí, stanovení ceny za znečištění a vytváření investic do ekologické transformace a v neposlední řadě i sociální podporu pro občany a malé podniky prostřednictvím nového Sociálního klimatického fondu. K zajištění rovných podmínek pro evropské podniky se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, na jehož základě se bude výhledově platit rovnocenná cena uhlíku v cílových odvětvích i za dovážené zboží. EU také zaktualizovala své cíle v oblasti energie z OZE zdrojů a energetické účinnosti a do roku 2035 postupně ukončí výrobu nových znečišťujících vozidel. Zároveň je cílem posílení dobíjecí infrastruktury a využívání alternativních paliv v silniční, lodní a letecké dopravě.

Stanovování cen uhlíku a roční emisní strop budou zajišťovat, že znečišťovatelé budou platit za uhlík a členskými státy budou vznikat příjmy, které mohou investovat do ekologické transformace. Toto se bude uskutečňovat zejména prostřednictvím revidovaného unijního systému pro obchodování s emisemi, který **postupně rozšíří stanovování cen uhlíku na nová hospodářská odvětví, zejména na dopravu, topná paliva a lodní dopravu**, což bude tato odvětví motivovat ke snižování emisí GHG. Touto reformou mají nyní členské státy vynaložit **100 % svých příjmů z obchodování s emisemi na projekty související s klimatem a energetikou a na sociální rozměr transformace**. Nově vytvořený Sociální klimatický fond vyčlení 65 miliard eur z rozpočtu EU a celkem více než 86 miliard eur na podporu občanů a malých podniků, jež jsou v rámci ekologické transformace nejzranitelnější. Navíc nový **mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích** zajistí, aby se cena uhlíku platila v dotčených odvětvích

---

²⁵³ Jde například o legislativní návrhy předložené v rámci Průmyslového plánu Zelené dohody, zejména tzv. reformy uspořádání trhu s elektřinou, viz https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_23_1591.

²⁵⁴ Více, viz oddíl 5.4.4 níže.

také za dovážené výrobky. v kombinaci se systémem EU pro obchodování s emisemi **bude snižovat riziko tzv. úniku uhlíku**, tedy situace, kdy společnosti přesunují svou výrobu z Evropy do zemí s méně přísnými environmentálními normami.

V dohodě týkající se revidované směrnice o obnovitelných zdrojích energie je pro EU stanoven **závazný cíl podílu energie z OZE pro rok 2030 na minimálně 42,5 % oproti současným 32 %**. v praxi by se tím **stávající podíl energie z OZE v EU téměř zdvojnásobil**. Je rovněž dohodnuto, že se Evropa bude snažit, aby do roku 2030 podíl OZE v energetickém mixu EU představoval 45 %.

Pokud jde o směrnici o energetické účinnosti, bylo dosaženo dohody na novém cíli na úrovni EU, který spočívá ve **zvýšení energetické účinnosti do roku 2030 o 11,7 %**. Členské státy budou muset v **období 2024–2030 dosáhnout ročních úspor v průměru 1,49 %**. **Veřejný sektor má jít příkladem, s ročním cílem úspor ve výši 1,9 %**. Dohoda také obsahuje vůbec první unijní **definici energetické chudoby**. Členské státy budou nyní muset přednostně zvyšovat energetickou účinnost tam, kde se to bude týkat osob postižených energetickou chudobou.

Revidované nařízení o normách CO₂ zajistí, že **všechny nové osobní automobily a dodávky registrované v Evropě budou mít do roku 2035 nulové emise GHG**. Jako dílčí krok směrem k nulovým emisím se budou muset **průměrné emise GHG do roku 2030 u nových automobilů snížit o 55 % a u nových dodávek o 50 %**. Nové nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva (AFIR) navíc stanoví **povinné cíle pro zavádění infrastruktury (veřejně přístupné dobíjecí infrastruktury pro osobní automobily a dodávky) pro elektrické dobíjení a doplňování vodíku podél evropských silnic**. Taktéž iniciativa pro letecká paliva ReFuelEU stanoví **celounijní harmonizovaná pravidla na podporu udržitelných paliv, v tomto případě udržitelných leteckých paliv**. Tyto zvyšují minimální podíl udržitelných leteckých paliv, které musí dodavatelé leteckých paliv mísit s kerosinem a dodávat je na letiště v EU. Obdobný režim bude platit i pro námořní paliva, kdy **iniciativa pro námořní paliva FuelEU podpoří využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv** stanovením cíle pro postupné snižování průměrné roční intenzity emisí GHG z energie používané na palubě lodí.

Členské státy nyní již začleňují a dále začleňovat budou právní předpisy Balíčku Fit for 55 do svého národního zákonodárství a do praxe. Také je budou **muset začlenit, jak bylo ukázáno v kapitole 3 výše, do svých NEKPů a doložit, jak budou cíle v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 plnit na vnitrostátní úrovni**.

Výše naznačené a níže podrobněji popsané změny povedou obecně ke zvýšené „ceně uhlíku“ i dalším cenotvorným změnám pro jednotlivé články (kategorie účastníky) hodnotového řetězce na vnitřním trhu, včetně Česka. Budou se přímo týkat všech relevantních nákladových kategorií, které můžeme analyticky vymezit takto:

- náklady investic do nové infrastruktury, strojů a zařízení²⁵⁵;
- náklady na materiál a vstupní zdroje;

---

²⁵⁵ Například solární panely, nabíjecí stanice, výměny zařízení, recyklační linky, investice do nových stavebních technologií a vybavení.

- náklady na elektrickou energii;
- náklady na vytápění;
- náklady na dopravu a přepravu;
- náklady na lidské zdroje;
- náklady na emisní povolenky²⁵⁶;
- náklady na uhlíkové offsety;
- náklady na uhlíkové clo (CBAM)²⁵⁷;
- náklady licencí;
- náklady na certifikace, zelené značky, výkaznictví a dodatečné zavádění dalších norem²⁵⁸;
- náklady finanční;
- náklady na digitalizaci, SW včetně SW na řízení uhlíkové stopy; a
- náklady administrativní.

Změny však mohou vést, v případě dobrých ukazatelů udržitelnosti ve spojení s cenou výrobků, zboží a služeb, také k akceleraci a zvýšení výnosů či hodnotě jeho aktiv či celé firmy na straně příslušného účastníka hodnotového řetězce ve stavebnictví. Toto by bylo dáno využitím příležitostí v oblasti:

- účinnosti zdrojů;
- obnovitelných zdrojů energie (OZE);
- nových výrobků a služeb;
- nových či pozměněných trhů; a
- resilience.

Změny tak v některých případech povedou k **akceleraci výnosů po nízkouhlíkových či bezemisních řešeních.**

5.4.2 Revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED)

Revidovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnice 2001/77/ES a 2003/30/ES, ve znění změn, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů²⁵⁹ („RED“) byla schválena 9. října 2023 a byla vydána jako směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 („RED3“). RED3 musí ČR implementovat přibližně do konce roku 2025.

²⁵⁶ Jde o přímé náklady, pokud není zahrnuto v položce „náklady na materiál a vstupní zdroje“.

²⁵⁷ Jde o přímé náklady, pokud není zahrnuto v položce „náklady na materiál a vstupní zdroje“.

²⁵⁸ Jde například o požadavky na energetický audit, certifikáty budov, nefinanční reporting.

²⁵⁹ Tato revize RED dodneška nebyla přijata v Česku, ačkoliv již její transpoziční lhůta již dávno uběhla. V současné době je tato transpozice projednávána v Parlamentu ČR.

Od zavedení RED v roce 2009 se podíl OZE energie na spotřebě energie v EU zvýšil z 12,5 % v roce 2010 na 21,8 % v roce 2021. Nejvyšší podíl OZE na spotřebě mělo Švédsko (62,6 %), před Finskem (43,1 %) a Lotyšskem (42,1 %)²⁶⁰.

Jak bylo uvedeno výše, z hlediska cílů RED3 zvyšuje závazný cíl EU v oblasti OZE do roku 2030 ze současných 32 % na nejméně 42,5 % a téměř se zdvojnásobuje stávající podíl energie z OZE v EU s tím, že členské země mají usilovat o dosažení 45% podílu OZE do roku 2030.

Podle novelizace budou povolovací postupy jednodušší a rychlejší. Energie z OZE zdrojů bude uznána jako převažující veřejný zájem a zároveň bude zachována vysoká úroveň ochrany životního prostředí. v oblastech s vysokým potenciálem energie z OZE a nízkou mírou environmentálních rizik zavedou členské státy zvláštní oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie s obzvláště krátkými a jednoduchými povolovacími postupy. **Novelizace také posiluje přeshraniční spolupráci v oblasti OZE.**

Novelizace obsahuje cíle a opatření na podporu zavádění OZE zdrojů energie v různých odvětvích hospodářství. Revidovaná směrnice zpřísňuje roční cíle týkající se OZE v odvětví vytápění a chlazení a v oblasti energie z OZE používané v systémech dálkového vytápění. **Zavádí specifickou referenční hodnotu pro energii z OZE ve výši 49 %, pokud jde o spotřebu energie v budovách do roku 2030,** čímž doplňuje právní předpisy EU v oblasti budov.

Do působnosti RED je prostřednictvím RED3 jako klíčové odvětví spotřebovávající energii poprvé zahrnut průmysl. Novelizace stanoví orientační cíle (roční nárůst využívání energie z OZE zdrojů o 1,6 %), jakož i závazný cíl **dosáhnout do roku 2030 podílu obnovitelného vodíku na celkové spotřebě vodíku v průmyslu ve výši 42 %.** Novelizace rovněž **posiluje regulační rámec pro využívání energie z OZE v dopravě²⁶¹ (14,5% snížení intenzity emisí GHG nebo 29% podíl energie z OZE na konečné spotřebě energie).** To zahrnuje kombinovaný dílčí cíl ve výši 5,5 % pro pokročilá biopaliva a obnovitelná paliva nebiologického původu (tzv. RFNBOs), včetně minimální úrovně 1 % obnovitelných paliv nebiologického původu. Tyto cíle podporují ambice EU v oblasti zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů.

Novelizace obsahuje také ustanovení na podporu **integrace energetického systému prostřednictvím elektrifikace a využívání odpadního tepla,** jakož i **posílený systém záruk původu** ke zlepšení informovanosti spotřebitelů.

Novelizace také posiluje kritéria udržitelnosti bioenergie v souladu s vyššími ambicemi Zelené dohody v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti. v budoucnu se tato kritéria budou vztahovat na menší zařízení (s výkonem 7,5 MW nebo vyšším), tj. přestane se uplatňovat prahová hodnota 20 MW podle stávajícího znění RED. Novelizace také obsahuje ustanovení, která mají zajistit, aby lesní **biomasa nebyla získávána z určitých oblastí se zvláštním významem z hlediska biologické rozmanitosti a zásob uhlíku.** Nová pravidla navíc stanoví, že **dřevní biomasa bude muset být využívána podle své nejvyšší ekonomické a environmentální přidané hodnoty** (tzv. kaskádové využívání). Bude zakázána finanční podpora na energii

---

²⁶⁰ Viz <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2023#renewable-energy>.

²⁶¹ Je zde i specifický cíl využívání 1 % veškeré spotřebované energie prostřednictvím RFNBO v dopravě do roku 2030.

vyrobenou za použití pilařského dřeva, dýhařského dřeva, průmyslové kulatiny, pařezů a kořenů.

S ohledem na obecné tři způsoby dekarbonizace spočívající ve snížení emisí GHG (zejména vyšší energetickou účinností), nové OZE a pohlcování uhlíku je RED3 přirozeně jednou z nejdůležitějších částí Balíčku Fit for 55.

5.4.3 Reforma systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS)

Systém EU pro obchodování s emisemi (angl. Emissions Trading System, „EU ETS“) je základem politiky EU v boji proti změně klimatu a jejím klíčovým nástrojem pro nákladově efektivní snižování emisí GHG. Jedná se o první velký trh s uhlíkem na světě, který i nadále zůstává největším trhem s uhlíkem. EU ETS:

- nutí znečišťovatele platit za své emise GHG, pomáhá je snižovat a vytváří příjmy pro financování ekologického přechodu EU²⁶²;
- funguje ve všech zemích EU a na Islandu, v Lichtenštejnsku a Norsku (státy EHP-EFTA);
- pokrývá emise z přibližně 10 000 zařízení v energetice a zpracovatelském průmyslu, jakož i od provozovatelů letadel létajících v rámci EU a odlétajících do Švýcarska a Spojeného království, což představuje přibližně 40 % emisí v EU; a
- bude od roku 2024 zahrnovat také emise GHG z námořní dopravy.

Revize směrnice EU ETS přijatá prostřednictvím letos přijaté směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise GH plynů zavedlo nový dodatečný systém obchodování s emisemi v EU („EU ETS2“), **který posiluje stávající rozsah systém EU ETS a rozšiřuje stanovení cen uhlíku na nová odvětví pro oblast budov a silniční dopravy**. Environmentální ambice systému EU ETS byly podstatně posíleny dohodou o **snížení celkového emisního stropu**.

Emise GHG z odvětví EU ETS se budou muset **do roku 2030 snížit o 62 % ve srovnání s rokem 2005**, což představuje výrazný nárůst oproti předchozímu cíli snížení emisí GHG 43 %. **Rychlost ročního snižování emisí GHG se zvýší z 2,2 % ročně v rámci současného systému na 4,3 % v letech 2024-2027 a 4,4 % od roku 2028**. Posílena byla také rezerva tržní stability²⁶³.

Zpracovatelský průmysl bude i nadále dostávat omezený podíl bezplatných povolenek, aby se řešilo právě riziko úniku uhlíku²⁶⁴. Systém bezplatného přidělování povolenek se osvědčil jako prevence úniku uhlíku, ale aby se zajistilo, že tato odvětví budou platit rostoucí náklady na emise uhlíku a budou motivována ke snižování emisí GHG, **bude revidovaný EU**

---

²⁶² Jsou zejména příjmem zejména tzv. Modernizačního fondu.

²⁶³ Tento mechanismus založený na pravidlech má stabilizovat trh s uhlíkem, odstraněním přebytečných povolenek má zlepšit odolnost systému vůči velkým ofresům úpravou nabídky povolenek, které mají být draženy.

²⁶⁴ Pravidla pro bezplatné přidělování emisí GHG odměňují nejúčinnější zařízení.

ETS postupně rušit bezplatné přidělování povolenek některým podnikům. Současně bude v letech 2026 až 2034 pro některá odvětví postupně zaváděn nový mechanismus úpravy hranic uhlíku (CBAM)²⁶⁵, aby se zachovaly rovné podmínky a zároveň se účinně stanovily ceny uhlíku.

Revidovaný systém EU ETS bude **od 1. ledna 2024 zahrnovat emise GHG z námořní dopravy („EU ETS1“)**, což pokryje přibližně dvě třetiny emisí GHG v tomto odvětví (90 milionů tun CO₂) a doplní nová nařízení o infrastruktuře pro námořní dopravu a alternativní paliva FuelEU²⁶⁶, která pomohou rychleji snižovat emise GHG v tomto odvětví prostřednictvím zavádění obnovitelných a nízkouhlíkových paliv a infrastruktury. Pokud jde o **letectví, revidovaná pravidla EU ETS vztahující se na toto odvětví urychlí uplatňování zásady "znečišťovatel platí" tím, že do roku 2026 postupně zruší bezplatné povolenky, které v současnosti pokrývají 85 % emisí z letectví.**

Na podporu úsilí o snížení emisí GHG z budov a silniční dopravy začne v roce 2027 fungovat nový samostatný systém obchodování s emisemi EU ETS2. Příjmy z tohoto samostatného systému ETS budou sloužit k financování nového Sociálního klimatického fondu (SCF), který zajistí, že přechod bude spravedlivý pro všechny²⁶⁷.

5.4.4 Revize směrnice o zdanění energie (ETD)

Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění **struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny**, ve znění pozdějších předpisů (angl. Energy Taxation Directive, „ETD“) **stanoví strukturální pravidla a minimální sazby spotřební daně pro zdanění energetických produktů používaných jako motorová paliva a paliva pro vytápění a elektřiny.** Jednotlivé členské státy si mohou stanovit vlastní sazby, pokud jsou tyto minimální sazby dodržovány. Převážná většina členských států skutečně zdaňuje většinu energetických produktů a v některých případech i elektřinu výrazně vyššími sazbami, než jsou minimální sazby v ETD.

ETD je však zjevně zastaralá a neodráží rámec politiky EU v oblasti klimatu a energetiky ani právní závazek EU snížit do roku 2030 emise GHG nejméně o 55 % a do roku 2050 se stát klimaticky neutrálním kontinentem. v současné verzi ETD není žádná vazba mezi minimálními daňovými sazbami paliv a jejich energetickým obsahem nebo dopadem na životní prostředí. Pravidla také nedokázala držet krok s vývojem alternativních paliv, jako jsou čistší a udržitelná biopaliva a vodík. Jejich koncepce a struktura nepodporuje energetickou účinnost, čistší a udržitelná alternativní paliva ani investice a inovace do čistých technologií a udržitelné energie. Skutečná hodnota minimálních sazeb stanovených v ETD se postupem času snížila a od jejího zavedení se v členských státech rozšířila složitá mozaika výjimek a úlev, takže v současné době neexistují rovné podmínky na celém jednotném trhu.

---

²⁶⁵ Více, viz oddíl 5.4.5 níže.

²⁶⁶ Více, viz oddíl 5.4.14 níže.

²⁶⁷ Více, viz oddíl 5.4.6 níže.

Aktualizace směrnice ETD se soustředí na dvě hlavní oblasti reforem, které společně maximalizují svůj dopad při prosazování našich společných ekologických cílů. Za prvé, návrh zavádí novou strukturu daňových sazeb založenou na energetickém obsahu a environmentální výkonnosti paliv a elektřiny. Za druhé rozšiřuje základ daně tím, že do jejího rozsahu zahrnuje více výrobků a odstraňuje některá současná osvobození a úlevy.

Pokud jde o strukturu daňových sazeb, **návrh předkládá novou strukturu minimálních daňových sazeb založenou na skutečném energetickém obsahu a environmentální výkonnosti paliv a elektřiny, a nikoli na objemu**, jak je tomu v současnosti. Minimální sazby budou vycházet z energetického obsahu (vyjádřeného v eurech na gigajoule) každého produktu. To poskytne jasnější cenové signály jak podnikům, tak spotřebitelům, a pomůže jim to rozhodovat se pro čistší, energeticky účinnější a ke klimatu šetrnější produkty. Podle současných pravidel se například na motorovou naftu používanou jako motorové palivo vztahuje nižší minimální sazba než na benzin používaný ke stejnému účelu. Podle nového návrhu by se to změnilo.

Návrh seskupuje energetické produkty a elektřinu do obecných kategorií podle typu, které jsou seřazeny podle energetického obsahu a environmentální výkonnosti. Tímto způsobem nový systém zajistí, že paliva, která nejvíce znečišťují životní prostředí, budou zatížena nejvyšší daní. Členské státy musí zajistit, aby toto řazení bylo replikováno na vnitrostátní úrovni. Je třeba zmínit, že **současné minimální sazby byly stanoveny v roce 2003 a nikdy nebyly aktualizovány tak, aby odrážely současné ceny.** Navrhované minimální sazby budou rovněž upraveny tak, aby odrážely nejnovější ceny, a budou automaticky upravovány každý rok na základě údajů Eurostatu o spotřebitelských cenách.

Pokud jde o základ daně stanovený ve ETD, bude jeho oblast působnosti rozšířena tak, aby **zahrnovala energetické produkty nebo použití, které se dosud vymykaly rámci EU pro zdanění energie, jako jsou mineralogické procesy.** Současně bude odstraněna řada vnitrostátních výjimek a snížení sazeb, takže členské státy budou mít mnohem menší prostor pro stanovení sazeb pod minimem pro určitá odvětví. Některé snížené sazby však budou i nadále možné, **například sazby pro elektřinu nebo pokročilé energetické produkty vyrobené z obnovitelných zdrojů a pro odvětví primárního sektoru, jako je zemědělství.**

Kerosin používaný jako palivo v leteckém průmyslu a těžký olej používaný v námořním průmyslu již nebudou plně osvobozeny od zdanění energií při plavbách v rámci EU. Jedná se o zásadní opatření vzhledem k úloze těchto odvětví ve spotřebě energie a znečišťování životního prostředí. v průběhu deseti let se budou minimální daňové sazby pro tato paliva postupně zvyšovat, zatímco pro udržitelná paliva v těchto odvětvích bude platit minimální nulová sazba, aby se podpořilo jejich zavádění.

5.4.5 Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)

Vzhledem k tomu, že EU zvyšuje své ambice v oblasti klimatu a méně přísné politiky v oblasti životního prostředí a klimatu, v **některých zemích mimo EU, existuje velké riziko úniku uhlíku prostřednictvím „dovozů emisí GHG do EU“.** Tento jev vede mimo jiné k přesunu emisí mimo Evropu, a tudíž může vážně ohrozit úsilí EU i celosvětové úsilí v oblasti klimatu.

Nově zřízený Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (angl. Carbon Border Adjustment Mechanism, „CBAM“) posoudí emise GHG uvolněné při výrobě zboží a vyrovná cenu uhlíku mezi domácími výrobky a dovozem u vybraného počtu výrobků. **Zajistí tedy, aby cíle EU v oblasti klimatu nebyly ohroženy přesunem výroby do zemí s méně ambiciózními politikami.** CBAM je tedy opatřením v oblasti klimatu, které má zabránit riziku úniku uhlíku a podpořit zvýšené ambice EU v oblasti zmírňování změny klimatu a zároveň zajistit slučitelnost s pravidly Světové obchodní organizace („WTO“). Během osmi let CBAM také postupně nahradí bezplatné povolenky poskytované v rámci EU ETS. CBAM tak bude pro výrobce v EU důležitým podnětem ke snižování emisí GHG.

CBAM vznikl v roce 2023 na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956 ze dne 10. května 2023, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích. Ustanovení, na nichž je CBAM založen, a jeho provozní prvky nyní postupně vstoupí v platnost a budou se uplatňovat. Jde zejména o Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/1773 ze dne 17. srpna 2023, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956, pokud jde o oznamovací povinnosti pro účely mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích během přechodného období.

V souladu s mezinárodními politikami a závazky EU byl CBAM navržen tak, aby splňoval mezinárodní závazky EU včetně pravidel WTO. Systém CBAM bude odrážet systém EU ETS a bude fungovat následujícím způsobem:

- CBAM se bude uplatňovat na skutečný deklarovaný obsah uhlíku obsažený ve zboží dováženém do EU podle vzorce, který bude odrážet účinky systému EU ETS na výrobu podobného zboží v EU;
- od vstupu konečného režimu CBAM v platnost v roce 2026 budou dovozci z EU nakupovat certifikáty CBAM odpovídající ceně uhlíku, která by byla zaplácena, kdyby bylo zboží vyrobeno podle pravidel EU pro stanovení cen uhlíku;
- naopak, pokud výrobce mimo EU již zaplatil cenu uhlíku ve třetí zemi za vložené emise při výrobě dováženého zboží, lze odpovídající náklady plně odečíst od povinnosti CBAM; a
- CBAM tedy pomůže snížit riziko úniku uhlíku a zároveň povzbudí výrobce v zemích mimo EU k ekologizaci jejich výrobních procesů a země k zavedení opatření pro stanovení cen uhlíku.

Aby byla podnikům a dalším zemím poskytnuta právní jistota a stabilita, bude CBAM zaváděn postupně a zpočátku se bude vztahovat pouze na vybrané zboží s vysokým rizikem úniku uhlíku, konkrétně na železo/ocel, cement, hnojiva, hliník, vodík a výrobu elektřiny. v přechodném období bude od 1. října 2023 pro toto zboží platit systém podávání zpráv, jehož cílem je usnadnit plynulé zavádění a usnadnit dialog se třetími zeměmi. Dovozeči začnou platit finanční úpravu CBAM v roce 2026.

5.4.6 Sociální fond pro klimatická opatření (SCF)

Nový Sociální klimatický fond (angl. Social Climate Fund, „SCF“) **na podporu zranitelných domácností, mikropodniků a uživatelů dopravy byl zřízen, aby se vyrovnali s cenovými**

dopady systému obchodování s emisemi GHG pro budovy a silniční dopravu a s palivy pro další odvětví. SCF zřízený na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 („Nařízení o SCF“) bude součástí rozpočtu EU a **bude financován z vnějších účelově vázaných příjmů až do maximální výše 65 miliard EUR.** Tato rozpočtová struktura umožňuje SCF využívat řadu záruk spojených s evropským rozpočtem, aniž by se znovu otevřel víceletý finanční rámec EU. **SCF budou členské státy využívat k financování opatření a investic zaměřených na řešení dopadu cen uhlíku na zranitelné občany a mikro-podniky.**

SCF bude zřízen na období 2026-2032, přičemž způsobilost výdajů od 1. ledna 2026 bude založena na dražbě 50 milionů povolenek v roce 2026 tak, aby umožnila podporu na začátku fungování fondu ("frontloading"), zatímco nový EU ETS2 by zajistil financování SCF od roku 2027.

Každý členský stát bude EK předkládat "sociální klimatický plán", který bude obsahovat opatření a investice, jež hodlá přijmout s cílem zmírnit dopady nového systému obchodování s emisemi GHG na zranitelné domácnosti. Tato opatření mohou zahrnovat zvýšení energetické účinnosti budov, renovaci budov, dekarbonizaci vytápění a chlazení v budovách a zavádění bezemisní a nízkoemisní mobility a dopravy a opatření poskytující dočasnou a omezenou přímou podporu příjmů.

Finální znění směrnice dává možnost členským státům poskytovat dočasnou přímou podporu příjmu a bude se vztahovat ke stropu ve výši 37,5 % odhadovaných celkových nákladů na sociální plány v oblasti klimatu. Všechny členské státy budou mít prospěch z SCF, přičemž by se zvýšily minimální podíly z SCF na členský stát oproti EU ETS1.

Členské státy budou na přijatá opatření přispívat z vlastních rozpočtů (spolufinancování 25 %). Pokud jde o způsob řízení SCF, bylo dosaženo dohody na **přímém řízení výkonnosti v kombinaci s prvky sdíleného řízení.** Členské státy budou mít možnost získat technickou pomoc až do výše 2,5 % na provádění opatření plánu a 15 % zdrojů bude možné využít v rámci programů politiky soudržnosti.

Cílem SCF je především řešit sociální a distribuční dopad nového systému obchodování s emisemi GHG pro budovy a silniční dopravu. Na základě plánů sociálního klimatu, které vypracují členské státy, má fond poskytovat podpůrná opatření a investice ve prospěch zranitelných skupin obyvatelstva – domácností, mikropodniků a uživatelů dopravy.

Z SCF lze rovněž hradit dočasnou přímou podporu příjmů. Obecný princip, na kterém je SCF postaven, je následující:

- v rámci Balíčku Fit for 55 bude vytvořen nový systém obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a paliva pro další odvětví (EU ETS2);
- fosilním palivům pro silniční dopravu a vytápění je přiřazena cena uhlíku;
- společnosti prodávající paliva musí kupovat povolenky (za cenu uhlíku) na emise GHG způsobené provozem jejich podniku;
- výnosy z prodeje povolenek jsou vkládány do SCF;

- členské státy mohou použít příjmy přidělené SCF na pomoc těm nejpotřebnějším prostřednictvím:
  - opatření a investic do zvyšování energetické účinnosti budov, renovace budov, dekarbonizace vytápění a chlazení budov a zavádění bezemisní a nízkoemisní mobility a dopravy,
  - opatření poskytující dočasnou a omezenou přímou podporu příjmů.

5.4.7 Revize směrnice o energetické účinnosti (EED)

Nová **směrnice** Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o **energetické účinnosti** a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepřacované znění) („**EED**“) **nahradila v říjnu 2023 původní směrnici** Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES. Směrnice z roku 2012 vytyčovala energetické a environmentální cíle do roku 2020. S ohledem na aktuální vývoj byly tyto cíle aktualizovány pro časový horizont 2030 aktualizovány jejími dalšími novelizacemi, zejména novelizacemi v roce 2018 a 2021.

Přepřacovaná EED zavádí vyšší cíle a zakotvuje zásadu EE1st v právu EU. Dále zvyšuje cíl EU v oblasti energetické účinnosti, čímž se pro země EU stává závazným, aby do roku 2030 společně zajistily snížení konečné spotřeby energie o 11,7 % ve srovnání s projekcemi referenčního scénáře pro rok 2020. v důsledku toho by celková spotřeba energie v EU do roku 2030 neměla překročit 992,5 milionu tun ropného ekvivalentu (Mtoe) u primární energie a 763 Mtoe u konečné energie. Ve srovnání s předchozími cíli (1128 Mtoe pro primární energii a 846 Mtoe pro konečnou energii) je cílem zvýšených cílů snížit spotřebu energie v Evropě v roce 2030 zhruba o ekvivalent současné roční spotřeby energie ve Španělsku.

Pro splnění ambiciózních cílů budou muset členské státy EU plnit povinnost ročních úspor energie rostoucím tempem, a to z 0,8 % (v současnosti) na 1,3 % ročně (2024-2025), poté na 1,5 % (2026-2027) a od roku 2028 na 1,9 %. To představuje v průměru 1,49 % nových ročních úspor pro období 2024-2030. Země EU přispějí k dosažení cíle EU stanovením orientačních národních příspěvků za použití kombinace objektivních kritérií, která odrážejí vnitrostátní podmínky (energetická náročnost, HDP na obyvatele, potenciál úspor energie a snížení fixní spotřeby energie). Revidovaná EED rovněž zahrnuje mechanismus, který bude spuštěn v případě rozdílu mezi kombinovanými vnitrostátními příspěvky členských států a celkovým cílem EU. v takovém případě by EK na základě specifických kritérií vypočítala nové cíle pro méně ambiciózní členské státy, aby se tento rozdíl odstranil.

Přepřacované znění směrnice dále **posiluje vedoucí úlohu, kterou má hrát veřejný sektor při zlepšování postupů v oblasti energetické účinnosti.** Za prvé **veřejný sektor bude podléhat novému cíli snížení roční spotřeby energie o 1,9 %.** Za druhé povinnost členských států renovovat **každý rok alespoň 3 % celkové podlahové plochy budov ve vlastnictví veřejné správy se rozšiřuje z ústřední vlády na všechny úrovně veřejné správy, zejména na regionální a místní orgány.** Za třetí revidovaný zákon **zajišťuje zohlednění energetické účinnosti při zadávání veřejných zakázek.** Veřejné orgány budou muset zejména systematicky zohledňovat požadavky na energetickou účinnost při rozhodování o nákupu výrobků, budov a služeb, čímž se podpoří systematické zlepšování. Veřejný sektor bude také hnací silou rozvoje

trhu s energetickými službami. **Při realizaci projektů energetické účinnosti, zejména při rozsáhlých renovacích budov ve veřejném sektoru, budou, kdykoli to bude možné, upřednostňovány smlouvy o energetické náročnosti.**

Soukromý sektor je v rámci revidované směrnice rovněž podporován k vyšší energetické účinnosti. Pokud jde o podniky, směrnice zavádí odlišný přístup založený na spotřebě energie, který zahrnuje buď systém energetického managementu, nebo provádění energetických auditů. Přesněji řečeno, podniky působící v EU budou moci využívat hodnocení svých postupů při využívání energie, **přičemž systémy energetického managementu se stanou standardní povinností pro velké spotřebitele energie, jejichž roční spotřeba energie přesahuje 85 TJ. Menší podniky s roční spotřebou energie nad 10 TJ budou muset provést energetický audit a připravit akční plán k řešení různých doporučení.** Revidovaná směrnice EED také poprvé zavádí systém podávání zpráv o energetické náročnosti velkých datových center, který podporuje transparentnost a optimalizaci potenciálu energetické účinnosti.

S cílem připravit podmínky pro plně dekarbonizované dálkové zásobování teplem a chladem do roku 2050 se **rovněž reviduje definice účinného dálkového vytápění a chlazení a postupně se změni minimální požadavky, aby bylo možné do systému postupně začlenit energii z OZE a odpadní teplo a chlad.** Podpora nových vysoce účinných kogeneračních jednotek využívajících zemní plyn a napojených na dálkové vytápění v účinných systémech dálkového vytápění a chlazení bude možná pouze do roku 2030, zatímco pro nové kapacity výroby tepla v těchto systémech bude zakázáno používat jakákoli jiná fosilní paliva. Podle revidovaného EED budou muset země EU podporovat také místní plány vytápění a chlazení ve velkých obcích s počtem obyvatel nad 45 000.

EED také nově obsahuje významné zvýšení úlohy zásady EE1st v článku 3 (*Zásada „energetická účinnost v první řadě“*) revidované EED²⁶⁸. Současně jsou nově významně rozšířeny a zpřísněny požadavky na uplatňování energetické účinnosti a zásady EE1st v čl. 7 (*Zadávání veřejných zakázek*) v oblasti zadávání veřejných zakázek a koncesí, zejména těch nadlimitních, a to s transpoziční lhůtou do 11. října 2025.

Box 7: Požadavky EED na veřejné zadávání dle článku 7 revidované EED

Článek 7 Zadávání veřejných zakázek

1. Členské státy zajistí, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé při uzavírání veřejných zakázek a koncesí, jejichž hodnota se rovná finančním limitům stanoveným v článku 8 směrnice 2014/23/EU, článku 4 směrnice 2014/24/EU a článku 15 směrnice 2014/25/EU nebo je překračuje, nakupovali pouze výrobky, služby a budovy a stavební práce s vysokou energetickou účinností v souladu s požadavky uvedenými v příloze IV této směrnice, není-li takový postup z technického hlediska neproveditelný.

Členské státy rovněž zajistí, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé uplatňovali při uzavírání veřejných zakázek a koncesí, jejichž hodnota se rovná finančním limitům uvedeným v prvním pododstavci nebo je překračuje, zásadu „energetická účinnost v první řadě“ v souladu s článkem 3, a to i u těch veřejných zakázek a koncesí, pro něž příloha IV nestanoví žádné zvláštní požadavky.

²⁶⁸ Viz oddíl 5.2.7 výše.

2. Povinnosti stanovené v odstavci 1 tohoto článku se neuplatní, pokud by jejich uplatnění narušilo veřejnou bezpečnost nebo by bránilo reakci na mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví. Povinnosti stanovené v odstavci 1 tohoto článku se na zakázky ozbrojených sil vztahují pouze v takovém rozsahu, kdy jejich použití není v rozporu s podstatou a hlavními cíli činností ozbrojených sil. Uvedené povinnosti se nevztahují na zakázky na dodávky vojenského vybavení ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES²⁶⁹.

3. Aniž je dotčen čl. 29 odst. 4, členské státy zajistí, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé zvážili proveditelnost uzavření dlouhodobých smluv o energetických službách, které by zajišťovaly dlouhodobé úspory energie při uzavírání smluv o službách s významným energetickým obsahem.

4. Aniž je dotčen odstavec 1 tohoto článku, mohou členské státy při nákupu balíčku výrobků, na něž se plně vztahuje akt v přenesené pravomoci přijatý na základě nařízení (EU) 2017/1369, vyžadovat, aby úhrnná energetická účinnost měla přednost před energetickou účinností jednotlivých výrobků tohoto balíčku, a to nákupem balíčku výrobků, který vyhovuje kritériu příslušnosti do nejvyšší třídy energetické účinnosti, která je k dispozici.

5. Členské státy mohou požadovat, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé, kteří uzavírají zakázky uvedené v odstavci 1 tohoto článku, ve vhodných případech zohledňovali při zadávání veřejných zakázek širší aspekty udržitelnosti, sociální aspekty, aspekty životního prostředí a oběhového hospodářství, aby bylo dosaženo cílů Unie v oblasti dekarbonizace a nulového znečištění. Ve vhodných případech a v souladu s přílohou IV členské státy vyžadují, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé zohledňovali kritéria Unie pro zadávání zelených veřejných zakázek nebo rovnocenná vnitrostátní kritéria.

V zájmu zajištění transparentnosti při uplatňování požadavků na energetickou účinnost v procesu zadávání veřejných zakázek členské státy zajistí, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé zveřejňovali informace o dopadu na energetickou účinnost v případě zakázek, jejichž hodnota se rovná finančním limitům uvedeným v odstavci 1 nebo je překračuje, tak, že je publikují v příslušných oznámeních na internetových stránkách Tenders Electronic Daily (TED), v souladu se směrnicemi 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU a s prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1780(40). Veřejní zadavatelé se mohou rozhodnout, že budou požadovat, aby uchazeči zveřejňovali informace o potenciálu globálního oteplování nové budovy během životního cyklu, využití nízkouhlíkových materiálů a oběhovosti materiálů použitých pro nové budovy a budovy určené k renovaci. Veřejní zadavatelé mohou tyto informace u zakázek zveřejnit, zejména v případě nových budov s podlahovou plochou přesahující 2 000 m².

Členské státy podporují veřejné zadavatele a zadavatele při zavádění požadavků na energetickou účinnost, a to i na regionální a místní úrovni, tím, že stanoví jasná pravidla a pokyny, včetně metodik posuzování nákladů životního cyklu a dopadů na životní prostředí a souvisejících nákladů, zřídí centra pro podporu kompetencí, podpoří spolupráci mezi veřejnými zadavateli, a to i přeshraničně, a pokud možno využijí souhrnného zadávání veřejných zakázek a digitálního zadávání veřejných zakázek.

6. Ve vhodných případech může Komise při uplatňování požadavků na energetickou účinnost v rámci procesu zadávání veřejných zakázek poskytnout vnitrostátním orgánům a úředníkům odpovědným za zadávání veřejných zakázek další pokyny. Taková podpora může posílit stávající podpůrná

---

²⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76).

fóra pro členské státy, například prostřednictvím koordinovaných opatření, a může jim pomoci při zohledňování kritérií pro zelené veřejné zakázky.

7. Členské státy stanoví právní a správní předpisy a správní postupy v oblasti veřejných nákupů, sestavování ročních rozpočtů a účetnictví nezbytné k zajištění toho, aby jednotliví veřejní zadavatelé nebyli odrazováni od investování do zvyšování energetické účinnosti a od uzavírání smluv o energetických službách a mechanismů financování třetí stranou zřízených na dlouhodobém smluvním základě.

8. Členské státy odstraní veškeré regulatorní a neregulatorní překážky energetické účinnosti týkající se zejména právních a správních předpisů a správních postupů v oblasti nákupu, sestavování ročních rozpočtů a účtování s cílem zajistit, aby jednotlivé veřejné subjekty nebyly odrazovány od investování do zvyšování energetické účinnosti a od uzavírání smluv o energetických službách a mechanismů financování třetí stranou zřízených na dlouhodobém smluvním základě.

Členské státy podají Komisi zprávu o opatřeních přijatých k odstranění překážek, které brání zavádění zvyšování energetické účinnosti, v rámci svých integrovaných vnitrostátních zpráv o pokroku v oblasti energetiky a klimatu předložených podle článku 17 nařízení (EU) 2018/1999.

Text Přílohy IV (Požadavky na energetickou účinnost při zadávání veřejných zakázek) revidovaného EED je přitom poměrně velmi explicitní a konkrétní ohledně zadávání nadlimitní zakázek a koncesí ve vztahu k energetické účinnosti.

Box 8: Požadavky dle Přílohy IV revidované EED

Příloha IV Požadavky na energetickou účinnost při zadávání veřejných zakázek

V zadávacích řízeních na veřejné zakázky a koncese veřejní zadavatelé a zadavatelé, kteří nakupují výrobky, služby, budovy a stavební práce:

a) pokud výrobek spadá do působnosti aktu v přenesené pravomoci přijatého na základě nařízení (EU) 2017/1369, směrnice 2010/30/EU nebo do působnosti souvisejícího prováděcího aktu Komise, nakupují pouze výrobky splňující kritérium stanovené v čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení;

b) pokud výrobek, který nespadá pod písmeno a), spadá do působnosti prováděcího opatření na základě směrnice 2009/125/ES, nakupují pouze výrobky splňující kritéria energetické účinnosti stanovená v uvedeném prováděcím opatření;

c) pokud se na výrobek nebo službu vztahují kritéria Unie pro zelené veřejné zakázky nebo existující rovnocenná vnitrostátní kritéria s významem pro energetickou účinnost výrobku nebo služby, vynaloží veškeré úsilí, aby nakoupili pouze výrobky a služby, které splňují alespoň technické specifikace stanovené na „základní“ úrovni v příslušných kritériích Unie pro zelené veřejné zakázky nebo v existujících rovnocenných vnitrostátních kritériích vztahujících se mimo jiné na datová centra, serverové místnosti a cloudové služby, silniční osvětlení a dopravní signalizaci, počítače, monitory, tablety a chytré telefony;

d) nakupují pouze pneumatiky, jež splňují kritérium nejvyšší třídy energetické účinnosti spotřeby paliv definované nařízením (EU) 2020/740, což nebrání veřejným subjektům, aby v případech odůvodněných bezpečností nebo ochranou veřejného zdraví nakupovaly pneumatiky v nejvyšší třídě přilnavosti za mokra nebo nejvyšší třídě vnějšího hluku odvalování;

e) při vypisování veřejných soutěží na poskytování služeb vyžadují, aby poskytovatelé služeb používali pro účely poskytování dotyčných služeb pouze výrobky, jež splňují požadavky uvedené v písmenech a), b) a d). Tento požadavek se vztahuje pouze na nové výrobky, které poskytovatelé služeb zakoupí částečně nebo zcela pro účely poskytování dotyčné služby;

f) nakupují budovy, jež splňují alespoň úroveň téměř nulové spotřeby energie, aniž je dotčen článek 6 této směrnice, nebo uzavírají nové nájemní smlouvy pro tyto budovy, ledaže je účelem koupě:

i) rozsáhlá renovace nebo demolice;

ii) odprodej budovy veřejným subjektem bez jejího využití pro vlastní účely tohoto subjektu; nebo

iii) její zachování jakožto úředně chráněné stavby jako součást vymezeného prostředí nebo vzhledem k její zvláštní architektonické nebo historické hodnotě.

Plnění požadavků stanovených v písm. f) této přílohy se ověří pomocí certifikátů energetické náročnosti podle článku 11 směrnice 2010/31/EU.

5.4.8 Revize směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů (angl. Energy Performance of Buildings Directive, „EPBD“) prošla za svoji historii významnou novelizací v roce 2018, která významně zvýšila ambice v oblasti energetické náročnosti budov. Konkrétně šlo o tato hlavní opatření:

- začlenění dlouhodobých strategií renovace budov (článek 4 směrnice o energetické účinnosti), podpora mobilizace financí a jasná vize dekarbonizace budov do roku 2050;
- podpora využívání informační komunikace a chytrých technologií k zajištění efektivního provozu budov;
- zjednodušená ustanovení v případě nedodání očekávaných výsledků;
- zavedení systémů automatizace a řízení budov (BAC) jako alternativu k fyzickým kontrolám;
- podpora zavádění požadované infrastruktury pro e-mobilitu a zavádí „ukazatel chytrosti“;
- posilování vazby mezi veřejným financováním renovace budov a certifikáty energetické náročnosti; a
- podněcování řešení energetické chudoby prostřednictvím renovace budov.

Rada dosáhla dohody o návrhu revize EPBD²⁷⁰. Hlavním cílem revize EPBD je, aby **všechny nové budovy byly do roku 2030 budovami s nulovými emisemi GHG a aby stávající budovy byly do roku 2050 přeměněny na budovy s nulovými emisemi GHG**. Pokud jde o nové budovy, Rada se dohodla, že²⁷¹:

- od roku 2028 budou nové budovy ve vlastnictví veřejných orgánů budovami s nulovými emisemi, a

²⁷⁰ Návrh směrnice nebyl k říjnu 2023 ještě schválen na úrovni legislativních orgánů EU. Konečné projednání a přijetí novelizace EPBD se očekává v 1Q 2024.

²⁷¹ Výjimky budou možné pro některé budovy, včetně historických budov, míst pro bohoslužby a budov využívaných pro obranné účely.

- od roku 2030 by všechny nové budovy měly být budovami s nulovými emisemi.

Členské státy mají mít do budoucna povinnost postupně vyřazovat své budovy s nejhorsími parametry tím, že na úrovni EU stanoví **takzvané minimální normy energetické náročnosti (MEPS)**. Tyto jsou založeny na **společném přeškálovaném systému průkazů energetické náročnosti**. Podle návrhu EK má 15 % nejhorsích budov z každého národního fondu zařazeno do (nejhorší) třídy G, zatímco třída A bude vyhrazena pro “budovy s nulovými emisemi”. **Cílem dle stanoviska Evropského parlamentu je dosáhnout do roku 2033 třídy D pro všechny budovy v EU.**

Pro stávající rezidenční budovy se členské státy dohodly na zavedení minimálních standardů energetické náročnosti, které by odpovídaly maximálnímu množství primární energie, jež mohou budovy ročně spotřebovat na m². Účelem je nastartovat renovace a vést k postupnému vyřazování budov s nejhorsími parametry a k průběžnému zlepšování národního fondu budov.

Pro stávající nerezidenční budovy se členské státy dohodly na stanovení maximálních prahových hodnot energetické náročnosti na základě spotřeby primární energie. První prahová hodnota by vedla pod hranici spotřeby primární energie **15 % nejhorsích nebytových budov v členském státě.** Druhá prahová hodnota by byla stanovena pod **25 %.**

Členské státy se dohodly, že **do roku 2030 sníží všechny nebytové budovy pod 15% prahovou hodnotu a do roku 2034 pod 25% prahovou hodnotu.**

V návrhu je také požadováno, aby členské státy zavedly **opatření směřující k odstranění topných systémů na bázi fosilních paliv z budov, které procházejí větší renovací, a to jakmile směrnice vstoupí v platnost.** Dále žádá, aby státy zavedly plány na úplné vyřazení fosilních paliv z fondu budov do roku 2035 nebo 2040, pokud to bude technicky a ekonomicky proveditelné. **Hybridní systémy budou povoleny²⁷².**

5.4.9 Nařízení o snižování emisí metanu (MERD)

EK předložila návrh nových pravidel EU pro snižování emisí metanu v odvětví energetiky v prosinci 2021 jako součást Balíčku Fit for 55²⁷³ („MERD“). Text je první svého druhu na světě a představuje zásadní příspěvek k opatřením v oblasti klimatu, neboť metan je po oxidu uhličitém druhým nejvýznamnějším GHG. **Cílem návrhu je sledovat a snižovat emise metanu v odvětví energetiky.**

---

²⁷² Změny se mají potenciálně týkat více než poloviny fondu v každé evropské zemi, a to nezávisle na současné kvalitě a stavu budov v jednotlivých zemích. Pokud se vyloučí úředně chráněné budovy a druhá bydliště, jak má být umožněno, i tak budou muset členské státy za osm let renovovat odhadem 40 až 45 % svého sektoru nemovitostí. A tím to nekončí, protože Parlament požaduje, aby členské státy zavedly ještě dodatečné a přísnější národní cíle pro zbytek fondu i po tomto datu.

²⁷³ Návrh nařízení o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942 nebyl k říjnu 2023 ještě schválen na úrovni legislativních orgánů EU. Konečné projednání a přijetí novelizace EPBD se očekává v 1Q 2024. Původní návrh z roku 2021 je dostupný zde <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0805>

Sledovány budou emise metanu z dovozu energie do EU. Nová pravidla zavedou globální monitorovací nástroje, které zvýší transparentnost emisí metanu z dovozu ropy, plynu a uhlí do EU, což EK umožní zvážit další opatření v budoucnosti. Vytvoření dvou nástrojů ukáže výkonnost a úsilí zemí a energetických společností po celém světě o snížení emisí metanu.

Návrh vychází ze strategické vize stanovené ve strategii EU pro metan do roku 2020. Na konferenci OSN o klimatu **COP26 v Glasgow v roce 2021** vyhlásila EU ve spolupráci s USA globální závazek týkající se metanu, v **jehož rámci se více než 100 zemí zavázalo snížit své emise metanu do roku 2030 o 30 % ve srovnání s úrovní v roce 2020.**

Nová pravidla EU, na kterém byla dosažena shoda v prosinci 2022, zahrnují tyto zásady:

- Měření a vykazování:
  - požadavky na měření, vykazování a ověřování emisí metanu v odvětví energetiky;
  - měření musí kontrolovat nezávislí ověřovatelé;
  - pravidelný monitoring ropných a plynárenských společností jejich zařízení za účelem odhalení úniků a zjištění potřeby oprav; a
  - veřejné soupisy neaktivních vrtů a uhelných dolů.
- Snižování emisí v EU:
  - okamžité snížení prostřednictvím povinného zjišťování a oprav úniků a omezením vypouštění metanu v zařízeních na výrobu energie (venting a flaring);
  - plány členských států na zmírnění dopadů; a
  - opatření ke snížení emisí také v případě neaktivních nebo opuštěných těžebních lokalit.
- Řešení dovozu energie
  - globální monitorovací nástroje k zajištění transparentnosti emisí z dovozu fosilních paliv; a
  - povinnost sledovat emise z dovozu energie.

5.4.10 Revize nařízení o sdíleném úsilí (ESR)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (angl. Effort Sharing Regulation, „ESR“) **stanoví cíle pro snížení emisí GHG pro EU a jednotlivé členské státy v těchto odvětvích²⁷⁴:**

- silniční a domácí námořní doprava,
- budovy,
- zemědělství,
- odpady a
- malá průmyslová odvětví.

---

²⁷⁴ Celkově emise, na které se vztahuje ESR, představují přibližně 60 % celkových domácích emisí GHG v EU.

ESR byla zásadním způsobem novelizována v dubnu 2023, a to prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999.

Národní emisní limity do roku 2030 pro Česko jsou oproti předchozí verzi ESR řádově vyšší: z 14% snížení GHG v roce 2018 na 26% snížení GHG v roce 2023²⁷⁵.

Revidované ESRS uznává různé možnosti členských států přijímat opatření tím, že rozlišují cíle podle hrubého domácího produktu (HDP) na obyvatele v jednotlivých členských státech. To zajišťuje spravedlnost, protože členské státy s vyššími příjmy si přijímají ambicióznější cíle než členské státy s nižšími příjmy. **Umožňuje také devíti členským státům (Belgie, Dánsko, Irsko, Lucembursko, Malta, Nizozemí, Rakousko, Finsko a Švédsko) zvolit si použití omezeného množství povolenek ETS pro kompenzaci emisí v odvětvích sdílení úsilí²⁷⁶.**

5.4.11 Vyšší klimatické cíle v odvětví LULUCF (Nařízení LULUCF)

Snižování emisí GHG není společně s OZE jediným způsobem, jak **dosáhnout klimatické neutrality**. Ke snížení celkových emisí GHG v EU přispívá **rovněž odstraňování oxidu uhličitého z atmosféry**, a to jako technologickými zařízeními nebo **pohlčováním v půdě a lesích v rámci LULUCF²⁷⁷**. Stávající úprava pohlcování emisí v LULUCF je obsahem nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 („Nařízení LULUCF“).

Revidované nařízení LULUCF zvyšuje cíl EU pro čisté pohlcování uhlíku přírodními propady z 225 milionů tun ekvivalentu CO₂ do roku 2030 na 310 milionů tun ekvivalentu CO₂ do roku 2030. Současně stanovuje ambiciózní cíle pro každý členský stát, aby se zvýšilo čisté pohlcování a zvrátil celkový klesající trend propadů uhlíku v EU.

V období 2026–2030 bude mít každý členský stát závazný vnitrostátní cíl pro rok 2030, pokud jde o zvýšení čistého pohlcení GHG, který společně pomůže k dosažení kolektivního cíle EU ve výši 310 milionů tun²⁷⁸. Kromě toho se každý členský stát zavazuje dosáhnout v období 2026–2029 součtu čistých emisí GHG a jejich pohlcení. Nařízení LULUCF však poskytuje členským státům možnosti flexibility, které jim mají pomoci k dosažení jejich cílů.

---

²⁷⁵ Více, viz Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2023/1319 ze dne 28. června 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/2126 s cílem revidovat roční emisní přiděly členských států na období 2023–2030.

²⁷⁶ Týká se členských států, které mají vnitrostátní cíle snížení výrazně nad průměrem Unie i jejich nákladově efektivním potenciálem snížení, nebo které v roce 2013 nepřidělily průmyslovým zařízením zdarma žádné povolenky EU ETS.

²⁷⁷ Lesy v EU v současné době pohlčují asi 10 % emisí GHG vyprodukovaných v EU.

²⁷⁸ Členské státy mají k dispozici mnoho opatření ke zlepšení hospodaření s půdou, včetně udržitelného obhospodařování lesů nebo obnovy rašelinišť, a měly by aktualizovat své strategické plány v rámci společné zemědělské politiky tak, aby odrážely vyšší ambice v odvětví půdy. Fondy EU, jako je program LIFE, nabízejí finanční podporu pro opatření v oblasti klimatu v zemědělství a lesnictví.

Revidované nařízení LULUCF zjednodušuje stávající pravidla a zvyšuje kvalitu monitorování, vykazování a ověřování emisí a pohlcování pomocí přesnějšího a preciznějšího monitorování údajů, jako jsou geografické údaje a dálkový průzkum.

V letech 2021 až 2025 se národní cíle přizpůsobují takzvanému závazku "nezatěžovat", aby se zachovala současná úroveň propadu uhlíku. Ve druhé fázi od roku 2026 do roku 2030 se cíl EU v oblasti čistého pohlcování zvýší na 310 Mt ekvivalentu CO₂, čímž se EU dostane na cestu ke klimatické neutralitě v roce 2050.

5.4.12 Emisní normy CO₂ pro osobní automobily a dodávky (Cars&Vans CO₂ Standards)

Rada přijala nařízení, kterým se stanoví přísnější normy emisí CO₂ pro nové osobní a dodávkové automobily, a to prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/851 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2019/631, pokud jde o zpřísnění výkonnostních norem pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a nová lehká užitková vozidla v souladu s ambicióznějšími cíli Unie v oblasti klimatu („Cars&Vans CO₂ Standards“).

Cílem nových pravidel je snížit emise oxidu uhličitého (CO₂) ze silniční dopravy, která má nejvyšší podíl emisí z dopravy, a poskytnout automobilovému průmyslu správný impuls k přechodu na mobilitu s nulovými emisemi a zároveň zajistit pokračující inovace v tomto odvětví. Automobilový průmysl má tak dále přispívat k cílům EU v oblasti klimatu, a stimulovat inovace.

Nová pravidla stanovují následující měřitelné cíle²⁷⁹:

- **55% snížení emisí CO₂ u nových osobních automobilů a 50% snížení emisí CO₂ u nových dodávkových vozidel v letech 2030 až 2034 ve srovnání s úrovní v roce 2021; a**
- **100% snížení emisí CO₂ u nových osobních automobilů i dodávek od roku 2035.**

Regulační pobídkový mechanismus pro vozidla s nulovými a nízkými emisemi (angl. Zero and Low Emissions Vehicles, ZLEV) bude platit od roku 2025 do konce roku 2029. V rámci tohoto mechanismu může být výrobce, pokud splní určité referenční hodnoty pro prodej vozidel s nulovými a nízkými emisemi, odměněn méně přísnými cíli v oblasti emisí CO₂. Referenční hodnota je stanovena na 25 % pro osobní automobily a 17 % pro dodávky.

Nařízení obsahuje odkaz na e-paliva, přičemž po konzultaci se zúčastněnými stranami EK předloží **návrh na registraci vozidel poháněných výhradně palivy s neutrálními emisemi CO₂ po roce 2035** v souladu s právem EU, mimo oblast působnosti norem pro vozový park a v souladu s cílem EU v oblasti neutrality klimatu.

Nařízení obsahuje ustanovení o přezkumu, které předpokládá, že v roce 2026 EK důkladně posoudí pokrok dosažený při plnění cílů pro 100% snížení emisí do roku 2035

---

²⁷⁹ Nařízení zachovává výjimku pro výrobce malých objemů do konce roku 2035.

a případnou potřebu jejich přezkumu. Přezkum zohlední technologický vývoj, mimo jiné s ohledem na plug-in hybridní technologie, a význam životaschopného a sociálně spravedlivého přechodu k nulovým emisím.

Kromě toho nařízení obsahuje další ustanovení, jako např.:

- **postupné snižování horní hranice emisních kreditů**, které mohou výrobci získat za ekologické inovace, jež prokazatelně snižují emise CO₂ na silnicích, a to na maximálně 4 g/km ročně od roku 2030 do konce roku 2034 (v současnosti je stanovena na 7 g/km ročně); a
- **společnou metodiku EU, kterou má Komise vypracovat do roku 2025, pro posuzování celého životního cyklu emisí CO₂ osobních a dodávkových automobilů** uváděných na trh EU, jakož i paliv a energie spotřebovávaných těmito vozidly.

5.4.13 Infrastruktura pro udržitelnou dopravu (AFIR)

V nadcházejících letech bude v Evropě rozmístěno **více dobíjecích a čerpacích stanic pro alternativní paliva**, což umožní výrazně snížit uhlíkovou stopu v odvětví dopravy. Má se tak stát na základě **nařízení** Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2023/1804 ze dne 13. září 2023 o **zavádění infrastruktury pro alternativní paliva** a o zrušení směrnice 2014/94/EU po přijetí nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva (angl. Alternative Fuel Infrastructure Regulation, „AFIR“). **Znění nařízení stanoví konkrétní cíle zavádění, které bude třeba splnit zejména v roce 2025 nebo 2030:**

- od roku 2025 musí být na hlavních dopravních koridorech EU, tzv. transevropské dopravní síti (TEN-T), každých 60 km instalovány **rychlodobíjecí stanice** o výkonu nejméně 150 kW pro osobní a dodávkové automobily;
- **dobíjecí stanice pro těžká nákladní vozidla** s výkonem minimálně 350 kW musí být rozmístěny každých 60 km podél hlavní sítě TEN-T a od roku 2025 každých 100 km na větší globální síti TEN-T, přičemž do roku 2030 musí být síť zcela pokryta;
- od roku 2030 musí být ve všech městských uzlech a každých 200 km podél hlavní sítě TEN-T rozmístěny **vodíkové čerpací stanice pro osobní i nákladní automobily**;
- **námořní přístavy**, které přijímají minimální počet velkých osobních lodí nebo kontejnerových lodí, musí do roku 2030 **zajistit pro tyto lodě elektřinu z pobřežních zdrojů**;
- letiště musí do roku 2025 zajistit elektřinu pro stojící letadla u všech bran a do roku 2030 u všech vzdálených stojánek;
- uživatelé vozidel na elektrický nebo vodíkový pohon musí mít možnost snadno **platit na dobíjecích nebo tankovacích místech platebními kartami nebo bezkontaktními zařízeními**, a to bez nutnosti předplatného a při plné cenové transparentnosti; a
- provozovatelé dobíjecích nebo tankovacích míst musí spotřebitelům poskytovat úplné informace elektronickými prostředky o dostupnosti, čekací době nebo ceně na různých stanicích.

5.4.14 Ekologičtější paliva v odvětví letecké a námořní dopravy (ReFuelEU a FuelEU)

Udržitelná paliva v dopravě mohou hrát klíčovou roli při snižování emisí GHG. Letectví a námořní doprava jsou v současnosti téměř výhradně závislé na fosilních palivech²⁸⁰.

Cílem nového nařízení o zajištění rovných podmínek pro udržitelnou leteckou dopravu („**ReFuelEU**“) (známá také jako iniciativa ReFuelEU v oblasti letectví)²⁸¹ je zvýšení **poptávky po udržitelných leteckých palivech („SAF“)**²⁸², která mají nižší emise CO₂ než kerosin z fosilních zdrojů, a zároveň i nabídku těchto paliv, přičemž budou zajištěny rovné podmínky na celém trhu letecké dopravy v EU.

ReFuelEU má zajistit, aby letecká doprava byla v souladu s cíli EU v oblasti klimatu pro roky 2030 a 2050, protože paliva **SAF jsou jedním z hlavních krátkodobých a střednědobých nástrojů dekarbonizace letectví**. Měl by zajistit východisko ze současné situace, která brání jejich rozvoji – objem dodávaných paliv je nízký a jejich ceny jsou mnohem vyšší než ceny fosilních paliv.

Podle ReFuelEU budou muset dodavatelé leteckého paliva přidávat stále větší množství SAF s kerosinem, počínaje minimální příměsí 2 % v roce 2025 a zvýšením na 70 % v roce 2050. Očekává se, že nařízení sníží objem emisí CO₂ z letecké dopravy přibližně o dvě třetiny do roku 2050 ve srovnání se scénářem „žádná opatření“ a zlepší kvalitu ovzduší²⁸³.

Cílem Iniciativy pro námořní paliva FuelEU je snížit postupně do roku 2050 intenzitu emisí GHG z energie spotřebované na palubě lodí až o 80 %, a to se vstupním snížením o 2 % v roce 2025²⁸⁴. **Nová pravidla** přijatá prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1805 ze dne 13. září 2023 o využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv v námořní dopravě a o změně směrnice 2009/16/ES („**FuelEU**“) **podporují tyto cíle a využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv v lodní dopravě**.

---

²⁸⁰ Tento potenciál je však z velké části nevyužit, neboť uvedená paliva představují v odvětví letecké dopravy pouze 0,05 % celkové spotřeby paliv.

²⁸¹ ReFuel byl schválen Evropským parlamentem dne 9. října 2023. Nebyly však zatím publikovány v Úředním věstníku EU.

²⁸² Angl. sustainable aviation fuels. Jsou jimi certifikovaná biopaliva, obnovitelná paliva nebiologického původu (včetně vodíku z OZE) a letecká paliva s obsahem recyklovaného uhlíku, která splňují kritéria udržitelnosti a úspor emisí GHG podle RED3, až do maximální výše 70 %, s výjimkou biopaliv z potravinářských a krmných plodin, jakož i nízkouhlíková letecká paliva (včetně nízkouhlíkového vodíku).

²⁸³ Více, viz <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/10/09/refueleu-aviation-initiative-council-adopts-new-law-to-decarbonise-the-aviation-sector/#:~:text=Main%20provisions%20of%20the%20new%20regulation&text=Fuel%20suppliers%20will%20have%20to,rising%20to%2035%25%20in%202050.>

²⁸⁴ Navzdory pokroku, jehož bylo v posledních letech dosaženo, je odvětví námořní dopravy stále téměř zcela závislé na fosilních palivech a představuje významný zdroj emisí GHG a dalších škodlivých znečišťujících látek.

5.4.15 Snižování emisí z dopravy, budov, zemědělství a odpadů (ESR)

V ESR, které bylo naposledy novelizováno v roce 2018, jsou **pro členské státy stanoveny závazné roční cíle týkající se emisí GHG v odvětvích, na něž se nevztahuje EU ETS** ani nařízení LULUCF²⁸⁵.

Nová pravidla zvýší v dotčených odvětvích cíl snížení emisí GHG na úrovni EU do roku 2030 z 29 % na 40 % ve srovnání s rokem 2005. Rovněž odpovídajícím způsobem aktualizují vnitrostátní cíle.

Pro revidované vnitrostátní cíle platí následující:

- každý členský stát přispívá ke snížování emisí GHG v těchto odvětvích;
- ESR stanoví **nové a závazné cíle pro rok 2030** pro každý členský stát a definuje **roční národní emisní limity**, které postupně vedou k těmto národním cílům pro rok 2030;
- cíle jsou **stanoveny spravedlivým a nákladově efektivním způsobem**, který zohledňuje vnitrostátní podmínky; a
- národní emisní trajektorie pro každý členský stát **mohou být v roce 2025 upraveny**, pokud to bude považováno za nezbytné s ohledem na dopady COVID-19 nebo jiných nepředvídaných událostí na emise GHG.

5.5 Ostatní právní předpisy EU s vazbou na energetiku a klima

5.5.1 Směrnice o eurovinětě (Euroviněta)

Výběr silničních poplatků je v EU otázkou vnitrostátní volby, a členské státy si tedy mohou zvolit, zda jej na svém území zavedou, či nikoli. Pokud se však rozhodnou silniční poplatky vybírat, musí při tom dodržovat určitá společná pravidla stanovená ve směrnici o eurovinětě, která je v současné době platná na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/362 ze dne 24. února 2022, kterou se mění směrnice 1999/62/ES²⁸⁶, 1999/37/ES a (EU) 2019/520, pokud jde o výběr poplatků pro vozidla za užívání určitých pozemních komunikací („**Směrnice o eurovinětě**“). Cílem je zajistit, aby zavedením silničních poplatků nebyl diskriminován mezinárodní provoz nebo aby výsledkem nebylo narušení hospodářské soutěže mezi dopravci.

Komise předložila návrh revidované směrnice o eurovinětě v květnu 2017 jako součást prvního balíčku opatření v oblasti mobility. Jejím cílem bylo cílem řešit emise GHG a další dopady na životní prostředí, přetížení dopravy a financování silniční infrastruktury.

Z hlediska dekarbonizace a ceny uhlíku je relevantní skutečnost, že členské státy budou mít rovněž možnost zavést kombinovaný systém poplatků pro těžká vozidla nebo pro některé typy

---

²⁸⁵ Viz oddíl 4.3.10 výše.

²⁸⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/62/ES ze dne 17. června 1999 o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly.

těžkých vozidel, který by spojil prvky systému založeného na vzdálenosti a systému založeného na čase a integroval dva variační nástroje (nový systém založený na emisích CO₂ a stávající systém založený na třídách EURO).

Jako základní zásadu zpoplatnění silnic si však členské státy ponechávají svobodu uplatňovat mýtné a poplatky za užívání u různých kategorií vozidel, jako jsou těžká vozidla, těžká nákladní vozidla, autokary a autobusy, lehká vozidla, lehká užitková vozidla, minibusy a osobní automobily, a to nezávisle na sobě. Členské státy se například mohou rozhodnout, že autobusy vůbec nezpoplatní. Pravidla týkající se přiměřenosti cen za vinětu pro osobní automobily budou zahrnovat povinnost používat denní vinětu pro automobily nebo příležitostné cestující v tranzitu.

Bude však zaveden (od jara příští roku) nový celounijní nástroj pro různé poplatky za infrastrukturu a užívání pro těžká vozidla na základě emisí CO₂. Rozlišování bude založeno na stávajících normách pro CO₂ podle 5 emisních tříd²⁸⁷. Nejprve se režim bude vztahovat pouze na největší nákladní vozidla, ale postupně může být rozšiřován i na další typy těžkých nákladních vozidel a prostřednictvím prováděcích aktů jej bude možno pravidelně přizpůsobovat technickému pokroku²⁸⁸. Nový systém má však zajistit, aby hybridní vozidla nebyla zvýhodněna dvakrát, a také zabránit možnému překrývání variant pro emise CO₂ s jinými nástroji pro stanovení cen uhlíku.

Poplatky za externí náklady v důsledku znečištění ovzduší budou pro těžká vozidla po čtyřletém přechodném období, během něhož se bude uplatňovat mýtné, povinné. Členské státy však nebudou muset tento poplatek po oznámení EK uplatňovat v případě, že by to vedlo k odklánění provozu, jež by mělo nechtěné negativní důsledky. v každém případě mohou členské státy uplatňovat poplatek za externí náklady za emise CO₂²⁸⁹.

5.5.2 Ostatní právní předpisy EU s vazbou na energetiku a klima

Další významné unijní právní předpisy vztahující se k problematice dekarbonizace a změny klimatu jsou uvedeny níže²⁹⁰:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (Text s významem pro EHP)

---

²⁸⁷ Více, viz čl. 7ga nařízení o eurovinětě.

²⁸⁸ Rozlišení mýta nebo poplatků za užívání na základě environmentální výkonnosti se bude od roku 2026, bude-li to technicky proveditelné, vztahovat na dodávky a minibusy.

²⁸⁹ Novelizace z roku 2022 ale obsahuje řadu výjimek týkajících se například stávajících koncesních smluv, zdravotně postižených osob a řídké osídlených oblastí

²⁹⁰ Některé jsou předmětem novelizace dle výše popsaného Balíčku Fit for 55, jiné se jen okrajově dotýkají či nepřímo vztahují k sektoru stavebnictví. Pro úplnost jsou však uvedeny. Jde vesměs o předpisy, které jsou součástí Českého NEKPu. Všechny tyto předpisy jsou uváděny je-li to relevantní, ve znění pozdějších předpisů.

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepřpracované znění)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1804 ze dne 13. září 2023 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a o zrušení směrnice 2014/94/EU
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby produktů technologií pro nulové čisté emise (akt o průmyslu pro nulové čisté emise)
- Směrnice Rady 2009/119/ES ze dne 14. září 2009, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou

- Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou
- Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice (EB GL)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech, směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech, směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů, směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/631 ze dne 17. dubna 2019, kterým se stanoví výkonnostní normy pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla a kterým se zrušují nařízení (ES) č. 443/2009 a (EU) č. 510/2011
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1242 ze dne 20. června 2019, kterým se stanoví výkonnostní normy pro emise CO₂ pro nová těžká vozidla a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EU) 2018/956 a směrnice Rady 96/53/ES
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022 o odolnosti kritických subjektů a o zrušení směrnice Rady 2008/114/ES
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032 ze dne 29. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokud jde o uskladňování zemního plynu

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013
- Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav
- Nařízení Komise (EU) 2017/2196 ze dne 24. listopadu 2017, kterým se stanoví kodex sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy
- Nařízení Komise (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) Č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005
- Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu
- Prováděcí rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/1458 ze dne 10. srpna 2017, kterým se provádí rozhodnutí (SZBP) 2015/1333 o omezujících opatřeních s ohledem na situaci v Libyi
- Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/564 ze dne 19. listopadu 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013, pokud jde o unijní seznam projektů společného zájmu
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES
- Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny

5.6 Národní rámec

Nejdůležitější české právní předpisy vztahující se k problematice dekarbonizace a změny klimatu jsou uvedeny níže²⁹¹:

- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 140/2021 Sb., o energetickém auditu
- Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
- Nařízení vlády č. 189/2018 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot
- Nařízení vlády č. 49/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 63/2011 Sb., o stanovení minimálních hodnot a ukazatelů standardů kvality a bezpečnosti a o způsobu jejich prokazování v souvislosti s poskytováním veřejných služeb v přepravě cestujících
- Zákon č. 360/2022 Sb., o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících
- Nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plaketách
- Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům
- Nařízení vlády č. 63/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření pro zesňování zemědělské půdy
- Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
- Zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)
- Zákon č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí
- Vyhláška Ministerstva životního prostředí a Ministerstva průmyslu a obchodu č. 169/2023 Sb., o stanovení podmínek, při jejichž splnění přestává být tuhé palivo z odpadu odpadem
- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci)
- Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech
- Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů
- Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 243/2023 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech

---

²⁹¹ Některé z těchto českých předpisů se jen okrajově dotýkají či nepřímo vztahují k sektoru stavebnictví. Pro úplnost jsou však uvedeny. Jde vesměs o předpisy, které jsou součástí Českého NEKPU. Všechny tyto předpisy jsou uváděny, je-li to relevantní, ve znění pozdějších předpisů.

- Nařízení vlády č. 349/2022 Sb., o státní energetické koncepci a o územní energetické koncepci
- Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
- Nařízení vlády č. 189/2022 Sb., o vymezení rozvoje podporovaných zdrojů energie
- Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon
- Vyhláška Energetického regulačního úřadu č. 408/2015 Sb., o pravidlech trhu s elektřinou
- Zákon č. 165/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu
- Vyhláška č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 225/2001 Sb., kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplárenství
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)
- Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 165/2013 Sb. Vyhláška o druzích ropy a skladbě ropných produktů pro skladování v nouzových zásobách ropy, o výpočtu úrovně nouzových zásob ropy, o skladovacích zařízeních a o vykazování nouzových zásob ropy
- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti)
- Vyhláška Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti)
- Vyhláška Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby
- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov
- Vyhláška Energetického regulačního úřadu č. 349/2015 Sb., o pravidlech trhu s plynem
- Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov

- Zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty
- Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 269/2015 Sb., o rozúčtování nákladů na vytápění a společnou přípravu teplé vody pro dům
- Vyhláška Ministerstva dopravy č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel

6 ANALÝZA RIZIK A PŘÍLEŽITOSTÍ „CENY UHLÍKU“, MOŽNOSTI A STRATEGIE ŘEŠENÍ

6.1 Rámec pro analýzu rizik

6.1.1 Kategorizace rizik

V souladu s TCFD dělíme rizika související s klimatem do dvou hlavních kategorií:

- **Přechodová rizika**, tj. rizika spojená s přechodem na nízkouhlíkové hospodářství; a
- **Fyzická rizika**, tj. rizika související s fyzickými dopady změny klimatu.

Vzhledem k rozsáhlým důsledkům změny klimatu v krátkodobém i dlouhodobém horizontu zahrnuje hodnocení souvisejících rizik práci se souborem složitých proměnných a souvislostí, z nichž mnohé působí v různých časových a prostorových měřítcích. **Kritickým aspektem zařazení rizik souvisejících s klimatem do stávajících procesů je zohlednění jedinečných charakteristik těchto rizik, které nemusí být ve stávajících procesech plně zohledněny.** To platí bez ohledu na to, zda se na rizika související s klimatem pohlíží jako na samostatná rizika, nebo jako na hnací sílu stávajících rizik. Rozpoznání těchto jedinečných charakteristik je důležité pro pochopení toho, jak mohou rizika související s klimatem ovlivnit společnost.

6.1.2 Základní charakteristika rizik

Individuální a specifická povaha rizik je dána následujícími charakteristikami:

- **Rozdílné dopady v závislosti na geografii a činnostech.** Dopady změny klimatu a rizik souvisejících s klimatem se projevují na místní, regionální a globální úrovni, což má mimo jiné různé důsledky pro různé podniky, výrobky a služby, trhy, operace a hodnotové řetězce.
- **Delší časové horizonty a dlouhodobé účinky.** Některá rizika související s klimatem existují a projevují se v časových horizontech, které přesahují tradiční podnikatelské plánovací a investiční cykly. Tato rizika a související dopady mohou vznikat v důsledku desítky let trvajících změn hnacích sil (např. koncentrace GHG v atmosféře), které vedou ke změnám fyzikálních nebo přechodných rizik souvisejících s klimatem v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu.
- **Nová a nejistá povaha.** Mnoho účinků změny klimatu nemá precedens, což omezuje možnost použití statistické analýzy a analýzy trendů na základě historických údajů. Změna klimatu je dynamický a nejistý jev a možné reakce na zmírnění dopadů jsou rovněž složité, s mnoha neznámými, jako je vývoj a zavádění kritických technologií a adaptačních strategií, stejně jako měnící se chování trhu a spotřebitelů.
- **Měnící se rozsah a nelineární dynamika.** Rizika spojená s klimatem se mohou v průběhu času projevovat v různém měřítku, s rostoucí závažností a rozsahem dopadů. Klimatické systémy mohou vykazovat prahové hodnoty a zlomové body, které vedou k velkým, dlouhodobým, náhlým a případně nevratným změnám. Pochopení citlivosti kritických bodů ve fyzikálním klimatickém systému, jakož i v ekosystémech a společnosti, je pro pochopení rizik souvisejících s klimatem zásadní.

- **Složité vztahy a systémové účinky.** Rizika spojená se změnou klimatu jsou vzájemně propojena napříč socioekonomickými a finančními systémy. Takto propojená rizika se často vyznačují řetězovými a systémovými účinky, což vyžaduje vícerozměrnou perspektivu pro posouzení krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých důsledků pro společnost.

6.1.3 Přejchodová rizika

6.1.3.1 Základní vymezení

Přejchod na nízkouhlíkové hospodářství znamená a dále více bude znamenat rozsáhlé politické, právní, technologické a tržní změny, které budou řešit požadavky na zmírnění a přizpůsobení se změně klimatu. v závislosti na povaze, rychlosti a zaměření těchto změn mohou přechodná rizika představovat pro organizace různou míru finančního rizika a rizika ztráty dobré pověsti.

6.1.3.2 Politická a právní rizika

Politická opatření týkající se změny klimatu **se stále vyvíjejí.** Jejich cíle se **obecně dělí do dvou kategorií:**

- politická opatření, která omezují činnosti přispívající k nepříznivým účinkům změny klimatu; a
- politická opatření, která podporují přizpůsobení se změně klimatu.

Mezi tato **politická a právní opatření** patří například:

- zavádění mechanismů stanovování cen uhlíku s cílem snížit emise GHG;
- přesun spotřeby energie směrem ke zdrojům s nižšími emisemi GHG;
- přijímání energeticky účinných řešení; a
- podpora opatření pro účinnější hospodaření s vodou a podpora udržitelnějšího využívání půdy.

Riziko spojené se změnami politiky a jejich finanční dopad závisí na povaze a načasování změny politiky. Z tohoto důvodu organizace by měly posoudit nejen potenciální přímé dopady politických opatření na svou činnost, ale také potenciální dopady druhého a třetího řádu na své dodavatelské a distribuční řetězce.

Dalším důležitým rizikem jsou soudní spory nebo právní rizika. v posledních letech došlo k nárůstu počtu soudních žalob souvisejících s klimatem, které u soudů podávají vlastníci nemovitostí, obce, státy, pojišťovny, akcionáři a organizace veřejného zájmu. Důvody těchto soudních sporů zahrnují selhání organizací při zmírňování dopadů změny klimatu, nepřizpůsobení se změně klimatu a nedostatečné zveřejnění informací o podstatných finančních rizicích. S rostoucí hodnotou ztrát a škod způsobených změnou klimatu se pravděpodobně zvýší i riziko soudních sporů.

Případy **politických a právních rizik** představují například:

- zvýšení cen emisí GHG;

- rozšířené povinnosti vykazování emisí;
- mandáty a regulace stávajících výrobků a služeb; a
- soudní spory týkající se plnění povinností či odpovědnosti ve vztahu ke klimatu.

Případy **potenciálních finančních dopadů politických a právních rizik** představují například:

- zvýšené provozní náklady (např. vyšší náklady na dodržování předpisů, zvýšené pojistné);
- odpisy, znehodnocení aktiv a předčasné vyřazení stávajících aktiv v důsledku změn politiky; a
- zvýšené náklady a/nebo snížená poptávka po produktech a službách v důsledku pokut a soudních rozhodnutí.

6.1.3.3 Technologická rizika

Technologická zlepšení nebo inovace, které podporují přechod na nízkouhlíkový a energeticky účinný hospodářský systém, mohou mít na organizace významný dopad. Například vývoj a využívání nových technologií, jako jsou obnovitelné zdroje energie, bateriová úložiště, energetická účinnost a zachycování a ukládání uhlíku, ovlivní konkurenceschopnost některých organizací, jejich výrobní a distribuční náklady a v konečném důsledku i poptávku po jejich výrobcích a službách ze strany koncových uživatelů. v míře, v jaké nové technologie vytlačí staré systémy a naruší některé části stávajícího ekonomického systému, vzniknou z tohoto procesu "kreativní destrukce" vítězové a poražení. Načasování vývoje a zavádění technologií je však klíčovou nejistotou při posuzování technologického rizika.

Případy **technologických rizik** představují například:

- nahrazení stávajících výrobků a služeb možnostmi s nižšími emisemi;
- neúspěšné investice do nových technologií; a
- náklady na přechod na technologie s nižšími emisemi GHG.

Případy **potenciálních finančních dopadů technologických rizik** představují například:

- odpisy a předčasné vyřazení stávajících aktiv;
- snížená poptávka po výrobcích a službách;
- výdaje na výzkum a vývoj nových a alternativních technologií;
- kapitálové investice do vývoje technologií;
- náklady na zavedení nových postupů a procesů.

6.1.3.4 Tržní rizika

Způsoby, jakými mohou být trhy ovlivněny změnou klimatu, jsou sice rozmanité a komplexní, ale jedním z hlavních způsobů jsou změny v nabídce a poptávce po určitých komoditách, produktech a službách, protože se stále více zohledňují rizika a příležitosti související s klimatem.

Případy **tržních rizik** představují například:

- změna chování zákazníků;
- nejistota v tržních signálech; a
- zvýšené náklady na suroviny.

Případy **potenciálních finančních dopadů tržních rizik** představují například:

- snížená poptávka po zboží a službách v důsledku změny spotřebitelských preferencí;
- zvýšené výrobní náklady v důsledku změny cen vstupů (např. energie, voda) a požadavků na výstupy (např. zpracování odpadu);
- náhlé a neočekávané změny v nákladech na energie;
- změna struktury a zdrojů příjmů, která vede ke snížení příjmů;
- přecenění aktiv (např. zásoby fosilních paliv, ocenění půdy, ocenění cenných papírů).

6.1.3.5 Reputační rizika

Změna klimatu byla identifikována jako potenciální zdroj reputačního rizika spojeného s měnícím se vnímáním zákazníků nebo komunity ohledně toho, jak organizace přispívá k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, nebo jak od něj odrazuje.

Případy **reputačních rizik** představují například:

- změny spotřebitelských preferencí;
- stigmatizace odvětví; a
- zvýšené obavy zainteresovaných stran nebo negativní zpětná vazba od zainteresovaných stran.

Případy **potenciálních finančních dopadů reputačních rizik** představují například:

- snížení příjmů v důsledku snížené poptávky po zboží/službách;
- snížené příjmy ze snížené výrobní kapacity (např. zpožděné schválení plánů, přerušení dodavatelského řetězce);
- snížené příjmy z negativních dopadů na řízení a plánování pracovní síly (např. přilákání a udržení zaměstnanců); a
- snížení dostupnosti kapitálu.

6.1.4 Fyzická rizika

6.1.4.1 Základní vymezení

Fyzická rizika vyplývající ze změny klimatu mohou být způsobena událostmi (akutní) nebo dlouhodobými změnami (chronická) v klimatických vzorcích. Fyzická rizika mohou mít pro organizace finanční dopady, například přímé škody na majetku a nepřímé dopady v důsledku narušení dodavatelského řetězce. Finanční výkonnost organizací mohou ovlivnit také změny v dostupnosti, zdrojích a kvalitě vody, zabezpečení potravin a extrémní změny teplot, které mají vliv na prostory, provoz, dodavatelský řetězec, potřeby dopravy a bezpečnost zaměstnanců organizací.

6.1.4.2 Chronická fyzická rizika

Chronická fyzická rizika se týkají dlouhodobějších změn v klimatických vzorcích (např. trvale vyšší teploty), které mohou způsobit zvýšení hladiny moří nebo chronické vlny veder.

Případy **chronických fyzických rizik** představují například:

- změny v chodu srážek a extrémní proměnlivost počasí;
- rostoucí průměrné teploty; a
- změny geologických podmínek (sesedání půdy).

Případy **potenciálních finančních dopadů chronických fyzických rizik** představují například:

- snížení příjmů v důsledku snížení výrobní kapacity (např. potíže s dopravou, přerušení dodavatelského řetězce);
- snížené příjmy a vyšší náklady v důsledku negativních dopadů na pracovní sílu (např. zdraví, bezpečnost, absence);
- odpisy a předčasné vyřazení stávajících aktiv (např. poškození majetku a aktiv ve "vysoce rizikových" lokalitách);
- zvýšené provozní náklady (např. nedostatečné dodávky vody pro vodní elektrárny nebo pro chlazení jaderných elektráren a elektráren na fosilní paliva);
- zvýšené investiční náklady (např. poškození zařízení);
- snížené příjmy v důsledku nižšího prodeje/výkonu; a
- zvýšené pojistné a možnost snížené dostupnosti pojištění majetku ve "vysoce rizikových" lokalitách.

6.1.4.3 Akutní fyzická rizika

Akutní fyzická rizika se vztahují k rizikům, která jsou způsobena událostmi, včetně zvýšené závažnosti extrémních povětrnostních jevů, jako jsou cyklony, hurikány nebo povodně.

Případy **akutních fyzických rizik** představují například:

- zvýšená závažnost extrémních povětrnostních jevů, jako jsou cyklóny a záplavy;
- vlna veder, a
- přívalové deště.

Případy **potenciálních finančních dopadů akutních fyzických rizik** představují například:

- snížení příjmů v důsledku snížení výrobní kapacity (např. potíže s dopravou, přerušení dodavatelského řetězce);
- snížené příjmy a vyšší náklady v důsledku negativních dopadů na pracovní sílu (např. zdraví, bezpečnost, absence);
- odpisy a předčasné vyřazení stávajících aktiv (např. poškození majetku a aktiv ve "vysoce rizikových" lokalitách);
- zvýšené provozní náklady (např. nedostatečné dodávky vody pro vodní elektrárny nebo pro chlazení jaderných elektráren a elektráren na fosilní paliva);
- zvýšené investiční náklady (např. poškození zařízení);

- snížené příjmy v důsledku nižšího prodeje/výkonu; a
- zvýšené pojistné a možnost snížené dostupnosti pojištění majetku ve "vysoce rizikových" lokalitách.

6.2 Příležitosti

Úsilí o zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se jí přináší organizacím také příležitosti, například prostřednictvím účinného využívání zdrojů a úspor nákladů, zavádění nízkoemisních zdrojů energie, vývoje nových produktů a služeb, přístupu na nové trhy a budování odolnosti v rámci dodavatelského řetězce. Příležitosti související s klimatem se liší v závislosti na regionu, trhu a odvětví, ve kterém organizace působí.

6.2.1 Účinnost zdrojů

V posledních letech se zvyšuje množství případů a příkladů organizací, které úspěšně snížily provozní náklady zlepšením účinnosti svých výrobních a distribučních procesů, budov, strojů/zařízení a dopravy/mobility – zejména v souvislosti s energetickou účinností, ale také v širším měřítku v oblasti materiálů, vody a odpadového hospodářství. **Taková opatření mohou vést k přímým úsporám nákladů na provoz organizací ve střednědobém až dlouhodobém horizontu a přispět k celosvětovému úsilí o omezení emisí GHG.** Tomuto přechodu napomáhají inovace v oblasti technologií; tyto inovace zahrnují vývoj účinných řešení vytápění a řešení oběhového hospodářství, pokrok v technologii LED osvětlení a technologii průmyslových motorů, modernizaci budov, využívání geotermální energie, nabídku řešení pro využívání a úpravu vody a vývoj elektrických vozidel.

6.2.2 Zdroje energie

Podle IEA budou muset země pro splnění globálních cílů v oblasti snižování emisí převést velké procento své výroby energie na nízkoemisní alternativy, jako jsou větrná, solární, vlnová, přílivová, vodní a geotermální energie, jaderná paliva, biopaliva a zachycování a ukládání uhlíku. Již pátý rok po sobě převyšují investice do kapacit obnovitelných zdrojů energie investice do výroby energie z fosilních paliv. Významný je trend směřující k decentralizovaným zdrojům čisté energie, rychle klesající náklady, lepší možnosti skladování a následně celosvětové přijetí těchto technologií. Organizace, které přesunou svou spotřebu energie směrem k nízkoemisním zdrojům energie, mohou potenciálně ušetřit roční náklady na energii.

Případy příležitostí v oblasti zdrojů energie představují například:

- využívání zdrojů energie s nižšími emisemi;
- využívání podpůrných politických pobídek;
- využívání nových technologií;
- účast na trhu s uhlíkem; a
- posun k decentralizované výrobě energie.

Případy potenciálních finančních dopadů příležitostí v oblasti zdrojů energie představují například:

- snížení provozních nákladů (např. využitím nejnižších nákladů na snižování emisí GHG);
- snížení expozice vůči budoucímu růstu cen fosilních paliv;
- snížená expozice vůči emisím GHG, a tedy menší citlivost na změny nákladů na uhlík;
- návratnost investic do nízkoemisních technologií;
- větší dostupnost kapitálu (např. díky tomu, že více investorů upřednostňuje výrobce s nižšími emisemi GHG); a
- přínosy pro dobrou pověst, které vedou ke zvýšené poptávce po zboží/službách.

6.2.3 Výroba a služby

Organizace, které inovují a vyvíjejí nové nízkoemisní výrobky a služby, mohou zlepšit své konkurenční postavení a využít měnících se preferencí spotřebitelů a výrobců. Některé příklady zahrnují spotřební zboží a služby, které při marketingu a označování kladou větší důraz na uhlíkovou stopu výrobku (např. cestování, potraviny, nápoje a základní spotřební zboží, mobilita, tisk, móda a recyklační služby), a výrobní zboží, které klade důraz na snižování emisí GHG, např. zavádění energeticky účinných opatření v dodavatelském řetězci.

Případy **příležitostí v oblasti výroby a služeb** představují například:

- vývoj a/nebo rozšíření nabídky nízkoemisního zboží a služeb;
- vývoj řešení pro přizpůsobení se klimatu a pojistných rizik;
- vývoj nových produktů nebo služeb prostřednictvím výzkumu a vývoje a inovací;
- schopnost diverzifikace obchodních činností; a
- posun v preferencích spotřebitelů.

Případy **potenciálních finančních dopadů příležitostí v oblasti výroby a služeb** představují například:

- zvýšení příjmů díky poptávce po výrobcích a službách s nižšími emisemi GHG;
- zvýšení příjmů díky novým řešením potřeb přizpůsobení (např. produkty a služby převodu pojistných rizik); a
- lepší konkurenční postavení odrážející měnící se preference spotřebitelů, což povede ke zvýšení příjmů.

6.2.4 Trhy

Organizace, které aktivně hledají příležitosti na nových trzích nebo v nových typech aktiv, mohou diverzifikovat své činnosti a lépe se připravit na přechod na nízkouhlíkové hospodářství. Příležitosti k přístupu na nové trhy mají organizace zejména prostřednictvím spolupráce s vládami, rozvojovými bankami, drobnými místními podnikateli a komunitními skupinami v rozvinutých i rozvojových zemích, které se snaží přejít na nízkouhlíkové hospodářství. Nové příležitosti lze také využít prostřednictvím upisování nebo financování zelených dluhopisů a infrastruktury (např. výroba energie s nízkými emisemi GHG, energetická účinnost, připojení k síti nebo dopravní sítě).

Případy **příležitostí v oblasti trhů** představují například:

- přístup na nové trhy;
- využití pobídek veřejného sektoru; a
- přístup k novým aktivům a lokalitám, které potřebují pojistné krytí.

Případy **potenciálních finančních dopadů příležitostí v oblasti trhů** představují například:

- zvýšení příjmů díky přístupu na nové a rozvíjející se trhy (např. partnerství s vládami, rozvojovými bankami); a
- větší diverzifikace finančních aktiv (např. zelené dluhopisy a infrastruktura).

6.2.5 Resilience

Koncepce resilience vůči změně klimatu zahrnuje rozvoj adaptační kapacity organizací, aby mohly lépe zvládat související rizika a využívat příležitosti, včetně schopnosti reagovat na přechodová a fyzická rizika. Mezi příležitosti patří zvyšování efektivity, navrhování nových výrobních procesů a vývoj nových produktů. Příležitosti související s resiliencí mohou být zvláště důležité pro:

- organizace vlastníci zastaralá dlouhodobá (fixní) hmotná aktiva;
- organizace s rozsáhlými dodavatelskými či distribučními řetězci;
- organizace, které jsou ve svém hodnotovém řetězci kriticky závislé na veřejných službách a infrastrukturních sítích nebo přírodních zdrojích;
- organizace, které mohou vyžadovat dlouhodobější financování a investice.

Případy **příležitostí v oblasti resilience** představují například:

- účast v programech obnovitelných zdrojů energie a zavádění energeticky účinných opatření; a
- náhrada/diverzifikace zdrojů.

Případy **potenciálních finančních dopadů příležitostí v oblasti resilience** představují například:

- zvýšení tržního ocenění prostřednictvím plánování odolnosti (např. infrastruktura, pozemky, budovy);
- zvýšená spolehlivost dodavatelského řetězce a schopnost fungovat za různých podmínek;
- zvýšené příjmy díky novým produktům a službám souvisejícím se zajištěním odolnosti.

6.3 Doporučení k strategii řízení rizik a příležitostí

6.3.1 TCFD

TCFD doporučuje, aby organizace poskytovaly finanční informace týkající se klimatu ve svých veřejných ročních finančních výkazech, a uznává, že většina informací zahrnutých

do finančních výkazů podléhá posouzení významnosti. Protože však riziko související s klimatem je nediverzifikovatelným rizikem, které se týká téměř všech odvětví, mnoho investorů se domnívá, že vyžaduje zvláštní pozornost. Například při posuzování finančních a provozních výsledků organizací chce mnoho investorů nahlédnout do kontextu Správy a Řízení rizik, v němž je těchto výsledků dosahováno. TCFD se domnívá, že zveřejňované informace související s jejími doporučeními týkajícími se správy a řízení rizik se přímo týkají této potřeby kontextu a měly by být zahrnuty do finančních výkazů.

Pokud jde o zveřejňování informací souvisejících s doporučeními Strategie a Ukazatele a měřitelné cíle, TCFD se domnívá, že organizace by měly tyto informace uvádět v ročních finančních dokumentech, pokud jsou tyto informace považovány za významné. Především nefinanční organizace s ročními příjmy vyššími než USD 1 mld. by měly zvážit zveřejňování těchto informací v jiných zprávách, pokud tyto informace nejsou považovány za významné a nejsou zahrnuty do finančních výkazů. Protože u těchto organizací je pravděpodobnější než u ostatních, že budou v průběhu času finančně ovlivněny, investoři mají zájem sledovat, jak se strategie těchto organizací vyvíjejí.

Doporučení TCFC byla vypracována tak, aby se dala široce uplatnit napříč odvětvími a jurisdikcemi, a neměla by být chápána jako nahrazující národní požadavky na zveřejňování informací. Organizace by měly zveřejňovat finanční informace v souladu se svými vnitrostátními požadavky na zveřejňování finančních informací.

6.3.1.1 Správa

Investoři, věřitelé, pojistitelé a další uživatelé finančních informací týkajících se klimatu (souhrnně označovaní jako "investoři a další zúčastněné strany") mají zájem pochopit, jakou roli hraje představenstvo organizace při dohledu nad otázkami souvisejícími s klimatem a jakou roli hraje vedení při posuzování a řízení těchto otázek. Tyto informace podporují hodnocení toho, zda je materiálním otázkám souvisejícím s klimatem věnována náležitá pozornost představenstva a vedení.

Doporučuje se zveřejnit informace o řízení organizace v souvislosti s riziky a příležitostmi souvisejícími s klimatem, konkrétně:

- **Popis dohledu správní rady nad riziky a příležitostmi souvisejícími s klimatem:**
  - postupy a četnost, s jakou jsou představenstvo a/nebo výbory představenstva (např. výbor pro audit, výbor pro rizika nebo jiné výbory) informovány o otázkách souvisejících s klimatem;
  - zda představenstvo a/nebo výbory představenstva berou v úvahu otázky související s klimatem při přezkumu a řízení strategie, hlavních akčních plánů, politik řízení rizik, ročních rozpočtů a obchodních plánů, jakož i při stanovování výkonnostních cílů organizace, monitorování realizace a výkonnosti a dohledu nad významnými kapitálovými výdaji, akvizicemi a odprodeji; a
  - jak představenstvo sleduje a dohlíží na pokrok v plnění cílů a úkolů v oblasti řešení otázek souvisejících s klimatem.

- **Popis úlohy vedení při posuzování a řízení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem:**
  - zda tyto manažerské pozice nebo výbory podléhají představenstvu nebo výboru představenstva a pokud ano, zda tyto odpovědnosti zahrnují hodnocení a/nebo řízení otázek souvisejících s klimatem;
  - popis související organizační struktury;
  - postupy, kterými je vedení informováno o otázkách souvisejících s klimatem; a
  - způsob, jakým vedení (prostřednictvím konkrétních pozic a/nebo řídicích výborů) sleduje otázky související s klimatem.

6.3.1.2 Strategie

Investoři a další zúčastněné strany musí pochopit, jak mohou otázky související s klimatem ovlivnit podnikání, strategii a finanční plánování organizace v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu. Takové informace slouží k informování o očekáváních ohledně budoucí výkonnosti organizace.

Doporučuje se zveřejnit skutečné a potenciální dopady rizik a příležitostí souvisejících s klimatem na podnikání, strategii a finanční plánování organizace, pokud jsou tyto informace podstatné, konkrétně:

- **Popis rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, které organizace identifikovala v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu:**
  - popis toho, co organizace považuje za relevantní krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé časové horizonty, s přihlédnutím k životnosti majetku nebo infrastruktury organizace a ke skutečnosti, že problémy související s klimatem se často projevují ve střednědobém a dlouhodobém horizontu;
  - popis konkrétních problémů souvisejících s klimatem, které se mohou objevit v každém časovém horizontu (krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém) a které by mohly mít na organizaci významný finanční dopad; a
  - popis procesu použitého k určení rizik a příležitostí, které by mohly mít na organizaci významný finanční dopad.

- **Popis dopadu rizik a příležitostí souvisejících s klimatem na podnikání, strategii a finanční plánování organizace:**
  - jak identifikované problémy související s klimatem ovlivnily podnikání, strategii a finanční plánování;
  - jak otázky související s klimatem slouží jako vstupní informace pro proces finančního plánování, použité časové období a způsob stanovení priorit těchto rizik a příležitostí;
  - ucelený obraz vzájemných závislostí mezi faktory, které ovlivňují jejich schopnost vytvářet hodnotu v čase;
  - dopad problémů souvisejících s klimatem na jejich finanční výkonnost (např. výnosy, náklady) a finanční pozici (např. aktiva, závazky); a

- plány přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, které by mohly zahrnovat cíle v rámci emisí GHG a konkrétní činnosti určené ke snížení emisí GHG v jejich provozu a hodnotovém řetězci nebo k jiné podpoře tohoto přechodu.
- **Popis odolnosti strategie organizace s přihlédnutím k různým scénářům souvisejícím s klimatem, včetně scénáře „2 °C nebo méně“:**
  - kde se předpokládá, že strategie mohou být ovlivněny riziky a příležitostmi souvisejícími s klimatem;
  - jak by se strategie mohly změnit, aby reagovaly na tato potenciální rizika a příležitosti;
  - potenciální dopad otázek souvisejících s klimatem na finanční výkonnost (např. příjmy, náklady) a finanční pozici (např. aktiva, závazky); a
  - zvažované scénáře související s klimatem a související časový horizont (časové horizonty).

6.3.1.3 Řízení rizik

Investoři a další zúčastněné strany potřebují pochopit, jakým způsobem jsou v organizaci identifikována, hodnocena a řízena rizika související s klimatem a zda jsou tyto procesy integrovány do stávajících procesů řízení rizik. Tyto informace pomáhají uživatelům finančních informací týkajících se klimatu při hodnocení celkového rizikového profilu organizace a činností v oblasti řízení rizik.

Doporučuje se zveřejnit, jak organizace identifikuje, hodnotí a řídí rizika související s klimatem, tedy:

- **Popis procesů organizace pro identifikaci a hodnocení rizik souvisejících s klimatem:**
  - procesy řízení rizik pro identifikaci a hodnocení rizik souvisejících s klimatem a způsob určení relativní významnosti rizik souvisejících s klimatem ve vztahu k ostatním rizikům;
  - zda jsou zohledněny stávající a nově vznikající regulační požadavky související se změnou klimatu (např. limity emisí), jakož i další relevantní zvažované faktory;
  - postupy pro hodnocení potenciální velikosti a rozsahu identifikovaných rizik souvisejících s klimatem; a
  - definice použité terminologie rizik nebo odkazy na stávající rámce klasifikace rizik.
- **Popis procesů organizace pro řízení rizik souvisejících s klimatem:**
  - procesy řízení rizik souvisejících s klimatem, včetně způsobu rozhodování o zmírnění, převodu, přijetí nebo kontrole těchto rizik; a
  - postupy pro stanovení priorit rizik souvisejících s klimatem, včetně způsobu, jakým se v jejich organizacích rozhoduje o významnosti.

- **Popis toho, jak jsou procesy identifikace, hodnocení a řízení rizik souvisejících s klimatem začleněny do celkového řízení rizik organizace:**
  - jak jsou procesy identifikace, hodnocení a řízení rizik souvisejících s klimatem integrovány do celkového řízení rizik.

6.3.1.4 Ukazatele a měřitelné cíle

Investoři a další zúčastněné strany potřebují pochopit, jak organizace měří a monitoruje svá rizika a příležitosti související s klimatem. Přístup k ukazatelům a měřitelným cílům, které organizace používá, umožňuje investorům a dalším zúčastněným stranám lépe posoudit potenciální rizikově upravené výnosy organizace, její schopnost plnit finanční závazky, obecnou expozici vůči problémům souvisejícím s klimatem a pokrok v řízení těchto problémů nebo přizpůsobení se jim.

Doporučuje se zveřejnit ukazatele a měřitelné cíle používané k hodnocení a řízení příslušných rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, pokud jsou tyto informace významné, konkrétně:

- **Popis ukazatelů, které organizace používá k hodnocení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem v souladu se svou strategií a procesem řízení rizik:**
  - klíčové ukazatele používané k měření a řízení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem a ukazatele odpovídající meziodvětvovým kategoriím ukazatele souvisejících s klimatem;
  - ukazatele týkající se rizik souvisejících s klimatem, které souvisejí s vodou, energií, využíváním půdy a nakládáním s odpady, pokud jsou relevantní a použitelné;
  - zda a jak jsou související výkonnostní ukazatele začleněny do politik odměňování;
  - interní ceny uhlíku, jakož i ukazatele příležitostí souvisejících s klimatem, jako jsou příjmy z produktů a služeb určených pro nízkouhlíkové hospodářství;
  - poskytování výhledových ukazatelů pro meziodvětvové kategorie ukazatelů souvisejících s klimatem v souladu s jejich obchodními nebo strategickými časovými horizonty plánování; a
  - popis metodik použitých k výpočtu nebo odhadu ukazatelů souvisejících s klimatem.
- **Popis emisí GHG v rozsahu rámce 1, rámce 2 (Scope 1, Scope 2) a případně rámce 3 (Scope 3) a souvisejících rizik:**
  - poskytnout emise GHG v rámci 1, rámci 2 (Scope 1, Scope 2) nezávisle na posouzení významnosti a případně emise GHG v rámci 3 (Scope 3) a související rizika;
  - emise GHG by měly být vypočteny v souladu s metodikou GHG Protokolu, aby bylo možné agregovat a srovnávat mezi organizacemi a jurisdikcemi;
  - poskytnout související, obecně přijímané koeficienty účinnosti GHG specifické pro dané odvětví;

- emise GHG a související ukazatele by měly být poskytnuty za historická období, aby bylo možné analyzovat trendy;
  - popis metodik použitých k výpočtu nebo odhadu ukazatelů.
- **Popis měřitelných cílů, které organizace používá k řízení rizik a příležitostí souvisejících s klimatem, a výkonnost v porovnání s měřitelnými cíli:**
    - klíčové měřitelné cíle související s klimatem, jako jsou měřitelné cíle týkající se emisí GHG, spotřeby vody, spotřeby energie atd., v souladu s meziodvětvovými kategoriemi ukazatelů souvisejících s klimatem, pokud je to relevantní, a v souladu s očekávanými regulačními požadavky nebo tržními omezeními nebo jinými měřitelnými cíli:
      - měřitelné cíle v oblasti účinnosti nebo finanční měřitelné cíle,
      - tolerance finančních ztrát,
      - zamezení emisí GHG během celého životního cyklu výrobku, a
      - měřitelné cíle v oblasti čistých příjmů u výrobků a služeb určených pro nízkouhlíkové hospodářství;
    - související průběžné měřitelné cíle v souhrnu nebo podle oborů podnikání, pokud jsou k dispozici; a
    - popis metodik použitých k výpočtu měřitelných cílů a opatření.

6.3.2 ESRS

Základní pravidla týkající se řízení rizik, ale na rozdíl od TCFD také příležitostí, jsou obsaženy ve standardu ESRS 2. Rizika a příležitosti jsou řešeny na jednom místě a v přímé souvislosti s dopady. Pro oblast klimatu jsou dále rozvedeny v ESRS E1 (Změna klimatu) a v budoucnu budou doplněny také v příslušných odvětvových standardech ESRS. Pokud podnik dospěje k závěru, že dopad, riziko nebo příležitost nejsou zahrnuty nebo nejsou zahrnuty s dostatečnou podrobností v ESRS, ale jsou významné vzhledem k jeho specifickým skutečnostem a okolnostem, musí kromě požadavků na zveřejňování informací stanovených ve třech kategoriích standardů ESRS poskytnout další informace specifické pro daný podnik, aby uživatelé mohli porozumět dopadům, rizikům nebo příležitostem podniku souvisejících s udržitelností.

Požadavky na zveřejňování ve vztahu k řízení dopadů, rizik a příležitostí jsou v ESRS uváděny pod akronymem IRO označující v anglickém jazyce tyto tři aspekty (angl. impacts, risks, opportunities, „IRO“). Podnik je v rámci IRO povinen:

- identifikovat dopady, rizika a příležitosti a posuzovat jejich významnost (viz IRO-1), a to na rozdíl od TCFD při aplikaci dvojí významnosti; a
- řídí významné otázky udržitelnosti prostřednictvím politik a opatření tak, jak je vymezeno v oddíle 4.2 ESRS 2.

„Dopady“ se přitom vztahují jak na pozitivní, tak i negativní dopady související s udržitelností, které jsou spojeny s podnikáním podniku a které byly identifikovány prostřednictvím

posouzení významnosti dopadů. Vztahují se jak na skutečné dopady, tak i na potenciální budoucí dopady.

„Rizika a příležitosti“ se vztahují na finanční rizika a příležitosti podniku související s udržitelností, včetně těch, které vyplývají ze závislosti na přírodních, lidských a sociálních zdrojích, které byly identifikovány v rámci posuzování finanční významnosti.

Posouzení významnosti dopadů a finanční významnosti jsou vzájemně propojená a je třeba zvážit vzájemnou závislost mezi těmito dvěma rozměry. Obecně je výchozím bodem posouzení dopadů, ačkoli mohou existovat i významná rizika a příležitosti, které s dopady podniku nesouvisí. Dopad na udržitelnost může být finančně významný od počátku nebo se může stát finančně významným, pokud lze důvodně očekávat, že ovlivní finanční situaci podniku, jeho finanční výkonnost, peněžní toky, jeho přístup k financování nebo náklady na kapitál v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. **Dopady jsou zachyceny z hlediska významnosti dopadů bez ohledu na to, zda jsou či nejsou finančně významné. Významnost rizik a příležitostí se přitom posuzuje na základě kombinace pravděpodobnosti výskytu a potenciálního rozsahu finančních dopadů.**

Při identifikaci a posuzování dopadů, rizik a příležitostí v hodnotovém řetězci podniku za účelem určení jejich významnosti se podnik zaměří na oblasti, kde se na základě povahy činností, obchodních vztahů, zeměpisných oblastí nebo jiných dotčených faktorů předpokládá, že dopady, rizika a příležitosti pravděpodobně vzniknou. Přitom podnik zváží, jak je ovlivněn svou závislostí na dostupnosti přírodních, lidských a sociálních zdrojů za odpovídající ceny a v odpovídající kvalitě, bez ohledu na své potenciální dopady na tyto zdroje.

Otázka udržitelnosti je z finančního hlediska významná, pokud vyvolává nebo lze důvodně očekávat, že vyvolá významné finanční dopady na podnik. Tak je tomu v případě, kdy otázka udržitelnosti vytváří rizika nebo příležitosti, které mají nebo mohou mít významný vliv na vývoj podniku, jeho finanční pozici, finanční výkonnost, peněžní toky, přístup k financování nebo náklady na kapitál v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. Rizika a příležitosti mohou vyplývat z minulých nebo budoucích událostí. **Finanční významnost otázky udržitelnosti není omezena na záležitosti, které jsou pod kontrolou podniku, ale zahrnuje informace o významných rizicích a příležitostech, které lze přičíst obchodním vztahům mimo rozsah konsolidace použité při sestavování účetní závěrky.**

Povinné subjekty musí poskytnout úplný popis dopadu, rizika nebo příležitosti, který obsahuje všechny významné informace, které uživatelé potřebují k pochopení daného dopadu, rizika nebo příležitosti. To zahrnuje způsob, jakým podnik upravil svou strategii, řízení rizik a správu a řízení v reakci na daný dopad, riziko nebo příležitost, jakož i ukazatele určené ke stanovení měřitelných cílů a měření výkonnosti. Při tomto popisu platí pravidla obezřetnosti, tj. nepřeceňují se příležitosti a nepodceňují rizika. Stejně tak obezřetnost nepřipouští podcenění příležitostí nebo nadhodnocení rizik.

Tematická ESRS obsahují v oblasti „řízení dopadů, rizik a příležitostí“ celkem čtyři požadavky na zveřejnění, a to konkrétně:

- Zveřejňování informací o postupu posuzování významnosti:
  - Požadavek na zveřejňování informací **IRO-1** – Popis postupů identifikace a hodnocení významných dopadů, rizik a příležitostí a
  - Požadavek na zveřejňování informací **IRO-2** – Požadavky na zveřejňování informací v ESRS, na něž se vztahuje prohlášení podniku o udržitelnosti;

- Minimální požadavky na zveřejňování informací o politikách a opatřeních:
  - Minimální požadavek na zveřejňování informací – **Politiky MDR-P** – Politiky přijaté k řízení významných otázek udržitelnosti a
  - Minimální požadavek na zveřejňování informací – **Opatření MDR-A** – Opatření a zdroje v souvislosti s významnými otázkami udržitelnosti.

Více ke standardu ESRS E1 (*Změna klimatu*) je uvedeno v oddíle 5.2.5.4 výše.

III. ČÁST 1.C: CITLIVOSTNÍ ANALÝZA RIZIK A PŘÍ- LEŽITOSTÍ HODNOTO- VÉHO ŘETĚZCE NA UH- LÍK

7 CITLIVOSTNÍ ANALÝZA VE VZTAHU K RIZIKŮM

7.1.1 Politiky a regulace

Níže je u jednotlivých klíčových součástí Balíčku Fit for 55 popsán rámcový rozsah těchto dopadů z hlediska relevance, případně jejich různé časové rámce²⁹², a to pro:

- jednotlivé články (účastníky hodnotového řetězce ve stavebnictví v Česku); a
- kategorie nákladů.

Pro hodnocení je použita škála:

velmi vysoký, vysoký, střední, nízký a velmi nízký

s krátkým slovním hodnocením; tato barevná škála indikuje stupeň rizik od největších k nejmenším rizikům. Hodnocení je nutně všeobecné a indikativní. Zejména u vlastníků aktiv / správců, výrobců produktů a dodavatelů materiálů a realizátorů staveb poskytuje jen základní orientaci ohledně nákladových a poptávkových dopadů. Vždy bude u každého jednotlivého účastníka hodnotového řetězce záležet na konkrétní skladbě aktiv/projektů, energetické náročnosti výroby či těžbě materiálů nebo typu a materiálovém složení příslušných staveb. U kategorie vlastníků aktiv / správce je hodnocení vztaženo k těm subjektům, kteří budou v daném období do aktiv dále investovat směrem ke zlepšení jejich výkonnosti. Hodnocení je provedeno ve dvou časových horizontech 2026 a 2030²⁹³. Hodnocení je založeno na předpokladu, že dané firmy jsou velkými podniky ve smyslu unijní legislativy.

7.1.1.1 Rámcové hodnocení revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED3) do roku 2026 a 2030

2026	Vlastníci aktiv / správci	Výrobci produktů a dodavatelé materiálů	Projektanti a architekti	Poradci a konzultanti	Realizátoři staveb
Relevance náklady	– střední	vysoký	velmi nízký	velmi nízký	nízký
Relevance výnosy	– střední	střední	nízký	nízký	střední
2030	Vlastníci aktiv / správci	Výrobci produktů a dodavatelé materiálů	Projektanti a architekti	Poradci a konzultanti	Realizátoři staveb
Relevance náklady	– vysoký	velmi vysoký	nízký	nízký	střední
Relevance výnosy	– vysoký	vysoký	střední	střední	vysoký

²⁹² Bližší informace o pokroku v publikaci návrhů, klíčových rozhodnutí a konečných schválených znění předpisů jsou dostupné na webových stránkách Rady <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/timeline-european-green-deal-and-fit-for-55/>.

²⁹³ Rok 2026 byl zvolen s ohledem na skutečnost, že k tomuto roku (za FY2025) se budou vydávat první nefinanční výkazy velkých podniků. Rok 2030 byl zvolen jako referenční rok jak pro NEKPy, tak i pro mezitímní cíle dle Evropského klimatického zákona.

Náklady (2026). Využití potenciálu výroby OZE pro vlastní potřeby za účelem snížení svých nákladů za energie²⁹⁴ bude pro **výrobce produktů a dodavatele materiálů** významné již v tomto období; jejich provoz jsou zpravidla velmi energeticky náročné a někteří navíc již nyní podléhají EU ETS1 a většinou mají velký podíl emisí v rámci 1 GHG emise (Scope 1). v menší míře budou OZE relevantní také pro vlastníky **aktiv / správce** (konkurenceschopnost jejich aktiv, např. nájem budov, může být odvislá od ceny těchto zdrojů, které mohou být při vlastních instalacích OZE v životním cyklu nižší) **a v** ještě menší míře pro **realizátory staveb**; u realizátorů staveb lze očekávat, že trh ještě nebude diferencován na ty, kteří dokážou systémově řešit OZE pro své potřeby a na tradiční realizátory staveb, kteří řeší energetickou náročnost staveb *ad hoc* dle místních podmínek na staveništi. Naopak relativně nízké náklady **projektantů a architektů**, jakož i **poradců a konzultantů**, u kterých nejsou náklady za energii v celkové struktuře nákladů dominantní, budou předurčovat zpravidla velmi nízkou motivaci k investicím do OZE.

Náklady (2030). Všechny části Balíčku Fit for 55 budou vytvářet velmi vysoké motivace k instalacím OZE u **výrobce produktů a dodavatelů materiálů**²⁹⁵; toto bude taženo velkou částí Balíčku Fit for 55 s nástupem EU ETS2 a snižování emisních povolenek v rámci EU ETS1. v menší ale vysoké míře budou OZE relevantní také pro snižování nákladů za energie pro vlastníky **aktiv / správce** (jejich konkurenceschopnost bude již ale většinou značně odvislá od ceny těchto zdrojů) **a v** ještě menší míře (ale vyšší oproti roku 2026) pro **realizátory staveb**. U **projektantů a architektů**, jakož i **poradců a konzultantů** bude pravděpodobně vyšší zájem o zajištění OZE; nebude však s ohledem na typickou strukturu jejich nákladů příliš zásadní.

Výnosy (2026). v tomto období lze očekávat postupný náběh nefinančního reportingu, přijímání klimatických přechodových plánů²⁹⁶ a nárůst významu faktorů ESG v hodnotách firem a jejich přístupu ke kapitálu. Lze tak očekávat střední význam pro **výrobce produktů a dodavatele materiálů, vlastníky aktiv / správce a také realizátory staveb**. Časté a rozsáhlejší externí financování, potřeba dostat posouzení rizikovosti udržitelnosti ze strany finančního sektoru, přímý či nepřímý vysoký podíl energií na jejich výkonech tak budou přitahovat pozornost nadcházejících článků hodnotového řetězce, jakož i financujících subjektů a pojišťoven.

Výnosy (2030). K tomuto milníku lze očekávat již plně funkční nefinanční reporting²⁹⁷ a velký zájem o systematické snižování emisí GHG v hodnotových řetězcích²⁹⁸. Lze tedy rámcově očekávat vysoký význam OZE u **výrobce produktů a dodavatelů materiálů, vlastníků aktiv / správce a také realizátorů staveb**; předpokladem je, že velká část z nich bude muset z důvodu dvojí významnosti o těchto aspektech v rámci standardu ESRS E1 povinně reportovat, a to na

---

²⁹⁴ Nabízí se možnost instalací na vlastních či pronajatých plochách či stavbách nebo prostřednictvím smluv o nákupu energií, tzv. PPA (angl. Power Purchase Agreement).

²⁹⁵ V této době lze očekávat již vysokou hodnotu CO₂ekv. odhadovanou ze strany EIB ve výši EUR 165 ve stálých cenách 2016, viz Tabulka č. 1 výše.

²⁹⁶ Tyto plány budou zahrnovat časově vymezené měřitelné cíle, které se budou vázat minimálně k ukazatelům, které jsou předmětem ESRS E1. Někteří je ale budou také využívat pro přechodové udržitelné financování (např. vydání příslušných dluhopisů spojených s udržitelností) nebo přímo pro zelené financování (např. vydání zelených dluhopisů ve standardu EU GBS).

²⁹⁷ Už se nebudou aplikovat odložené aplikace některých ustanovení k ESRS E1 a nefinanční reporting bude plně aplikován na všechny subjekty podléhající CSRD při současné aplikaci také sektorových ESRS. V neposlední je rok 2030 klíčovým milníkem dle Evropského klimatického zákona a nařízení o energetické unii, tj. budou se k němu vázat i aktualizované NEKPy a zpravidla i klimatické přechodové plány podniků podléhající CSRD.

²⁹⁸ Viz měřitelné cíle pro ESRS E1 popsané v oddíle 3.2.5.4 výše.

rozdíl od *projektantů a architektů*, jakož i *poradců a konzultantů*, u kterých to zpravidla nebude nutné. Velká část spotřeby OZE s navýšeným cílovým podílem OZE ve výši 42,5 % do roku 2030 připadne právě na tuto kohortu.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk a definic

Zkratka / definice	Význam
AFIR	nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2023/1804 ze dne 13. září 2023 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a o zrušení směrnice 2014/94/EU po přijetí nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva
Agenda 2030	dokument „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ (Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development), https://sdgs.un.org/2030agenda
aktiva	fyzické prvky tvořící součást sítě a/nebo systému, které mají pro organizaci a její zúčastněné strany potenciální nebo skutečnou hodnotu, tj. nerozumějí se jimi aktiva v účetním smyslu
ARI	Asociace pro rozvoj infrastruktury, z.s., https://www.ceskainfrastruktura.cz/
BAC	automatizace a řízení budov (angl. Building Automation and Control)
Balíček Fit for 55	soubor návrhů na revizi a aktualizaci všech příslušných politických nástrojů a legislativy, jakož i zavedení nových iniciativ s cílem zajistit dodatečné snížení emisí do roku 2030 v souladu s Evropským klimatickým zákonem uveřejněn Komisí v červenci 2021
BIM	informační modelování staveb (angl. Building Information Modeling)
Cars&Vans CO₂ Standards	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/851 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2019/631, pokud jde o zpřísnění výkonnostních norem pro emise CO ₂ pro nové osobní automobily a nová lehká užitková vozidla v souladu s ambicióznějšími cíli Unie v oblasti klimatu
CBAM	unijní Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (angl. Carbon Border Adjustment Mechanism)
CCS	zachytávání a ukládání oxidu uhličitého (angl. Carbon capture and storage)
CCUS	zachytávání, využívání a ukládání oxidu uhličitého (angl. Carbon capture, utilisation and storage)
COP	konference OSN o změně klimatu
CS3D	návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937, COM/2022/71 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0071
CSRD	angl. Corporate Sustainability Reporting Directive, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice

	2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464
CSRD novelizace zákona o účetnictví	návrh novely zákona o účetnictví, který bude muset být v budoucnu v Česku přijat minimálně k plné transpozici požadavků CSRD a ESRS minimálně pro povinné subjekty, kterým vznikne povinnost nefinančního výkaznictví za finanční rok 2025
CTB	referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem (angl. Climate Transition Benchmarks) dle nařízení o klimatických referenčních hodnotách
CZ-NACE	klasifikace NACE pro české jazykové prostředí, https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinosti_cz_nace nebo http://www.nace.cz
DG REFORM	Generální ředitelství pro podporu strukturálních reforem (angl. Directorate-General for Structural Reform Support), https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support_cs
Digitální strategie EU	digitální strategie EU označovaná jako „Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády“ a přijatá 9. března 2021, COM(2021) 118 final
DNSH	zásada či technická screeningová kritéria (podle kontextu) vymezující požadavky na „významné nepoškozování“ dle EU Taxonomie (angl. „do no significant harm“)
Doporučení TCFD	dokument označený jako „Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (Final Report)“ z června 2017 obsahuje čtyři přijatelná doporučení týkající se zveřejňování finančních informací ve vztahu ke klimatu, www.fsb-tcf.org/recommendations
Doporučení EK k zásadě EE1st	doporučení Komise (EU) 2021/1749 ze dne 28. září 2021 k zásadám „energetická účinnost v první řadě“: od principů k praxi – pokyny k uplatňování zásady při rozhodování v odvětví energetiky i mimo něj
Dotazník	text otázek použitých v rámci dotazníkového šetření prostřednictvím online aplikace Google Forms
Dotazníkové šetření	dotazníkové šetření prováděné pro účely této Studie v období června 2023 až září 2023 s cílem získat vhled do aktuálního povědomí a připravenosti českých podniků ve stavebnictví napříč hodnotovým řetězcem ohledně dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti (viz kapitola 4 této Studie)
EED	směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepřevázané znění) (angl. Energy Efficiency Directive)
EFTA	Evropské sdružení volného obchodu (angl. European Free Trade Association)

EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	Evropská investiční banka, www.eib.org
EK nebo Komise	Evropská komise, https://ec.europa.eu/info/index_cs
Environmentální cíle EU	šest environmentálních (včetně klimatických) cílů EU uvedených v nařízení o EU Taxonomii: zmírňování změny klimatu; přizpůsobování se změně klimatu; udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů; přechod na oběhové hospodářství; prevence a omezování znečištění; ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů
EPBD	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů (angl. Energy Performance of Building Directive)
ESAP	Jednotné evropské přístupové místo (angl. European Single Access Point) zamýšlené dle návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje jednotné evropské přístupové místo poskytující centralizovaný přístup k veřejně dostupným informacím o finančních službách, kapitálových trzích a udržitelnosti, COM(2021) 723 final
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (angl. European Securities and Markets Authority), www.esma.europa.eu
ESG	nefinanční parametry investic, aktiv či hospodářských činností, které sledují jejich širší výkonnost, včetně jejich nositelů z hledisek environmentálních, sociálních a správních (ve smyslu kvality řízení/managementu) jako zkratka prvních písmen anglického označení Environmental, Social and Governance
ESR	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013, ve znění pozdějších předpisů (angl. Effort Sharing Regulation)
ESRS	obecné evropské standardy pro vykazování udržitelnosti (angl. European Sustainability Reporting Standards) obsažené v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) /... kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti z 31. července 2023, C/2023/5303 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=PI_COM:C(2023)5303
ETD	směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (angl. Energy Taxation Directive)
EU	Evropská unie, www.europa.eu

EUGBS	standard Evropských zelených dluhopisů, jehož návrh byl představen EK dne 06.07.2021, https://ec.europa.eu/info/publications/210706-sustainable-finance-strategy_en
EU ETS	Evropský systém obchodování s emisemi, https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en
EU ETS1	stávající rozsah Evropského systému obchodování s emisemi, https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en
EU ETS2	nový dodatečný rozsah Evropského systému obchodování s emisemi po novelizaci nařízení o EU ETS z roku 2023, https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en
EU Taxonomie	klasifikační systém udržitelných hospodářských činností Evropské unie označovaný jako „EU Taxonomie“ založený nařízením o EU Taxonomii, https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_cs
Evropský klimatický zákon	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“)
Finanční dozorové orgány EU	souhrnné označení o evropské finanční dozorové orgány EBA, EIOPA a ESMA
FuelEU	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1805 ze dne 13. září 2023 o využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv v námořní dopravě a o změně směrnice 2009/16/ES
G20	sdružení dvaceti největších světových ekonomik, jehož členové odpovídají celosvětově za 80 % HDP, 75 % obchodu a 60 % obyvatelstva, www.g20.org
GHG nebo skleníkové plyny	skleníkové plyny (angl. greenhouse gases) vymezené v Příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 525/2013 ze dne 21. května 2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací na úrovni členských států a Unie vztahujících se ke změně klimatu a o zrušení rozhodnutí č. 280/2004/ES
GHG Protokol	dokument označený jako „GHG Protokol: Standard GHG protokolu pro korporátní účetnictví a vykazování“ (angl. The Greenhouse Gas Protocol: GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard) vypracovaný Světovou podnikatelskou radou pro udržitelný rozvoj (angl. World Business Council for Sustainable Development, WBCSD) a Institutem světových zdrojů (World Resources Institute, WRI), ve verzi z března 2004, https://ghgprotocol.org/corporate-standard
GIS	geografické informační systémy

Glasgowský klimatický pakt	Glasgowského klimatického paktu (angl. Glasgow Climate Pact) jako výsledný dohodnutý dokument signatářských zemí UNFCCC na COP26 v Glasgow, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_10_add1_adv.pdf
HDP	hrubý domácí produkt
infrastruktura	infrastruktura v širokém slova smyslu, zejména budovy, infrastrukturu vycházející z přírody (angl. nature-based), síťová infrastruktura, systémy pro hospodaření s odpady z podniků a domácností; další fyzická aktiva v nejrůznějších oblastech veřejné politiky, další způsobilé druhy infrastruktury
IRO	dopady, rizika a příležitosti (angl. impacts, risks, opportunities)
Klimatické cíle OSN	tři klíčové oblasti a cíle Pařížské dohody (https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda) uvedené v čl. 2, konkrétně: <i>„(a) udržení nárůstu globální průměrné teploty výrazně pod hranicí 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a úsilí o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, a uznání, že by to výrazně snížilo rizika a dopady změny klimatu;</i> <i>(b) zvyšování schopnosti přizpůsobit se nepříznivým dopadům změny klimatu a posilování odolnosti vůči změně klimatu a nízkoe emisního rozvoje způsobem, který neohroží produkci potravin;</i> <i>(c) sladění finančních toků s nízkoe emisním rozvojem odolným vůči změně klimatu.“</i>
IEA	Mezinárodní energetická agentura (angl. International Energy Agency), www.iea.org
IPCC	Mezivládní panel OSN pro změnu klimatu (angl. Intergovernmental Panel on Climate Change), www.ipcc.ch
ISPF	Mezinárodní platforma pro udržitelné finance (angl. International Platform on Sustainable Finance) v rámci G20 jako fórum pro dialog mezi tvůrci politik s celkovým cílem zvýšit množství soukromého kapitálu investovaného do environmentálně udržitelných investic, https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/international-platform-sustainable-finance_en
Komise nebo EK	Evropská komise, https://ec.europa.eu/info/index_cs
Kompetenční zákon	zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů
Komponenta 4.1	Komponenta NPO s číslem 4.1 nazvaná „Systémová podpora veřejných investic“, https://www.planobnovycr.cz/o-planu zavedená do NPO na základě dodatku REPowerEU v roce 2023
Konzultant	společnost PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. (https://www.pwc.com/cz/cs.html)

KPIs o udržitelnosti	klíčové ukazatele výkonnosti vztahující se k udržitelnosti dle ustanovení čl. 8 odst. 2 nařízení o EU Taxonomii vymezené v nařízení k čl. 8 o EU Taxonomii
KPI pro kapitálové výdaje	klíčový ukazatel výkonnosti související s kapitálovými výdaji vypočtený dle čl. 1.1.2 přílohy I nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii
KPI pro obrat	klíčový ukazatel výkonnosti související s obratem vypočtený dle čl. 1.1.1 přílohy I nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii
KPI pro provozní výdaje	klíčový ukazatel výkonnosti související s provozními výdaji vypočtený dle čl. 1.1.3 přílohy I nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii
LULUCF	využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (angl. Land Use, Land-Use Change and Forestry)
MAF CZ 2022	Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040
MEPS	minimální normy energetické náročnosti (angl. minimum energy performance requirements)
MERD	nařízení o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942 (k říjnu 2023 ještě nebyl schválen na úrovni legislativních orgánů EU)
Metodika aktualizace NEKPů	Sdělení Komise o pokynech pro členské státy k aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu na období 2021-2030 (2022/C 495/02)
MD	Ministerstvo dopravy České republiky, www.mdcr.cz
MF	Ministerstvo financí České republiky, www.mfcr.cz
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, www.mmr.cz
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, www.mpo.cz
MSP	malý(é) a střední podnik(y) vymezený v doporučení 2003/361/ES ze dne 6. května 2003, tj. podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR
Mtoe	milion tun ropného ekvivalentu (angl. millions of tonnes of oil equivalent)
MZe	Ministerstvo zemědělství České republiky, www.eagri.cz
MŽP	Ministerstvo životního prostředí České republiky, www.mzp.cz
NACE	Statistická klasifikace hospodářských činností v EU (fran. Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne“), https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2/overview
NAP CM	Národní akční plán čisté mobility (angl. National Action Plan for Clean Mobility), https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Vlada-schvalila-aktualizovany-Narodni-akcni-plan-c

Nařízení k čl. 8 nařízení o EU Taxonomii	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178 ze dne 6. července 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 upřesněním obsahu a struktury informací, které mají zveřejňovat podniky podle článků 19a nebo 29a směrnice 2013/34/EU v souvislosti s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi, a upřesněním metodiky za účelem plnění této povinnosti zveřejňování informací
Nařízení LU-LUCF	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013
Nařízení o energetické unii	nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013, ve znění pozdějších předpisů
Nařízení o InvestEU Scoreboardu	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1702 ze dne 12. července 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 stanovením dodatečných prvků a podrobných pravidel pro srovnávací přehled ukazatelů Programu InvestEU
Nařízení o trhu ESG ratingů	návrh nařízení o poskytovatelích ratingu pro oblast životního prostředí, sociálních záležitostí a správy (ESG) z 13. června 2023, COM/2023/314 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0314
Nařízení EK o TSK v oblasti klimatu	nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) .../... ze dne 04.06.2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů, C(2021) 2800 final
Nařízení o obecných ESRS	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) /... kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti, C/2023/5303 final
Nařízení o EUGBS	návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských zelených dluhopisech, COM(2021) 391 final, ve vztahu k němuž dospěli spolunormotvůrci dne 28. února 2023 k politické dohodě o konečném znění tohoto návrhu v rámci dialogu

Nařízení o EU Taxonomii	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088
Nařízení o klimatických referenčních hodnotách	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2089 ze dne 27. listopadu 2019, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem, referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu a zveřejňování informací týkajících se udržitelnosti pro referenční hodnoty
Nařízení o SCF	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060
Nařízení pro certifikaci pohlcování uhlíku	návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec Unie pro certifikaci pohlcování uhlíku, COM(2022) 672 final
NCK	Národní centra kompetence
NDCs	národně stanovené příspěvky, angl. Nationally Determined Contributions, tj. příspěvky ke snížení emisí GHG určen jednotlivým signatářskými zeměmi Pařížské dohody, https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/nationally-determined-contributions-ndcs .
NEKP	Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (NEKP) (angl. „National Energy and Climate Plan“), někdy také překládán ve vztahu k Česku jako Národní energetický a klimatický plán v průběžné verzi k odeslání Komisi schválené vládou ČR dne 18. října 2023
NFRD	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami
NFRD novelizace zákona o účetnictví	návrh novely zákona o účetnictví v rámci tzv. konsolidačního balíčku, sněmovního tisku 488 schválený v Poslanecké sněmovně jako usnesení č. 779 dne 13. října 2023
NPO	Národní plán obnovy ČR, tj. plán reforem a investic ČR, které hodlá realizovat v rámci využití prostředků RRF, www.planobnovy.cz
OSN	Organizace spojených národů, www.un.org
OZE	obnovitelné zdroje energie
PAB	referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu (angl. Paris-aligned Benchmarks) dle nařízení o klimatických referenčních hodnotách
Pařížská dohoda	Mezinárodní úmluva mezi smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu přijatá v prosinci 2015 v Paříži provádějící ustanovení

	této úmluvy a po roce 2020 nahrazující předtím platný Kjótský protokol, https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda
PAS	akronym z anglického spojení Publicly Available Specification (PAS) označující standardizační dokument vydávaný Britským standardizačním institutem (BSI)
PCI	Projekty společného zájmu (angl. Projects of Common Interest); https://energy.ec.europa.eu/topics/infrastructure/projects-common-interest_en
Platforma	tzv. Platforma pro udržitelné financování založená nařízením o EU Taxonomii, https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_en
POK	strategický dokument Česka označený jako „Politika ochrany klimatu v ČR“ schválený vládou ČR dne 22. března 2017
PPP	spolupráce veřejného a soukromého sektoru (angl. Public Private Partnership)
Program	Program THÉTA TAČRu "TK – Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací THÉTA"
Projekt	projekt „Příprava ČR na implementaci managementu emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické účinnosti v kontextu pravidel ESG ve stavebnictví" podpořený v únoru 2023 ze strany TAČR z Programu a realizovaný SEVENem jako hlavním příjemcem podpory z Programu a dále SPS a ARI jako spoluřešitelskými organizacemi
Průmyslový plán Zelené dohody	návrh Průmyslového plánu Zelené dohody obsažený Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ ze dne 1. února 2023, COM(2023) 62 final, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan_cs
RED	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, ve znění změn, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (angl. Renewable Energy Directive)
RED3	směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652

REPowerEU	unijní iniciativa k cenově dostupné, bezpečné a udržitelné energii pro Evropu „REPowerEU“ z května 2022 ve Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Plán REPowerEU“ ze dne 18. května 2022, COM(2022) 230 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0230
RFNBOs	obnovitelná paliva nebiologického původu (angl. Renewable Fuels of NonBiological Origins)
RRF	Nástroj pro obnovu a odolnost (angl. Recovery and Resilience Facility, https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_cs)
RTS	regulační technické standardy (angl. Regulatory Technical Standards) vydávané k provedení SFDR
SAF	udržitelná letecká paliva tak, jak jsou vymezena v ReFuel (angl. sustainable aviation fuels)
SBTi	ESG standard (angl. Science-Based Targets initiative) vytvořený při Centru pro udržitelné podnikání organizace World Resource Institute, https://www.wri.org/initiatives/science-based-targets
SDGs	tzv. cíle udržitelného rozvoje OSN (angl. Sustainable Development Goals, SDGs) jako program globálního rozvoje OSN pro období 2015–2030 zavedené Agendou 2030, https://sdgs.un.org/goals
SCF	Sociální klimatický fond (angl. Social Climate Fund) založený na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060
SEK	strategický dokument Česka označený jako „Státní energetická koncepce“ schválený vládou ČR dne 18. května 2015
SEVEn	SEVEn, The Energy Efficiency Center, z.ú.
SFDR	Angl. Non-financial Reporting Directive, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami, ve znění pozdějších předpisů
skleníkové plyny nebo GHG	skleníkové plyny (angl. greenhouse gases) vymezené v Příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 525/2013 ze dne 21. května 2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací na úrovni členských států a Unie vztahujících se ke změně klimatu a o zrušení rozhodnutí č. 280/2004/ES

Směrnice o euroviněťě	směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/62/ES ze dne 17. června 1999 o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly, ve znění pozdějších předpisů, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/362 ze dne 24. února 2022, kterou se mění směrnice 1999/62/ES, 1999/37/ES a (EU) 2019/520, pokud jde o výběr poplatků pro vozidla za užívání určitých pozemních komunikací
Směrnice o účetnictví	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS
SPS	Svaz podnikatelů ve stavebnictví, www.sps.cz
Strategie udržitel-ného financování	Sdělení Evropskému parlamentu, Evropské Radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie financování přechodu k udržitelnému hospodářství EU“ ze dne 6. července 2021, COM(2021) 390 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0390&from=EN
Studie	tato studie „Část 1: Vyhodnocení rizik růstu ceny uhlíku pro stavební sektor“ vypracovaná Konzultantem v rámci Projektu
Studie 2	studie „Část 2: Komparativní analýza zahraniční dobré praxe“ vypracovaná Konzultantem v rámci Projektu
TAČR	Technologická agentura ČR
TCFD	tzv. Pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících se změnou klimatu (angl. Taskforce on Climate-related Financial Disclosures) při Radě pro finanční stabilitu G20, www.fsb-tcf.org
Technická screeningová kritéria nebo TSK	sady jednotných kritérií vydávané dle nařízení o EU Taxonomii pro určení toho, zda hospodářské činnosti významným způsobem přispívají k dosažení jednoho či více Environmentálních cílů EU, aniž by současně významně poškozovaly jakýkoliv ze zbylých Environmentálních cílů EU
TEN-T	transevropská dopravní síť (angl. Trans-European Transport Network)
TP k prověřování udržitelnosti Fondu InvestEU	Technické pokyny k prověřování udržitelnosti pro účely Fondu InvestEU, sdělení Komise z 13. července 2021, 2021/C 280/01
TP ke klimatickému prověřování infrastruktury	Technické pokyny k prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu v období 2021–2027“, sdělení Komise z 16. září 2021, 2021/C 373/01

TSI	Nástroj pro technickou podporu Generálního ředitelství Evropské komise pro strukturální reformy na podporu strukturálních reforem (DG RE-FORM)
TSI na udržitelné financování v Česku	projekt technické asistence Komise „Sustainable Finance Policy Options“ financovaný prostřednictvím TSI, č. TSIC-RoC-19846, RE-FORM/2021/OP/0006 Lot 1
TSK nebo Technická screeningová kritéria	sady jednotných kritérií vydávané dle nařízení o EU Taxonomii pro určení toho, zda hospodářské činnosti významným způsobem přispívají k dosažení jednoho či více Environmentálních cílů EU, aniž by současně významně poškozovaly jakýkoliv ze zbylých Environmentálních cílů EU
UNFCCC	Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (angl. United Nations Framework Convention on Climate Change), https://unfccc.int/
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
WTO	Světová obchodní organizace (angl. World Trade Organization), www.wto.org
Zákon o účetnictví	zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
Zásada EE1st	Zásada „energetické účinnosti v první řadě“ vymezená v čl. 2 odst. 18 nařízení o energetické unii
Zelená dohoda	„Zelená dohoda pro Evropu“, základní 30-letá strategie EU, jak zajistit do roku 2050 přechod na udržitelnější, ekologičtější ekonomiku, učinit z Evropy klimaticky neutrální kontinent (tzv. zelený přechod) a současně dosáhnout výkonnějšího hospodářství, a to sociálně spravedlivým způsobem, kdy „nikdo nebude opomenut“, viz Sdělení Evropskému parlamentu, Evropské Radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu, COM(2019) 640 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX%3A52019DC0640
ZLEV	vozidla s nulovými a nízkými emisemi (angl. zero and low emissions vehicles)

Příloha č. 2: Seznam relevantních definic pojmů dle nařízení o obecných ESRS

Relevantní pro oblast dekarbonizace je taktéž Příloha II nařízení o tematických ESRS, která obsahuje seznam zkratk a slovníček pojmů s definicemi. S ohledem na skutečnost, že žádná obdobná zákonná terminologie v českém právním řádu není, představuje tento seznam velmi užitečný souhrn terminologie, který je vhodné používat v Česku i mimo vlastní nefinanční vykazování. Níže jsou uvedeny nejdůležitější pojmy relevantní pro tuto Studii a navazující metodiku²⁹⁹:

- **Akce** (angl. actions) = *akce* odkazují na:
  - i. akce a akční plány (včetně *plánů přechodu*), jež jsou prováděny s *cílem* zajistit, aby podnik plnil stanovené cíle, a kterými se podnik snaží řešit významné *dopady, rizika a příležitosti*; a
  - ii. rozhodnutí na jejich podporu finančními, lidskými nebo technologickými zdroji.
- **Účastník hodnotového řetězce** (angl. actor in the value chain) = jednotlivci nebo subjekty v předcházejícím nebo navazujícím *hodnotovém řetězci*. *Účastník* se považuje za navazující článek podniku (např. distributoři, zákazníci), pokud od podniku přijímá produkty nebo služby; a je považován za předcházející článek podniku (např. *dodavatelé*), pokud poskytuje produkty nebo služby, které se používají při výrobě vlastních produktů nebo služeb podniku.
- **Správní, řídicí a dozorčí orgány** (angl. administrative, management and supervisory bodies) = orgány správy a řízení s nejvyšší rozhodovací pravomocí v podniku včetně výborů. Pokud ve struktuře správy a řízení neexistují *členové správních, řídicích nebo dozorčích orgánů* podniku, měl by být zahrnut generální ředitel, a pokud taková funkce existuje, zástupce generálního ředitele. v některých jurisdikcích se systémy správy a řízení skládají ze dvou úrovní, kde jsou dohled a řízení odděleny. v takových případech jsou obě úrovně zahrnuty do definice *správních, řídicích a dozorčích orgánů*.
- **Dotčené komunity** (angl. affected communities) = lidé nebo skupina či skupiny žijící nebo pracující ve stejné oblasti, která byla nebo může být ovlivněna činností podniku podávajícího zprávu nebo předcházejícím a navazujícím *hodnotovým řetězcem*. *Dotčené komunity* mohou být různé, od těch, které žijí v sousedství provozu podniku (místní komunity), až po ty, které žijí ve větší vzdálenosti. Mezi dotčené komunity patří skutečně i potenciálně dotčené *původní obyvatelstvo*.
- **Předpokládané finanční následky** (angl. anticipated financial effects) = finanční následky, které nespĺňují kritéria pro vykazování v položkách finančního výkazu ve vykazovaném období a které nejsou zachyceny v *běžných finančních následcích*.
- **Související procesní materiály** (angl. associated process materials) = materiály, které jsou potřebné pro výrobní proces, nejsou však součástí konečného výrobku, například maziva pro výrobní stroje.

---

²⁹⁹ S ohledem na nepřesný překlad do českého jazyky, jsou některé níže uvedené definice upraveny, aby věrně odrážely anglický originál. Texty uvedené tučně a s kurzívou jsou v Příloze II specificky vymezeny.

- **Závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT)** (angl. Best Available Techniques (BAT) conclusions) = dokument obsahující části referenčního dokumentu o **BAT** stanovící závěry o nejlepších dostupných technikách, jejich popis, informace k posouzení jejich použitelnosti, úrovně emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami, úrovně environmentální výkonnosti spojené s **nejlepšími dostupnými technikami**, minimální obsah systému environmentálního řízení včetně referenčních úrovní spojených s **nejlepšími dostupnými technikami**, souvisejícím monitorováním, související úrovní spotřeby a případně příslušnými opatřeními na *sanaci míst*³⁰⁰.
- **Úroveň emisí spojená s nejlepší dostupnou technikou (BAT-AEL)** (angl. Best Available Technique-Associated Emission Level (BAT-AEL)) = rozsah úrovní emisí získaný za běžných provozních podmínek použitím **nejlepší dostupné techniky** nebo kombinací nejlepších dostupných technik, jak jsou popsány v závěrech o **BAT**, vyjádřený jako průměr za určitý časový úsek za specifikovaných referenčních podmínek, tj. úroveň **emisí**, která je spojena s **BAT**.
- **Nejlepší dostupné techniky (BAT)**³⁰¹ (angl. Best Available Techniques (BAT)) = nejúčinnější a nejpokročilejší stádium vývoje činností a jejich provozních metod dokládající praktickou vhodnost určité techniky jako základu pro stanovení mezních hodnot **emisí** a dalších podmínek povolení, jejichž smyslem je předejít vzniku **emisí**, nebo pokud to není proveditelné, tyto **emise** omezit, a zabránit tak nepříznivým dopadům na životní prostředí jako celek, přičemž:
  - i. „techniky“ zahrnují jak používanou technologii, tak způsob, jakým je **zařízení** navrženo, vybudováno, udržováno, provozováno a vyřazováno z provozu;
  - ii. „dostupnými“ technikami se rozumějí techniky, které byly vyvinuty v měřítku umožňujícím jejich zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, bez ohledu na to, zda jsou tyto techniky v dotčeném členském státě používány či vyráběny, pokud jsou provozovateli za rozumných podmínek dostupné; a
  - iii. „nejlepší“ se rozumí nejúčinnější z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku.
- **Referenční dokumenty BREF nebo EU o nejlepších dostupných technikách** (angl. BREF or EU Best Available Techniques reference documents) = dokument, který je výsledkem výměny informací organizované podle článku 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU³⁰² o průmyslových **emisích**, vypracovaný pro vymezené činnosti a popisující zejména používané techniky, současné úrovně **emisí** a spotřeby, techniky zvažované pro určení **nejlepších dostupných technik**, jakož i závěry o **BAT** a veškeré nově vznikající techniky, se zvláštním přihlédnutím ke kritériím uvedeným v příloze III směrnice 2010/75/EU.
- **Obchodní model** (angl. business model) = systém podniku, který prostřednictvím činností transformuje vstupy na výstupy a výsledky, jejichž cílem je naplnit strategické cíle podniku

³⁰⁰ Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED).

³⁰¹ Ustanovení čl. 3 bodu 10 směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích.

³⁰² Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED).

a vytvořit hodnotu v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu. ESRS používají termín „**obchodní model**“ v jednotném čísle, i když se uznává, že podniky mohou mít více obchodních modelů.

- **Obchodní vztahy** (angl. business relationships) = vztahy, které podnik udržuje s obchodními partnery, subjekty v *hodnotovém řetězci* a jakýmkoli jinými nestátními nebo státními subjekty, které jsou přímo spojeny s jeho podnikatelskou činností, produkty nebo službami. *Obchodní vztahy* se neomezují pouze na přímé smluvní vztahy. Zahrnují i nepřímé *obchodní vztahy* v *hodnotovém řetězci* podniku mimo první stupeň a podíly ve společných podnicích nebo investice.
- **Vedlejší produkt** (angl. by-product) = *látka* nebo předmět, které jsou výsledkem výrobního procesu, jehož primárním cílem není výroba této *látky* nebo předmětu, se nepovažují za *odpad*, nýbrž za *vedlejší produkt*, pokud jsou splněny následující podmínky:
  - i) další využití *látky* nebo předmětu je jisté;
  - ii) *látku* nebo předmět lze využít přímo bez dalšího zpracování jiným než běžným průmyslovým způsobem;
  - iii) *látka* nebo předmět se vyrábí jako nedílná součást výrobního procesu a
  - iv) další využití je zákonné, tj. látka nebo předmět splňují všechny příslušné požadavky, pokud jde o výrobek, životní prostředí a ochranu zdraví u konkrétního použití a nepovedou k celkovým nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.
- **Uhlíkový kredit** (angl. carbon credit) = převoditelný nebo obchodovatelný nástroj, který představuje jednu metrickou tunu snížení nebo *odstranění emisí* CO₂ekv. a který je vydáván a ověřován podle uznávaných norem kvality.
- **Ekvivalent (ekv.) oxidu uhličitého (CO₂)** (angl. Carbon dioxide (CO₂) equivalent (eq)) = univerzální měrná jednotka pro označení *potenciálu globálního oteplování (GWP)* u každého skleníkového plynu, vyjádřeného jako *GWP* na základě emise jedné jednotky oxidu uhličitého. Používá se k vyhodnocení uvolňování (nebo zamezení uvolňování) různých *skleníkových plynů* na společném základě.
- **Oběhové hospodářství** (angl. circular economy) = hospodářský systém, v němž je zachována hodnota výrobků, materiálů a dalších zdrojů v hospodářství po co nejdelší dobu, zvyšováno jejich hospodárné využívání v rámci výroby a spotřeby, což vede k omezování dopadu jejich využívání na životní prostředí a k minimalizaci *odpadu* a uvolňování nebezpečných *láttek* ve všech fázích jejich životního cyklu, včetně uplatňování *hierarchie způsobů nakládání s odpady*.
- **Zásady oběhového hospodářství** (angl. European circular economy) = evropské zásady *oběhového hospodářství* jsou:
  - i. použitelnost;
  - ii. opětovná použitelnost;
  - iii. opravitelnost;
  - iv. demontáž;
  - v. repasování nebo renovace;
  - vi. *recyklace*;
  - vii. recirkulace v biologickém cyklu;
  - viii. jiná potenciální optimalizace využití produktů a materiálů.

- **Míra využití oběhového materiálu** (angl. circular material use rate) = oběh materiálů, součástí a výrobků v praxi po prvním použití s uplatněním následujících strategií (podle pořadí):
  - i. údržba / dlouhodobé používání;
  - ii. **opětovné využití** / přerozdělení;
  - iii. renovace/repasování;
  - iv. **recyklace**, kompostování nebo anaerobní digesce.

Míra využití je definována jako poměr oběhového využití materiálů k celkovému využití materiálů.
- **Přizpůsobování se změně klimatu** (angl. climate change adaptation) = proces přizpůsobování se stávající a očekávané změně klimatu a jejím **dopadům**.
- **Zmírňování změny klimatu** (angl. climate change mitigation) = proces snižování **emisí GHG** a udržení nárůstu průměrné globální teploty na 1,5 °C nad předindustriální úroveň v souladu s Pařížskou dohodou.
- **Odolnost vůči klimatu** (angl. climate resilience) = schopnost podniku přizpůsobit se změnám klimatu a vývoji nebo nejistotám souvisejícím se změnou klimatu. **Odolnost vůči klimatu** zahrnuje schopnost zvládat rizika související s klimatem **rámce 1** a využívat **příležitosti související s klimatem**, včetně schopnosti reagovat na **rizika přechodu a fyzická rizika** a přizpůsobit se jim. **Odolnost vůči klimatu** podniku zahrnuje jak jeho strategickou odolnost, tak jeho provozní odolnost vůči změnám, vývoji nebo nejistotám souvisejícím se změnou klimatu.
- **Příležitost související s klimatem** (angl. climate-related opportunities) = potenciální pozitivní účinky související se změnou klimatu pro podnik. Úsilí o zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se jí může podnikům přinést **příležitosti**. Příležitosti související s klimatem se liší v závislosti na regionu, trhu a průmyslu, v němž podnik působí.
- **Fyzická rizika související s klimatem (fyzická rizika vyplývající ze změny klimatu)** (angl. climate-related physical risk (physical risk from climate change)) = rizika vyplývající ze změny klimatu, která mohou být způsobena událostmi (akutními změnami) nebo dlouhodobějšími (chronickými) změnami v klimatických vzorcích. Akutní **fyzická rizika** vznikají v důsledku konkrétních nebezpečí, zejména v důsledku jevů spojených s počasím, jako jsou bouře, povodně, požáry nebo vlny veder. Chronická **fyzická rizika** vyplývají z dlouhodobějších změn klimatu, jako jsou teplotní změny a jejich dopady na zvyšující se hladiny moří, sníženou dostupnost vody, ztrátu **biologické rozmanitosti** a změny v produktivitě **půdy**.
- **Riziko přechodu související s klimatem** (angl. climate-related transition risk) = rizika, jež vyplývají z přechodu na nízkouhlíkové hospodářství odolné vůči změně klimatu. Typicky k nim patří **rizika** související s politikami, právní **rizika**, technologická **rizika**, tržní **rizika** a **rizika** související s dobrou pověstí.
- **Spotřebitel** (angl. consumer) = jednotlivci, kteří pořizují, spotřebovávají nebo používají zboží a služby pro osobní potřebu, a to buď pro sebe, nebo pro jiné osoby, nikoliv pro další prodej, komerční nebo obchodní účely, podnikání, řemesla nebo povolání.

- **Podniková kultura** (angl. corporate culture) = *podniková kultura* vyjadřuje cíle prostřednictvím hodnot a přesvědčení. Usměrnjuje činnost podniku prostřednictvím sdílených předpokladů a skupinových norem, jako jsou prohlášení o hodnotách, poslání nebo kodex chování.
- **Současné finanční účinky** (angl. current financial effects) = finanční účinky za běžné účetní období, které jsou vykázány v prvotní účetní závěrce.
- **Dekarbonizační páky** (angl. decarbonisation levers) = souhrnné typy zmírňujících *akcí*, jako je energetická účinnost, elektrifikace, změna paliva, využívání *energie z obnovitelných zdrojů*, změna produktů a dekarbonizace dodavatelského řetězce, jež odpovídají konkrétním *akcím* podniku.
- **Závislosti** (angl. dependencies) = situace, kdy je podnik ve svých obchodních procesech závislý na přírodních, lidských a/nebo sociálních zdrojích.
- **Dvojitá významnost** (angl. double materiality) = *dvojitá významnost* má dva rozměry: *významnost dopadů* a *finanční významnost*. Otázka udržitelnosti splňuje kritérium *dvojitá významnost*, je-li významná z hlediska dopadu, z finančního hlediska nebo z obou těchto hledisek.
- **Trvanlivost produktu, součásti nebo materiálu** (angl. durability of a product, component or material) = schopnost produktu, součásti nebo materiálu zachovat si funkčnost a relevantnost, pokud jsou používány v souladu se svým určením.
- **Emise** (angl. emission) = přímé nebo nepřímé uvolňování *látek*, vibrací, tepla nebo hluku z bodových nebo difúzních zdrojů do ovzduší, vody či *půdy*³⁰³.
- **Koncoví uživatelé** (angl. end-users) = jednotlivci, kteří v konečném důsledku používají nebo mají používat určitý produkt nebo službu.
- **Finanční účinky** (angl. financial effects) = účinky **rizik** a **příležitostí**, které ovlivňují finanční pozici podniku, jeho finanční výkonnost a peněžní toky v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.
- **Finanční významnost** (angl. financial materiality) = otázka udržitelnosti je z finančního hlediska významná, pokud vytváří *rizika* nebo *příležitosti*, které ovlivňují (nebo lze důvodně očekávat, že ovlivní) finanční situaci podniku, jeho finanční výkonnost, peněžní toky, přístup k financování nebo náklady na kapitál v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.
- **Fosilní palivo** (angl. fossil fuel) = neobnovitelné zdroje energie na bázi uhlíku, jako jsou pevná paliva, zemní plyn a ropa.
- **Snížení emisí skleníkových plynů** (angl. GHG emission reduction) = *snížení emisí GHG* podniku **rámce 1, 2, 3** nebo celkových emisí GHG na konci vykazovaného období ve srovnání s *emisemi* ve výchozím roce. Snížení emisí může být mimo jiné důsledkem energetické účinnosti, elektrifikace, dekarbonizace dodavatelů, dekarbonizace skladby zdrojů elektrické energie, vývoje udržitelných produktů nebo změn mezi pro vykazování či změn činností (např. externí zajišťování služeb nebo činností, snížení kapacit), pokud je jich dosaženo

---

³⁰³ Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IED).

v rámci vlastních provozních činností a *hodnotového řetězce* podniku; pohlcování *emisí* a *emise*, jejichž vzniku bylo zamezeno, se jako *snížení emisí* nezapočítávají.

- **Pohlcování a ukládání skleníkových plynů** (angl. GHG removal and storage) = (Antropogenní) pohlcování se vztahuje na odstraňování GHG z atmosféry v důsledku záměrné lidské činnosti. To zahrnuje posílení biologických antropogenních propadů CO₂ a využití chemického inženýrství k dosažení dlouhodobého pohlcování a ukládání. Zachycování a ukládání uhlíku (CCS) z průmyslových a energetických zdrojů, které samo o sobě neodstraňuje CO₂ z atmosféry, může snížit atmosférické emise CO₂, je-li spojeno s výrobou bioenergie (bioenergie se zachycováním a ukládáním CO₂ – BECCS). Pohlcování může podléhat reverznímu pohybu, což je jakýkoli pohyb uložených *GHG* mimo zamýšlené úložiště, které se znovu dostanou do atmosféry. Dojde-li například v lese, který byl pěstován za účelem pohlcení určitého množství CO₂, k lesnímu požáru, *emise* zachycené ve stromech jsou vypuštěny zpět.
- **Potenciál globálního oteplování (GWP)** (angl. Global warming potential (GWP) = faktor popisující dopad radiální síly (stupeň poškození atmosféry) jedné jednotky daného *GHG* ve vztahu k jedné jednotce CO₂.
- **Skleníkové plyny (GHG)** (angl. Greenhouse Gases (GHG) = plyny uvedené v části 2 přílohy v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999³⁰⁴. Patří mezi ně oxid uhličitý (CO₂), methan (CH₄), oxid železný (N₂O), fluorid sírový (SF₆), fluorid dusičitý (NF₃), částečně fluorované uhlovodíky (HFC), fluorované uhlovodíky (PFC).
- **Odvětví s vysokým dopadem na klima** (angl. High climate impact sectors) = odvětví, která jsou uvedena v sekcích A až H a v sekci L přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006³⁰⁵ (podle definice v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1288³⁰⁶).
- **Dopady** (angl. impacts) = účinek, který podnik má nebo by mohl mít na životní prostředí a lidi, včetně vlivu na jejich lidská práva, související s jeho vlastními činnostmi a s předcházejícími a navazujícími částmi jeho *hodnotového řetězce*, včetně jeho produktů a služeb, jakož i prostřednictvím jeho *obchodních vztahů*. *Dopady* mohou být skutečné nebo potenciální, negativní nebo pozitivní, zamýšlené nebo nezamýšlené a vratné nebo nevratné. Mohou vzniknout v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. *Dopady* označují negativní nebo pozitivní příspěvek podniku k udržitelnému rozvoji.

---

³⁰⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

³⁰⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech (Úř. věst. L 393, 30.12.2006, s. 1).

³⁰⁶ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1288 ze dne 6. dubna 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088, pokud jde o regulační technické normy, které upřesňují podrobnosti týkající se obsahu a struktury informací ve vztahu k zásadě „významně nepoškodovat“ a které upřesňují obsah, metodologie a strukturu informací ve vztahu k ukazatelům udržitelnosti a nepříznivým dopadům na udržitelnost a obsah a strukturu informací ve vztahu k prosazování environmentálních nebo sociálních vlastností a cílů udržitelných investic v dokumentech před uzavřením smlouvy, na webových stránkách a v pravidelných zprávách (Úř. věst. L 196, 25.7.2022, s. 1).

- **Faktory dopadů** (angl. impact drivers) = všechny faktory, které způsobují změny v přírodě, antropogenních aktivech, přínosech přírody pro lidi a dobrou kvalitu života. Přímé faktory způsobující změny mohou být jak přírodní, tak i antropogenní. Mají přímé fyzické (mechanické, chemické, hlukové, světelné atd.) *dopady* a *dopady* vyplývající z chování k přírodě. Patří mezi ně mimo jiné změna klimatu, *znečištění*, různé typy změn ve využívání krajiny, invazní nepůvodní druhy a zoonózy a těžba. Nepřímé *faktory dopadů* působí rozptýleně tím, že mění a ovlivňují přímé faktory (ovlivňují jejich úroveň, směr nebo míru), jakož i další nepřímé faktory. Vzájemné vztahy mezi nepřímými a přímými faktory vytvářejí různé řetězce vztahů, přiřazování a *dopadů*, které se mohou lišit podle typu, intenzity, trvání a vzdálenosti. Tyto vztahy mohou také vést k různým typům vedlejších účinků. Globální nepřímé faktory zahrnují ekonomické, demografické, správní a řídicí, technologické a kulturní faktory. Mezi nepřímými faktory je zvláštní pozornost věnována úloze institucí (formálních i neformálních) a *dopadům* vzorců výroby, nabídky a spotřeby na přírodu, přínosům přírody pro lidi a dobrou kvalitu života.
- **Významnost dopadů** (angl. impact materiality) = otázka udržitelnosti je z hlediska dopadů významná, pokud se týká významných skutečných nebo potenciálních, pozitivních nebo negativních *dopadů* podniku na lidi nebo životní prostředí v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu. Významná otázka udržitelnosti z hlediska *dopadu* zahrnuje *dopady* spojené s vlastními operacemi a předcházejícím a navazujícím *hodnotovým řetězcem* podniku, a to i prostřednictvím jeho produktů a služeb, jakož i prostřednictvím jeho *obchodních vztahů*.
- **Nepřímé emise GHG** (angl. indirect GHG emissions) = *emise GHG*, které jsou důsledkem činností subjektu, vznikají však ve zdrojích vlastněných nebo kontrolovaných jiným subjektem. Nepřímé emise jsou kombinací *emisí GHG rámce 2* a *emisí GHG rámce 3*.
- **Zařízení** (angl. installation) = stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností, které by mohly ovlivnit *emise* a *znečištění*.
- **Interní cena uhlíku** (angl. internal carbon price) = cena, kterou podnik používá k posouzení finančních důsledků změn investičních, výrobních a spotřebních vzorců a potenciálního technologického pokroku a budoucích nákladů na snižování *emisí*.
- **Systém interního stanovování cen uhlíku** (angl. internal carbon pricing scheme) = organizační uspořádání, které podniku umožňuje uplatňovat ceny uhlíku při strategickém a operativním rozhodování. Podniky běžně používají dva typy *interních cen uhlíku*. Prvním typem je stínová cena, což jsou teoretické náklady nebo fiktivní částka, kterou podnik neúčtuje, kterou však lze použít při posuzování ekonomických důsledků nebo kompromisů, například *dopadů* rizik, nových investic, čisté současné hodnoty projektů a nákladů a přínosů různých iniciativ. Druhým typem je interní daň nebo poplatek, což je cena za uhlík účtovaná podnikatelské činnosti, produktové řadě nebo jiné podnikatelské jednotce na základě jejich *emisí GHG* (tyto interní daně nebo poplatky jsou podobné vnitropodnikovým převodním cenám).
- **Zamknuté emise GHG** (angl. locked-in GHG emissions) = odhady budoucích *emisí GHG*, které budou pravděpodobně způsobeny klíčovými aktivy podniku nebo produkty prodanými během provozní životnosti.

- **Životnost** (angl. longevity) = navržena s ohledem na údržbu a *trvanlivost* způsobem, který podporuje delší používání, než je průmyslový standard, v praxi a ve velkém měřítku, a způsobem, který neohrožuje oběhové zpracování na konci funkční životnosti.
- **Významné příležitosti** (angl. material opportunities) = *příležitosti související s udržitelností* s pozitivními *finančními účinky*, které v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu významně ovlivní (nebo lze důvodně předpokládat, že ovlivní) peněžní toky podniku, přístup k financování nebo kapitálové náklady.
- **Významná rizika** (angl. material risks) = *rizika související s udržitelností* s negativními *finančními účinky*, které v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu významně ovlivní (nebo lze rozumně očekávat, že ovlivní) peněžní toky podniku, přístup k financování nebo kapitálové náklady.
- **Významnost** (angl. materiality) = otázka udržitelnosti je významná, pokud splňuje definici *významnosti dopadů, finanční významnosti* nebo obojího.
- **Ukazatele** (angl. metrics) = kvalitativní a kvantitativní ukazatele, které podnik používá k měření a podávání zpráv o účinnosti provádění svých politik souvisejících s udržitelností a o plnění svých *cílů* v průběhu času. *Ukazatele* podporují rovněž měření výsledků podniku s ohledem na dotčené osoby, životní prostředí a podnik.
- **Přírodní zdroje** (angl. natural resources) = přírodní aktiva (*suroviny*) vyskytující se v přírodě, které mohou být používány pro hospodářskou výrobu nebo spotřebu.
- **Přírodě blízká řešení** (angl. nature-based solutions) = *akce* na ochranu, zachování, obnovu, udržitelné využívání a řízení přírodních nebo modifikovaných suchozemských, *sladkovodních*, pobřežních a mořských ekosystémů, která účinně a přizpůsobivě řeší sociální, hospodářské a environmentální výzvy a zároveň představují přínosy v oblasti dobrých životních podmínek pro člověka, ekosystémových služeb, resilience a *biologické rozmanitosti*.
- **Měřitelný cíl nulových čistých emisí** (angl. Net-zero target) = stanovením *měřitelného cíle nulových čistých emisí* na úrovni podniku, který je v souladu s plněním společenských cílů v oblasti klimatu, se rozumí:
  - i. dosažení rozsahu snížení *emisí* v *hodnotovém řetězci* v souladu se snížením požadovaným pro dosažení globálních nulových čistých emisí v rámci postupů zvýšení o nejvýše 1,5 °C; a
  - ii. neutralizace dopadu jakýchkoli zbytkových *emisí* (po přibližně 90-95 % snížení *emisí GHG* s možností odůvodněných odvětvových odchylek v souladu s uznaným odvětvovým postupem) trvalým odstraněním ekvivalentního objemu CO₂.
- **Energie z neobnovitelných zdrojů** (angl. non-renewable energy) = energie, kterou nelze označit za energii získanou z obnovitelných zdrojů.
- **Provozní řízení** (angl. operational control) = provozní řízení (subjektu, místa, provozu nebo aktiva) je situace, kdy má podnik možnost řídit provozní činnosti a vztahy subjektu, místa, provozu nebo aktiva.
- **Příležitosti** (angl. opportunities) = *příležitosti související s udržitelností* s pozitivními *finančními účinky*.

- **Fyzická rizika** (angl. physical risks) = veškeré globální hospodářské podnikání závisí na fungování zemských systémů, jako je stabilní klima, a na *ekosystémových službách*, například poskytování biomasy (*surovin*). *Fyzická rizika* související s přírodou jsou přímým důsledkem závislosti organizace na přírodě. *Fyzická rizika* vznikají, jsou-li přírodní systémy ohroženy v důsledku dopadu klimatických jevů (např. extrémních výkyvů počasí, jako je sucho), geologických jevů (např. seismických jevů, jako je zemětřesení) nebo změn rovnováhy *ekosystémů*, jako je kvalita *půdy* nebo ekologie moří, které ovlivňují *ekosystémové služby*, na nichž jsou organizace závislé. Mohou být akutní, chronická, nebo obojí. S přírodou související *fyzická rizika* související s přírodou vznikají v důsledku změn biotických (živých) a abiotických (neživých) podmínek, které podporují zdravé a fungující *ekosystémy*. *Fyzická rizika* jsou obvykle specifická pro danou lokalitu. *Fyzická rizika* související s přírodou jsou často spojena s **fyzickými riziky souvisejícími s klimatem**.
- **Planetární meze** (angl. planetary boundaries) = tento koncept umožňuje odhadnout bezpečný operační prostor pro lidstvo s ohledem na fungování Země. Pro každý klíčový proces zemského systému je kvantifikována hraniční úroveň, která by neměla být překročena, pokud se chceme vyhnout nepřijatelným globálním změnám životního prostředí.
- **Politika** (angl. policy) = soubor nebo rámec obecných cílů a zásad řízení, které podnik používá při rozhodování. *Politika* provádí strategii podniku nebo rozhodnutí vedení podniku týkající se významné otázky udržitelnosti. Za každou *politiku* je odpovědná určitá osoba nebo osoby, je v ní uvedena oblast působnosti a obsahuje jeden nebo více cílů (případně spojených s *měřitelnými dílčími cíli*). *Politika* je ověřována a přezkoumávána podle platných pravidel správy a řízení podniku. *Politika* je prováděna prostřednictvím *akcí* nebo akčních plánů.
- **Nakoupená nebo získaná elektřina, teplo, pára nebo chlad** (angl. purchased or acquired electricity, heat, steam, or cooling) = pokud podnik obdržel elektřinu, teplo, páru nebo chlad od třetí strany. Pojem „získaná“ odráží okolnosti, kdy společnost nemusí elektřinu nakupovat přímo (např. nájemce v budově), energie je však přiváděna do objektu podniku za účelem jejího využití.
- **Surovina** (angl. raw material) = primární nebo sekundární materiál, který se používá k výrobě určitého produktu.
- **Uznávané normy kvality pro uhlíkové kredity** (angl. recognised quality standards for carbon credits) = normy jakosti pro *uhlíkové kredity* jsou normy, které jsou ověřitelné nezávislými třetími stranami, zveřejňují požadavky a zprávy o projektu a zajišťují minimálně doplňkovost, trvalost, zamezování dvojímu započítávání a stanoví pravidla pro výpočet, monitorování a ověřování *emisí GHG* a jejich odstraňování.
- **Využití** (angl. recovery) = jakákoli činnost, jejímž hlavním výsledkem je, že *odpad* slouží užitečnému účelu tím, že nahradí jiné materiály, které by jinak byly použity ke konkrétnímu účelu, nebo jejímž výsledkem je, že je *odpad* upraven k tomuto konkrétnímu účelu, a to v daném výrobním objektu nebo v širším hospodářství³⁰⁷.

---

³⁰⁷ Ustanovení čl. 3 odst. 15 směrnice 2008/98/ES o odpadech.

- **Recyklace** (angl. recycling) = jakýkoli způsob využití, jímž je *odpad* znovu zpracován na produkty, materiály nebo *látky*, ať pro původní nebo pro jiné účely. Recyklací je i opětovné zpracování organických materiálů, avšak nikoli rekuperace energie nebo opětovné zpracování na materiály určené k použití jako paliva nebo jako zásypový materiál.
- **Energie z obnovitelných zdrojů** (angl. renewable energy) = energie z obnovitelných nefosilních zdrojů, totiž energie větrná, energie slunečního záření (termální a fotovoltaická) a geotermální, energie okolního prostředí, energie z přílivu nebo vln a jiná energie z oceánů, energie vody, energie biomasy, energie *skládkového* plynu, energie kalového plynu z čistíren odpadních vod a energie bioplynu³⁰⁸.
- **Obnovitelné materiály** (angl. renewable materials) = materiály, které pocházejí ze zdrojů, jež se rychle obnovují v rámci ekologických cyklů nebo zemědělských postupů, aby služby poskytované těmito a dalšími souvisejícími zdroji nebyly ohroženy a byly zachovány pro další generaci.
- **Přítoky zdrojů** (angl. resource inflows) = zdroje, které vstupují do zařízení podniku.
- **Odtoky zdrojů** (angl. resource outflows) = zdroje, které opouštějí zařízení podniku.
- **Optimalizace využívání zdrojů** (angl. resource use optimisation) = návrh, výroba a distribuce materiálů a produktů s cílem udržet jejich nejvyšší užitnou hodnotu. Ekodesign a design pro *životnost*, opravy, *opětovné používání*, předefinování, demontáž, repasování jsou příklady nástrojů, které mají optimalizovat využívání zdrojů.
- **Opětovné používání** (angl. reuse) = jakýkoliv postup, kterým jsou produkty a jejich části, které nejsou *odpadem*, znovu použity pro tentýž účel, pro který byly původně určeny. To může zahrnovat čištění nebo drobné úpravy, aby byly připraveny k dalšímu užívání bez zásadních úprav.
- **Rizika** (angl. risks) = *finanční rizika související s udržitelností* s negativními *finančními účinky*, která vyplývají z environmentálních, sociálních nebo správních záležitostí a která mohou negativně ovlivnit finanční pozici podniku, jeho finanční výkonnost, peněžní toky, přístup k financování nebo náklady na kapitál v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.
- **Scénář** (angl. scenario) = věrohodný popis možného budoucího vývoje založený na soudržném a vnitřně konzistentním souboru předpokladů o klíčových hnacích silách (např. rychlost technologických změn, ceny) a vztazích. Všimněte si, že *scénáře* nejsou předpovědi ani prognózy, ale slouží k tomu, aby poskytly pohled na důsledky vývoje a *akcí*.
- **Analýza scénářů** (angl. scenario analysis) = proces identifikace a posouzení potenciálního rozsahu výsledků budoucích událostí v podmínkách nejistoty.
- **Emise GHG rámce 1** (angl. Scope 1 GHG emissions) = přímé *emise GHG* ze zdrojů vlastněných nebo kontrolovaných podnikem.

---

³⁰⁸ Ustanovení čl. 2 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

- **Emise GHG rámce 2** (angl. Scope 2 GHG emissions) = nepřímé *emise* z výroby *nakoupené nebo získané elektřiny, páry, tepla nebo chladu* spotřebovaných podnikem.
- **Emise GHG rámce 3** (angl. Scope 3 GHG emissions) = všechny nepřímé *emise GHG* plynů (nezahrnuté do *emise GHG rámce 2*), které vznikají v **hodnotovém řetězci** vykazujícího podniku, včetně emisí vzniklých v předcházející a navazující části **dodavatelského řetězce**. *Emise GHG rámce 3* lze rozdělit do kategorií rámce 3.
- **Kategorie rámce 3** (angl. Scope 3 category) = jeden z patnácti typů *emisí GHG rámce 3* identifikovaných ve standardu „GHG Protocol Corporate Standard“ a podrobně popsáných ve standardu „GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard“ (převzato z dokumentu „GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard, Glossary“ (verze 2011)). Podniky, které se rozhodnou započítávat své *emise GHG rámce 3* na základě kategorií **nepřímých emisí GHG** podle normy ISO 14064-1:2018, mohou odkázat rovněž na kategorii definovanou v bodě 5.2.4 (vyloučení **nepřímých emisí GHG** z dovozu energie) normy ISO 14064-1:2018.
- **Místo** (angl. site) = umístění jednoho nebo více fyzických **zařízení**. Existuje-li více než jedno fyzické **zařízení** stejných nebo různých vlastníků nebo provozovatelů a určitá infrastruktura a zařízení jsou sdíleny, může celé území, kde se fyzické **zařízení** nachází, představovat místo.
- **Dodavatel** (angl. supplier) = subjekt v předcházející části **hodnotového řetězce** organizace (tj. v dodavatelském řetězci dané organizace), který poskytuje produkt nebo službu, jež se používají při vývoji vlastních produktů nebo služeb organizace. **Dodavatel** může mít s organizací přímý obchodní vztah (často označovaný jako **dodavatel** prvního stupně), nebo nepřímý **obchodní vztah**.
- **Dodavatelský řetězec** (angl. supplier) = úplný rozsah činností nebo procesů prováděných subjekty v předcházející části **dodavatelského řetězce** podniku, které poskytují produkty nebo služby, jež se používají při vývoji a výrobě vlastních produktů nebo služeb podniku. Patří sem subjekty v předcházející části **dodavatelského řetězce**, s nimiž má podnik přímý vztah (často označované jako **dodavatel** prvního stupně), a subjekty, s nimiž má podnik nepřímý obchodní vztah.
- **Otázky udržitelnosti** (angl. sustainability matters) = environmentální a sociální faktory, faktory týkající se lidských práv a správy a řízení podniku, včetně faktorů udržitelnosti definovaných v čl. 2 bodě 24 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088³⁰⁹.
- **Příležitosti související s udržitelností** (angl. sustainability-related opportunities) = nejisté události nebo podmínky v oblasti životního prostředí, v sociální oblasti nebo v oblasti správy a řízení, které by v případě, že by nastaly, mohly mít potenciální významný pozitivní vliv na **obchodní model** podniku, jeho strategii, jeho schopnost dosahovat svých obecných cílů a **měřitelných cílů** a vytvářet hodnotu, a proto mohou ovlivnit jeho rozhodnutí a rozhodnutí jeho partnerů v **obchodních vztazích**, pokud jde o **otázky udržitelnosti**. Stejně jako jiné

---

³⁰⁹ Nařízení (EU) 2019/2088 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb.

příležitosti se i *příležitosti související s udržitelností* měří jako kombinace velikosti dopadu a pravděpodobnosti jeho výskytu.

- **Rizika související s udržitelností** (angl. sustainability-related risks) = nejisté události nebo podmínky v oblasti životního prostředí, v sociální oblasti nebo v oblasti správy a řízení, které by v případě, že by nastaly, mohly mít potenciální významný negativní vliv na *obchodní model* podniku, jeho strategii a strategii udržitelnosti, jeho schopnost dosahovat svých obecných cílů a *měřitelných cílů* a vytvářet hodnotu, a proto mohou ovlivnit jeho rozhodnutí a rozhodnutí v *obchodních vztazích*, pokud jde o *otázky udržitelnosti*. Stejně jako jiná *rizika* jsou i *rizika spojená s udržitelností* kombinací velikosti dopadu a pravděpodobnosti jeho výskytu.
- **Dopady související s udržitelností** (angl. sustainability-related impacts) = účinek, který podnik má nebo by mohl mít na životní prostředí a lidi, včetně *dopadu* na jejich lidská práva, v důsledku činnosti podniku nebo jeho *obchodních vztahů*. Dopady mohou být skutečné nebo potenciální, negativní nebo pozitivní, krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé, zamýšlené nebo nezamýšlené a vratné nebo nevratné. *Dopady* označují negativní nebo pozitivní přispění podniku k udržitelnému rozvoji.
- **Systémová rizika** (angl. systemic risks) = *rizika* vyplývající z narušení celého systému, nikoliv ze selhání jednotlivých částí. Vyznačují se tím, že se malé body zvratu nepřímo kombinují a způsobují rozsáhlá selhání s kaskádovým působením *fyzických rizik* a *rizik přechodu* (nákaza), neboť jedna ztráta vyvolává řetězec dalších, a systémy nejsou po šoku schopny obnovit rovnováhu. Příkladem může být ztráta klíčového druhu, jako je vydra mořská, která hraje klíčovou roli ve struktuře *ekosystému*. Když byly mořské vydry v roce 1900 téměř vyhubeny, pobřežní *ekosystémy* se změnila a produkce biomasy se výrazně snížila.
- **Měřitelné cíle** (angl. targets) = měřitelné, na výsledek orientované a časově omezené cíle, kterých chce podnik dosáhnout v souvislosti s významnými *dopady*, *riziky* nebo *příležitostmi*. Mohou být stanoveny dobrovolně podnikem nebo mohou vyplývat ze zákonných požadavků pro podnik.
- **Plán přechodu** (angl. transition plan) = specifický typ akčního plánu, který podnik přijímá v souvislosti se strategickým rozhodnutím a který řeší:
  - i. cíl veřejné politiky a/nebo
  - ii. akční plán pro konkrétní subjekt, který je uspořádán jako strukturovaný soubor *měřitelných cílů* a *akcí*, spojený s klíčovým strategickým rozhodnutím, významnou změnou *obchodního modelu* a/nebo zvláště důležitými *akcemi* a přidělenými zdroji.
- **Plán přechodu ke zmírňování změny klimatu** (angl. transition plan for climate change mitigation) = aspekt celkové strategie podniku, který stanoví *měřitelné cíle*, *akce* a zdroje podniku pro jeho přechod k nízkouhlíkovému hospodářství, včetně *akcí*, jako je snižování *emisí GHG*, s ohledem na cíl omezit globální oteplování na 1,5 °C a na klimatickou neutralitu.
- **Rizika přechodu** (angl. transition risks) = *rizika*, která vyplývají z nesouladu mezi strategií a řízením organizace nebo investora a měnícím se regulačním, politickým nebo společenským prostředím, v němž působí. Vývoj zaměřený na zastavení nebo zvrácení poškozování klimatu nebo přírody, jako jsou vládní opatření, technologické objevy, změny

na trhu, soudní spory a měnící se preference *spotřebitelů*, může *rizika přechodu* vytvořit nebo změnit.

- **Hodnotový řetězec** (angl. value chain) = celý rozsah činností, zdrojů a vztahů souvisejících s *obchodním modelem* či modely podniku a vnějším prostředím, v němž podnik působí. **Hodnotový řetězec** zahrnuje činnosti, zdroje a vztahy, které podnik využívá a na které se spoléhá při vytváření svých produktů nebo služeb od jejich vzniku až po dodání, spotřebu a konec životnosti. Příslušné činnosti, zdroje a vztahy zahrnují činnosti, zdroje a vztahy:
  - i. v oblasti vlastních provozních činností podniku, jako jsou lidské zdroje;
  - ii. v rámci dodavatelských, marketingových a distribučních kanálů, jako je získávání materiálů a služeb a prodej a dodávka produktů a služeb; a
  - iii. finanční, geografické, geopolitické a regulační prostředí, v němž podnik působí.

Hodnotový řetězec zahrnuje subjekty v předcházejících a navazujících částech **hodnotového řetězce** podniku. Subjekty v předcházející části hodnotového řetězce podniku (např. dodavatelé) poskytují produkty nebo služby, které se používají při vývoji produktů nebo služeb podniku. Subjekty v navazující části **hodnotového řetězce** podniku (např. distributoři, zákazníci) získávají produkty nebo služby od podniku. ESRS používají termín "**hodnotový řetězec**" v jednotném čísle, i když se uznává, že podniky mohou mít více **hodnotových řetězců**.

- **Odpady** (angl. waste) = jakákoli *látka* nebo předmět, kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil³¹⁰.
- **Hierarchie způsobů nakládání s odpady** (angl. waste hierarchy) = pořadí priorit v oblasti předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi:
  - i. prevence;
  - ii. příprava k opětovnému použití;
  - iii. **recyklace**;
  - iv. jiné využití, například energetické, a
  - v. odstranění

---

³¹⁰ Ustanovení čl. 3 odst. 1 směrnice 2008/98/ES o odpadech..

Příloha č. 3: Struktura dotazníku „Řízení uhlíku ve stavebnictví“

A – VSTUPNÍ ÚDAJE

B – ZNALOST A POSTOJE v OBLASTI DEKARBONIZACE A ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

- B.1.1 Myslíte si že, máte dostatečné znalosti a lidské zdroje k nastavení a provedení úspěšné dekarbonizace a zvyšování energetické účinnosti Vaší firmy, včetně dodavatelského řetězce?
  - 0 - žádné
  - 1 - velmi nízké
  - 2 - nízké
  - 3 - střední
  - 4 - vysoké
  - 5 - velmi vysoké
- B.1.2 Jakým třem největším výzvám při dekarbonizaci a zvyšování energetické účinnosti Vašeho podniku čelíte?
  - *Odpověď volnou formou*
- B.1.3 Jaké máte ambice v oblasti dekarbonizace a energetické účinnosti do roku 2025? (Uveďte úroveň na škále 1 až 5, kde 1 značí velmi nízké ambice a 5 velmi vysoké ambice)
  - 0 - žádné
  - 1 - velmi nízké
  - 2 - nízké
  - 3 - střední
  - 4 - vysoké
  - 5 - velmi vysoké

C – STRATEGIE, SPRÁVA A VÝKAZNICTVÍ

C.1 - Dekarbonizační strategie a plán

- C.1.1 Máte již schválenou korporátní dekarbonizační strategii a/nebo plán, případně je již v současné době připravujete?
  - Ano, dekarbonizační strategie a/nebo plán jsou schváleny
  - Ano, dekarbonizační strategie a/nebo plán se připravují
  - Ne
  - Nevím
- C.1.2 v případě, že takovou korporátní dekarbonizační strategii a plán již máte, k jakému datu máte stanoveno dosažení klimatické neutrality?
  - *Odpověď volnou formou*

- C.1.3 v souladu s jakými uznávanými metodikami, dobrou mezinárodní praxí, případně standardy jste Vaši korporátní dekarbonizační strategii a plán vypracovali, připravujete, chystáte připravit?
  - TCFD
  - SBTi
  - PAS 2060
  - ISO 14064
  - Jiné
- C.1.4 Jakým třem největším výzvám jste při přípravě Vaší dekarbonizační strategie a/nebo plánu čelili/čelíte?
  - *Odpověď volnou formou*

C.2 - Klimatická správa a řízení klimatických rizik

- C.2.1 Máte již schváleny alespoň některé změny v korporátním systému klimatické správy a řízení klimatických rizik v souladu s uznávanými mezinárodními standardy, případně je připravujete?
  - Schváleny
  - Připravovány
  - Ne
  - Nevím
- C.2.2 v souladu s jakými mezinárodními standardy jste Váš korporátní systém klimatické správy a řízení klimatických rizik vypracovali, připravujete, chystáte připravit?
  - TCFD
  - PAS 2080
  - ISO EN 14091
  - ISO EN 14068
  - WEF
  - Jiné
- C.2.3 Jakým třem největším výzvám jste při přípravě Vašeho korporátního systému klimatické správy a řízení klimatických rizik (a příležitostí) čelili?
  - *Odpověď volnou formou*
- C.2.4 Jaké další standardy ISO či PAS máte ve Vaší firmě v současné době certifikovány (např. ISO 9001, ISO 14001, ...)?
  - *Odpověď volnou formou*

C.3 - Nefinanční reporting (výkaznictví o udržitelnosti)

- C.3.1 Vykazujete či připravujete se vykazovat alespoň interně svoji interní výkonnost v oblasti ESG prostřednictvím některého mezinárodního standardu nefinančního reportingu (výkaznictví o udržitelnosti)?
  - Vykazujeme
  - Připravujeme
  - Ne
  - Nevím

- C.3.2 v souladu s jakými uznávanými metodikami, dobrou mezinárodní praxí, případně standardy jste Vaš nefinanční reporting vypracovali, připravujete, chystáte připravit?
  - GRI
  - CDP
  - SASB
  - NFRD
  - WEF
  - Jiné
- C.3.3 Jakým třem největším výzvám jste při přípravě Vašeho nefinančního reportingu čelili?
  - *Odpověď volnou formou*

D – DŮLEŽITOST CEN UHLÍKU A ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

- D.1.1 Jste součástí EU ETS, tj. platíte emisní povolenky?
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
- D.1.2 Máte ve Vaší organizaci zaveden interní systém naceňování uhlíku (internal carbon pricing)?
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
- D.1.3a Máte spočítanu uhlíkovou stopu Vaší celé organizace či některých Vašich výrobků/služeb?
  - Ano, celé organizace
  - Ano, jednoho či více výrobků
  - Ne
  - Nevím
- D.1.3b v jakém rozsahu?
  - Scope 1
  - Scope 2
  - Scope 3
- D.1.4 v souladu s jakými uznávanými metodikami, dobrou mezinárodní praxí, případně standardy jste Vaši uhlíkovou stopu vypočítali?
  - *Odpověď volnou formou*
- D.1.5 Jak důležitá je energetická účinnost Vašich aktiv (např. budov, zařízení, strojů atd.) pro Vaši současnou konkurenceschopnost (tržní subjekty) / výkonnost (netržní subjekty)?
  - 0 - vůbec
  - 1 - velmi nízká
  - 2 - nízká

- 3 - střední
  - 4 - vysoká
  - 5 - velmi vysoká
- D.1.6 Jak důležitá je cena emisních povolenek pro Vaši současnou konkurenceschopnost (tržní subjekty) / výkonnost (netržní subjekty)?
    - 0 - vůbec
    - 1 - velmi nízká
    - 2 - nízká
    - 3 - střední
    - 4 - vysoká
    - 5 - velmi vysoká
  - D.1.7 Využíváte v současné době některé zdroje obnovitelných energií, a to ať již přímo (vlastní instalace) či nepřímo (nákup zelené energie)?
    - *Odpověď volnou formou*
  - D.1.8 Jak důležitá bude podle Vašeho názoru energetická účinnost Vašich aktiv (např. budov, zařízení, strojů atd.) pro Vaši konkurenceschopnost / výkonnost (netržní subjekty) v roce 2030?
    - 0 - vůbec
    - 1 - velmi nízká
    - 2 - nízká
    - 3 - střední
    - 4 - vysoká
    - 5 - velmi vysoká
  - D.1.9 Jak důležitá bude dle Vašeho názoru cena emisních povolenek pro Vaši konkurenceschopnost (tržní subjekty) / výkonnost (netržní subjekty) v roce 2030?
    - 0 - vůbec
    - 1 - velmi nízká
    - 2 - nízká
    - 3 - střední
    - 4 - vysoká
    - 5 - velmi vysoká
  - D.1.10 Hodláte do roku 2030 využívat některé zdroje obnovitelných energií, a to ať již přímo (vlastní instalace) či nepřímo (nákup zelené energie)?
    - *Odpověď volnou formou*

E – ANGAŽOVÁNÍ SUBDODAVATELŮ v DEKARBONIZACI A ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

- E.1.1 Začali jste debatu či účastníte se debat se svým hodnotovým řetězcem (zákazníci a dodavatelé) ohledně systémové dekarbonizace a zvýšení energetické účinnosti?
  - Ano
  - Ne
  - Nevím

- E.1.2 v případě, že ano, jakým třem největším výzvám jste při sladování hodnotového řetězce (zákazníci a dodavatelé) v tomto ohledu čelili?
  - *Odpověď volnou formou*

F – DALŠÍ SPOLUPRÁCE A ÚČAST v PROJEKTU

- F.1.1 Mám zájem zůstat v kontaktu
  - Ano
  - Ne
- F.1.2 Jste ochotni Vaši korporátní praxi v oblastech dle oddílů C.1, C.2 a C.3 výše sdílet a představit ji v rámci Projektu?
  - Ano
  - Ne
- F.1.3 Připojte kontaktní údaje (jméno, pozici, email a telefon) osoby či osob, které chcete do aktivit v Projektu zařadit.
  - *Odpověď volnou formou*
- F.1.4 Případně prosím připojte informaci o dalších firmách ve Vašem hodnotovém řetězci (zejména subdodavatelů), o nichž víte, že by měly zájem o další účast v Projektu, a připojte k nim kontaktní údaje (jméno, pozici, email a telefon).
  - *Odpověď volnou formou*

G – POZNÁMKY, KOMENTÁŘE A NÁVRHY

- G.1.1 Prosím uveďte jakékoliv další poznámky, komentáře a návrhy, které považujete v souvislosti s Projektem a Vaším zájmem o něj / významem pro Vás za důležité, případně připojte jakýkoliv Váš názor či komentář na jakékoliv téma v tomto dotazníku.
  - *Odpověď volnou formou*

Příloha č. 4: Stacionární zařízení v ČR v systému EU ETS k 16. 5. 2023

Název provozovatele:	Adresa provozovatele:	Název zařízení:	Adresa zařízení
LASSELSBERGER, s.r.o.	Adelova 2549/1, 320 00 Plzeň – Jižní Předměstí, IČ 252 38 078	LASSELSBERGER a.s., lokalita Borovany	Tovární 137, 373 12 Borovany
LASSELSBERGER, s.r.o.	Plzeň – Jižní Předměstí, Adelova 2549/1, PSČ 320 00, IČ 252 38 078	LASSELSBERGER a.s., provozovna Chlumčany	U Keramičky 448, 33442 Chlumčany
PROCTER&GAMBLE-RAKONA, s.r.o.	Ottova 402, 269 01 Rakovník, IČ 148 01 396	PROCTER&GAMBLE-RAKONA, s.r.o	Ottova 402, 269 32 Rakovník
Paramo a.s.	Pardubice, Přerovská 560, PSČ 530 06, IČ 481 73 355	Paramo a.s., HS Pardubice	Přerovská 560, 53006 Pardubice
Paramo a.s.	Pardubice, Přerovská 560, PSČ 530 06, IČ 481 73 355	Paramo a.s., HS Kolín	Ovčárecká 314, 28002 Kolín
Wienerberger, s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 46, IČ 000 15 253	Wienerberger cihlářský průmysl, a.s., závod Řepov	Řepov 43, 293 01 Mladá Boleslav
Wienerberger, s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 46, IČ 000 15 253	Wienerberger cihlářský průmysl, a.s., závod Novosedly	Novosedly 365, 691 82 Novosedly na Moravě
Wienerberger, s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 46, IČ 000 15 253	Wienerberger cihlářský průmysl, a.s., závod Týn nad Vltavou	K Jihotvaru 418, 375 01 Týn nad Vltavou
Wienerberger, s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 46, IČ 000 15 253	Wienerberger cihlářský průmysl, a.s., závod Holice	Holice v Čechách, 534 01

Cihelna Kinský spol. s r.o.	Hálkova 1359, 517 41 Kostelec nad Orlicí, IČ 474 72 081	Cihelna Kinský spol. s r.o.	Hálkova 1359, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Wienerberger, s.r.o.	Jezernice, spol. s r.o., se sídlem České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 46, IČ IČ 000 15 253	Wienerberger cihelna Jezernice, spol. s r.o.	Jezernice, 751 31 Lipník nad Bečvou
ArcelorMittal Tubular Products Karviná a.s.	Karviná-Hranice, Rudé armády 471, PSČ 733 23, IČ 476 72 781	ArcelorMittal Tubular Products Karviná a.s.	Rudé armády 471, Karviná - Hranice, 73323
Plzeňský Prazdroj, a.s.	Plzeň, U Prazdroje 7, PSČ 301 00, IČ 453 57 366	Pivovar Radegast Nošovice	
Cukrovar Vrbátky a.s.	Vrbátky č.p. 65, PSČ 798 13, IČ 469 00 187	Uhelná kotelna	
innogy Energo, s.r.o.	Praha 10 - Strašnice, Limuzská 3135/12, PSČ 108 00, IČ 251 15 171	provoz Teplárna Náchod	Plhovská 544, 547 35 Náchod
Moravskoslezské cukrovary, s.r.o.	Hrušovany nad Jevišovkou, Cukrovarská 657, PSČ 671 67, IČ 469 00 764	Moravskoslezské cukrovary, s.r.o. závod Hrušovany nad Jevišovkou	
P-D Refractories CZ a.s.	Velké Opatovice, Nádražní 218, PSČ 679 63, IČ 163 43 409	Lokalita Velké Opatovice	Nádražní 218, 679 63 Velké Opatovice
P-D Refractories CZ a.s.	Velké Opatovice, Nádražní 218, PSČ 679 63, IČ 163 43 409	Lokalita Svitavy	Průmyslová 13, 56802 Svitavy
Glazura s.r.o.	Roudnice nad Labem, PSČ 413 01, IČ 622 43 462	Glazura s.r.o.	413 11 Roudnice nad Labem
České lupkové závody, a.s.	271 01 Nové Strašecí č.p. 1171, IČ 264 23 367	České lupkové závody, a.s.	Pecínov 1171, 271 01 Nové Strašecí

ČKD Kutná Hora, a.s.	Kutná Hora, Karlov 197, PSČ 284 49, IČ 005 08 055	ČKD Kutná Hora, a.s. - Slévárna Kutná Hora	Karlov č.p. 197, Kutná Hora, 284 49
Plzeňský Prazdroj, a.s.	Plzeň, U Prazdroje 7, PSČ 301 00, IČ 453 57 366	Pivovar Prazdroj	U Prazdroje 64/7,301 00
Smurfit Kappa Czech s.r.o.	Skandinávská 1000, 267 53 Žebrák, IČ 251 05 582	Závod Smurfit Kappa Morava Paper	Žimrovice, 747 41, Hradec nad Moravicí - Žimrovice
Synthesia, a.s.	Semtín 103, 530 02 Pardubice, IČ 601 08 916	Synthesia, a.s. odštěpný závod SYNTHESIA	Pardubice, Semtín, č.p.103, 532 17
EOP Distribuce, a.s.	Opatovice nad Labem, č.p. 478, PSČ 533 45, IČ 288 00 621	EOP-Farářství	Jungmannova 15, 50002 Hradec Králové
EOP Distribuce, a.s.	Opatovice nad Labem, č.p. 478, PSČ 533 45, IČ 288 00 621	Záložní zdroj ZVÚ	Pražská 322, 501 01 Hradec Králové
EOP Distribuce, a.s.	Opatovice nad Labem, č.p. 478, PSČ 533 45, IČ 288 00 621	Záložní zdroj Chrudim	Dašická 1185, 537 01 Chrudim
RWE Gas Storage, s.r.o.	Praha 10 – Strašnice, Limuzská 3135/12, PSČ 108 00, IČ 278 92 077	Podzemní zásobník plynu Háje u Příbrami	Příbram, část Jesenice 21, PSČ: 261 01, číslo katastru 636550, parcelní číslo 568/21
NET4GAS, s.r.o.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 21	kompresní stanice Kralice nad Oslavou	Kompresní stanice Kralice nad Oslavou; 67573 Kralice nad Oslavou
NET4GAS, s.r.o.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 21	Kompresní stanice Kouřim	KS Kouřim, Obec Vitice, 281 61
NET4GAS, s.r.o.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 21, IČ 272 60 364	kompresní stanice Břeclav	Břeclav, 690 78
NET4GAS, s.r.o.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 23	kompresní stanice Hostim	

NET4GAS, s.r.o.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4 - Nusle, PSČ 140 21	Kompresní stanice Veselí nad Lužnicí	Veselí nad Lužnicí - Žišov, PSČ 391 81
Teva Czech Industries s.r.o.	Opava – Komárov, Ostravská 29, č.p. 305, PSČ 747 70, IČ 267 85 323	Energetika - kotelna	Ostravská 29, Opava, Komárov, 747 70
SKLÁRNÝ MORAVIA, akciová společnost	Úsobrno č.p. 79, PSČ 679 39, IČ 163 43 646	SKLÁRNÝ MORAVIA	Úsobrno č.p. 79, 679 39 Úsobrno
Huhtamaki Česká republika, a.s.	Petrovická 101, 675 21 Přibyslavice IČ 479 01 969	Huhtamaki Česká republika, a.s.	Petrovická 101, 675 21 Přibyslavice
Wienerberger s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 01, IČ 000 15 253	Výroba keramických výrobků vypalováním - Stod	
Elektrárny Opatovice, a.s.	Opatovice nad Labem, č.p. 478, PSČ 533 45, IČ 275 67 320	Elektrárna Opatovice	Opatovice nad Labem, 532 13 Pardubice 2
LASSELSBERGER, s.r.o.	Adelova 2549/1, 320 00 Pízeň – Jižní Předměstí, IČ 252 38 078	LASSELSBERGER a.s., závod RAKO 3	Lubná 313, 27036 Lubná
Jan Fiala - Cihelna Štěrboholy	Praha 15, Nedokončená 163, PSČ 102 00, IČ 165 73 188	Tunelová pec a sušárna	
SKATLOP a.s. (dříve VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.)	Ruská 2887/101, Vítkovice, 703 00 Ostrava, IČ 258 77 950	SKATLOP a.s. (dříve VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.)	Ruská 2887/101, 703 00 Ostrava-Vítkovice
Teplárna Otrokovice a.s.	Otrokovice, Objízdna 1777, PSČ 765 02, IČ 292 90 171	Teplárna Otrokovice	76502 Otrokovice
Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice, Komenského 59, PSČ 38643, IČ 608 26 843	Teplárna Strakonice	Komenského 59, 38643 Strakonice
KRPA PAPER, a.s.	Hostinné, Nádražní 266, PSČ 543 71, IČ 275 37 820,	Závodní elektrárna	Nádražní 266, 543 71 Hostinné

Teplárna Zlín s.r.o.	Zlín, Hlavníčkovo nábřeží 650, PSČ 760 01, IČ 088 03 455	Teplárna Zlín	Hlavníčkovo nábřeží 650, 760 01 Zlín
Energotrans, a.s.	Praha 4, Duhová 1444/2, PSČ 140 00, IČ 471 15 726	Elektrárna Mělník I	277 03 Horní Počáply
Pražská teplárenská a.s.	Praha 7, Partyzánská 7, PSČ 170 00, IČ 452 73 600	Teplárna Malešice	Teplárenská 611/1, 108 15 Praha 10
Kavalierglass, a.s.	Praha 5, Křížová 1018/6, PSČ 150 00, IČ 474 68 815	Zařízení na výrobu skla	Sklářská 359, Sázava, 285 06
ENERGOAQUA, a.s.	Rožnov pod Radhoštěm, 1. Máje 823, PSČ 756 61, IČ 155 03 461	ENERGOAQUA, a.s. - výtopna	1. máje 823, 75661 Rožnov pod Radhoštěm
AL INVEST Břidličná, a.s.	Břidličná, Bruntálská 167, PSČ 793 51, IČ 273 76 184	Kotelna Břidličná	Bruntálská 167, 793 51 Břidličná
C-Energy Planá s.r.o.	Tábor, U Cihelny 2128, PSČ 390 02, IČ 608 26 827	Základní kotelna TTA1	U Cihelny 2128, 390 02 Tábor
ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	Průmyslová 1024, 739 61 Třinec - Staré Město, IČ 476 75 896	Provozy Teplárny a Tepelná energetika	Průmyslová 1024, 739 65 Třinec - Staré Město
VÍTKOVICE STEEL, a.s.	Ostrava – Moravská Ostrava, Českobratrská 3321/46, PSČ 702 00, IČ 278 01 454	Válcovny	Štramberská č.p. 2871/41, 709 00 Ostrava Hulváky
Moravskoslezské cukrovary, s.r.o.	Hrušovany nad Jevišovkou, Cukrovarská 657, PSČ 671 67, IČ 469 00 764	Moravskoslezské cukrovary, s.r.o.-odštěpný závod Opava	Vávrovická 273, Opava - Vávrovice, 74773
Veolia Průmyslové služby ČR, a.s.	Ostrava- Mariánské Hory, Zelená 2061/88a, PSČ 709 00, IČ 278 26 554	Teplárna Dolu ČSM	Stonava č.p.1077, 735 34 Stonava

Preciosa Ornela, a.s.	Zásada 317, PSČ 468 25, IČ 287 12 226	Zařízení na výrobu skla	
Veolia Energie Mariánské Lázně, s.r.o.	Mariánské Lázně, Nádražní náměstí 294, PSČ 353 01, IČ 497 90 676	Výtopna Mariánské Lázně	Nádražní náměstí 294, 35301 Mariánské Lázně
OKK Koksovny a.s.	Koksární 1112, 702 24 Ostrava-Přívoz, IČ 476 75 829	provoz Koksovna Svoboda	Koksární ul. 1112, 702 24 Ostrava - Přívoz
Wienerberger s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 01, IČ 000 15 253	Výroba keramických výrobků vypalováním - Blížejev	
Plzeňská teplárenská, a.s.	Plzeň, Doubravecká 2760/1, PSČ 301 00, IČ 497 90 480	Teplárna	Doubravecká 2760/1, 300 01 Plzeň
Wienerberger s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 01, IČ 000 15 253	Hranice	
Wienerberger s.r.o.	České Budějovice, Plachého 388/28, PSČ 370 01, IČ 000 15 253	Šlapanice	
EOP Distribuce, a.s.	Opatovice nad Labem, č.p. 478, PSČ 533 45, IČ 288 00 621	Záložní zdroj TPA	Arnošta z Pardubic 676, 530 99 Pardubice
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	Sokolovská 106, Litomyšl, PSČ 570 21, IČ 000 12 661	Saint-Gobain Vertex, s.r.o. Hodonice, závod 2 Hodonice	
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	Sokolovská 106, Litomyšl, PSČ 570 21, IČ 000 12 661	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ, s.r.o. Litomyšl - závod Litomyšl	Litomyšl, Sokolovská 106, 570 21
Liberty Ostrava a.s.	Vratimovská 689, 707 02 Ostrava – Kunčice, IČ 451 93 258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Vratimovská 689, 707 02 Ostrava - Kunčice

Cement Hranice, akciová společnost	Hranice I – Město, Bělotínská 288, PSČ 753 39, IČ 155 04 077	Rotační pec	Bělotínská 288, Hranice I - Město, 45339
Plzeňská teplárenská a.s.	Plzeň, Doubravecká 2760/1, PSČ 301 00, IČ 497 90 480	Energetika	Tylova 1/57, 30100 Plzeň
Dřevozpracující družstvo	Lukavec čp.9, PSČ 394 26, IČ 000 28 631	Dřevozpracující družstvo Lukavec	Lukavec čp.9, PSČ 394 26,
ČESKOLIPSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a.s.	Česká Lípa, Liberecká 132, PSČ 470 01, IČ 646 53 200	Výtopna LOOS	
Teplárna Kyjov, a.s.	Havlíčkova 180, 697 01 Kyjov, IČ 282 63 201	Teplárna Kyjov, a.s. - Paroplynová kogenerační jednotka	Havlíčkova 180, 69701 Kyjov
Vápenka Čertovy schody a.s.	Tmaň č.p. 200, okres Beroun, PSČ 267 21, IČ 453 48 626	Vápenka Čertovy schody a.s.	
Mondi Štětí a.s.	Štětí, Litoměřická 272, PSČ 411 08, IČ 261 61 516	Mondi Štětí a.s.	Litoměřická 272, 413 01, Štětí
Teplárna Kladno, s.r.o.	Kladno - Dubí, Dubská 257, PSČ 272 03, IČ 267 35 865	Elektrárna Kladno	Dubská 257, 27203 Kladno
EMBA, spol. s r.o.	Paseky nad Jizerou, č.p. 235, PSČ 512 47, IČ 150 44 572	EMBA, spol. s r.o.	Paseky nad Jizerou 235, 512 47 Paseky nad Jizerou
Pražská teplárenská a.s.	Praha 7, Partyzánská 7, PSČ 170 00, IČ 452 73 600	Teplárna Michle	Chodovská 729/5, 140 00 Praha 4
Pražská teplárenská a.s.	Praha 7, Partyzánská 7, PSČ 170 00, IČ 452 73 600	Teplárna Holešovice	Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
Veolia Energie Praha, a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15, PSČ 110 00, IČ 036 69 564	Teplárna Veleslavín	Na Hradním vodovodu 435, 162 00 Praha 6
Pražská teplárenská a.s.	Praha 7, Partyzánská 7, PSČ 170 00, IČ 452 73 600	Výtopna Krč	Zálesí 1927/13, 140 00 Praha 4

Veolia Energie Praha, a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15, PSČ 110 00, IČ 036 69 564	Výtopna Juliska	Pod Juliskou 2604/6, 160 00 Praha 6
Energotrans, a.s.	Praha 4, Duhová 1444/2, PSČ 140 00	Areál Třeboradice	Za Tratí 197, 196 00 Praha 9
ORLEN UNIPETROL RPA, s.r.o.	Litvínov, Litvínov – Záluží 1, PSČ 436 70, IČ 275 97 075	AGROCHEMIE	Záluží 1, 436 70 Litvínov 7
Energo Příbram, s.r.o.	Energo Příbram, s.r.o., se sídlem Obecnická 269, Příbram VI – Březové hory, Příbram, PSČ 261 01, IČ 061 22 108	teplárna Příbram - CZT	Obecnická 269. 262 43 Příbram
MS Utilities and Services a.s.	Bohumín, Nový Bohumín, Bezručova 1 200, PSČ 735 81, IČ 294 00 074	Teplárna MS UTILITIES & SERVICES a.s.	Bezručova 1200, 735 81 Bohumín
Teplárna Liberec, a.s.	Liberec IV-Perštýn, Dr. Milady Horákové 641/34a, PSČ 460 01, IČ 622 41 672	Teplárna Liberec	tř. Dr. Milady Horákové 641/34a, 46001 Liberec
CRYSTAL Bohemia a.s.	Poděbrady, Jiráskova 223, PSČ 290 01, IČ 284 86 722	Sklo Bohemia	Zámecká 730, 582 91 Světlá nad Sázavou
Teplárna Týnec s.r.o.	Týnec nad Sázavou, K Náklí 523, PSČ 257 41, IČ 251 30 269	Teplárna Týnec	
KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	Jihlava, Na hranici 6, IČ 624 17 690	KRONOSPAN - Výroba aglomerovaných materiálů na bázi dřeva	Jihlava, Na Hranici 6, PSČ 587 04
HASIT Šumavské vápenice a omítkárny, s.r.o.	Velké Hydčice, č.p. 91, PSČ 341 01, IČ 147 06 776	HASIT Šumavské vápenice a omítkárny, a.s.	341 01 Velké Hydčice
VÁPENKA VITOŠOV s.r.o.	Hrabová 54, 789 01 Zábřeh, IČ 451 96 940	VÁPENKA VITOŠOV, s.r.o.	Hrabová 54, 789 01 Zábřeh

Vetropack Moravia Glass,akciová společnost Kyjov	Havlíčková 180, 697 29 Kyjov, IČ 415 05 191	Vetropack Moravia Glass,akciová společnost Kyjov	
SPOLANA a.s.	Neratovice, ul. Práce 657, PSČ 277 11, IČ 451 47 787	Spolana	
Lovochemie, a.s.	Lovosice, Terezińska 57, PSČ 410 02, IČ 491 00 262	Lovochemie I (Uhelná kotelna)	Terezińska 57, 41017 Lovosice
Lovochemie, a.s.	Lovosice, Terezińska 57, PSČ 410 02, IČ 491 00 262,	Lovochemie II - Plynová kotelna	Terezińska 57, 41017 Lovosice
Crystal BOHEMIA a.s.	Poděbrady, Jiráskova 223, PSČ 290 01, IČ 284 86 722	Crystal BOHEMIA a.s.	
JIP-Papírny Větrní, a.s.	Větrní, Papírenská čp. 2, PSČ 382 11, IČ 450 22 526	Spalovací zařízení kotelny a na PS6	Papírenská čp.2, 382 11 Větrní
Symphony No. 9	Červená Řečice čp. 107, PSČ 394 46, IČ 450 22 542	Symphony No. 9 (dříve CEREPa, a.s.)	Červená Řečice, číslo popisné 107, číslo katastru 620718 Červená Řečice, parcely č.p. 198/2, 726
UNITED Energy, a.s.	Most - Komořany, Teplárenská 2, PSČ 434 03, IČ 273 09 959	Teplárna Komořany	Teplárenská 2, 434 03 Most - Komořany
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	Třinec, Staré město, Průmyslová 1000, PSČ 739 61, IČ 180 50 646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	Průmyslová 1000, 739 70 Třinec-Staré město
Lafarge Cement, a.s.	Čížkovice 27, 411 12 Čížkovice, IČ 148 67 494	Výroba cementu- cementářská rotační pec	Čížkovice č.p. 27, 411 12
ŠKODA AUTO a.s.	Mladá Boleslav, Tř. Václava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 001 77 041	ŠKODA AUTO a.s., Mladá Boleslav, závod Kvasiny	Kvasiny 145, 51702 Kvasiny
OP papírna, s.r.o.	Olšany 18, PSČ 789 62, IČ 251 28 612	Nové energocentrum	Olšany 18, 789 62 Olšany

Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolov, Staré náměstí 69, PSČ 356 01, IČ 263 48 349	Teplárna / Vřesová - zpracovatelská část	Vřesová, Karlovarský kraj
Elektrárna Dětmorovice, a.s.	Dětmorovice 1202, PSČ: 735 71, IČ 294 52 279		Dětmorovice 1202, 735 71 Dětmorovice
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	Elektrárna Hodonín	U Elektrárny 1/3030, 695 23 Hodonín
Elektrárna Chvaletice, a.s.	Chvaletice, K Elektrárně 227, PSČ 533 12, IČ 287 86 009	Elektrárna Chvaletice	K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	Elektrárna Ledvice	Bílina, 418 48
Energotrans, a.s.	Praha 4, Duhová 1444/2, PSČ 140 00, IČ 471 15 726	Elektrárna Mělník 2	Horní Počaply 255, 277 03 Horní Počaply
Elektrárna Počeradý, a.s.	Praha 4, Duhová 1444/2, PSČ 140 53, IČ 242 88 110	Elektrárna Počeradý	Počeradý 57, 440 01 Louny
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	ČEZ, a. s. Elektrárna Poříčí	Kladská 466, 541 37 Trutnov
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	ČEZ, a.s., Elektrárna Pruněřov 2	Pruněřov 375, 43201 Kadaň
Elektrárna Tisová, a.s.	Březová, Tisová 2, PSČ 356 01, IČ 291 60 189	Elektrárna Tisová	část Tisová 2, 357 61 Březová u Sokolova
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	ČEZ, a.s., Elektrárna Tušimice 2	432 01 Kadaň
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	Jaderná elektrárna Temelín	Temelín, 37305 Temelín
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	ČEZ, a. s., Teplárna Dvůr Králové nad Labem	28. října 1965, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
ACTHERM, spol s r.o.	Chomutov, Tovární 5533, PSČ 430 01, IČ 480 24 091	Teplárna - spalovací zařízení	odštěpný závod Chomutov, 430 00 Chomutov

LB Cemix, s.r.o.	Borovany, Tovární 36, PSČ 373 12, IČ: 279 94 961	šachtové vápenické pece typu Ignis	Štramberk, číslo popisné 500, číslo katastru 764 116 Štramberk, na parcele č. 1482/93
Refrasil, s.r.o.	Třinec, Kinská, Průmyslová 720, PSČ 739 61, IČ 483 95 862	Refrasil, s.r.o.	Průmyslová 720, 739 65, Třinec - Kinská
Teplárny Brno a.s.	Brno-Lesná, Okružní 25, PSČ 638 00, IČ 463 47 534	Provoz Brno-sever	Obřanská 60, 614 00 Brno
Teplárny Brno a.s.	Brno-Lesná, Okružní 25, PSČ 638 00, IČ 463 47 534	Provoz Špitálka	Špitálka 6, 658 15 Brno
Teplárny Brno a.s.	Brno-Lesná, Okružní 25, PSČ 638 00, IČ 463 47 534	Provoz Červený Mlýn	Cimburkova 2, 612 00 Brno
Devro s.r.o.	Devro s.r.o., se sídlem Jilemnice, Vichovská 830, PSČ 514 01 (doručovací PSČ 514 19), IČ 270 61 973	plynová kotelna	Vichovská 830, 514 19 Jilemnice
UNIPETROL RPA, s.r.o.	Litvínov, Litvínov – Záluží 1, PSČ 436 70, IČ 275 97 075	rafinérie Litvínov	Záluží 2, 436 70 Litvínov
LAUFEN CZ s.r.o.	Praha 2, v Tůních 3/1637, PSČ 120 00, IČ 257 58 691	LAUFEN CZ s.r.o., provozovna Bechyně	Na Libuši 717, 391 65 Bechyně
Ethanol Energy, a.s.	Vrdy, Školská 118, PSČ 285 71, IČ 255 02 492	Ethanol Energy	Školská 67, 285 71 Vrdy
DEZA a.s., Valašské meziříčí	Masarykova 753, Krásno nad Bečvou, 757 01 Valašské Meziříčí, IČ 000 11 835	Energetika - teplárna DEZA a.s.	Masarykova 753, 757 28 Valašské Meziříčí
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	Teplárna Trmice	Edisonova 453, 40004 Trmice
CRYSTALEX CZ, s.r.o.	Crystalex CZ, s.r.o., se sídlem Masarykovo nábřeží	CRYSTALEX CZ, s.r.o. - závod Nový Bor	

	263/30, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ 285 42 673		
Balsac papermill, s.r.o.	Lukavice 21, PSČ 789 01, IČ 016 10 368	závod Lukavice	
Papírna Aloisov a.s.	Čermenská 910, Vítkov, PSČ 749 01, IČ 293 83 48	závod Aloisov	
Litovelská cukrovarna, a.s.	Litovel, Loštická 131, PSČ 784 01, IČ 645 09 109	Cukrovar Litovel	Litovel, Loštická 131, PSČ 784 01
Teplárna Loučovice, a.s.	České Budějovice 3, Husova tř. 1847/5, PSČ 370 01, IČ 241 93 992	Teplárna Loučovice	382 76 Loučovice
Ústřední vojenská nemoc- nice – Vojenská fakultní nemocnice Praha	Praha 6, U Vojenské nemoc- nice 1200/1, PSČ 162 00, IČ 613 83 082	Kotelna a kogenerace ÚVN Praha	U Vojenské nemocnice 1200, 16900
Teplospol a.s.	Jindřichův Hradec, Vajgar 585/III, IČ 251 71 283	Kotelna Vajgar - KO01JH	
ŠKO-ENERGO, s.r.o.	Mladá Boleslav 1, Tř. Vác- lava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 616 75 938	Teplárna ŠKO-ENERGO Mladá Boleslav	Václava Klementa 869, 293 60 Mladá Boleslav
TAMERO INVEST s.r.o.	Kralupy nad Vltavou, O. Wichterleho 810, PSČ 278 01, IČ 247 81 452	Teplárna Kralupy	Wichterleho 810, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	Mokrá 359, 664 04 Mokrá - Horákov, IČ 262 09 578	závod Mokrá	Mokrá - Horákov 359, PSČ 664 04
Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	Mokrá 359, 664 04 Mokrá - Horákov, IČ 262 09 578	Rotační pece na výrobu cementář- ského slínku (závod Radotín)	K cementárně 1261/25, 15300 Praha-Radotín
TTS energo s.r.o.	Třebíč, Průmyslová 163, PSČ 674 01, IČ 607 24 692	Kotelna K13	Rafaelova 1115, 674 01 Třebíč

Z-Group, a.s.	Zlín, Třída Tomáše Bati 258, PSČ 763 02, IČ 634 87 799	pracoviště Hrádek	Rokycanská 204, 338 42 Hrádek
HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Dolní Bukovsko, U Cihelny 295, PSČ 373 65, IČ 466 80 004	Cihelna Libochovice	Pokorného 810, 41117 Libochovice
Stoelzle Union s.r.o.	U Sklářny čp. 300, Heřmanova Huť, PSČ 330 24, IČ 453 49 843	Stoelzle Union s.r.o., kontinuální tavicí agregát Unit Melter TA 80/24h	U Sklářny 300, 330 24 Heřmanova Huť
C-Energy Planá s.r.o.	Průmyslová 748, Planá nad Lužnicí, PSČ 391 02, IČ 251 06 481	Teplárna C-Energy Planá nad Lužnicí	Průmyslová 748, Planá nad Lužnicí, PSČ 391 02
ENERGY Ústí nad Labem, a.s.	Ústí nad Labem, Žukovova 100, PSČ 400 03, IČ 255 40 971	ENERGY Ústí nad Labem, a.s.	Žukovova 100, 400 03 Ústí nad Labem
Teplárna České Budějovice, a.s.	České Budějovice, Novohradská 32, PSČ 372 15, IČ 608 26 835	Teplárna České Budějovice, a.s.- Novohradská ulice	Novohradská 398/32, České Budějovice, 372 15
Teplárna České Budějovice, a.s.	České Budějovice, Novohradská 32, PSČ 372 15, IČ 608 26 835	Teplárna České Budějovice, a.s.- výtopna Vráto	
Silike keramika, spol. s r.o.	Plachého 388/28, České Budějovice, PSČ 370 46, IČ 453 17 259	Silike keramika, spol. s r.o., provoz Děčín	
Zlínské cihelny s.r.o.	Šrámkova 1211, Zlín 4 – Malenovice, IČ 607 14 671	Zlínské cihelny s.r.o.- cihelna Žopy	
Zlínské cihelny s.r.o.	Šrámkova 1211, Zlín 4 – Malenovice, IČ 607 14 671	Zlínské cihelny s.r.o. - cihelna Malenovice	
AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group	Sklářská 450, 416 74 Teplice, IČ 148 64 576	AGC Flat Glass Czech - závod Barvka	Mírová 249, 417 03 Dubí

Cihelna Polom, spol. s r.o.	Polom 97, PSČ 753 65, IČ 476 82 124	Cihelna Polom, spol. s r.o.	
Wotan Forest, a.s.	Rudolfovská 202/88; 370 01 České Budějovice; IČ: 26060701	Divize plošných materiálů ALFA, areál Solnice	Kvasinská 297, 517 01 Solnice
VITRABLOK, s.r.o.	Bílinská 782/42, 419 01 Duchcov, IČ 064 94 315	VITRABLOK, s.r.o.	Bílinská 782/42, 419 14 Duchcov
CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o.	Mokrá, č.p. 359, 664 04 Mokrá, IČ 253 40 905	Vápenka Mokrá	Mokrá 359, 66404 Mokrá
ČEZ Energetické služby, s.r.o.	Výstavní 1144/103, 703 00 Ostrava, IČO 278 04 721	Energocentrum Vítkovice, a.s., Kotelna 1	Výstavní 1144/103,706 02 Ostrava - Vítkovice
HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Dolní Bukovsko č.p. 295, PSČ 373 65, IČ 466 80 004	Cihelna Hevlín	67169 Hevlín
Fosfa a.s.	Břeclav, Poštorná, Hraniční 268/120, PSČ 691 41, IČ 001 52 901	Kotelna	Hraniční 268, Břeclav 691 41
ŽĐAS, a.s.	Strojírenská 6, 591 71 Žďár nad Sázavou	ŽĐAS, a.s. - metalurgie a teplárna	Strojírenská 675/6, 591 71 Žďár nad Sázavou
HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Dolní Bukovsko č.p. 295, PSČ 373 65, IČ 466 80 004	Cihelna Dolní Bukovsko	Dolní Bukovsko 295, 373 65 Dolní Bukovsko
Thermoservis spol. s r.o.	Nymburk, Gen. A. Sochora 2175, PSČ 288 03, IČ 463 48 034	Kotelna ŽOS NYMBURK	Boleslavská 418, 28802 Nymburk
Veolia Energie Kolín, a.s.	Kolín V., Tovární 21, PSČ 280 63, IČ 451 48 091	Elektrárna Kolín	Tovární 21, 280 02 Kolín V
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Elektrárna Třebovice	Elektrárenská 5562/17, 722 00 Ostrava

Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Přívoz	Kříšťanova 1122, 709 74 Ostrava
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Mobilní kotelna Jižní město	U Výtopny 2794/10, 700 30
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Olomouc	Tovární 839/46, 77900 Olomouc
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Špičková výtopna Olomouc	Pavelkova 1081/20, 77200 Olomouc
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Přerov	Tovačovská 2924/18, 750 02 Přerov
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Provoz Nový Jičín	Zborovská 823 / 65, 741 01 Nový Jičín
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Krnov	Revoluční 960/51, 79401 Krnov
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Karviná	Svobody 5, 73506 Karviná Doly
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Československé armády	Ostravská 4, 73506 Karviná Doly
Veolia Energie ČR, a.s.	Ostrava, Moravská Ostrava, 28. října 3337/7, PSČ 702 00, IČ 451 93 410	Teplárna Frýdek - Místek	Nádražní 391, 73801 Sviadnov

AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group	Sklářská 450, 416 74 Teplice, IČ 148 64 576	AGC Flat Glass Czech - závod Řetenice, výrobní linky R1, R2	Sklářská 450, 416 74 Teplice
DIAMO, státní podnik	Stráž pod Ralskem, Máchova 201, PSČ 471 27, IČ 00002739	DIAMO - Odštěpný závod Těžba a úprava uranu	Pod Vinicí, 471 27 Stráž pod Ralskem
Lenzing Biocel Paskov a.s.	Paskov, Zahradní 762, PSČ 739 21, IČ 264 20 317	Biocel Paskov a.s.	Zahradní 762, 739 21 Paskov
Tereos TTD, a.s.	Dobrovice, Palackého náměstí 1, PSČ 294 41, IČ 161 93 741	Cukrovar České Meziříčí	ul. Osvobození, 517 71 České Meziříčí
PAPOS Trade, s.r.o.	Ostrov, Mořičovská 251, PSČ 363 01, IČ 291 20 225	Papírenský stroj PS3	Mořičovská 251, 363 01 Ostrov
Žatecká teplárenská, a.s.	Žatec, Žatec č.p. 3149, PSČ 438 01, IČ 646 50 871	Výtopna Perč	438 01 Žatec
KOMTERM Morava, s.r.o.	Brno - Bohunice, Traťová 653/3, PSČ 619 00, IČ 27562778	KOMTERM Morava s.r.o.	Areál Tatry 1446/3, 742 21 Kopřivnice
O-I Czech Republic, a.s.	Dubí - Bystřice, Ruská 113/80, PSČ 417 03, IČ 148 64 584	závod Dubí	Dubí 3, Ruská 84, PSČ 417 03
O-I Czech Republic, a.s.	Dubí - Bystřice, Ruská 113/80, PSČ 417 03, IČ 148 64 584	závod Nové sedlo	Sklářská 142, 357 34 Nové Sedlo u Lokte
Tereos TTD, a.s.	Dobrovice, Palackého náměstí 1, PSČ 294 41, IČ 161 93 741	Cukrovar Dobrovice	Palackého náměstí 1, 294 41 Dobrovice
Teplárny Brno a.s.	Brno-Lesná, Okružní 25, PSČ 638 00, IČ 463 47 534	Provoz Staré Brno	Rybářská 4, 603 00 Brno

LASSELSBERGER, s.r.o.	Adelova 2549/1, 320 00 Píseň – Jižní Předměstí, IČ 252 38 078	LASSELSBERGER a.s., závod Podbořany	Dělnická 313, 441 25 Podbořany
UNIPETROL RPA, s.r.o.	Litvínov, Litvínov – Záluží 1, PSČ 436 70, IČ 275 97 075	rafinérie Kralupy nad Vltavou	O.Wichterleho 809, 278 52 Kralupy nad Vltavou
Cihelna Hodonín, s.r.o.	Brněnská 59/A, Hodonín, PSČ 695 03, IČ 253 21 404	cihelna, tunelová pec	
CEMEX Czech Republic, s.r.o.	CEMEX Czech Republic, s.r.o., se sídlem Laurinova 2800/4, Praha 5, Stodůlky, 155 00 Praha, IČ 278 92 638	rotační pec na výpal cementářského slínku	Tovární 296, 538 04 Prachovice
Fakultní nemocnice v Motole	Praha 5 – Motol, v Úvalu 84/1, PSČ 150 06, IČ 000 64 203	Centrální kotelna FN v Motole	V Úvalu 84, 150 05 Praha 5
IROMEZ s.r.o.	Pelhřimov, Pod Náspem 2005, PSČ 393 01, IČ 247 07 341	Kotelna Z2	
Synthomer a.s.	Sokolov, Tovární č. p. 2093, PSČ 356 01, IČ 000 11 771	Synthomer a.s.	Tovární 2093, 356 01 Sokolov
Hanácká potravinářská společnost, s.r.o.	Prosenice, Maloprošenská 238, PSČ 751 21, IČ 619 75 290	Cukrovar Prosenice	
ORLEN UNIPETROL RPA, s.r.o.	Litvínov, Litvínov – Záluží 1, PSČ 436 70, IČ 275 97 075	PETROCHEMIE	Záluží 1, 436 70 Litvínov 7
Letiště Praha, a.s.	Praha 6, K Letišti 6/1019, PSČ 161 00, IČ 282 44 532	Výtopna SEVER	K Letišti 6/1019, 160 08 Praha
Lias Vintířov, LSM, k.s.	Vintířov 176, PSČ 357 44, IČ 468 82 324	LIAPOR	Vintířov 176, 357 44 Vintířov

Teplárna Kladno, s.r.o.	Kladno - Dubí, Dubská 257, PSČ 272 03, IČ 267 35 865	Elektrárna Kladno 2	Průmyslová zóna Kladno východ, oblast Dříň, R110 kV ECK
Fakultní nemocnice Brno	Brno, Jihlavská 20, PSČ 625 00, IČ 652 69 705	Fakultní nemocnice Brno	Jihlavská 20, Brno 625 00
Knauf Insulation, spol. s r.o.	Bucharova 2641/14, Praha 5, PSČ 158 00, IČ 272 42 293	Knauf Insulation, spol. s r.o.- závod Krupka	Pod Dolní drahou 10, Krupka 41742
Rýnovická energetická s.r.o.	Jablonec nad Nisou, Belgická 4887, PSČ 466 05, IČ 254 12 400	Rýnovická energetická s.r.o.	Belgická 400, 466 05 Jablonec nad Nisou
AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group	Sklářská 450, 416 74 Teplice, IČ 148 64 576	AGC Flat Glass Czech - závod Řetenice, výrobní linka R3	Sklářská 450, 416 74 Teplice
Liberty Ostrava a.s. (závod 15 – Rourovna)	Liberty Ostrava, a.s. (závod 15 – Rourovna), se sídlem Ostrava – Kunčice, Vratimovská 689/117, PSČ 719 00, IČ 451 93 258	ArcelorMittal Tubular Products Ostrava a.s.	Vratimovská 689, 707 02 Ostrava-Kunčice
ROCKWOOL, a.s.	Cihelní 769, Bohumín, PSČ 735 31, IČ 261 65 261	Technologická linka BOH2	Cihelní 769, 739 11 Bohumín
Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.	Smrčkova 2485/4, Praha 8 - Libeň, PSČ 180 00, IČ 250 29 673	Saint-Gobain Construction Products CZ a.s., divize Isover, závod Častolovice	Masarykova 197, 51750 Častolovice
HELUZ cihlářský průmysl v. o. s.	U Cihelny 295, 373 65 Dolní Bukovsko, IČ: 466 80 004	Cihelna Hevlín II	671 69 Hevlín
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53, IČ 452 74 649	ČEZ, a.s., Jaderná elektrárna Dukovany	Dukovany 269, 67550 Dukovany
SLADOVNY SOUFFLET ČR, a.s.	Průmyslová 2170/12, Prostějov, PSČ 796 01, IČ 261 73 174	závod Kroměříž	J. Silného 2997, Kroměříž 76701

TAMEH Czech s.r.o.	Ostrava - Kunčice, Vratimovská 689, PSČ 719 00, IČ 286 15 425	TAMEH Czech s.r.o.	Vratimovská 689/117, Ostrava-Kunčice, 419 00
Liberty Engineering Products Ostrava s.r.o.	Vratimovská 689, Ostrava Kunčice, PSČ 707 02, IČ 623 62 411	ArcelorMittal Engineering Products Ostrava s.r.o.	Vratimovská 689, 707 02 Ostrava-Kunčice
PRECHEZA a.s.	Nábřeží Dr. E. Beneše 24, 751 62 Přerov, IČ: 268 72 307	PRECHEZA a.s.	Nábřeží Dr. E. Beneše 24, 751 62 Přerov
Constellium Extrusions Děčín s.r.o.	Ústecká 37, 405 02 Děčín V-Rozbělesy, IČ: 183 80 654	Constellium Extrusions Děčín s.r.o.	Ústecká 37, 405 35 Děčín
Válcovny trub Chomutov, a.s.	Válcovny trub Chomutov, a.s., Veselí nad Moravou, Kollárova 1229, PSČ 698 01, IČ 227 74 645	Válcovny trub Chomutov	Chomutov, Tovární 629, PSČ 430 01
Gama Investment a.s.	UCED Elektrárna Prostějov, s.r.o., se sídlem Sokolovská 675/9, Praha 8, Karlín, PSČ 186 00, Praha, IČO 098 20 906	Teplárna Prostějov	Rovná 4615, 796 01 Prostějov
BorsodChem MCHZ, s.r.o.	Chemická 2039/1, 709 03 Ostrava, IČ: 206 19 388	BorsodChem MCHZ, s.r.o. - zařízení	Chemická 1/2039, 70903 Ostrava
Slévárny Třinec, a.s.	Třinec - Staré město, Průmyslová 1001, PSČ 739 65, IČ 258 30 716	Slévárny Třinec, a.s.	Třinec – Staré Město, PSČ 739 65, č. katastru: 770892
CS CABOT, spol.s r.o.	Masarykova 753, 757 27 Valašské Meziříčí, IČ 146 12 411	CS CABOT, spol.s r.o.	Masarykova 753, 757 27 Valašské Meziříčí

SYNTHOS Kralupy a.s.	Wichterleho 810, 278 01 Kralupy nad Vltavou, IČ 28214790	výroba Etylbenzenu	Záluží 1, Litvínov, 436 70
SPP Storage, s.r.o.	Dolní Bojanovice 891, 696 17 Dolní Bojanovice, IČ 248 22 191	Podzemní zásobník plynu	Dolní Bojanovice 891, 696 17 Dolní Bojanovice
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	Třinec, Průmyslová 1000, PSČ 739 61, IČ 180 50 646	Sochorová válcovna TŽ, a.s.	Dříň, 272 01, Kladno Dříň
BONATRANS GROUP a.s.	Revoluční 1234, 735 94 Bohumín, IČ: 274 38 678	Válcovna kol, kovárna náprav	Revoluční 1234, 735 94 Bohumín
RWE Gas Storage, s.r.o.	Praha 10 – Strašnice, Limuzská 3135/12, PSČ 108 00, IČ 278 92 077	Podzemní zásobník plynu Třanovice	Třanovice 274, 739 93 Třanovice
SYNTHOS Kralupy a.s.	Wichterleho 810, 278 01 Kralupy nad Vltavou, IČ 28214790	Výroba Styren	Wichterleho 810, Kralupy nad Vltavou 278 01
MND Energy Storage a.s.	Hodonín, Úprkova 807/6, PSČ 695 01, IČ 277 32 894	MND Gas Storage a.s. (podzemní zásobník ZP)	
SYNTHOS Kralupy a.s.	Wichterleho 810, 278 01 Kralupy nad Vltavou, IČ 28214790	Výroba Polystyreny	Wichterleho 810, Kralupy nad Vltavou 278 01
Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	Průmyslová zóna Nošovice, 739 51 Nižní Lhoty 700	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	Průmyslová zóna Nošovice, 739 51 Nižní Lhoty 700
ČEZ, a.s.	Praha 4, Duhová 2/1444, PSČ 140 53	Elektrárna Počeradý 2	Počeradý 57, PSČ 440 01 Louny
Porr a.s.	Praha 10 – Strašnice, Dubečská 3238/36, PSČ 100 00, IČ 430 05 560	provoz Obalovna Středokluky	252 68 Středokluky

UNION LESNÍ BRÁNA, a.s.	Dubí - Pozorka, Novosedlická 248, PSČ 417 03, IČ 148 64 606	Tepelné a zvukové izolace ROTA-FLEX - UNION LESNÍ BRÁNA - tavící agregát	Novosedlická 248, 417 03 Dubí
ČEZ Teplárenská, a.s.	Říčany, Bezručova 2212/30, PSČ 251 01, IČ 273 09 941	Plynová kotelna v ELE	Bílina, Ledvice, PSČ 418 48
Moravia Gas Storage a.s.	Hodonín, Úprkova 807/6, PSČ 69501, IČ 285 06 065	PZP Dambořice	Dambořice, 696 35
ENE20 s.r.o.	Praha 1 - Staré Město, Ovocný trh 572/11, PSČ 110 00, IČ 03785645	Spalovací zařízení kotelny	Papírenská čp.2, Větrní 382 11
Pittsburgh Corning CR, s.r.o.	Klášterec nad Ohří, Vernéřov, Průmyslová 3, PSČ 431 51, IČ 261 99 394	Spalovací zařízení kotelny	Průmyslová 3, Klášterec nad Ohří, 431 51
Papírna APIS s.r.o.	Česká Kamenice, Lužická 133, PSČ 407 21, IČ 27264777	výroba papíru	Česká Kamenice, Horní Kamenice, Lužická 133, PSČ 407 21, IČ 27264777
Dukol Ostrava s.r.o.	Mariánské Hory, Chemická 2039/1, PSČ 709 00, IČ 267 92 893	DUKOL - Zařízení na výrobu formalínu	Mariánské Hory, Chemická 2039/1, PSČ 709 00, IČ 267 92 893
Pražská obalovna Herink, s.r.o.	Hlavní 26, Herink, PSČ 251 01, IČ	Obalovna Herink	Hlavní 26, Herink, PSČ 251 01, IČ
Nexen Tire Europe s.r.o.	Bitozeves, Průmyslová 1000, PSČ 438 01, IČ 036 14 131	Nexen Tire - kotelna	Bitozeves, Průmyslová 1000, PSČ 438 01, IČ 036 14 131
KOMTERM Čechy, s.r.o.	KOMTERM Čechy, s.r.o., se sídlem Praha 4, Nusle, Bělehradská 55/15, PSČ 140 00, IČO 285 10 011	Kotelna Procter & Gamble Rakovník	Rakovník, Ottova 402, PSČ 269 01

